

SREDA, 25. MAREC 2009

PRESEDSTVO: GOSPOD PÖTTERING

predsednik

1. Otvoritev seje

(Seja se je začela ob 9.10) <BRK>

2. Sklepi Evropskega sveta (19-20. marca 2009) (razprava)

Predsednik. – Gospe in gospodje, znane so nam notranjepolitične razmere v Češki republiki. V imenu vseh nas bi rad povedal, da te razmere ne smejo vplivati na delo češkega predsedstva in da moramo zagotoviti nemoteno nadaljevanje dela. Podpiramo češkega predsednika vlade, predsednika Evropskega sveta, pri njegovih naporih za uspeh češkega predsedstva.

Rad bi – in prepričan sem, da govorim tudi v imenu vseh vas – izrazil podporo predsedniku Evropskega sveta pri njegovih prizadevanjih za ratifikacijo Lizbonske pogodbe v njegovi državi in v drugih državah, kjer so tudi še potrebni določeni ukrepi na tem področju. To pogodbo o reformi Evropske unije razvijamo že 10 let, od sprejema sklepov v Nici, in radi bi uspešno napravili še zadnje naporne korake, da bi omogočili, da bi pogodba stopila v veljavo po možnosti v začetku leta 2010. Lizbonsko pogodbo potrebujemo za več demokracije, za bolj neovirano delovanje Evropske unije in za njeno večjo preglednost.

(Aplavz)

Naslednja točka je izjava Sveta in Komisije o sklepih Evropskega sveta z dne 19.-20. marca 2009.

Mírek Topolánek, predsednik Sveta. – (CS) Gospe in gospodje, rad bi vas pozdravil ob rednem poročilu predsednika Evropskega sveta s spomladanskega Evropskega sveta. Najprej se moram opravičiti, ker ne morem ostati med vami do konca razprave, kakršen je običaj. V drugem delu, po govorih predstavnikov strank, me bo nadomeščal gospod Vondra, podpredsednik vlade. Razlog, zaradi katerega se moram vrniti v Prago, je, kot je že omenil gospod Hans-Gert Pöttering, nezaslišana obstrukcija socialdemokratov, s katero se soočamo že ves čas našega predsedovanja in o kateri že ves čas odkrito govorim. Morebitni padec vlade nikakor ne bo ogrozil predsedovanja, to, da socialdemokrati ne upoštevajo, da Češka republika predseduje Evropskemu svetu, in da zavračajo celo najosnovnejše sodelovanje, bo škodovalo v glavnem socialni demokraciji. Predsedovanju to ne bi smelo škodovati, saj sem prepričan, da nam je nedvomno uspelo uresničiti moje besede iz otvoritvenega govora v Evropskem parlamentu o tem, kako bomo poskušali usmerjati razprave in zagotavljati soglasje. Spomladanski Evropski svet je dokaz za to. V moji deželi spoštujemo običaj, da človeka, ki govori, ne prekinjamo, videti pa je, da so tukajšnji običaji precej drugačni.

Dovolite mi, da – strogo v skladu s sklepi Evropskega sveta – preidem na zadevo, zaradi katere sem danes tukaj, in zaradi katere smo se na Evropskem svetu odločili za določene korake. Pred tem pa bi rad komentiral tristranski sestanek na vrhu s socialnimi partnerji pred sestankom Evropskega sveta. Udeležba je bila sorazmerno velika. Poleg mene in predsednika Evropske komisije Joséja Manuela Barrosa sta se ga udeležila tudi predsednika vlad naslednjih predsedujočih držav članic, to sta gospod Reinfeldt iz Švedske in gospod Zapatero iz Španije, po sestanku pa sem bil navdušen in zelo presenečen nad ravniho soglasja med socialnimi partnerji ne le glede ciljev predsedstva, pač pa na splošno o rešitvah za vedno večjo stopnjo nezaposlenosti, ki jo povzroča svetovna finančna kriza.

Če koga zanima, lahko povem več o tristranskem sestanku, vsekakor pa smo dosegli dogovor o treh temeljnih načelih, to je omogočiti mnogo večjo prožnost trga dela in mobilnost delavcev, vlagati mnogo več naporov v dvig ravni izobrazbe in delovnih sposobnosti delavcev tako, da bodo imeli večje možnosti na trgu dela itd. Spomladanski Evropski svet je bil dejansko drugo srečanje predsednikov držav oziroma vlad, ki smo ga organizirali, vendar prvo popolnoma uradno srečanje. Največ zanimanja smo seveda posvetili vprašanju, kako rešiti sedanjo gospodarsko krizo. Odločno zavračam obtožbe, da ne naredimo veliko na področju temeljnih ukrepov. Naj navedem le eno številko: 400 milijard EUR. Teh 400 milijard EUR pomeni 3,3 % BDP EU in ukrep brez primere, skupaj s samodejnimi stabilizacijskimi mehanizmi, ki jih EU ima, ZDA pa jih na primer nimajo, pa nam primer, ki ga je danes navedel José Manuel Barroso, pa pove precej. Delavec, ki ga odpusti švedski Saab, uživa raven socialne varnosti, neprimerljivo s tisto, ki jo ima delavec, odpuščen

iz tovarne General Motors recimo v Chicagu, pristopa vlad sta popolnoma različna, saj samodejni stabilizatorji poskrbijo, da se znesek 400 milijard EUR poveča na bistveno višjo raven in nam glede tega zagotavljajo nedvomno prednost pred ZDA. Načelna podpora sporazumu med vsemi 27 državami članicami potrjuje veljavnost lizbonske strategije, saj je sporazum eden od štirih nosilnih stebrov celotne strategije.

Včeraj je bil tu Gordon Brown in imel je priložnost jasno razložiti stališča 27 držav članic, pooblastila za srečanje G20 ter tri druge dejanske stebre strategije. Strinjali smo se, da morajo biti vsi kratkoročni ukrepi le začasni, in kot začasne jih tudi obravnavamo. Potrdili smo srednjeročne in dolgoročne prednostne naloge ter cilje lizbonske strategije, kratkoročni ukrepi pa morajo biti v skladu z njimi. Naj povem naravnost, da je bil Evropski svet bolj ali manj zgrožen nad besedami sekretarja za finance ZDA Timothyja Geithnerja o trajnih ukrepih. Ne gre le za to, da Amerika z velikim svežnjem spodbud, težnjami in pozivi k protekcionizmu, akcijo "Kupujte ameriško blago" in podobnimi ukrepi ponavlja napake iz tridesetih let prejšnjega stoletja. Kombinacija teh ukrepov in – kar je še slabše – pobude za njihovo pretvorbo v trajne ukrepe, tlakujejo pot v pogubo. Spet bi si morali ogledati zgodovinske učbenike, ki se očitno prašijo na policah. Po mojem mnenju je največji uspeh razprav na spomladanskem Evropskem svetu jasna zavrnitev te poti in tega kratkovidnega pristopa. Kategorično zavračam trditve predsednika Evropske socialdemokratske stranke Poula Nyrupa Rasmussena, da je Evropski svet doslej storil malo v boju s krizo in da čakamo na rešitev iz ZDA: Ne le, da se je pot, ki jo ubirajo ZDA, v zgodovini izkazala zgrešeno, pač pa, kot sem že rekel, sta tudi raven socialne varnosti in splošno zadovoljevanje socialnih potreb navadnih ljudi v ZDA bistveno drugačna in znatno nižja. Pot, ki so jo izbrale ZDA; je nevarna, saj bodo Američani potrebovali denar za financiranje svojih svežnjev socialnih spodbud in bodo ta denar tudi brez težav dobili, saj se vedno najdejo kupci za obveznice ZDA. To pa pomeni tveganje za tržno likvidnost in zmanjšuje likvidnost globalnega finančnega trga, kar pa bo ogrozilo prodajo drugih obveznic, recimo evropskih, vsekakor pa poljskih, čeških in verjetno tudi drugih, saj v sistemu ne bo denarja. Ta pristop vzbuja skrb in po mojem mnenju bo tema razprave na vrhu G20. Vrh G20 bo le ena od priložnosti za naš razgovor o tem. Razprava se bo lahko nadaljevala kasneje, na neuradnem srečanju 27 držav članic z administracijo ZDA in Barackom Obamo v Pragi. Trdno verjamem, da bomo z ZDA našli skupen jezik, saj si nikakor ne želimo nasprotij med ZDA in Evropo. V današnjem svetu – in sedanja kriza to še enkrat potrjuje – nobeno gospodarstvo ni izolirano, pač pa so gospodarstva tesno povezana med seboj, kar pomeni, da v času krize vsi doživljamo enake težave in da lahko težave rešimo le z skupnim delovanjem.

Drugi steber dogovora glede iskanja rešitve sedanje krize je priprava na vrh G20. Građiva, ki so jih pripravili Gordon Brown in njegovi sodelavci, so odlična in z njimi ste se lahko seznanili včeraj. Pristop s tremi stebri zajema rešitev za finančni sektor in svežnje davčnih spodbud, regulacijo in – po mojem – odpravo slabosti v sistemu ter oživitve globalne trgovine, kar pomeni prizadevanja za obnovo razprav iz Dohe v okviru STO. Ta pristop se natančno sklada s konkretno obliko rešitve, ki jo je predlagal Evropski svet in je bila deležna popolnega soglasja. Sporazum bi rad pozdravil tudi zato, ker smo končno sprejeli konkretno številko v zvezi s povečanjem razpoložljivih sredstev za Mednarodni denarni sklad, in sicer smo se odločili za 75 milijard EUR za to svojo obveznost. Vseh 27 držav članic ima pred srečanjem G20 enotno stališče, en glas in enoten cilj. To smatram za največji uspeh, saj je bil ves sestanek Evropskega sveta preizkušnja evropske enotnosti, evropske solidarnosti, evropskih vrednot in enotnega evropskega notranjega trga. Če bi karkoli od tega žrtvovali, bi iz te krize izšli oslabljeni. Prepričan pa sem, da bomo glede teh temeljnih vidikov izšli iz krize okrepljeni. Ni razlogov za pesimizem pred razpravo na srečanju G20, kot se boji gospod Rasmussen. Verjamem, da vsi razumemo, da je treba delovati solidarno in sodelovati med seboj, kar potrjuje tudi Graham Watson iz Zaveznitva liberalcev in demokratov za Evropo.

Sedanja kriza, kot vemo vsi, je kriza zaupanja. Tretje ključno področje reševanja krize je zato ponovna vzpostavitev zaupanja. Ni dovolj samo vlivati denar v sistem. To smo poskusili, banke pa še vedno ne posojajo denarja. Banke morajo začeti posojati denar, za to pa je potrebno njihovo zaupanje. Likvidnost, ki jim je na voljo, ni rešila problema. Zaupanja ni mogoče vzpostaviti z dekretom niti kupiti. V okviru vzpostavljanja zaupanja smo zato sprejeli dodatni ukrep za krepitev zaupanja s podvojitvijo jamstvenega okvira za države izven območja evra na 50 milijard EUR, če bo to potrebno. Celo o tem smo dosegli soglasje. Sporazumeli smo se tudi, da se je treba izogibati pavšalnemu pristopu in ukrepati posebej v zvezi z vsako banko in vsako državo, in sprejeli stališče, da je pavšalen pristop v tem trenutku nevaren. Trgi so živčni in reagirajo takoj, pretirano in negativno na vsak signal. Zato potrebujemo boljšo regulacijo. Rad bi poudaril, da "boljša regulacija" lahko pomeni tudi uvedbo regulacije tam, kjer je doslej še sploh ni bilo. Tu nastopite vi, gospe in gospodje, poslanci Evropskega parlamenta. Radi bi dosegli sporazum – in kaže, da je to mogoče – o zakonodajnih aktih, ki bi v bistvu udeležili našo vizijo in naše zamisli o boljši regulaciji bonitetnih agencij, solventnosti zavarovalnic, kapitalskih zahtevah za banke, čezmejnem plačevanju, elektronskem denarju itd. Vesel bom, če boste lahko v teku seje potrdili te predpise in če bodo lahko takoj stopili v veljavo in izvajanje. Toplo pozdravljam, kot vsi drugi, Larosièrovo poročilo, ki vsebuje sijajno analitično poglavje in zelo poučno

poglavje z navodili za izvedbo, in v tem smislu je Evropski svet sprejel jasne sklepe. Verjetno najpomembnejša naloga spomladanskega sestanka Evropskega sveta je bila oceniti dosedanje izvajanje načrta obnove, ki ga je sprejel Svet v decembru. Natanko sem je usmerjena večina hrupa in kritike – po mojem mnenju upravičeno. Načrtu očitajo, da je pomanjkljiv, počasen in neambiciozen. Naj zadevo razčistim. Omenil sem že znesek 400 milijard EUR oziroma 3,3 % BDP, ki ne zajema sredstev za dokapitalizacijo bank in za jamstva, ki znašajo več kot 10 % BDP, kar je največ, kar si lahko EU ta hip privošči. Sredstva bodo imela zelo pomembne učinke na Pakt stabilnosti in rasti ter zelo pomembne učinke na javni dolg ter način urejanja zadev dan kasneje, z drugimi besedami oziroma preprosteje rečeno, po koncu krize. Verjamem, da je že znesek 5 milijard EUR, ki je bil na koncu sprejet in pomeni le majhen del ogromnega zneska 400 milijard EUR, rezultat zelo trdih pogajanj v številnih državah. Prvič zato, ker znesek ne šteje za protikrizni ukrep, če ni porabljen v letih 2009-2010. Vemo tudi, da nimamo nikakršnega preglednega sistema presojanja projektov in nikakršnega pravega seznama teh projektov ter da nekatere stvari manjkajo, drugih pa je preveč. Na koncu smo dosegli soglasje po zelo zapletenih pogajanjih in tu je imelo češko predsedstvo izrazito dominantno vlogo, saj je doseglo sporazum o odobritvi 5 milijard EUR in o posredovanju tega denarja sem, v Evropski parlament, kjer lahko odločate o njem.

Načrt obnove seveda zajema tudi vidik Skupnosti, za katerega je danes na voljo približno 30 milijard EUR, pa tudi nacionalni vidik, pri katerem vsaka država članica v okviru načrta izvaja svoje lastne davčne spodbude. Po mojem je ključna zadeva, o kateri je bilo doseženo soglasje na sestanku Evropskega sveta, veljavnost Pakta stabilnosti in rasti. Če hočemo to krizo prebroditi z neokrnjeno, zdravo in okrepljeno Unijo, moramo spoštovati svoja lastna pravila. Po mojem mnenju bi bila huda napaka oblikovati nove svežnje, ne da bi poskrbeli za pravilen potek vseh nacionalnih postopkov in postopkov Skupnosti, ne da bi vedeli, kakšni bodo njihovi učinki in ali sploh obstaja potreba po dodatnih davčnih spodbudah, ter ne da bi se z njimi strinjal Evropski svet. Če bo nujno, bo Evropski svet moral sprejeti nadaljnje ukrepe, v tem trenutku pa ne vemo, ali jih je treba sprejeti ali ne, saj nihče ne ve, kdaj bo kriza dosegla dno ali kdaj se bo končala. Popolnoma nesmiselno bi bilo sprejemati dodatne ukrepe, ne da bi poznali učinke dosedanjih ukrepov v obliki 400 milijard EUR davčnih spodbud. Načrt je ambiciozen, raznovrsten in celovit, težave pri rasti in zaposlovanju pa bo reševal različno, glede na razmere v posameznih državah in seveda glede na težave, povezane z razmerami v gospodarstvu.

Druga pomembna tema Evropskega sveta je bilo vprašanje podnebja in energije. Dosegli smo znaten napredek pri zagotavljanju energetske varnosti in pri varovanju podnebja. Ob vsem drugem je energetska varnost ena od glavnih prednostnih nalog našega predsedovanja, januarja pa se je izkazalo, kako potrebna je. Plinska kriza še ni rešena. Plinska kriza se lahko spet razplamti jutri, pojutrišnjem, čez mesec dni, naslednje leto, kadarkoli. Dokaz za te moje besede je dejstvo, da je celo protikrizni sveženj 5 milijard EUR namenjen pretežno, če ne izključno, povezavam med evropskimi državami, in da zajema široko paleto mehanizmov ter projektov za zmanjšanje odvisnosti od ene same oskrbovalne poti. Dogovorili smo se, da mora biti protikrizni mehanizem za obvladovanje izpadov oskrbe pripravljen do zime, da se bomo lahko odzvali na morebitne težave. Več kot jasno je, da ga potrebujemo. To se je izkazalo januarja, zlasti v Slovaški in v Bolgariji, pa tudi v vrsti drugih držav.

Razprava o podnebj: začenjajo se razprave in priprave na konferenco v Københavnu. Izpeljali jo bosta Danska kot država gostiteljica in Švedska kot predsedujoča država, češko predsedstvo pa se že zdaj intenzivno ukvarja z njo. Poskušamo najti enotno stališče na evropski ravni. Začenjamo pogajanja z glavnimi akterji, brez katerih ni mogoče zagotoviti uspeha konference v Københavnu. Mednje spadajo ZDA in seveda Japonska, Kitajska ter Indija, pa tudi druge velike države in veliki onesnaževalci. Osrednja razprava – in rad bi se je na kratko dotaknil – je bila usmerjena v to, ali je treba v tem trenutku določiti ne le mehanizme, pač pa tudi deleže posameznih držav EU pri finančnem svežnju, ki ga pripravljamo kot pomoč državam v razvoju – tretjim državam – pri njihovem izpolnjevanju obveznosti v okviru boja proti podnebnim spremembam. Odločitev, ki smo jo sprejeli, je prava. V stanju, ko se pogajamo z vsemi glavnimi akterji, ki pa zaenkrat sodelujejo bolj z besedami kot z dejanji, bi bilo taktično neustrezno, če bi si sami zastavljali ovire in omejitve, ki jih drugi ne bi spoštovali. Naš pogajalski položaj je mnogo ugodnejši, če imamo proste roke, in s tem so soglašale tudi države, ki so podale zadnji predlog, to so Švedska, Danska, Nizozemska, Združeno kraljestvo in Poljska. Kar se tiče poljskega pristopa, smo seveda spoštovali interese držav, ki jih mehanizem precej skrbi, pa tudi interese držav, ki imajo v boju proti podnebnim spremembam vodilno vlogo. Vse države, tudi tiste, ki smatrajo to za absolutno prednostno nalogo, so soglašale, da moramo še poiskati dejanski mehanizem, ključ in pravo besedilo zanj, dovolj zgodaj pred københavnsko konferenco.

Tretje področje zadeva zunanje odnose. Evropski svet je uradno odobril pobudo Vzhodno partnerstvo kot dopolnitev naše zunanje politike oziroma neposredne sosedske politike. Glede na to, da na severu mejimo na ledene gore, na zahodu pa na Atlantski ocean, imamo sosede na jugu in na vzhodu, torej ležijo države,

ki bi morda lahko ogrozile naše gospodarske, socialne in varnostne razmere, v teh dveh smereh. Vzhodno partnerstvo je bilo eden od ciljev češkega predsedovanja in vesel sem, da je odobreno ter podprto s trdno zavezo za 600 milijonov EUR. Rad bi vnaprej komentiral vprašanja o sodelovanju Belorusije. O tem razmišljamo. Belorusija je dosegla določen napredek in začasni odlog prepovedi odobravanja viz članom režima je podaljšan. Zaenkrat puščamo vrata odprta tudi za Belorusijo, nismo pa sprejeli še nobenih odločitev. Če se države članice ne bodo strinjale in če sklepa ne bo sprejelo vseh 27 držav članic, predsednika Lukašenka preprosto ne bomo povabili, čeprav nam tako opozicija kot sosednje države priporočajo, naj ga povabimo. Gre za vprašanje, na katerega vam ne morem odgovoriti, če mi ga zastavite v tem trenutku, zato sem ga komentiral vnaprej.

Evropski svet sem obvestil o srečanju in neuradnem vrhu s predsednikom Obama 5. aprila v zvezi z izvajanjem drugih prednostnih nalog, zlasti na področju čezatlantskih odnosov. Organizacijske podrobnosti še niso povsem dorečene, boste pa o tem podrobno obveščeni. Vrh bo posvečen trem glavnim vsebinskim področjem: razpravam o vrhu G20, sodelovanju na področju energije in podnebja, kjer želi EU ostati ključni akter, enako kot ZDA, ter zunanjim odnosom in geostrateškem območju od Sredozemskega morja do Kaspijskega morja, kar pomeni Afganistanu, Pakistanu, stanju v Iranu in seveda na Bližnjem vzhodu. Vrh z ZDA je pomemben, vsekakor pa se moramo varovati pretiranih pričakovanj, saj se ga ne bo udeležil Odešenik. ZDA imajo vrsto domačih problemov, ki terjajo rešitve, in prav zato je dobro, da bo Barack Obama v Pragi govoril o svojih temeljnih stališčih za letošnje leto, in v svojem govoru bo seveda želel državljanom EU sporočiti osrednja stališča in osrednje namene nove administracije ZDA.

Evropski svet je obravnaval še vrsto drugih zadev in tudi o njih sem vam pripravljen odgovarjati. Če sem katero izpustil, lahko spregovorim o njej v razpravi po govorih predstavnikov strank. Tako kot danes se verjetno ne bomo več srečali, saj se bo za vas začela volilna kampanja, bom pa zelo vesel, če se boste uprli skušnjavi sprožiti to kampanjo tukaj in zdaj. Upam, da bo tekmovanje za sedeže v Evropskem parlamentu pošteno in da se boste spet srečali tukaj ter nadaljevali svoje delo.

Predsednik. – Hvala, gospod predsedujoči Evropskega sveta, za vašo odločenost nadaljevati svoje delo pri predsedovanju kljub težkemu položaju v vaši deželi.

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Gospod predsednik, gospod predsednik Sveta, gospe in gospodje, zadnji sestanek Evropskega sveta je bil sestanek praktičnih rezultatov.

Rad bi izrazil priznanje češkemu predsedstvu in še zlasti predsedniku vlade gospodu Topolánek, ki je zanesljivo vodil tok razprave in ga usmerjal h konkretnim ciljem. Izid je pred nami: vrsta odločitev, pomembnih samih zase, pa tudi odločitev, ki povedo veliko o odločnosti Evrope danes. Naše odločitve so v praksi dokazale našo enotnost in ovrgle pesimistične napovedi, ki so se še enkrat izkazale za netočne. Osredotočil se bom na gospodarske vidike, saj je predsednik Topolánek že govoril o večini zadev in jih zato ni treba ponavljati.

Prvič, Svet je podprl predlog Komisije o dodelitvi 5 milijard EUR strateškim energetskim projektom in širokopasovnemu internetu. Soglasje, ki ga je dosegel Evropski svet, jasno odraža odločenost EU, da bo uporabila vsa orodja, ki jih ima na voljo, in da bo storila vse, da kriza ne bi ogrozila naših dolgoročnih ciljev, zlasti na področju energetske varnosti in boja proti podnebnim spremembam.

Druga pomembna odločitev je bila podvojitev največjega zneska podpore državam članicam pri uravnotežanju plačilnih bilanc. 50 milijard EUR pomeni resno zavezo. Dokazuje, da tudi v težkih časih solidarnost v Evropi ni le prazna beseda.

V resnici se lahko Evropejci najučinkoviteje spoprimejo s krizo in ponovno vzpostavimo pogoje za rast, če bomo uskladili svoja stališča, delovali skupaj in se med seboj podpirali.

Tretja pomembna odločitev kaže, da Unija z vsemi močmi prispeva k obvladovanju krize po vsem svetu. Proračunske spodbude evropskemu gospodarstvu, če jim prištejemo še samodejne stabilizatorje, se že zdaj približujejo ravni 4 % evropskega BDP. Temu pa smo – na sestanku Evropskega sveta – dodali še sklep o podpori MDS v višini do 75 milijard EUR. Unija svojo vlogo opravlja v celoti, tako z energičnim bojem s krizo kot z uvajanjem programa ambicioznih in v prihodnost usmerjenih regulatornih reform.

V resnici je Evropska unija zgled enotnosti in dobrega vodstva, ki lahko, če mu bodo sledili tudi drugi, odpre pot za širše rešitve na mednarodni ravni. Naša včerajšnja razprava z britanskim ministrskim predsednikom Gordonom Brownom je to jasno dokazala. Evropska unija prihaja na londonsko srečanje na vrhu s trdnim in konsistentnim programom, ki temelji na štirih stebrih: znatnih in usklajenih proračunskih spodbudah,

ambicioznem regulatornem programu ukrepov, odločnem nasprotovanju vseh oblik protekcionalizma in trajni zavezi razvojnemu ciljem tisočletja, zlasti v prid najsiromašnejšim na svetu.

To je program voditeljev, menim pa, da je kljub temu treba poudariti – ker to ni bilo jasno na začetku – da je stališče držav članic, ki bodo sodelovale na londonskem srečanju na vrhu, ter Komisije, dejansko sporočilo vseh 27 držav članic, ki želijo ohraniti ta voditeljski položaj pri uvajanju novega pristopa na mednarodni ravni. Ne gre za tehnokratski program. Naš izziv je ponovno uvesti v gospodarski sistem, zlasti pa še v globalni finančni sistem, moralne vrednote, brez katerih tržno gospodarstvo ne more delovati. V osrčje globalnega gospodarstva je treba spet postaviti ljudi. Zagovarjamo odprta in konkurenčna gospodarstva, vendar gospodarstva, na katerih trg služi državljanom. Zato podpiram ambiciozni predlog gospe Merklove o oblikovanju listine o trajnostnem gospodarstvu. Predlog poudarja, da smo za socialno tržno gospodarstvo.

Evropski svet pa se je ukvarjal tudi z zadevami, ki niso neposredno povezane s krizo. Na področju zunanjih odnosov pozdravljam podporo, ki jo je vseh 27 držav članic izrazilo predlogu Komisije o razvoju Vzhodnega partnerstva, ki ga bomo lahko podrobneje obravnavali na vrhu Vzhodnega partnerstva dne 7. maja. Skupaj z Unijo za Sredozemlje imamo zdaj celovit okvir za našo sosedsko politiko, ki je nedvomno ena od glavnih prednostnih nalog Unije na področju zunanjih odnosov.

Gospod predsednik, zdaj moramo ohraniti delovni zagon na področju oživljanja gospodarstva, 5 milijard EUR je zelo nujno vprašanje. Ta vlaganja so v teh kritičnih časih ključnega pomena. Vsi vemo, da ima kreditni krč neposredne škodljive učinke na strateške projekte. Soočamo se z določenimi izzivi, zlasti z možnostjo zamrznitve naftnih in plinskih povezav. Krč je že zavrl vlaganja v obnovljive vire energije. Začasno so zastale tudi raziskave na področju čistih tehnologij. Zato potrebujemo jasen evropski odziv.

Vem, da ja Parlament odločen to področje pospešeno urediti, in upam, da boste na podlagi pregleda predlogov hitro sprožili pogajanja s Svetom, tako da bodo vključeni v zakonodajo že maja.

Enako velja za sveženj obstoječih in napovedanih ukrepov na področju finančnega sistema. Če bosta Parlament in Svet zagotovila prvo branje teh ukrepov že pred volilno prekinitvijo delovanja, bo to pomenilo jasno sporočilo, da EU ve, kaj mora storiti za obnovitev reda v finančnem sistemu.

To je temeljni kamen pri obnavljanju zaupanja, zato bo Komisija še naprej sprejemala predloge, ki jih je napovedala v svojem sporočilu z dne 4. marca 2009, o hedge skladih in zasebnih naložbenih skladih, o prejemkih vodilnih delavcev in o ukrepih za uveljavitev zamisli iz poročila skupine na visoki ravni pod vodstvom gospoda de Larosièra, ki sem jo ustanovil. Dejansko je bilo poročilo na Evropskem svetu toplo sprejeto in soglasno ocenjeno kot podlaga za nadaljnje delo. Tega rezultata sem zelo vesel.

Prav tako moramo še naprej krepiti delo na področju usklajevanja. Usklajevanje je ključ – usklajevanje in izvajanje. Smernice, ki smo jih oblikovali za oslajena sredstva in za podporo avtomobilski industriji, že služijo za učinkovito usmerjanje ukrepov držav članic.

Zdaj smo v fazi uvajanja načrta oživitve, Komisija pa bo pospešeno spremljala pretvorbo napovedi nacionalnih spodbud v dejanja. Na voljo imamo nekaj instrumentov. V veljavi ostajajo tudi instrumenti libonske strategije. Podrobno bomo spremljali tudi različne nacionalne ukrepe na področju obvladovanja krize in spodbujanja potrošnje, in videli, česa se lahko naučimo iz njih ter kako lahko pomagamo.

Isti duh bi nas moral navdihovati pri pripravi na vrhunsko srečanje o zaposlovanju. V Parlamentu sem enkrat že rekel: Ta kriza povzroča hude stiske, in to se najjasneje vidi na učinkih na trg dela.

Nezaposlenost narašča in bo najverjetneje še naraščala. To je moja prva skrb, in menim, da bi morala biti prva skrb v vsej Evropi. Delavci po vsej Evropi morajo vedeti, da evropskim voditeljem ni vseeno. Zato je posebno vrhunsko srečanje o zaposlovanju v začetku maja tako pomembno: za pregled učinkov dosedanjih ukrepov za oživitev, za ugotovitev, kaj deluje in kaj ne deluje, in za izmenjavo najboljših praks ter dogovor o potrebnih nadaljnjih ukrepih.

Zagotoviti moramo vključitev vseh vzvodov na lokalni, nacionalni in evropski ravni v blažitev škodljivih učinkov krize ter v pripravo ljudi za poklice jutrišnjega dne. Zlasti moramo kar najučinkoviteje dopolnjevati ukrepe držav članic prek Evropskega socialnega sklada in Evropskega sklada za prilagajanje globalizaciji.

Kot veste, je Evropski svet sklenil, naj ima vrhunsko srečanje obliko sestanka trojke. Če sem povsem odkrit do vas – kot sem vedno – me je ta odločitev razočarala. Raje bi videl, če bi si vseh 27 držav članic vzelo potrebni čas in skupaj preučilo najboljše poti naprej na področju, ki je za evropske državljane v tej krizi ključno področje: stanje na področju zaposlovanja.

Seveda vemo, da večina instrumentov na tem področju spada na nacionalno raven, to pa ne bi smelo odvrniti evropskih voditeljev od razprave na evropski ravni o načinih usklajevanja ukrepov. Vemo tudi, da vsaka naša odločitev v zvezi s finančnim sektorjem ali naš sprejem načrta za oživitev gospodarstva pomeni tudi ukrep na področju zaposlovanja.

Menim pa, da tematika zaposlovanja zasluži pozornost evropskih voditeljev tudi sama po sebi. Kakorkoli že, Komisija deluje polno in je odločena dne 7. maja 2009 podati jasno sporočilo. Osebnost sem prepričan, da mora biti to vrhunsko srečanje, ki bo imelo po sklepu obliko sestanka trojke, odprto za vse, tako da bodo imeli možnost sodelovati na njem vsi predsedniki vlad, ki bodo to želeli.

Rad bi vam povedal, tako kot predsednik vlade Topolánek, da smo imeli tik pred sestankom Evropskega sveta pomembno razpravo s socialnimi partnerji, skupaj s predsednikom švedske vlade gospodom Reinfeldtom in predsednikom španske vlade gospodom Zapaterom. Mislim, da je sestanek pokazal očitno pripravljenost socialnih partnerjev za sodelovanje z nami. Sporočilo, da si na evropski ravni prizadevamo za socialni dialog, mora doseči vse v Evropi, zlasti pa vse evropske delavce.

Socialne partnerje smo povabili, naj obiščejo Komisijo. Organizirali smo sestanek v prostorih Kolegija komisarjev, in odločen sem še naprej sodelovati s socialnimi partnerji, z Evropskim parlamentom, evropskimi vladami, predsedstvom, in seveda z ekonomsko-socialnim odborom, kajti resnično verjamem, da je za spopad s problemi zaposlovanja potrebna vseevropska mobilizacija, ne le vlad in evropskih institucij, pač pa tudi socialnih partnerjev in celotne družbe.

Odločen sem, da moramo obravnavati prav vse možnosti. Zato si bo Komisija v naslednjih tednih posebno prizadevala za vključitev vseh partnerjev, in zelo bom pozdravil polno sodelovanje poslancev Evropskega parlamenta ter Parlamenta kot institucije. Podrobno poznate dogajanje na terenu.

Na kratko, sestanek Evropskega sveta je sprejel zelo pomembne sklepe o gospodarskih in finančnih zadevah - to pa so zelo konkretni rezultati. Nikakor pa ni pomenil zaključka procesa. Ohranjati moramo zagon tega procesa. Odprti moramo biti za vse ukrepe, ki jih zahteva ta kriza in ki bodo vplivali tudi posebej na socialne razmere. Pomembno je, da ohranimo odločenost in da bo Evropa z usklajevanjem in izvajanjem lahko ne le odgovorila na notranje izzive, pač pa tudi pomembno prispevala k globalnemu odzivu na to zelo razsežno krizo.

(Aplavz)

Joseph Daul, v imenu skupine PPE-DE. – (FR) Gospod predsednik, gospod Topolánek, gospod Barroso, gospe in gospodje, po tem, ko je že od začetka krize naše ameriške partnerje in ostali svet vodila v ambiciozno, a prepotrebno reformo finančnih trgov, je Evropa prejšnji petek oblikovala okvirni program za srečanje G20, ki bo 2. aprila.

Med včerajšnjo razpravo o srečanju G20 so nekateri poslanci menili, da to ni dovolj, drugi pa, da je to preveč. Resnica pa je, da je v vrsti kriz, ki jih doživljamo v zadnjem času, Evropa na svojem mestu, da se usklajuje in da deluje kot ekipa.

Ponavljam: v kriznem stanju, v katerem smo, podobno kot pri vseh globalnih vprašanjih – energiji, podnebnih spremembah, zunanjih zadevah, varnosti in obrambi – nacionalne rešitve niso več ustrezne. Če celo britanski ministrski predsednik, ki nam je spregovoril včeraj, povzdiguje vrednote Evropske unije in izjavlja, da je, navajam, "ponosen, da je Britanec, in ponosen, da je Evropejec", to še utrjuje moje zaupanje.

Sklep Evropskega sveta iz prejšnjega tedna o dodelitvi 50 milijard EUR za pomoč državam članicam zunaj evrskega območja v teh težkih časih je dober, kajti kar zadene enega med nami, zadene vse nas. To je smisel evropske integracije. Če to prištejemo k 400 milijardam EUR za načrt oživitve evropskega gospodarstva, bodo sredstva prispevala k ponovni vzpostavitvi pogojev za rast, k blagostanju, in končno, k novim delovnim mestom. Enako velja za sveženj 5 milijard EUR, ki smo se ga namenili vložiti kot podporo projektom na področju energije in ukrepom na področju interneta ter drugim zadevam.

Pozivam Svet, naj naredi vse, da bo še pred koncem tega mandata Parlamenta dosežen dogovor o treh pomembnih zadevah, ki jih trenutno obravnavamo: o bonitetnih agencijah, o direktivah o regulatornih zahtevah glede kapitala ter o Direktivi Solventnost II. Pri zadnjem dokumentu mora Svet pospešiti svoje delovanje, da bo lahko sprejet v prvem branju v aprilu.

Gospe in gospodje, ne potrebujemo nikakršnih dodatnih socialističnih gospodarskih ukrepov. Potrebujemo več delovnih mest, in ta sveženj ukrepov jih bo omogočil. Nadalje z zanimanjem opažam, da noben evropski

voditelj, niti levi niti desni, v Bruslju prejšnji teden ni podprl socialističnih ukrepov. To potrjuje moj občutek, da med sedanjimi izjavami predsednika Skupine socialdemokratov v Evropskem parlamentu in delovanjem socialdemokratskih vlad po Evropi ni vedno tesnega ujemanja, in gospod Schultz, precej se boste morali še potruditi, da boste svojega političnega prijatelja, gospoda Steinbrücka, prepričali, da bo postal bolj socialističen.

Naj omenim tudi priprave na decembrsko konferenco v Københavnu in zaprosim češko predsedstvo, naj do junija sestavi predloge za mednarodne finančne mehanizme. Glede svežnja za energijo in podnebne spremembe je Evropa nakazala smer in zdaj ne sme izgubiti svoje prednosti. Podnebne spremembe ne bodo čakale na konec krize. Zato je zdaj naša odgovornost, da prepričamo svoje partnerje, naj sledijo našemu zgledu v boju proti podnebnim spremembam in sprejmejo cilj 30-odstotnega zmanjšanja izpustov CO₂.

Videti je, da se je Barack Obama odločil sprejeti pomoč, ki mu jo ponujamo, z odločitvijo, da v ZDA uvede sistem izmenjave emisijskih kvot. Za zaključek bi rad izrazil svoje zadovoljstvo nad ugotovitvijo, da je Evropa končno začela resno jemati svoje sosedo na Vzhodu, z vzpostavitvijo strateškega partnerstva z Armenijo, Azerbajdžanom, Belorusijo, Gruzijo, Moldavijo in Ukrajino. To partnerstvo bo koristna dopolnitev dela Skupščine EURONEST, za katero je dala pobudo naša skupina in ki bo vzpostavljena po dogovoru med vsemi parlamentarnimi skupinami v naslednjem mandatu Parlamenta.

Po drugi strani pa je tudi že skrajni čas, da Unija za Sredozemlje, ki je bila ustanovljena lansko poletje, preseli svoj sekretariat v Barcelono in začne delati na konkretnih projektih. To je prejšnji teden zahtevalo 27 držav članic in pričakujemo, da bo okvirni načrt oblikovan junija.

Martin Schulz, v imenu skupine PSE. – (DE) Gospod predsednik, gospod Topolánek, vaša prisotnost se mi zdi občudovanja vredna. Glede na težke razmere, v katerih ste, vam je v veliko čast. Vaša prisotnost tukaj danes dopoldne dokazuje, da ste pravi borec, vendar morate doumeti tudi pristojnosti predsedujočega Evropski uniji. Če pridete sem urejat češko notranjo politiko, vas ne bi smelo presenetiti, če bomo razpravljali o češki notranji politiki. Po mojem mnenju pa ste tukaj kot predsednik Evropskega sveta, zato ne razumem vaših opazk o obstrukciji socialdemokratov.

(Aplavz)

Kakorkoli že, proti vam sta glasovala tudi dva poslanca Civilne demokratske stranke in dva poslanca Zelenih. Ali ni to obstrukcija vaših lastnih ljudi?

Včeraj smo poslušali govor predsednika vlade ene od vodilnih držav članic, in ta je v vlogi gostitelja vrhunskega srečanja G20 naslednji teden govoril ravno nasprotno kot vi v vlogi predsednika Evropskega sveta. Kar je Gordon Brown rekel včeraj, je v nasprotju s tem, kar ste rekli vi. Vi ste rekli, da je pot, ki jo ubirajo ZDA, zgodovinsko zgrešena. To ste rekli pred nekaj minutami. Rekli ste, da je Geithnerjeva pot napačna in da vodi v pogubo. To ni raven, na kateri lahko Evropska unija sodeluje z ZDA. Vi ne predstavljate Sveta Evropske unije, pač pa predstavljate samega sebe. S tem delate veliko napako.

(Aplavz)

Zdaj tudi razumem, zakaj so nam nekateri že na začetku rekli, da je dialog s tem človekom težaven. Ne, gospod predsedujoči, to je pot, ki vodi Evropsko unijo v slepo ulico.

Predsednik Evropske unije je danes povedal nekaj zelo pomembnega. Rekel je, da bi bila zavrnitev socialnega vrha, vrha o zaposlovanju, resna napaka. V času, ko milijone ljudi v Evropi skrbijo delovna mesta, v času, ko z javnimi sredstvi rešujemo bankrotirane banke in zavarovalnice, tudi v ZDA, v milijardnih ali celo bilijonskih zneskih, čemur vi pravite pot v pogubo, v razmerah, ko ljudje končno spoznavajo, da bodo ti zneski na koncu plačani iz davkov, v evrih ali v kronah, v teh razmerah Evropski svet govori tem ljudem, da nas njihovi problemi z zaposlitvijo ne zanimajo. Za to nimamo časa. To je usoden signal. To je napačen signal.

Zato pravim, gospod predsednik Komisije, da vaš nasvet predsedstvu Sveta ni dovolj. Nočemo trojke, hočemo razpravo, odprto za vse. Vrh bi morali sklicati ponovno, tako da bodo lahko voditelji držav in vlad prevzeli svoje odgovornosti v okviru razprave o stanju na področju zaposlovanja v začetku maja.

(Aplavz)

Gospod Topolánek, rad bi vam dal tri naša priporočila, ki jih upoštevajte naslednje dni: če prisilite vlade Evropske unije k temu, da bodo leta 2009 namenile 1,5 % bruto domačega proizvoda, leta 2010 pa 1 % za sveženj za reševanje kratkoročnih gospodarskih težav, in če so doslej to obveznost izpolnile štiri države, če

sem prav obveščen, to ni dovolj in kot predsedujoči Evropskega sveta morate zagotoviti, da bodo države spoštovale obveznosti, ki so si jih naložile same.

Drugič, prosim, ponovno skličite socialni vrh. Pokažite Evropejcem, da so politika zaposlovanja in pobude za zaščito delovnih mest osrednja tema delovanja vlad.

Tretjič, prosim, zagotovite, da bo v Svetu končno postalo jasno, kaj bo z institucionalnimi zadevami po volitvah. Osebnost zelo sočustvujem z vami. Vem, da ste si prizadevali za ratifikacijo Lizbonske pogodbe, vem pa tudi, da vam pri tem nasprotuje vaš lastni predsednik in da si nasprotniki ratifikacije z vsemi sredstvi prizadevajo, da bi vam preprečili spraviti jo skozi Senat. Lahko vam pomagamo. Kadar le moremo, skušamo prepričati vaše senatorje iz stranke ODS; naj podprejo proces ratifikacije. Smo na vaši strani in bomo storili vse v svoji moči.

Imamo pa še eno povsem ločeno zadevo: končno nam boste morali povedati, na kateri podlagi nameravate delovati. Na podlagi Pogodbe iz Nice, ki je v veljavi, ali na podlagi Lizbonske pogodbe, ki ni v veljavi? Reči, da boste začeli z Nico in dodali nekaj Lizbone, preprosto ni na mestu. Zato naj rečem tudi, da z našega stališča velja: posvetovanje po evropskih volitvah vsekakor, ampak šele po sklicu Evropskega parlamenta. Nisem se pripravljen posvetovati v času od 7. junija do uradnega sklica prvega zasedanja Parlamenta. Kljub vsemu moramo zahtevati vsaj osnovno spoštovanje naše institucije in postopkov. Te tri točke, gospod Topolánek, nato si boste spet pridobili ugled pri nas.

(aplavz)

Graham Watson, v imenu skupine ALDE. – Gospod predsednik, pri vsem resničnem trpljenju imamo opravka s precej lahkomišno opredelitvijo recesije. Ko pristopite k bančnemu avtomatu in skušate dvigniti gotovino, zasveti napis: Ni na voljo dovolj denarja – vi pa ne veste, ali nimate kritja na vašem računu ali nima denarja bankomat.

(Smeh)

Ob vseh črnih napovedih o razdoru in sporih je Evropski svet sprejel pozitiven sveženj odločitev in za ta dosežek čestitam češkemu predsedstvu.

Imamo jamstvo MDS za več sredstev, obljubo večje podpore evropskim gospodarstvom, ki so v najhujših težavah, in dogovor o nadaljevanju dela v smeri evropskega nadzora finančnega sistema. Vse to je dobrodošlo. Zlasti me je razveselilo, da je Svet rešil kožo gospoda Barrosa in prenesel pet neporabljenih milijard na načrt za oživitve. Vlaganja v transport, infrastrukturo in širokopasovne povezave bodo ustvarila nova delovna mesta in pripravila Evropo na prihodnost. Istočasno pa bodo sredstva za plinovod Nabucco omilila našo zaskrbljujočo energetske odvisnost od Rusije.

Potrebujemo jasno jamstvo predsedujočega, da bodo sredstva iz teh 5 milijard EUR v resnici prispela do omenjenega projekta, pa tudi, da vlaganja v infrastrukturo za oskrbo s plinom ne bodo nadomestila raziskav obnovljivih virov energije. Rast zelene energije je nujna za varnost naših državljanov danes in bo nujna v prihodnje, enako velja za načela lizbonske strategije: varna prožnost, na znanju temelječe gospodarstvo, namenu prilagojena pravna ureditev trga dela – ta načela so ključ do konkurenčnega gospodarstva in uspešnega enotnega trga. Evropskemu svetu šteje v pohvalo, da v njegovih sklepih ni senc protekcionistične govornice preteklosti.

Ob vsem vtisu soglasja pa lahko opazimo rahle razlike med prednostnimi opredelitvami držav članic. Na eni strani so države, ki se osredotočajo na pomen čvrste ureditve na mednarodni ravni, na drugi strani pa države, ki poudarjajo pomen močnega svežnja spodbud. To je napačna izbira. Seveda potrebujemo nadzorne strukture z resničnimi pristojnostmi, potrebujemo pa tudi proticiklične ukrepe za obvladovanje dejanskih pojavov recesije. Dolgoročne in kratkoročne težave: z obojimi se moramo spopasti.

Naši voditelji morajo to jasno povedati na srečanju G20. Če se ne moremo dogovoriti o skupnem stališču, ne moremo pričakovati, da bomo lahko nastopili s skupno težo. Amerika bo prišla na srečanje G20 s svojim programom. Mi moramo priti s svojim, skupaj pa bomo dosegli dogovor, ki bo sprejemljiv za oboje.

Gospod predsedujoči, Svet je prejšnji teden komaj kaj razpravljal o pravni podlagi za oblikovanje naslednje Komisije, vemo pa, da zdaj ni več le Irska tista, ki verjetno ne bo ratificirala Lizbonske pogodbe. Zato vas nujno pozivam k sklicu vodij Sveta, Komisije in Parlamenta, preden se Parlament v maju razide, in k dogovoru o pravno varnemu načinu sestave Parlamenta in Komisije.

Gospod predsedujoči, v slavni Smetanovi *Moji domovini* je trenutek, v katerem se bas in čelo v crescendo vzpeta iz turobne globine do skoraj nemogoče visokih not. Ta trenutek je za vašo vlado že mimo. Za Evropo pa šele prihaja. Poskrbite, da vam domače težave ne bodo zmedle koraka.

(aplavz)

Adam Bielan, v imenu skupine UEN. – (PL) Gospod predsednik, začel bom s čestitko predsedniku vlade gospodu Topolánek k odlični pripravi sestanka Evropskega sveta in k doslej zelo dobremu predsedovanju. Pred nekaj meseci so številni politiki dvomili, ali bo majhna država iz Srednje Evrope sploh lahko nosila breme vodenja Evropske unije. Gospod Topolánek in ves njegov kabinet sta dokazala, da je to mogoče. Še enkrat vam čestitam in v tem trenutku, ki je za vas zaradi domačih težav težaven, upam, da boste zmogli rešiti te težave in pripraviti naslednji vrh čez tri mesece.

Ker pa smo tu sami prijatelji, moramo biti odkriti med seboj. Rad bi spregovoril tudi o nekaterih zadevah v zvezi z vrhom, do katerih imam kritičen odnos, pri čemer pa moja kritika ni naperjena na gospoda Topoláneka osebno.

Začel bom s podporo Vzhodnemu partnerstvu. Za obdobje petih let mu je namenjen znesek 600 milijonov EUR, pri čemer vemo, da je od tega le 350 milijonov EUR novih sredstev. Skupaj to pomeni le 20 milijonov EUR na leto na vsako državo, ki sodeluje v projektu. Ali to zares zadostuje za krepitev vpliva EU na tem območju? Ko govorimo o naših vzhodnih partnerjih, bi rad vprašal, kakšna je naša odločitve glede njihovih viz. Zdi se mi, da nismo sprejeli sploh nikakršne odločitve. Dejansko je bila sprejeta odločitev o zavrnitvi kakršnega koli sodelovanja na tem področju. Vprašati se moramo, ali želimo svoje vzhodne soseske odvrčati ali spodbujati k sodelovanju z nami. Videti je, da nekatere države članice poskušajo oslabiti idejo Vzhodnega partnerstva, da se ne bi zamerile Rusiji.

Opazimo lahko tudi zavlačevanje pri gradnji plinovoda Nabucco, iz istega razloga. Ob vložku 200 milijonov EUR v projekt, katerega ocenjeni gradbeni stroški znašajo 8 milijard EUR, se lahko naši vzhodni partnerji le pomilujejo nasmehnejo. Ne smemo pozabiti, da bi morali biti v prid naše lastne energetske varnosti prav mi najbolj zavzeti za izgradnjo prenosne poti za gorivo od bazena Kaspijskega morja do Evrope in da ta prenosna pot ne bi smela biti odvisna od volje Kremlja.

Na sestanku Sveta je bilo 5 milijard EUR dodeljenih protikriznemu svežnju. Del teh sredstev bo namenjen velikim energetskim projektom, od tega 330 milijonov EUR moji domovini, Poljski. Na žalost je bil sprejet pogoj, ki ga je zelo težko izpolniti, namreč, da morajo biti sredstva porabljena do konca naslednjega leta. Ta znesek se je spremenil v virtualni denar, saj ob tempu, s katerim poljska vlada črpa sredstva iz skladov EU, denar mogoče ne bo porabljen in nato ne bo več na voljo. Zato predlagam podaljšanje časovnega okvira razpoložljivosti teh sredstev.

Ko govorim o sestanku Sveta, bi želel tudi povzeti prejšnji neuradni protikrizni vrh v Bruslju, za katerega je dal pobudo gospod Topolánek. Udeleženci tega vrha so soglasno nasprotovali ekonomskemu protekcionizmu. Pred nekaj dnevi pa smo lahko ugotovili, kako majhno težo imajo sklepi, sprejeti na vrhu, saj je francoski avtomobilski koncern Renault napovedal, da umika proizvodnjo iz Slovenije v Francijo. Na žalost to kaže, da se v času gospodarske krize osnovno načelo EU, solidarnost, umika ekonomskemu egoizmu. Pozivam gospoda Topoláneka, naj naredi konec temu.

Claude Turmes, v imenu skupine Verts/ALE. Gospod predsednik, mislim, da bo šele zgodovina presodila, ali je bil vrh prejšnji teden velik ali ne. Danes dopoldne si želim budnice. Smo v krizi sistema in ta kriza sistema lahko hitro preraste v krizo družbe.

V tridesetih letih je politično bitko s fašisti dobil Roosevelt, Evropa pa jo je izgubila. In zakaj je Roosevelt zmagal? Zmagal je zato, ker je imel zaupanje tudi tistih državljanov ZDA, ki so v gospodarski krizi tridesetih izgubili svoje dohodke. Kateri so štirje elementi zaupanja, ki jih je zgradil Roosevelt?

Prvi je bila prenova pravne ureditve. Roosevelt je ostro napadel oligopole, velika podjetja v ZDA, in prenovil gospodarsko pravno ureditev. Prav to moramo storiti na sestanku G20 v Londonu. Četudi bi bil Gordon Brown zagovornik deregulacije, to morda kaže, da do spremembe lahko pride.

Drugič, okrepitev socialnih mrež. Rooseveltov program je obsegal: prvič, prerazdelitev bogastva, obdavčenje bogatih in prerazdelitev denarja revnim, in drugič, obsežen program za mlade v ZDA: Kaj nudimo na evropski ravni mladim, da na evropskih volitvah svojih glasov ne bodo namenili fašistom? Tretjič – in Martin je to že omenil – največja napaka tega vrha je bila znižanje ravni vrha v maju. Edini način, kako družbo ohraniti enotno, je delovanje multiplikatorjev v družbi, zato moramo dvigniti raven sestanka v maju in ga razširiti.

Na sestanek morate poklicati tudi vse okoljske nevladne organizacije, razvojne nevladne organizacije in socialne nevladne organizacije, ki v sodelovanju z družbo in državljani oblikujejo spremembe, ki jih potrebujemo v družbi.

Četrti Rooseveltov ukrep je bilo vlaganje v gospodarstvo. Ta ukrep mu v bistvu ni uspel, saj se je motor gospodarstva v ZDA spet zagnal šele med drugo svetovno vojno. Ne želimo začeti vojne. Vojna, v kateri moramo zmagati danes, je vojna proti planetu. Naša vojna so zelene investicije – s tem moramo zmagati v vojni. Zato imamo opravka z dvema zadevama.

Ena je, da potrebujemo zelene evroobveznice. Čim večji del zneska 5 milijard EUR moramo založiti v Evropski investicijski banki, da bomo imeli vzvode za razvoj obnovljive energije in učinkovite rabe energije. Drugič, v igro moramo vključiti evropska mesta. Evropski državljani ne bivajo na Severnem morju, na območjih odlaganja CO₂, tam ni mogoče dobiti volilnih glasov. Zmagati moramo v evropskih mestih – in pri prebivalcih teh mest – s privlačnim programom za mesta. Tako bomo zmagali v gospodarstvu in v srcih državljanov Evrope.

Vladimír Remek, v imenu skupine GUE/NGL. – Gospe in gospodje, povsem očitno je, da moramo najti način za rešitev krize, ki danes biča Evropo in druge dele sveta. Brez dvoma moramo svoja prizadevanja usmeriti tudi v krepitev zaupanja in podporo finančne stabilnosti, kot je povedal tudi Evropski svet. Vprašanje pa je, kdo lahko obnovi zaupanje in kako ga je mogoče obnoviti. Če to prepustimo v glavnem tistim, ki so s svojim nenasitnim pohlepom prispevali k sedanji krizi, in če ne poskusimo podpreti tistih, ki gradijo vrednote, nimajo pa vpliva na delovanje, podjetja ali celotna gospodarstva, so obeti klavrní. Zato so po mojem mnenju izredno pomembne tiste točke razprave na Svetu, ki govorijo o potrebi po odpravljanju socialnih učinkov krize. Strma rast brezposelnosti je problem in ukrepi za spodbujanje zaposlovanja ter preprečevanje izgube delovnih mest so za delavce skrajno pomembni. Če bo načrt zagotovil podporo samo največjim podjetjem in njihovim vodilnim delavcem, nad njim ne moremo biti navdušeni. Pozdravljam prizadevanja za usmeritev delovanja na dvig ravni energetske varnosti in povezave evropskih energetskih omrežij ter na splošni razvoj infrastrukture na tem področju. Ob vsem drugem je to tudi eden od načinov spodbujanja zaposlovanja in ustvarjanja delovnih mest ter za zagotavljanje koristi za jutrišnji dan. Brez dvoma se bomo s krizami soočali tudi v prihodnje, trenutna kriza pa nam ponuja priložnost, da se nanje čim bolj pripravimo. Po mojem mnenju je obnovljena podpora nenadomestljivi jedrski energiji koristna, kljub diametralno nasprotnojočim si stališčem do te oblike energije celo v politični skupini, ki ji pripadam.

Naj še enkrat pokomentiram Vzhodno partnerstvo. Na splošno seveda podpiram čim širše mednarodno sodelovanje, tu pa imamo opravka z očitnim poskusom – ki je celo jasno izražen – pritegniti države nekdanje Sovjetske zveze bliže k EU in jih oddaljiti od Rusije. Tako ustvarjamo območje vpliva, torej počnemo nekaj, kar ostro kritiziramo pri drugih.

Hanne Dahl, v imenu skupine IND/DEM. – (DA) Gospod predsednik, prejšnji teden je v glasilu EU Observer pisalo, da je Jacques Delors pesimističen glede prihodnosti evrskega območja. Tako je eden od vnetih zagovornikov evra izrazil svojo skrb za EU in evro v času priprav na nedavni vrh. Med drugim je rekel, da ga skrbi pomanjkanje volje za očiščenje finančnega sektorja in uvedbo novih pravil za njegovo regulacijo. Do te izjave nisem imela razlogov, da bi se strinjala z gospodom Delorsom, tokrat pa moram žal reči, da je njegova skrb upravičena. Sklepi srečanja na vrhu s tem v zvezi so zelo ohlapni. Že ves čas krize zastavljam Komisiji vprašanja o njenih namenih glede regulacije in nadzora finančnega sektorja. Komisija nima nobene želje, da bi se tega lotila. Ves čas se sklicuje na pravico notranjega trga, da ta sam uravnava dogajanja.

Gospod Delors je rekel še nekaj, kar evroskeptiku, kar sem, skoraj vzbuja občutek *déjà vu* v zvezi z argumenti, ki sem jih navedla nekoč v preteklosti. Rekel je, da so si evropska gospodarstva preveč različna za evro. Zadelek, gospod Delors! Natančno tako je. Enotna valuta je del problema, ne pa del rešitve. Evropa potrebuje čvrsto skupno pravno ureditev finančnega sektorja, ob tem pa veliko prožnosti glede tega, katera gospodarska politika je najprimernejša za krizo v vsaki od držav članic.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Gospe in gospodje, veseli me, da je Svet prejšnji teden odložil revizijo nerealistične lizbonske strategije. Prav tako pozdravljam odlog odločitve o financiranju na področju podnebnih sprememb. Pri tem bi rada zaploskala izjavi predsednika Komisije Joséja Manuela Barrosa, naj EU ne sprejema nikakršnih zavez glede zadev podnebja, dokler ne naredijo tega tudi druge države, zlasti ZDA in Kitajska. Rada bi poudarila, da so te popolnoma razumne sklepe sprejeli voditelji 27 držav članic in Komisija v razmerah, ko se EU sooča s strmo rastjo brezposelnosti in upadanjem gospodarstva, Lizbonska pogodba pa še ni potrjena. Vse to jasno kaže, da je Lizbonska pogodba popolnoma nepotrebna za sprejemanje temeljnih

sklepov te vrste, ki so očitno koristni za državljane članic. Pogodba je popolnoma odvečna, in to dokazujejo sedanji razumni ukrepi Evropskega sveta na podlagi sedanjega pravnega okvira ter pod češkim predsedstvom.

Včeraj je bila izglasovana nezaupnica vladi češkega ministrskega predsednika in predsedujočega Evropskemu svetu gospoda Mireka Topoláneka. Naj povem vsem od vas, ki tu v Evropskem parlamentu arogantno obsojate dejanje češkega parlamenta kot neodgovorno, da je bila to demokratična odločitev demokratično izvoljenega parlamenta suverene države članice. EU ne predseduje vlada češke republike, pač pa češka republika, katerih državljane ima čast zastopati tukaj. Vem, da ima moja domovina dovolj močna upravni in demokratični sistem, da bo brez dvoma lahko izpolnila svoje obveznosti na ravni EU.

Po padcu Topolánekove vlade ima najvišja politična pooblastila v Češki republiki predsednik Václav Klaus. Kot ste se poslanci Parlamenta lahko že sami prepričali, je državnik z močnim občutkom za demokracijo, ki razume evropsko integracijo ne kot enosmerno cesto, na kateri promet urejajo politične in birokratske elite, pač pa kot kompleksen proces, ki je lahko uspešen le, če izhaja iz volje ljudi. Gospe in gospodje, pred nekaj tedni nam je predsednik Klaus jasno povedal, da ne vidi nikakršne alternative članstvu Češke republike v EU. Še več, večina čeških državljanov meni, da je članstvo njihove domovine v EU koristno zanje. Vse skrbi glede morebitne neresnosti Češke republike so torej popolnoma nepotrebne.

Za zaključek bi rada opozorila vodjo skupine Sudeten German Landsmannschaft, gospoda Posselta, ki je javno obsodil padec ministrov Vondre in Schwarzenberga ter pozval Čeko republiko k vzpostavitvi močne pro-evropske vlade, da Češka republika ni češko-moravski protektorat, pač pa suverena država, v kateri ministre imenuje predsednik Češke republike, vlada pa svoja pooblastila črpa iz parlamenta, ki so ga izvolili češki državljani.

Predsednik. – Gospa Bobošíková, demokracija pomeni tudi, da lahko vsi demokrati izražajo svoja stališča o postopkih v vseh državah članicah Evropske unije in zunaj unije. Tudi to je demokracija.

Mirek Topolánek, predsednik Sveta. – (CS) V resnici opažam, da že malce zahajamo v predvolilno retoriko. Poskusimo zadeve obravnavati resno in poiskati enotnost med 27 državami, ki imajo različne zgodovine in vsaka po svoje doživljajo različne simptome sedanje finančne krize ali njene učinke na realno gospodarstvo. Če se ne bomo dogovorili za skupni pristop, ne bo važno, kakšno izhodišče je imel kdo ob začetku težav, saj bomo po načelu domin vsi plačali ceno. To je prva točka.

Nisem kritiziral pristopa ZDA zaradi kritike same, pač pa zato, ker sem želel poudariti prednosti EU. Te prednosti obsegajo obširen socialni program, ki nam bo prihranil ogromna vlaganja v socialno stabilizacijo za ljudi, ki so zašli v težave. Sistem preprosto deluje. Naša pomembna naloga je zagotavljati delovanje sistema in zagotavljati državljanom EU raven socialne varnosti, kakršno so uživali pred krizo. Po mojem mnenju to ni majhna naloga in bo zahtevala veliko denarja. Sprejeli smo nekatere zelo konkretne ukrepe in zneski 5, 50 oziroma 75 milijard EUR po mojem mnenju dokazujejo čvrsto odločenost Evropskega sveta za konkreten odziv na tekoče razmere, ne odziv s splošnimi ukrepi v tem ali onem obstoječem okviru, pač pa z zelo konkretnimi ukrepi.

Velika razlika je med razglašanjem visokoletečih obljub na uličnem vogalu in uresničevanjem takih obljub. Naš skupni cilj je zdaj izvesti vse korake, o katerih smo govorili, pretvoriti jih v praktično delovanje in spremljati povratne informacije. Nihče si ne predstavlja točno – in povsem resno lahko rečem, da si tudi makroekonomisti ne predstavljajo – kakšne učinke imajo lahko posamezni med temi koraki. Zanesljivo pa vemo, da bo moral nekdo plačati za sedanje reševanje in za zabavo pred njim. Zelo neodgovorno bi bilo, če ne bi razmišljali tudi o času zatem, čeprav ne vemo, kako dolgo bo sedanje stanje trajalo, in če ne bi razmišljali o tem, kdo bo moral plačati zapitek ter kakšne učinke bo imelo plačilo na evrsko območje ter na Pakt stabilnosti in rasti, in kakšne bodo možnosti držav, kakršna je moja, za vključitev in prevzem evra. Ne bom odgovarjal na pripombe vodje stranke gospoda Schulza. Berlusconi je to storil pred zadnjimi volitvami in ne želim ponavljati te napake. Menim, da se na take napade ni treba odzivati. Ne sme pa se zgoditi, da bi bile tiskarne denarja edine, ki bi pridobile s to krizo. To ne bi bilo dobro.

Vrh o zaposlovanju. Evropskemu svetu smo seveda predlagali srečanje v polni sestavi. To zamisel sva predložila skupaj José Manuel Barroso in jaz, saj tudi midva čutiva, enako kot vi, potrebo po vključitvi socialnih partnerjev v razpravo na višji ravni, kot jo omogoča tristranski sestanek, in po razpravi o problemih v zvezi z zaposlovanjem, z izvajanjem različnih nacionalnih svežnjev ukrepov, v zvezi z vplivi na zaposlovanje in z naslednjimi koraki, potrebnimi za zaščito državljanov EU pred učinki krize. Odločitev, da bo to vrh v obliki trojke, ni najina. Razumem strahove, ki so jih izrazili številni predsedniki držav in vlad, in tudi jaz v celoti podpiram srečanje v polni sestavi. Po drugi strani pa ne smemo pozabiti, da gre le za neuradni vrh, katerega sklepi niso zavezujoči. S tega vidika je lahko manjša sestava celo prednost, saj pomeni, da bo mogoče

priporočila neuradnega vrha predstaviti na rednem Svetu junija, kjer bodo mogoče soglasno sprejeta. Po mojem mnenju ne gre za hudo napako in iz tega ni treba delati političnega problema. Pomembno je, da smo zbrali pogum in sklicali to vrh, da smo k udeležbi pozvali socialne partnerje, da ga bomo skupaj z njimi pripravili temeljitije – pred srečanjem o zaposlovanju bodo organizirane tri okrogle mize, v Stockholmu, Madridu in Pragi – in da poskušamo sprejeti sklepe, ki bodo koristili na junijskem sestanku Sveta.

Lizbonska pogodba. Danes si bom dovolil eno šalo. Mislim, da telefonska številka za klice v zvezi s prihodnostjo Lizbonske pogodbe ni več telefonska številka kabineta vlade in predsednika vlade Topoláneka, pač pa telefonska številka Parlamenta in Jiříja Paroubeka. Moram reči, da odgovornost za rešitev situacije v resnici nosijo tisti, ki so situacijo povzročili. Seveda delam vse v svoji moči, da bi izpolnil svojo zavezo, da mi ne bi bilo treba izbrisati svojega podpisa s kamna pred samostanom Svetega Jeronima v Lizboni.

Komisija. Na decembrskem vrhu je Svet sprejel jasen sklep in zavedamo se zapletenosti stanja. Naj povem, da je moja ambicija doseči politično soglasje na junijskem srečanju Evropskega sveta. Seveda se bomo posvetovali z vami: razprava z Evropskim parlamentom je nujna. V tem smislu razmišljamo celo o tem, da bi lahko v primeru ustreznega interesa v Evropskem parlamentu odložili junijsko srečanje Sveta za en teden in razpravo podaljšali z desetih na sedemnajst dni. Menim, da bi sedemnajst dni zadoščalo za razpravo. Ta posvetovanja so nujna, pred sprejemom uradne odločitve pa bo treba določiti, ali naj nadaljujemo po določbah Pogodbe iz Nice ali po določbah Lizbonske pogodbe, saj nam bo to omogočilo predvideti, kakšna bo oblika dogovora, ali bo število držav enako, ali bo vsaka od njih imela komisarja itd. Upoštevati moramo rezultate evropskih volitev in rečem lahko le, da bomo delali v skladu z odobrenim standardnim postopkom, saj se nahajamo v določeni pravni praznini in v razmerah, ki zahtevajo politično in praktično urejanje.

Nadaljevanje razprave v zvezi z razmerjem med pravno ureditvijo in ukrepi spodbud. Že v uvodu sem povedal, da je po mojem mnenju EU sprejela popolnoma pravi pristop, ko se ni odločila za eno možnost proti drugi, pač pa le ugotovila, da smo bančni sektor rešili, zdaj pa ga moramo le še očistiti. Komisija je sestavila načrt za oceno posameznih slabih naložb (oceno učinkov) in za reševanje problema. Po mojem mnenju je edina pot za okrepitev zaupanja v bančni sektor in tudi zaupanja v bančnem sektorju banke očistiti. Češka republika in Švedska vesta, kako se to dela, finančni minister ZDA pa je predložil svoj načrt za ZDA. Po mojem mnenju je to edini način, kako reševati situacijo. Sveženj spodbud sem že omenil. Drugi steber tega sestava je pravna ureditev, ki je deloma tudi v vaši pristojnosti. Deloma je omenjena tudi v Larosièrovemu poročilu, ki je zelo dober izdelek. Zajemala bo pravno ureditev skladov hedge in skladov zasebnega kapitala, seveda pa bo naredila tudi red v offshore sektorju. Nedvomno opažate velik napredek na tem področju in ureditev pripravljamo tudi za odziv na morebitno naslednjo krizo. Nismo pod časovnim pritiskom za oblikovanje in uveljavitev nove pravne ureditve. Smo pa pod časovnim pritiskom pri ukrepih za omejitev morebitnih problemov v prihodnosti.

Poteka tudi razprava o vlogi MDS. Dogovorili smo se, naj bo MDS skrbnik rešitev za prihodnost, težava pa ni v majhnem številu institucij z omejenimi pristojnostmi. Težava je v negotovosti, ali bodo največji akterji na globalnem finančnem trgu te institucije spoštovali, saj v preteklosti ni bilo tako. Ta razprava je vsekakor temeljna in bo tudi na dnevnem redu srečanja G20: sprejem razširjene vloge MDS, Svetovne banke in OECD v sistemu mednarodnih globalnih finančnih institucij in spoštovanje teh institucij ter njihovih ugotovitev.

Menim, da bi bilo dobro nameniti nekaj besed tudi Vzhodnemu partnerstvu. Včeraj sem se spet sestal s predsednikom Juščenkom in vesel sem, da smo sprejeli ter podpisali sporazum med Evropsko komisijo in Ukrajino. Pomeni pomemben korak k stabilizaciji stanja. Pred kratkim sem bil v Azerbajdžanu, kjer sva se pogovarjala s predsednikom Alijevim. EU mora tem državam ostati nekakšen svetilnik. Ne gre za vzpostavljane novih razmejitev, gre za to, da ima EU poslanstvo, to poslanstvo pa je širjenje območja varnosti, območja svobode, območja napredka in območja solidarnosti. Tu ni nikakršnih meja, to pa še ne pomeni, da bodo te države postale članice EU jutri, pojutrišnjem ali kdajkoli. Če svetilnik ugasnemo, bomo izgubili tudi nadzor nad dogajanjem v teh državah. Te države moramo vključiti v razpravo, jim nuditi neomejene možnosti potovanja, gospodarsko sodelovanje, izmenjave med izobraževalnimi ustanovami in šolami ter pomoč k boljšemu vodenju. Mislim, da je to naša dolžnost, v tem smislu pa je Vzhodno partnerstvo jasen dokaz, da gremo v pravo smer. Na besede gospoda Bielana naj povem, da je bil velik uspeh že to, da smo 600 milijonov EUR sploh odobrili. O tem nismo soglašali, nismo dosegli polnega soglasja, dosegli pa smo najboljši možni kompromis, sprejemljiv za vseh 27 držav članic.

Za zaključek bi rad nekaj povedal še o socialnih učinkih. Tu se moram vrniti na tristranski sestanek in pozdraviti vlogo obeh socialnih partnerjev. Nismo govorili o tem, koliko denarja bomo dali ljudem. Govorili smo o tem, kako pripraviti ljudi na take razmere in morebitne podobne razmere v prihodnosti s spodbujanjem razvoja poklicnih sposobnosti, spodbujanjem izobraževanja in podporo MSP, ki ustvarjajo glavnino novih

delovnih mest. Danes cena dela seveda pada, saj želimo ljudem čim dalj ohraniti delovna mesta, saj je ponovno zaposlovanje nekajkrat dražje od ohranitve obstoječih delovnih mest.

Mobilnost delovne sile: Res se veselim razprav v nacionalnih parlamentih, zlasti v moji domovini, o spremembah delovne zakonodaje v prid prožnosti in mobilnosti delovne sile. Tu je prepreka za rešitve. Treba je zagotoviti hitro rast zaposlovanja in hitro rešitev za stisko ljudi, ki so zašli v težave brez svoje krivde.

Za zaključek naj rečem še nekaj besed o vrhu med EU in ZDA. Izjemno sem ponosen na dejstvo, da bo po srečanju G20 v Londonu in vrhu v Strassbourgu/Kehlu ameriška administracija pod vodstvom Baracka Obame prišla v Prago. To ima za nas izreden simbolični pomen, vabimo pa tudi predsednika Evropskega parlamenta, saj zaznavam določeno nezadovoljstvo nad tem, da ameriški predsednik ne bo obiskal tudi Evropskega parlamenta. Časa za razpravo ne bo veliko, po mojem mnenju pa moramo ugotoviti, kaj želijo ZDA in kaj želimo mi, nato pa te želje uskladiti. Nikakor ne želimo vzpostaviti novih pregrad – tak je končno tudi glavni cilj celotne evro-atlantske civilizacije.

Končno bi rad nekaj besed posvetil še pripombam gospe Bobošikove. Zaenkrat češka administracija stanje obvladuje zelo dobro. Preprosto se ne strinjam, da bi lahko prišlo do kakega organizacijskega spodrsllaja, da bi lahko nam spodletelo pri enem od najzahtevnejših predsedovanj v zadnjih letih, saj se ves čas soočamo s široko paleto problemov, ki bi jih kdorkoli težko napovedal. Naša raven prožnosti, raven ustvarjalnosti, naša sposobnost za odzivanje, ukrepanje in iskanje kompromisov gotovo ne zasluži tako ostre kritike. Podobno stanje, kot vlada zdaj na Češkem zaradi nezaupnice, sta že imeli tudi Danska in Italija, v Franciji pa se je v času predsedovanja zamenjala vlada, resda zaradi izida volitev. Stanje se mi ne zdi tako hudo in lahko vam zagotovim, da nikakor ne bo ogrozilo češkega predsedovanja ter da bomo vsi, ki smo odgovorni za delo na zadevah EU, svoje delo opravljali odgovorno tudi v prihodnje.

Predsednik. – Hvala, gospod predsednik Evropskega sveta. Naj vas spremljajo naše prisrčne želje, da boste lahko v celoti izpolnili svoje dolžnosti kot predsednik Evropskega sveta in storili tudi vse za to, da boste v vaši deželi sprejeli dogovor o Lizbonski pogodbi. S temi željami se vam zahvaljujemo za vaš današnji obisk tukaj.

Timothy Kirkhope (PPE-DE). – Gospod predsednik, rad bi izrazil svoje priznanje prepričljivi uspešnosti češkega predsedstva pri urejanju nekaterih perečih zadev, ki pestijo Evropo. Od gospodarske in finančne krize do energetske varnosti in podnebnih sprememb – predsedstvo je imelo trdne in jasne cilje in je Evropi zagotavljalo jasno vodenje v teh časih preizkušenj.

Zlasti predsednik vlade Topolánek se je izkazal kot izrazit voditelj, zlasti z opozorili na nevarnosti protekcionizma. Medtem ko so se drugi spogledovali z vzpostavljanjem škodljivih preprek za trgovanje, je češko predsedstvo jasno in dosledno zastavilo besedo za prosto trgovino in, še pomembneje, za ohranitev enotnega trga. Na začetku meseca je gospod Topolánek rekel, da je protekcionizem v vsakem primeru škodljiv, v primeru EU pa tudi nelogičen. Iz te krize se moramo kaj naučiti in reči "ne" izolaciji, "ne" protekcionizmu ter "da" sodelovanju.

Zelo prav je imel, ko nas je spomnil na temeljna načela, na katerih sloni EU. Ta poštenost je v izrazitem nasprotju z včerajšnjim neiskrenim in samemu sebi namenjenem govorom britanskega ministrskega predsednika v tej dvorani. Govor gospoda Browna je bil poln prisposodob, ni pa nikjer omenil glavnega dejstva, namreč, da bo Združeno kraljestvo pod njegovim vodstvom utrpelo najdaljšo in najglobljo recesijo med vsemi industrijskimi državami. Prezrl je svojo vlogo pri vzpostavitvi in izvajanju v temelju zgrešene pravne ureditve za finančni sektor. Ni omenil ogromnega bremena dolga, ki ga je naložil britanskemu ljudstvu.

Evropa ne potrebuje naukov britanske vlade glede izhoda iz krize. Evropa in mednarodna skupnost morata zdaj s hitrim ukrepanjem obnoviti zaupanje v naše finančne sisteme, zagotoviti pravilno delovanje bančnega sistema, v katerega bodo lahko posamezniki, gospod Schultz, in podjetja zaupali, in pripraviti banke, da bodo spet posojale denar ter tako prispevale k večjemu zaupanju. Trdno se moramo držati načel proste trgovine in enotnega trga, osebno pa popolnoma zaupam, da bo predsedstvo še naprej trdo delalo, da bi te pomembne cilje dosegli.

Poul Nyrup Rasmussen (PSE). – Gospod predsednik, le teden dni pred njegovim sestankom sem Evropski svet tu v Parlamentu pozval, naj sprejme dogovor o jasnih smernicah in konkretnih ukrepih za ohranitev obstoječih delovnih mest in ustvarjanje novih. Današnji in tukajšnji Svet je Svet tišine in Svet iluzij. Žal nisem opazil nikakršnih konkretnih ukrepov. Res je, 5 milijard EUR, ampak kaj je to? To je 0,04 % bruto domačega proizvoda Unije. Vlaganje v širokopasovni internet je v redu, ampak ne pravite mi, da ima kakšne resnične učinke na upočasnitev prostega pada na področju delovnih mest, ki smo mu ravnokar priče.

Ne razumete, da je ta kriza zelo globoka in resna recesija. Podjetja zahtevajo, delavci zahtevajo, mi zahtevamo: naredite več! MDS vam je predlagal vlaganje 2 % BDP letos in naslednje leto. Gospod Barroso, rekli ste, da delujemo dobro, da vlagamo 3,3 %. To ste rekli dva tedna nazaj, zdaj pa je številka narasla na 4 %. Sprašujem se: kako to? No, izračun je preprost. Brezposelnost narašča: z rastjo nadomestil za brezposelne se bodo povečale tudi finančne spodbude. Domnevam, da nam boste takrat, ko bo število brezposelnih v Evropi doseglo 25 milijonov, s ponosom povedali, da naše spodbude znašajo že 5 %. Prosim, tako se zadev ne moremo lotevati. Tako se zadev ne morete lotevati. Kar potrebujemo, so resnična vlaganja.

Gospod Barroso, Paul Krugman je dejal, da Evropa zagotavlja več kot pol manj dejanskih spodbud kot Amerika. Ali vas lahko prosim: ne govorite ljudem ob vsakem povečanju brezposelnosti, da zagotavljate več sredstev, samo zato, ker države članice plačujejo več nadomestil za brezposelnost. Ljudem morate povedati, da ste se odločili za nov načrt oživitve. Zahvaljujem se vam za vašo danes izraženo željo, da bi bil sestanek o zaposlovanju 7. maja sestanek o resničnem zaposlovanju. Smo na vaši strani in vas podpiramo pri vaših prizadevanjih, da bi se to uresničilo.

Spomniti se moramo francoskega predsednika Sarkozyja in tega, da ni poznal nobene meje pri številu izrednih vrhov v času svojega predsedovanja. Zdaj pa se predlaga, naj se vrh dne 7. maja omeji na raven trojke.

Sedanja kriza brezposelnosti ne bo izginila, če se bomo branili novih sestankov. Še vedno bo tu. Zato vas pozivam: imamo načrt oživitve in izčrpno je dokumentiran. Vem, da predsednik Komisije to ve, in prepričan sem, da lahko naredimo več kot doslej, če le sedemo skupaj in se zadeve lotimo. Gre za usodo gospodarskih, monetarnih in socialnih prizadevanj Evropske unije.

Zato še enkrat: Predsednik Komisije, naj bo vrh o zaposlovanju dne 7. maja resen, široko zastavljen in dobro načrtovan. Če vam to uspe, bomo z vami.

(aplavz)

Silvana Koch-Mehrin (ALDE). – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, Evropska unija je v finančni in gospodarski krizi kot pravi blagoslov in češko predsedstvo zaenkrat opravlja svoje delo zelo dobro.

Razsežnost in globlji vzroki globalne finančne in gospodarske krize dokazujejo, da je treba globalno makroekonomsko upravljanje finančnih trgov in zakonodajni okvir zanj revidirati – na nacionalni ravni, v EU in po vsem svetu. Treba je spremeniti zakonodajo za nadzor in izboljšati varnostne ukrepe za obvladovanje kriznih razmer. Zakonodaja za finančni sektor bi morala delovati tako, da bi ekonomske cikle blažila, ne pa krepila. Več pravne ureditve pa ne pomeni nujno boljše pravne ureditve; potrebujemo pravo pravno ureditev.

Dramatična kriza na mednarodnih finančnih trgih in premiki, ki jih povzroča, pomenijo izziv za liberalno ekonomsko ureditev. Napačne odločitve vlad glede ekonomske in finančne politike ter nezadostni vladni finančni nadzor in opazen propad vrste bank kličejo k reformi finančnega sistema, ne k vzpostavitvi novega ekonomskega sistema. Neodvisno delovanje Evropske centralne banke in njen pristop k finančni stabilizaciji sta prava in sta se doslej izkazala za upravičena.

Dobili smo tudi dokaz pomena skupnega trga za napredek in stabilnost v Evropi. Notranji trg igra osrednjo vlogo pri skrajševanju in blaženju recesije v Evropi. Države članice morajo sprejeti hitre, usmerjene inčasne ukrepe v podporo realnemu gospodarstvu, saj vemo, da EU lahko pripomore k napredku in blagostanju z nadaljnjim razvojem notranjega trga, ne pa z delitvijo subvencij.

Evropska unija mora zato nadaljevati z doslednim izpopolnjevanjem notranjega trga in oblikovanjem okolja za učinkovito konkurenco. Jasno pa je tudi, da tega preizkusa zaenkrat še nismo uspešno opravili. Evropska unija se mora čvrsto držati svojih načel. Ne smemo se vračati k zastarelemu razmišljanju, k protekcionizmu, k politiki predalčkanja ali k tekmovanju za subvencije. Češko predsedstvo se tega drži in upam, da se lahko zanesemo na to tudi v prihodnje.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Gospe in gospodje, rada bi se zahvalila češkemu predsedstvu za znatni korak naprej glede razumevanja resničnih problemov, pa tudi rešitev zanje, ki ga je dosegel Svet pod njegovim vodenjem. Rada bi osvetlila nekaj področij, kjer moramo v prihodnje še delati. Prvič, ustvarjanje in ohranjanje delovnih mest, s poudarkom ne toliko na socialnih zadevah, pač pa v glavnem na vlaganja v infrastrukturo in oživiljanje poslovanja, kar bo omogočilo ustvarjanje delovnih mest. Drugič, banke so prejele velikodušno finančno pomoč za obnovitev stabilnosti finančnega sistema, ne mudi pa se jim ukrepati na področju posojil. Tu potrebujemo evropske smernice, pa tudi proaktivne ukrepe nacionalnih vlad, ki bodo banke opomnili na njihove dolžnosti v sedanjem času in zagotovili, da bodo banke spet začele posojati denar podjetjem, pa tudi posameznikom. Tretjič, strukturni skladi so dejansko edini vir sredstev za podjetja, ki bodo omogočili

oživitev gospodarske dejavnosti, zato moramo na eni strani izboljšati njihovo dosegljivost in obseg delovanja, na drugi strani pa zmanjšati birokratske ovire in podaljšati čas, predviden za pridobivanje sredstev. Hvala za pozornost.

Ian Hudghton (Verts/ALE). Gospod predsednik, britanski ministrski predsednik Gordon Brown nas prepričuje, da je kar naenkrat postal ponosen na enotnost Evropske unije in da so države EU skupaj močnejše in varnejše. Zdaj pravi, da je treba zaostri bančno pravno ureditev, odpraviti davčne oaze in reformirati MDS.

Gospod Brown v tem trenutku nima niti trohice verodostojnosti. Njegova zgodba upravljanja britanskega gospodarstva je zgodba nebržnosti in katastrofe. Gospod Brown je arhitekt sedanje gospodarske krize, ne pa rešitelj sveta. Podpiral je ohlapno pravno ureditev, ki je neposredni vzrok za težave v bančništvu.

Učinek padca seveda čutimo po vsem svetu. Škotska lokalna vlada si v okviru svojih omejenih pristojnosti prizadeva odvrniti vsaj najhujše učinke, z lajšanjem davčnih bremen prek nižjih davčnih stopenj, s pospeševanjem vlaganj v infrastrukturne projekte, s programi usposabljanja in razvoja poklicnih sposobnosti, da bi ljudje lažje našli delo.

Škotska ima bogate vire energije in ima sijajne možnosti razvoja obnovljivih virov, recimo vetrne energije na morju, energije morskih valov in plime. Podpora EU za razvoj čistega pridobivanja energije in njene distribucije bo ne le pomagala škotskemu gospodarstvu, pač pa tudi koristila sosedom Evropejcem s krepitvijo energetske varnosti in blaženjem podnebnih sprememb. Močno upam, da bo Škotska že v kratkem lahko igrala še aktivnejšo in konstruktivnejšo vlogo v svetu, kot normalna, neodvisna država članica Evropske unije.

Gabriele Zimmer (GUE/NGL). – (DE) Gospod predsednik, preseneča me, da predsedujoči Sveta, ki je včeraj v svojem parlamentu doživel nezaupnico, tako ostro govori o zgrešeni politiki iz preteklosti. Pravi, da se je pot, ki jo ubirajo ZDA, v zgodovini izkazala zgrešeno. Jasno nakazuje, da se v času krize ne smemo zanašati na socialne spodbude, in javno je izjavil, da ne bi smeli siliti vodilnih v AIG k vračilu svojih nagrad. Javno pa je tudi izjavil, da je mogoče odgovornost za finančno krizo, za gospodarsko krizo, omejiti na preteklo ravnanje ZDA in da se mu ni treba posipati s pepelom ter ubadati z vprašanjem, ali so h krizi kaj prispevali tudi strategija komercializacije in konkurenčni pritiski ter nebrzdana globalizacija v EU.

Po mojem mnenju je to jasno iz ustreznih delov besedila sklepov vrha, kjer je navedeno, da v sedanji krizi lizbonska strategija, vključno s tekočimi integriranimi smernicami, ostaja veljavni okvir za spodbujanje rasti in zaposlovanja. Nato pa je v referenčnih dokumentih zelo jasno navedeno, da je treba zagotoviti povezavo s pristopom trajnostnih javnih financ in s tem v zvezi z nadaljevanjem pokojninskih reform. To me preseneča. Nasledek je torej, da je nadaljevanje pokojninskih reform povezano z nadaljevanjem privatizacije pokojninskega sistema, z rastjo deleža kritja oskrbe starejših iz kapitala.

To spet krepi dva odločilna vzroka sedanje finančne in gospodarske krize, namreč odvisnost od finančnih trgov, kljub temu, da je krizo povzročila prav turbulentna na finančnih trgih, in nadaljnje zlasti socialno razslojevanje. To razslojevanje, razslojevanje po dohodku, pa je neposredna posledica skokovite rasti količine likvidnega denarnega kapitala. Tu so potrebni popravki. Zato ne razumem, zakaj Komisija in Svet med razgovori na zadnjem vrhu nista sprejela ustreznih popravkov.

Ko govorimo o lizbonski strategiji, moramo omeniti tudi Belo knjigo Komisije o politiki finančnih storitev (2005-2010), ki temelji na integraciji evropskega trga finančnih storitev v globalni trg finančnih storitev in na ustreznih členih pogodb iz Nice in Lizbone, ki po eni strani prepovedujejo vse oblike omejevanja prostega pretoka kapitala, po drugi strani pa silijo finančne institucije v zagotavljanje neomejenega toka finančnih storitev na trgu. To je v izrazitem nasprotju z vsako obliko boja proti vzrokom kriz.

Johannes Blokland (IND/DEM). – (NL) Gospod predsednik, z lizbonsko strategijo smo zagotovili Evropi možnosti za nadaljnje gospodarsko tekmovanje z ostalim svetom. Seveda je to mogoče le, če pri tem zares sodelujemo vsi in če skrbimo za primerno življenjsko okolje, tudi v deželah v razvoju.

Dogovor z vrha EU prejšnji teden ni dovolj čvrst, da bi spodbodel novo, v trajnostni razvoj usmerjeno gospodarstvo. Gospodarska kriza, podnebna kriza in energetska kriza zahtevajo nov pristop in ta pristop zahteva ustrezna vlaganja. Evropska unija mora na tem področju prevzeti vodilno vlogo. Pričakovali smo dogovor o financiranju podnebnih sporazumov z Balija in iz Poznaña. Zaskrbljujoče je, da takega dogovora na vrhu EU niso sprejeli niti po dolgotrajnih pogajanjih okoljskih in finančnih ministrov. Kje je voditeljska drža EU, ko gre za oprijemljiva finančna sredstva? Umik financiranja podnebnih načrtov za države v razvoju

v nedoločeno prihodnost pomeni resno spodkopavanje podnebnih sporazumov. To ni voditeljska drža, kakršno potrebujemo v času priprav na Köbenhavn.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Gospod predsednik, ob véliki viziji Evrope je Bruselj na žalost gluhi in slepi za številne neželene pojave in dogajanja v EU. Med sedanjo krizo državljani plačujejo ceno krize, napačnih neoliberalističnih izbir v preteklih letih in za vse manj kot solidne priprave na širitev proti Vzhodu, ki se danes izkazujejo kot zapadla hipoteka. Tudi pristop Turčije, ki je očitno že dogovorjen, ne bo prinesel potrebne energetske varnosti, nasprotno, vnesel bo samo politično nestabilnost, islamizem in milijardno luknjo v naše finance.

EU se mora na prihajajočem vrhu G20 osvoboditi svoje vloge vazala politiki ZDA, ki jo je igrala doslej, in uvesti stroga pravila ter dosledne kontrole. Temeljni kamen sedanjih finančnih težav je dolgoletno upiranje Washingtona, da bi kakorkoli urejal močno eksplozivno področje finančnih papirjev.

V krizi so potrebni ostri rezi. Možnosti za varčevanje je dovolj, na primer pri nenadzorovani rasti agencij EU. Povečanje kriznih skladov je lahko le prvi korak; potrebujemo mnogo boljše načrte za primere bankrota držav in zamisli za obsežne socialne probleme, ki nas bodo doleteli tako gotovo, kot stoji na koncu molitve amen.

Werner Langen (PPE-DE). – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, tudi jaz bi rad čestital češkemu predsedstvu. Kljub znatnim problemom doma mu je uspelo potiskati evropski voz naprej v najhujši gospodarski in finančni krizi v zadnjih desetletjih. Te čestitke pa spremlja prošnja, naj češko predsedstvo svoj mandat tudi pripelje do konca enako dobro in jasno usmerjeno.

Ko poslušam predsednika Skupine socialdemokratov, se mi dozdeva, da sem na drugem planetu. Hvali gospoda Browna, ki je bil, preden je postal ministrski predsednik, finančni minister, torej odgovoren za finančno politiko ter za oblikovanje okolja za finančni sektor v Evropski uniji ter v Združenem kraljestvu. V tej dvorani smo že mnogokrat slišali, da nam bo uvedbo potrebnih regulativnih ukrepov omogočila šele sprememba stališč Združenega kraljestva. Kako moremo nekoga, ki se je čemu takemu upiral celo desetletje, danes imenovati odrešenika? Tega ne razumem.

Kritika ameriške politike povečevanja ponudbe denarja, ki jo je izrekel češki predsednik vlade, je v celoti upravičena. Problema ne moreš rešiti s sredstvi, ki so krizo sploh povzročila, namreč z nezmernim povečanjem ponudbe denarja in s čezmernim življenjem na kredit. Problem je življenje na kredit.

Glavne prednostne naloge so zato obvladati krizo na finančnem trgu, popraviti globalna neravnovesja, skupaj reševati pereče naloge, kakršni sta varovanje podnebja ter boj proti revščini, ter po svetu uvesti novo moralnost, ki bo temeljila na socialno-tržnem gospodarstvu. Če nam to uspe v tej krizi, bo češko predsedstvo v celoti izpolnilo vsa naša pričakovanja, ne glede na to, kaj se bo zgodilo z Lizbonsko pogodbo in kakšne so notranjepolitične razmere v Češki republiki.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Gospe in gospodje, predsedujoči Evropskemu svetu, Mirek Topolánek je svoj današnji govor v Evropskem parlamentu začel z napadom na socialno demokracijo. Rad bi povedal, da je to značilno za njegovo vlado. Namesto vzpostavljanja soglasja, sodelovanja in kompromisov pri zadevah v zvezi z upravljanjem EU je predsednik vlade Topolánek iskal in še išče prepri in zdrabo. Te značilnosti in ta nesposobnost sodelovanja so pravi razlog za padec njegove vlade. Naj vas spomnim, da vlade ni odstavila opozicija, pač pa so jo odstavili poslanci vladne stranke in koalicijske partnerice, stranke zelenih.

Vendar se ne želim osredotočati na češko domačo politiko. Rad bi samo opomnil češko republiko na njene odgovornosti do Unije in do državljanov EU, ki jih nalaga predsedovanje. Pred nami so številne naloge. Gospodarsko in finančno krizo smo seveda že omenili. V Pragi bomo organizirali vrh med Evropo in ZDA. Skupaj s partnerji iz ZDA imamo idealno zgodovinsko priložnost sodelovati pri vseh vprašanih današnjega globaliziranega sveta, od gospodarstva in okolja do reševanja sporov na Bližnjem vzhodu, v Afganistanu in drugod.

Za zaključek bi rad podal še eno opombo glede Lizbonske pogodbe. Češki socialdemokrati že ves čas podpiramo evropsko ustavo in podpiramo ratifikacijo Lizbonske pogodbe. Tako je bilo v češkem parlamentu in tako bo v češkem senatu, ko bo prišlo do glasovanja. Trdno sem prepričan, da bo Civilna demokratska stranka, ne glede na svoj položaj, prav tako konstruktivna in proevropska in da bo ta dokument podprla.

Margarita Starkevičiūtė (ALDE). – (LT) Ob vsaki razpravi o še enem vrhu voditeljev držav oziroma vlad, namenjenemu reševanju gospodarskih problemov, ugotovimo, da so doseženi rezultati dobri, na žalost pa zaostajamo za dogodki, mehanizmi za uveljavljanje sklepov pa niso jasni.

Kaj moramo storiti, da se bomo izognili takim problemom?

Prvič, države morajo ovrednotiti učinke integracije na njihove lastne gospodarske politike. Današnje odločitve pogosto sprejemamo na podlagi zgodovine, na podlagi tega, kako smo ravnali v kriznih stanjih. Na žalost živimo v združenih Evropski uniji s skupnim trgom, zato take odločitve najpogosteje nimajo enakih učinkov, kot so jih imele včasih.

Drugič, vzpostaviti moramo nekakšen začasni institucionalni okvir za mehanizme uveljavljanja odločitev. Naj čakamo na ratifikacijo Lizbonske pogodbe? Človeško življenje ne čaka, odločitve moramo sprejemati danes. Očitno je potrebno bolj usklajeno delovanje med državami evrskega območja in državami zunaj tega območja. Kako ga lahko dosežemo? Menim, da bi lahko mehanizem za usklajevanje temeljil na tako imenovanem mehanizmu deviznih tečajev, v angleščini ERM II. To bi pripomoglo k zblizanju obeh Evrop, nove Evrope in stare Evrope, in pomagalo pri iskanju soglasja.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). – (PL) Gospod predsednik, na nedavnem evropskem vrhu so obravnavali vrsto vprašanj. Med njimi sta bili tudi vprašanji Vzhodnega partnerstva in alternativnih poti oskrbe s plinom. Na srečanju so sklenili tema področjema zaenkrat nameniti majhna sredstva, vendar gre nedvomno za korak v pravo smer. Evropa se sooča s silno gospodarsko krizo in mora iskati učinkovite poti iz nje. Ne smemo pa se odreči našega vodila solidarnosti. Še zlasti občutljivi moramo biti za probleme novih držav članic.

Čeprav so na vrhu razpravljali tudi o tematici podnebnih sprememb, v praksi lahko vidimo, da kriza, ki nas je zadela, potiska ta izredno drag psevdo-znanstveni projekt na obrobje. Finančna sredstva, namenjena temu področju, bi bilo treba preusmeriti v učinkovit, enoten boj z učinki krize. Domače razmere v Češki republiki tega ne bi smele ovirati na noben način.

Rebecca Harms (Verts/ALE). – (DE) Gospod predsednik, vesela sem bila prisotnosti gospoda Vondre na dopoldanski plenarni seji in vesela sem sporočila predsedstva, da bo nadaljevalo svoje delo. Po mojem mnenju bomo Evropi storili slabo uslugo, zlasti v teh časih krize, če ne bomo stopili skupaj in pomagali predsedstvu pri delu. Po tem, kar sem slišala iz Češke republike, bo vlada ostala pri krmilu, saj včeraj zbrana večina ne zadostuje za podporo novi vladi. Verjamem, da je v času krize taka stabilnost, s čimer mislim na solidarnost s češkim predsedstvom, nujno potrebna. Pozivam tudi številne zahodne Evropejce, na primer Francoze, naj obrzdajo svojo zlobo do Vzhoda, saj se je evropska kriza začela pravzaprav z referendumom v Franciji.

Želela bi si pogumnejše voditeljske drže pri vprašanju podnebja in vključitve vsega, kar je potrebno sedaj. Če hočemo naprej v tej krizi, si moramo upati poskusiti tudi kaj novega. Moj častivredni prijatelj ima prav – živimo na kredit. Na kredit pa živimo tudi, kar zadeva okolje in podnebje. S svojimi viri ravnamo neizmerno potratno. Gospodarstva ne upravljamo trajnostno. ZN, Ban Ki-moon, Svetovna banka, vsi nam pripovedujejo, da so procesi na Kitajskem in v Južni Koreji, kjer več kot polovico svojega kratkoročnega ekonomskega programa namenjajo varovanju podnebja in trajnostnemu razvoju, prava stvar in da je prihodnost tukaj. Na žalost Evropski svet zaenkrat ne zmore zbrati toliko poguma. Na žalost ne verjamem, da je za to kriva samo Češka republika.

Predsednik. – Hvala, gospa Harmsova. Imate popolnoma prav. Vsi smo grešniki – nekateri še hujši kot drugi.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL). – Gospod predsednik, v tej gospodarski krizi, ki jo je spočela in jo poganja zgrešena politika na ravni držav članic in na ravni EU, mora biti absolutno prednostna naloga varovanje obstoječih delovnih mest in ustvarjanje novih. Desetkanje delovnih mest se mora ustaviti. Za to bodo potrebni proaktivni posegi vlad držav članic.

Teologija prostega trga ne sme stati na poti pravicam delavcev. Ohlapna pravna ureditev finančnih trgov že ves čas spodbuja ropanje in korupcijo. Obsedena rahljanje pravne ureditve in privatizacija javnih storitev prav tako vodita v nesrečo.

Ali je torej obči refren, da se moramo iz te gospodarske krize kaj naučiti, na mestu? To je vprašanje. Če je, vprašanje o upravičenosti temeljnih sprememb v politiki EU, ali celo v Pogodbah EU, zdaj nima odgovora in bi moralo postati predmet razprav Sveta EU. Lizbonska pogodba je zastarela zgodba. Je listina zgrešenih politik. Potrebujemo novo pogodbo za novi čas.

Paul Marie Coûteaux (IND/DEM). – (FR) Gospod predsednik, sklepi predsedstva z zadnjega sestanka Sveta so zabavno branje. Spominjajo na objavo zmage armade, ki brezglavo beži na vseh frontah. Vsebujejo patetiko, značilno za take objave, vključno s tem, da neprenehoma ponavljajo, da bo s koncem krize EU

zgradila močnejše gospodarstvo za prihodnost, in se zaklinjajo na lizbonsko strategijo, ki pa je že popolnoma iztirila.

Iz tega sledi, da so evrokrati, evropili in ultra-evropejci vseh vrst, zaprti v svojih steklenih stolpih, izgubili stik z resničnostjo. Vsi se dobro zavedamo, da je v recesijo najprej zašlo evroobmočje, saj je že osem let imelo najmanjšo stopnjo rasti na svetu. Bilo pa je tudi območje z največjimi težavami v zvezi s konkurenčnostjo in zaposlovanjem. Predvsem pa je evroobmočje zaradi splošnega trenda razgradnje naravnih obrambnih mehanizmov narodov najslabše opremljeno za odzivanje.

V resnici je edina odlika krize to, da bo zbudila narode, ki sta jih doslej uspavala pričakovanje finančnih pridobitev in protinacionalna propaganda. Samo države članice bodo imele v svojih rokah legitimne instrumente, potrebne za daljnosežno ukrepanje, za tako ukrepanje pa si bodo morale sneti okove EU in evra. Vsaj ljudem v Franciji postaja vedno bolj jasno, da ni varnosti brez Francije, ni Francije brez francoske politike in ni francoske politike brez suverenosti države in ljudstva.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, zdi se mi, da se ta razprava ves čas suče okoli dogme, da morajo imeti banke osrednjo vlogo v gospodarstvu in da mora biti proces globalizacije temeljna sestavina gospodarske prihodnosti.

Ta dogma je popolnoma napačna. Vrniti bi se morali k naši tradicionalni viziji socialne pravičnosti in stvarne proizvodnje. Ker vsi jemo, ponoči spimo in se oblačimo, bi morali svoje dejavnosti in ukrepe usmeriti na krepitev kmetijstva, gradnjo hiš ter na proizvodno industrijo in obrt.

Brez te nove vizije bomo zašli v trajno krizo, v kateri bo oderuštvo bank obvladovalo življenja ljudi in bo nepravilnost osrednja značilnost našega življenja.

Jana Hybášková (PPE-DE). – (CS) Gospod predsednik, ne vem, komu sploh govorim, saj češko predsedstvo niti ne poskusi prisostvovati. Moje čestitke za izide vrha. Povečanje sredstev MDS, podvojitev kriznega sklada, Vzhodno partnerstvo, podpora strateški infrastrukturi in podpora projektu Nabucco pomeni izpolnitev cilja "treh E-jev" češkega predsedstva. Škoda, da priprave za København zamujajo in da predsedstvo ni izrabilo našega dela pri pripravi energetske-podnebnega svežnja.

Danes pa ne govorimo o nobenem od njih. Vaše predsedstvo, enako kot vaša vlada, predstavlja dvolično politiko. V Evropi se kaže kot pristaši Evrope in veliki združevalci, doma pa govorite, kako boste pometli z njo, o Lizbonski pogodbi pa govorite, kot da bi bila le sveženj odpadnega papirja. Ni vam uspelo združiti niti vaše vlade. Tudi izvolitev Václava Klause za predsednika spada v dvolično politiko. Cilj milijonov Čehov in Moravcev je utrditi naše povezave z Zahodno Evropo, kar nam bo pomagalo prebroditi tudi najhujše krize. Tega cilja ni mogoče doseči brez ratifikacije Lizbonske pogodbe. Pogodba je sedaj resno ogrožena in za to deloma odgovarjate tudi vi. Če boste še naprej v kakršni koli vlogi sodelovali v vladi, se morate odločno izjasniti za ratifikacijo. V Češki republiki obstajajo družbene in politične elite, ki ratifikacijo želijo in so pripravljene podpreti vsakogar, ki si jo bo prizadeval doseči. Moja lastna stranka, Evropska demokratska stranka, bo storila vse v svoji moči za ratifikacijo.

Drug hud spodrsrlaj je evro. Lahko sodelujete na vrhu G20 in na vrhu predstavljate Evropo. Za Evropo je pomembno, da zaščiti svoje regulativne ukrepe proti ZDA in ne kloni pred politiko čezmernih svežnjev spodbud, ki lahko vodijo v hiperinflacijo. Pomembno je imeti evropsko komisijo za vrednostne papirje in ohraniti pakt stabilnosti. To pa velja tudi pri nas doma, prav vaša stranka pa nas že leta zadržuje zunaj območja evra.

Gospod Topolánek, predlagani ukrepi so odlični. Zaenkrat so to edini predlogi. Kakor je rekla gospa Merklova, je pomembno izvajanje. Potrebni sta nam politična volja in enotnost, ki bosta pomagali pretvoriti predloge v dejstva. Govorite o krizi zaupanja. S tem imamo opraviti tukaj. Dovršite Lizbonsko pogodbo, spremenite svoje stališče do evra in omogočite hitro črpanje strukturnih sredstev. Drugače boste težko predstavljali 60 do 70 % Čehov in Moravcev, ki ne želijo biti v neenakopravni vlogi pri stikih z Evropo, pač pa normalno živeti v Evropi.

Jan Andersson (PSE). – (SV) Gospod predsednik, danes veliko število evropskih državljanov deli skupno težavo. Gre za vedno večjo brezposelnost in razslojevanje, ki jo ta prinaša. Državljeni so morali biti skrajno razočarani nad rezultati zadnjega vrha. Vrh ni vzpostavil popolnoma nobene strategije za spopad z rastočo brezposelnostjo. Pravijo, da so vse potrebno že postorili. Pravijo tudi, da vrh, ki naj bi potekal na začetku maja, ne bo vrh. Bo samo sestanek trojke. To je jasno sporočilo državljanom, da za voditelje EU zaposlovanje in boj proti brezposelnosti nista več prednostni nalogi.

Evropski parlament sploh ne sodeluje – en mesec pred parlamentarnimi volitvami. Gospod Barroso nas je danes pozval k razpravi, sklepi Sveta pa Evropskega parlamenta sploh ne omenjajo.

Naj povem nekaj besed o samodejnih stabilizatorjih. V današnji razpravi so bili omenjeni GM, Združene države in Švedska. Res je, da imamo na Švedskem boljši sistem socialnega zavarovanja, kritja iz zavarovanja pa so padla pod raven 80 %. Delavci v avtomobilskih tovarnah, ki izgubijo zaposlitev, trenutno prejema nadomestila na ravni 50 % do 60 % plače. Torej sistem ni več prav čudovit.

Na koncu bi rad nekaj besed posvetil mobilnosti. Mobilnost je v EU pomembna, prav tako boj proti protekcionizmu. Vendar morata Komisija in Svet prevzeti odgovornost in zagotoviti, da bo pravilo enakega plačila za enako delo veljalo po vsej EU. Šele nato se bomo lahko lotili spodbujanja mobilnosti in boja proti protekcionizmu.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Gospod predsednik, veliko je bilo že rečenega o tem, koliko denarja moramo nameniti boju z gospodarsko krizo. O tem bi lahko razpravljali ure in ure. Verjamem, da moramo misliti tudi na prihodnje generacije in da ne smemo preložiti reševanja vseh problemov nanje. Ob tej misli je vprašanje, za kaj bomo porabili omenjeni denar, morda še bolj pomembno. Skrbi me, ko vidim refleksno reakcijo ponovnega metanja denarja v stare panoge in stare tehnologije, kot berglo opešani industriji.

Osupljivo je, da so v sklepih Sveta poglavje o gospodarski krizi in poglavje o energiji in trajnostnem razvoju ločeni, saj je dejansko že prišel čas, da ju združimo. Ne bi bil rad pesimist, kot je bil prej gospod Turmes, ampak zdaj je zares pravi čas za vlaganja v nove tehnologije in znanje. Nedopustno je sipati milijarde v avtomobilsko industrijo, če vemo, da bomo ta sredstva nato privarčevali pri izobraževanju. Te zadeve so resnično obrnjene na glavo.

Druga točka se nanaša na rešitve za države Vzhodne Evrope in države, ki niso v območju skupne valute. Te države smo z zneskom 50 milijard EUR, ki se omenja, pustili nekoliko na cedilu. Sprašujem se, ali Svet in Komisija kaj razmišljata o možnosti pospešenega vključevanja v evrsko območje za tiste države, ki še niso članice, saj sta stabilnost in gospodarska moč teh držav pomembni za Evropo kot celoto.

In nazadnje, zelo me skrbita uporaba nacionalističnega govora in težnja vseh državnih voditeljev k rešitvam, ki ustrezajo predvsem njihovim državam. Krepitev skrajne desnice moramo jemati resno in se z njo spoprijeti že pred volitvami.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Gospod predsednik, rad bi izrazil svojo podporo in čestitke skupini evropskih voditeljev, ki so se sestali prejšnji teden.

Kar se tiče Irske, je zdaj zelo jasno, da si navsezadnje želimo podporo Evropske unije Irski. Naše gospodarstvo je bilo močno, zdaj pa je oslabelo, tako kot vsa gospodarstva po svetu. Jasno nam je, da bomo iz te krize lahko izšli le s skupnim delovanjem in največji trenutni izziv za Evropo je sodelovanje in krepitev obstoječe gospodarske enotnosti, tako da se bomo lahko med seboj podpirali – ne pa slabljenje Unije, ki ga predlagajo nekateri. Prav tako je jasno, da so temeljna pravila, ki jih določa Lizbonska pogodba, danes potrebna bolj kot kdajkoli. Kot pravi star irski pregovor: "samo v slogi je moč".

Jean-Luc Dehaene (PPE-DE). – (NL) Gospod predsednik, po vsakem evropskem vrhu lahko v resnici potožimo le, da se pri odločanju evropska dimenzija ne izrazi dovolj odločno. Tudi jaz sem pričakoval oprijemljivejšo evropsko dimenzijo v pristopu h krizi. V današnjih časih pa je še pomembneje, da sprejete odločitve udeležimo, namesto da bi trčili čas s kovanjem vedno novih dodatnih načrtov, pri tem pa pozabili uresničiti že sprejete. Zato menim, da se moramo v Parlamentu, skupaj s Komisijo in Svetom, zdaj prednostno posvetiti dejanski izvedbi že sprejetih odločitev. Glede tega popolnoma podpiram pristop Komisije.

Pokazati pa moramo tudi resnično enotnost glede globalnega pristopa h krizi, in upam, da bo tako v Københavnu, pa tudi na srečanju G20, da bo Evropa znala učinkovito govoriti z enim glasom. Da bo lahko govorila z enim glasom, pa moramo poskrbeti, da ne bomo naših dosežkov ogrozili od znotraj, da bo notranji trg v resnici ostal notranji trg brez notranjega protekcionizma in da bomo krepili skupno valuto. Učiti se moramo iz izkušenj in povečati sredstva za Evropsko centralno banko, pa tudi zagotoviti sredstva za resnično delovanje z evropsko dimenzijo. Poskrbeti moramo tudi, da bo do širitve dejansko prišlo in da bodo nove države članice v teh težkih časih deležne naše solidarnosti. To je namen Evropske unije. Solidarnost z manj razvitimi deželami mora biti tudi sestavni del globalnega pristopa Evropske unije.

Naj sklenem z besedico o Lizbonski pogodbi. V Parlamentu moramo jasno izraziti svoje stališče. Zanesljivo moramo vedeti, kaj se bo zgodilo neposredno po evropskih volitvah. V ta namen pa mora Parlament dejansko sprejeti enotno stališče, zato pravzaprav ne morem razumeti stališča predsedstva, da ni potrebe, da bi v

Parlamentu razpravljali o poročilih o stališčih. Nujno ga pozivam, naj svoje poglede še enkrat preuči in ustrezno spremeni, da se bomo lahko pogajali s Svetom na podlagi stališča, sprejetega v Parlamentu.

Riitta Myller (PSE). – (FI) Gospod predsednik, najboljša pot k višji ravni energetske varnosti v Evropi je prek izboljšanja učinkovitosti rabe energije in rabe obnovljivih virov energije. Vse države članice morajo vlagati v ti področji, in vlaganja morajo začeti takoj, drugače ne bomo dosegli ciljev lastnega podnebnega svežnja.

Vlaganja te vrste so tudi posebej primerna za sedanjí čas. Z vlaganji v učinkovito rabo energije in obnovljivo energijo ustvarjamo, kot je bilo že večkrat rečeno, nova, trajna delovna mesta, obenem pa postavljamo temelje za gospodarstvo z nižjimi emisijami ogljika.

Zdaj potrebujemo konkretno ukrepanje. Na žalost vrhu ni uspelo o tem prepričati ljudi. Vsekakor bi moral biti namen vsakega zdravila za gospodarsko krizo preprečevati, da bi globalno segrevanje doseglo kritično raven. Tak mora biti tudi izid srečanja držav G20. Ko bo Evropa spregovorila z enim glasom, bodo morale enak cilj sprejeti tudi Združene države.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Gospod predsednik, berlinski zid je padel pred skoraj 20 leti. V sedanjih težkih gospodarskih razmerah lahko spet opazamo gradnjo novega zidu v Evropi, tokrat gospodarskega zidu. Tega ne smemo dovoliti.

Res so bila dodeljena nova sredstva za pomoč državam v težavah, vendar je videti, da se voditelji EU razlikujejo med seboj glede odločenosti za to. Zaskrbljujoč je Renaultov umik proizvodnje iz Slovenije v Francijo. Ne smemo dovoliti, da bi se spet razpasel protekcionizem. Če nam ne uspe Evrope ohraniti enotne, bomo plačali mnogo previsoko ceno. Zgodovina bo kaznovala tiste, ki ne bodo izpolnili svojih obveznosti. Zato je bilo včerajšnje sporočilo Gordona Browna, ko je izjavil "ne bomo odkorakali", pozitivno. Enako mora veljati tudi za predsednika Sarkozyja.

Predlog de Larosièrove skupine lahko povsem upravičeno pozdravimo. To je uravnotežen predlog, ki bo Evropo zaščitil pred pretirano pravno ureditvijo, znatno pa bo okrepil nadzor finančnih trgov. Evropska centralna banka bo dobila še pomembnejšo vlogo. Tudi nacionalni nadzorni organi bodo imeli boljše možnosti za usklajevanje dela in izmenjavo informacij. Politika mora biti ustrezna tudi v časih krize. V takih časih se ne smemo odzivati s predlogi predpisov, ki bolj ovirajo kot pomagajo.

Charles Tannock (PPE-DE). Gospod predsednik, deklaracija Sveta o Vzhodnem partnerstvu je zelo dobrodošla. Kot poročevalec o vzhodni razsežnosti evropske sosedске politike podpiram tesnejše odnose s šestimi državami na vzhodu. Napoved 600 milijonov EUR za Vzhodno partnerstvo je izvrstna in pozdravljam predlagani evropski sosedski in partnerski finančni instrument za izboljšanje energetske varnosti EU z boljšimi zmogljivostmi za skladiščenje nafte in plina ter za gradnjo novih cevovodov.

pravilno je, da je Svet podprl tudi novo parlamentarno skupščino EURONEST, ki bo spodbujala reševanje zamrznjenih konfliktov, kakršna sta spora okoli Gorskega Karabaha in okoli Pridnjestrské republike. Vzhodnega partnerstva pa ne smemo zlorabiti za dušenje članskih ambicij držav, ki očitno že izpolnjujejo pogoje, da bi lahko zaprosile zanj, in sicer Ukrajine in Moldavije.

Svet je tudi pravilno sklenil podvojiti sveženj pomoči vzhodnoevropskih držav izven območja evra, ki so v finančnih težavah, s 25 milijard EUR na 50 milijard EUR. Ta ukrep bo pripomogel k stabilizaciji držav, kakršni sta Madžarska in Latvija. Ne smemo pa pozabiti niti Ukrajine, ki je v hudih finančnih škripcih. Propad bank v Ukrajini bi lahko imel katastrofalne nalezljive učinke na druge države po Vzhodni Evropi, pa tudi na Italijo in Avstrijo, katerih banke so najbolj izpostavljene na ukrajinskem trgu.

Za konec naj rečem, da Rusiji in Turčiji sicer v celoti priznavam pravico do statusa opazovalk v skupščini EURONEST, vendar nobena od teh držav ne bi smela izkoriščati tega statusa za svoje politične cilje. Članice skupščine EURONEST so suverene države, ki imajo pravico same odločati o svojih evroatlantskih ciljih. Namig ruskega zunanjega ministra Sergeja Lavrova, da je Vzhodno partnerstvo sredstvo za širjenje vplivnega območja EU, je nesmisel. Tak jezik spada v *Machtpolitik* obdobja hladne vojne, ne pa v sodobno diplomacijo. Če kdo skuša vzpostaviti vplivno območje, je to Rusija, na kar opozarjajo vojna proti Gruziji lansko poletje in občasni poskusi Kremlja politično destabilizirati države, kakršne so Ukrajina in baltske države.

Proinsias De Rossa (PSE). – Gospod predsednik, moje čestitke za vašo pravilno izgovarjavo mojega precej težkega imena!

Konservativci tu med nami in v državah članicah so kot poredni otroci. Po tem, ko so leta topotali z nogami in zahtevali deregulacijo bank in bančnega sektorja "v senci", so zdaj pripravljeni pogoltniti tudi čvrsto pravno ureditev – a le, če se bomo delali, da je bila to ves čas njihova zamisel. Še vedno pa otročje zahtevajo deregulacijo delovnih mest in njihovo prožnost – v smislu odprave zaščite, varnosti in socialnih storitev. Prijatelji, to je recept za nadaljnje podpihovanje besnečega gozdnega požara.

Predsednik Sveta Topolánek je za primerjavo z Ameriko izbral Švedsko. Zakaj ni izbral Češke republike? Zakaj ne Irske? Preprosto: Irska vlada desetka zdravstvo, izobraževanje, skrb za otroke in usposabljanje. Pogloblja občutek negotovosti na Irskem, pospešuje brezposelnost – ko bi morala skrbeti, da bi ljudje delo obdržali – in ne naredi ničesar za lažje preživetje malih podjetij. Prepričan sem, da bo moralo na Irskem priti do zamenjave vlade, v Evropskem svetu pa do spremembe stališč. Naj bo vrh o zaposlovanju 7. maja vrh voditeljev vseh držav članic.

Marco Cappato (ALDE). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, ironija usode je, da razprava poteka brez predsednika Sveta, ki bi moral biti med nami, vendar gospoda Topoláneka ni tukaj. Včeraj pa smo razpravljali o strategiji in prihodnosti Evrope v zvezi s srečanjem G20 z drugim predsednikom, ki pa je moral zaprositi za vabilo in ga je tudi prejel, ni sicer jasno, na kakšni osnovi poleg očitne vloge, ki jo ima njegova država.

Zakaj začenjam s temi morda neprijetnimi opazkami? Zato, ker je gospodarska in finančna kriza v Evropi tudi kriza institucij, kar je razvidno tudi iz tega, da je moral predsednik Sveta razpravo zapustiti zaradi domačih političnih težav. Enake pojave lahko opazimo pri gospodarski krizi, kajti dosedanja odzivi so samo odzivi na nacionalni ravni, Evropa se še ni odzvala, ne opažamo nikakršnega evropskega odziva, niti proračunskega. Lepo je navajati znesek 400 milijard EUR, vemo pa, da je ta denar skoraj v celoti nabran iz državnih proračunov. Predsednik Barroso, ne verjamem, da ste v preteklih letih storili dovolj, da bi se vlade in države zavedle, da obstaja tudi druga Evropa, ki počne več kot le koordinira države članice, da ima Unija sama tudi politično vlogo.

Ker je predsednik Topolánek omenil širitev Vzhodnega partnerstva tudi na Belorusijo, naj sklenem z omembo imena Jane Paljakove, ki so jo beloruske oblasti pognale v samomor, s čimer želim poudariti, da bi se morala taka partnerstva bolj posvečati pravni državi, demokraciji in svobodi, kot pa zgolj poslovanju z diktaturami najslabše vrste.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Sklepi, ki jih je sprejel Svet, so v skladu s krizo, ki jo doživljajo države članice.

Kot izjemno pozitiven izid moramo pozdraviti dogovor o energetskih projektih in o širokopasovnem internetu. Vključitev plinovoda Nabucco in povezav med državami članicami, na primer med Romunijo, Madžarsko in Bolgarijo, med te projekte lahko prepreči krize, podobne krizi v januarju 2009.

Izraba energetskih virov iz območja Kaspijskega jezera in čim boljša izraba strateške lege Črnega morja sta bistvena pogoja za zagotovitev energetske varnosti Evropski uniji. Politike, ki jih bomo oblikovali v okviru Vzhodnega partnerstva, morajo brezpogojno vključevati čim boljšo izrabo teh območij v prid Evropski uniji.

Presenetilo me je, da priporočilo ekonomsko-finančnega sveta ni upoštevalo ukrepov, ki jih je napovedala nova romunska vlada v svojem programu in jih začela izvajati ob sprejemu proračuna za leto 2009.

Dva od ukrepov, ki jih je že sprožila romunska vlada, sta decentralizacija v prid lokalni avtonomiji in usmerjanje virov v vlaganja na prednostnih področjih, kakršni sta infrastruktura in energija, za ohranjanje in ustvarjanje delovnih mest. Tem ukrepom lahko dodamo še zmanjšanje porabe iz proračunskih postavk in začetek reforme izobraževalnega sistema kot prednostne naloge.

Uresničitev predlogov iz programa Sveta za oživitev gospodarstva, zlasti pospešitev dodeljevanja virov v okviru evropskega programa in odobranje državnih pomoči, še posebej v avtomobilski industriji, bi pomenila resničen prispevek k blažitvi učinkov krize, ne le v Romuniji, pač pa tudi v številnih drugih državah članicah Evropske unije.

Adrian Severin (PSE). – Gospod predsednik, kriza, s katero imamo opravka, ni kriza v sistemu, ampak kriza sistema, kriza gospodarskega sistema, pa tudi kriza demokracije. Ne zažira se samo v finančni kredit, pač pa tudi v družbeni kredit. Na ulicah evropskih mest že lahko opazimo opozorilne znake nezaupanja in nemirov na družbeni ravni, ki bi lahko vodili v politični in družbeni prevrat.

Zato je socialni vrh Evropske unije, ki bo prispeval k sklenitvi evropskega pakta o zaposlovanju, nujen. Na socialnem vrhu bi morali med drugim skleniti, da podjetja, ki odpuščajo delavce, ne smejo deliti dividend, da se morajo nadnacionalna podjetja pogajati ne le z nacionalnimi sindikati, pač pa z evropskimi sindikati, in da ne sme biti poslovne donosnosti brez socialne solidarnosti.

To globalno krizo še pogloblja kriza evropske integracije. Imamo države članice, v katerih prevladujejo osrednji sedeži velikih podjetij, in države članice, kjer prevladujejo podružnice teh podjetij. Prve so članice evroobmočja, druge pa ne. Programi za stabilizacijo in integracijo držav druge vrste so življenjskega pomena tudi za države prve vrste. Evropska unija ne more preživeti z novimi razmejitvenimi črtami.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Gospod predsednik, razpravo o vrhu lahko razdelimo na dva dela, glede na dva časovna okvira. Daljši časovni okvir zajema strateške ukrepe, med katere štejem tudi ukrepe v zvezi z našimi vzhodnimi partnerji, vključno z Belorusijo. Mislim, da so ti ukrepi utemeljeni in da bodo koristni za EU, za naše vzhodne sosesde, pa tudi za naše odnose z Rusijo v prihodnje. Finančna podpora je temeljnega pomena, in prepričan sem, da je tudi v času krize smiselno vlagati v vzhodne zadeve, čeprav to lahko sproži kritike. Če bo naša vzhodna strategija uspešna, se bo EU izkazala kot resen akter na globalnem političnem odru. Pri tem ne mislim na EU kot organizacijo, pač pa bodo dosežki skupnega delovanja spodbuda k nadaljnji evropski integraciji.

Druga razsežnost je omejena na sedanost, to je na krizo, katere znaka sta med drugim tudi krčenje delovnih mest in finančna nemoč državljanov. Za to ni enega zdravila, ki bi lahko pozdravilo vse, pač pa bi morale strategije vlad in EU vključevati tudi skrb za potrebe malih in srednjih podjetij. Zakaj? Prvič, v krizi lahko delavec izgubi samo delo, podjetnik v težavah pa lahko izgubi delo, vse svoje delavce in celotno podjetje. Lastniki malih podjetij so najprožnejši in bodo sedanje težave najbolje prebrodili, ker predstavljajo večji del gospodarske moči Evrope, pa lahko vplivajo na celotno gospodarstvo.

Gospod Barroso, če finančni zlom preraste v psihološki zlom, se bomo znašli v resnični krizi. Dokler bosta v ljudeh motivacija in volja do dela, bomo imeli možnost izboljšati stvari, in na tem področju so ukrepi EU zelo pomemben element, za katerega smo odgovorni mi. Vsem nam želim uspeha pri tem.

Edite Estrela (PSE). – (PT) Odziv vrha ni bil dovolj ambiciozen. Kje je trdna zaveza odpraviti davčne oaze in offshore finančne centre? Kje je sklep o moralnejših plačilih vodilnih bančnih uslužbencev? Predsednik Barroso, pravično je, da bogati plačajo za krizo, saj so oni tisti, ki so jo povzročili.

Kar se tiče vrha o zaposlovanju, to ne more biti majhno srečanje, saj zaposlovanje ni majhen problem, pač pa velik problem, ki zadeva posameznik in družine. Na tak način ni mogoče obnoviti zaupanja ljudi.

In nazadnje, nekdo je rekel, da ne potrebuje predlogov socialistov. To je arogantna izjava. Če bi privrženci neoliberalne doktrine prisluhnili opozorilom socialdemokratov, zdaj ne bi bili do vratu v krizi. Ali se bodo sploh kdaj kaj naučili? Če še niso dojeli resnosti in globine sedanje krize in če še niso dojeli vzrokov zanjo, se bojim najslabšega. Bojim se, da bo kriza trajala leta in leta, tega pa si ne želimo.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Gospod predsednik, menim, da je bil spodbuden dosežek Sveta to, da gre lahko 27 držav članic na srečanje G20 z enotnim stališčem. To je bil znaten dosežek in pošteno se mi zdi čestitati predsedniku vlade Topoláneku za njegovo konstruktivno vlogo v Svetu. Lahko se strinjam z njim, da je bil uspeh Sveta tudi to, da je EU zavrnila lažjo pot obsežnih odkupov terjatev in nacionalizacije.

Nesrečna kriza češke vlade pa zdaj nalaga predsedniku Barrosu še težjo odgovornost pri vodenju Skupnosti iz krize in pri krepitvi usklajenosti ter stabilnosti. Ob tem pa mora Komisija zagotoviti prožnejše mehanizme za pravočasno izrabo dodatnih sredstev, ki jih je odobril Svet. Izvedbeni postopki so včasih preveč zapleteni in dolgotrajni. Še zlasti pomembno je olajšati okvirne pogoje za mala podjetja in za inovativno dejavnost. Zdaj je pravi čas za večja vlaganja v raziskave, izobraževanje in usposabljanje.

Čas gospodarske depresije pa ni čas za moralno depresijo. Vsaka kriza je priložnost za reforme. Finančna kriza pravzaprav izhaja iz krize vrednot, zato se mora tudi zdravljenje začeti s krepitvijo naših skupnih vrednot, najprej z odločnejšo opredelitvijo za solidarnost. Najpomembneje pa je, da kriza ni opravičilo za protekcionizem. Nasprotno, delovati moramo skupaj in se zavedati, da bo ob medsebojni podpori in opredelitvi za reforme v duhu lizbonske strategije kriza Evrope okrepila.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Gospod predsednik, Evropski komisiji in Svetu je uspelo kljub nasprotnim silam ohraniti enotnost Evropske unije. Vrh je bil precej uspešen: zavaroval je skupni trg, se opredelil proti grozečemu protekcionizmu in, nazadnje, ponudil novo pomoč državam članicam iz Srednje in Vzhodne Evrope, ki se borijo z velikimi težavami.

Najprej bi se rad zahvalil predsedniku Barrosu, saj se je finančna pomoč temu območju podvojila in je zrasla na 50 milijard EUR. Predsednik madžarske vlade je pred letom dni predlagal, in na vrhu je bil tak sklep v načelu končno sprejet, oblikovanje nadzornega sistema za finančne trge in banke.

Še enkrat, vrh je uredil odgovornost matičnih bank za svoje podružnice, kot je moj kolega Adrian Severin že večkrat poudaril, pomemben korak naprej pa je bil napravljen tudi na področju energetske varnosti.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE-DE). – (LT) Najprej bi rada čestitala in se zahvalila predsedniku vlade Mireku Topolánek; vsi prav dobro razumemo, kaj pomeni predsedovati Evropski uniji in kaj pomeni predsedovati Evropski uniji v času svetovne finančne krize in gospodarske recesije. Iskreno želim Češki republiki uspešno spopadanje z novimi izzivi in uspešno vodenje Evropske unije do konca polletja.

Bruseljski sestanek Evropskega sveta: danes mnogi od nas ponavljamo zneske in dogovore s sestanka kot mantra. Pet milijard EUR za strateške energetske projekte in širokopasovni internet. 50 milijard EUR za države članice izven evroobmočja za plačila in uravnoteženje plačilnih bilanc. 75 milijard EUR za Mednarodni denarni sklad. 600 milijonov EUR za Vzhodno partnerstvo. Od omenjenih 5 milijard EUR gre 175 milijonov EUR za energetske most med Švedsko in baltskimi državami, ki so zdaj energetske otok brez povezave z energetske trgom Evropske unije. Ali je znesek velik ali majhen? Ali je kozarec do polovice prazen ali do polovice poln? V normalnih okoliščinah bi ocenjevala rezultate in dogovore, dosežene na Evropskem svetu, kot zadovoljive. Seveda smo upali na več, seveda smo upali, da bo sprejet boljši načrt za financiranje oživitve evropskega gospodarstva. Ob upoštevanju vsega zaklinjanja in razkazovanja nacionalizma in protekcionalizma pa menim, da je sprejeti dogovor dober izkaz solidarnosti in si želim, da bi služil kot dobro izhodišče za nadaljnje delo.

Antolín Sánchez Presedo (PSE). – (ES) Gospod predsednik, gospod Barroso, samo enotna Evropa, ki se zaveda pomena svetovne rasti in zaposlenosti, lahko vodi mednarodno akcijo za oživitev gospodarstva, utrjevanje mehanizmov za preprečevanje in obvladovanja krize, izboljšanje pravne ureditve finančnih sistemov in podporo ranljivih dežel v tej prvi svetovni finančni krizi.

Skupina G20 zastopa večino ljudi (dve tretjini svetovnega prebivalstva) in 90 % obsega svetovnega gospodarstva. Njena dolžnost je zagotoviti usklajen, učinkovit in trajnosten trojni odziv v obliki spodbujanja porabe in realnega gospodarstva z vlaganji v prihodnost, oživitve bančne posojilne dejavnosti in krepitve čvrste mednarodne finančne pravne ureditve ter nadzora, ki bosta zagotovila preglednost, stabilnost in primerne spodbude, ki bosta odpravila sistemska tveganja in zagotovila, da se podobne tegobe ne bo mogle ponoviti.

Potrebna sta nova gospodarska ureditev in globalni sistem vodenja za 21. stoletje, ki bosta odpravljala vzroke in neravnovesja že pri koreninah krize ter spodbujala trajnostni razvoj z odprtim gospodarstvom, ki temelji na solidarnosti.

Péter Olajos (PPE-DE). – (HU) Pozdravljam sklep Sveta o stališčih Evrope na vrhu G20. Vesel sem, da so naši voditelji spoznali, da sta ukrepanje proti svetovni krizi in boj proti podnebnim spremembam tesno povezana med seboj.

Bistvo razvojnega načrta "Zeleni New Deal", ki sta ga predstavila ministrski predsednik Gordon Brown in predsednik Barack Obama, je povezava gospodarskih spodbud z okoljskimi vlaganji in s spodbujanjem učinkovite rabe energije ter okolju prijaznimi tehnologijami.

Ne delim pa s Svetom mnenja, da je napredek pri izvajanju evropskega programa spodbujanja gospodarstva, sprejetega lanskega decembra, zadovoljiv. Res je, da bomo pozitivne učinke programa na gospodarstvo občutili šele čez čas, nedvomno pa bo obsežen proračunski sveženj, ki pomeni 3,3 % BDP Evropske unije – več kot 400 milijard EUR – prinesel nova vlaganja in ustvaril nova delovna mesta.

Program pa zelo malo prispeva k preobrazbi EU v gospodarstvo z nizkimi emisijami ogljikovega dioksida. Ob vsem našem zavzetem govorjenju o učinkoviti rabi energije in varčevanju energije je več pozornosti in več denarja namenjenih dobaviteljem energije, razširitvi dobavnih poti in podpori energetskim interesom EU v tretjih državah.

Nedvomno moramo razvijati energetskega infrastrukturo, a ne na račun nižanja porabe. Evropska unija je odložena odigrati vodilno vlogo pri sporazumu iz Københavna o svetovnem podnebj. Da jo bo lahko odigrala, pa se moramo nujno dogovoriti za razvoj svetovnega trga ogljikovega dioksida, o finančnih nadomestilih deželam v razvoju, o tehnološki podpori in gradnji zmogljivosti, pa tudi končno razjasniti načela delitve bremen med državami članicami.

Dariusz Rosati (PSE). – Gospod predsednik, rad bi začel z zahvalo češkemu predsedstvu za uspešen vrh. Mislim, da je vrh prinesel vrsto pomembnih odločitev, ob tem pa menim, da moramo storiti več in delovati hitreje.

Ob naši poti na srečanje G20 v Londonu naslednji teden imam vtis, da smo še vedno preveč združeni, da bi delovali posamično, in preveč razdeljeni, da bi delovali skupaj. Vidim tri prednostne naloge, na katere bi se morali osredotočiti.

Prva so seveda delovna mesta. Milijoni ljudi po Evropi se bojijo, da bodo izgubili delo, in iskreno rečeno ne razumem, zakaj francoski predsednik nasprotuje vrhu: ta trenutek potrebujemo prav vrh v polni sestavi.

Drugič, vesel sem, da nam je – vsaj deloma – uspelo odpraviti protekcionistične težnje. Žal so še vedno žive in po mojem mnenju je ključnega pomena solidarnost.

Tretja točka: bistvenega pomena je obnoviti zaupanje na trgih. Sploh nisem mnenja, da je na trgu premalo denarja, menim, da ga je dovolj. Težava je v pretvorbi tega denarja v koristno povpraševanje, za to pretvorbo pa moramo obnoviti zaupanje pri gospodinjstvih in podjetjih.

Mario Mauro (PPE-DE). – (IT) Gospod predsednik, gospod Barroso, gospe in gospodje, vprašanje sestava in razmerja ukrepov za podporo in spodbujanje ter regulativnih ukrepov je eno od glavnih vprašanj na mednarodni agendi. Sedanje napetosti, ki odražajo različne strategije velikih gospodarstev pri reševanju krize, bodo, upajmo, na vrhu G20 nekako razrešene.

Ni nikakršna skrivnost, da Washington vztraja na še močnejši skupni usmeritvi k državnim ukrepom za spodbujanje potrošnje in oživljanje gospodarstva, v Komisiji v Bruslju pa prevladuje prepričanje, da smo vse koristne in potrebne korake na tem področju že opravili in da moramo zdaj čakati na rezultate protirecesijskih ukrepov vlad držav članic.

Prav tako ni skrivnost, da smo Evropejci prepričani, da se moramo zdaj osredotočiti na obnovev zaupanja, stabilnosti in zanesljivosti finančnih trgov, s sprejemom strožjih regulativnih določil in sistemov spremljanja bančnega in posojilnega sektorja, v Washingtonu pa so bolj nagnjeni k previdnosti in k strožji reformi regulativnega okolja ter mehanizmov nadzora.

Iskreno rečeno, ne verjamem, da bi bilo koristno tlačiti obe rešitvi v isti koš. Namesto tega bi morali najti kombinacijo obeh rešitev, v tem smislu pa mora prevsem prevladati evropska vizija kot evropski način, za katerega jamči oziroma za njim stoji Komisija. Ne dvomim, predsednik Barroso, da ste pravi človek za nosilca naših upov in rešitev iz prepada.

Katrin Saks (PSE). – (ET) Na Svetu so se dogovorili o več pomembnih zadevah. Projekti na področju energetike in področju širokopasovnega interneta ter sklep o povečanju podpore vzhodnoevropskim državam so dober znak.

Zame pa so eden od znakov, česa Evropski svet ni dosegel, besede našega predsednika vlade ob vrnitvi v Estonijo – namreč, da se Evropa vrača k svojim temeljnim vrednotam. Mislim je na to, da zanimanje Evrope za nadaljnje svežnje spodbud začenja plahneti in da se kažejo znaki vrnitve h konzervativnim proračunskim politikam. Tak pogled pri predstavniku ultraliberalne stranke ni presenetljiv, vendar zrcali tudi splošnejši problem, da voditelji vlad, ki imajo določeno ideološko ozadje, niso pripravljeni sprejeti pogumnih korakov, ki zahtevajo vizionarstvo, ali izvajati ukrepov, ki bi lahko bili v nasprotju z njihovimi ideološkimi prepričanji.

Nekaj dni pred zasedanjem Evropskega sveta smo od nobelovca Paula Krugmana slišali, da evropski sveženj spodbud morda ne bo zadostoval. Letos morda ne bomo potrebovali 40 milijard, pač pa 500 milijard, skupaj pa bo morda potrebnih tri tisoč milijard. Torej potrebujemo enotno delovanje in proaktiven pristop, ne pa nevidne roke.

José Manuel García-Margallo y Marfil (PPE-DE). – (ES) Gospod predsednik, predsednik Komisije, na začetku bom izrazil svoje nelagodje, ker je vrh o zaposlovanju, napovedan za maj, zamenjal sestanek trojke, ne glede na to, kako odprt bo ta sestanek. Menim, da nas ta odločitev vrača nazaj v leto 1996, ko so politike zaposlovanja veljale izključno za politike držav članic.

Drugič, glede monetarne politike smo jaz sam in naša celotna skupina zagovorniki radikalne neodvisnosti Centralne banke, pri čemer pa nam neodvisnost ne pomeni imunitete pred kritiko.

Na tem mestu bi rad povedal, da bi mi bilo bolj všeč, če bi bila Evropska centralna banka drznejša pri zniževanju obrestnih mer, glede na njihov vpliv na evropski izvoz, in bolj velikodušna pri določanju rokov

za vračilo odobrenih posojil: Ameriška centralna banka daje posojila na tri leta, Evropska centralna banka pa na zgolj šest mesecev.

Še eno pripombo imam v zvezi z monetarno politiko: Upam, da načrti reševanja finančnih družb in morebitni načrti za odkup slabega premoženja ne bodo pomenili zagotavljanja konkurenčnih prednosti bankam prejemnicam pomoči v primerjavi z bankami, ki so delovale razumneje in zdaj ne potrebujejo pomoči.

Glede finančnih spodbud danes dopoldne poteka živahna razprava. Ali so zadostne? Ali so preskromne? Ali Združene države prednjačijo pred nami? Ne glede na sklepe te razprave je jasno, da imamo opravka z največjim svežnjem finančnih spodbud od leta 1929 do danes.

To nas zavezuje k usklajevanju delovanja na obeh straneh Atlantika, usklajevanje pa mora biti še zlasti tesno pri dveh zadevah: pri dokončanju pogajanj v Dohi, kar bo sporočilo proti protekcionizmu za ves svet, in, drugič, pri skupnem pregledu svetovnih neravnovesij, ki so izvor krize.

Glede pakta za stabilnost opažam določena protislovja v stališčih Komisije. Današnji dolgovi so jutrišnji davki in Komisija bi morala poskrbeti, da bodo nacionalni ukrepi povezani z lizbonsko strategijo ter da ne bodo ogrožali finančne zdržnosti. V ta namen mora skrajno pazljivo spremljati načrte za vrnitev v normalno stanje pri tistih državah – vključno z mojo lastno državo, saj sem Španec – ki so zabredle v previsoke proračunske primanjkljaje.

Gospod predsednik, rad bi se vam zahvalil za vašo velikodušnost glede trajanja govora, ki sem jo seveda opazil.

Predsednik. – Dragi gospod, smo proti monetarni inflaciji, smo pa tudi proti inflaciji časa za govore.

Pierre Pribetich (PSE). – (FR) Gospod predsednik, na 22 straneh sklepov Evropskega sveta se samo en kratek stavek ukvarja s prihodnostjo avtomobilske industrije v okviru evropske industrijske politike. Ali je to praktičen odgovor na pričakovanja 12 milijonov delavcev v tej panogi in na zaskrbljenost 6 % celotne delovne populacije Evropske unije? Ali je to dovolj glede na resnost težav in tveganja? Ni nikakršnega predloga za evropski načrt, nikakršnih napovedi za avtomobilsko industrijo, nikakršne volje za usklajevanje nacionalnih politik.

Dne 18. novembra 2008 sem za mikrofonom v tej dvorani v imenu francoske socialistične delegacije naslovil nekaj vprašanj vsem odgovornim deležnikom v Evropi. Izrazil sem željo po novem dogovoru glede avtomobilske panoge in po kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni solidarnostni, strukturirani, odzivni in učinkoviti industrijski politiki, ki bi omogočala usklajeno odzivanje držav članic in Unije.

Po štirih mesecih in po skupni resoluciji več skupin spet poudarjamo vprašanje prihodnosti avtomobilske industrije. Kaj vam brani reagirati, delovati, odzvati se na ta izziv preden bo prepozno? To ni retorika, gospod Topolánek, to je poziv k dejanjem.

Harlem Désir (PSE). – (FR) Gospod predsednik, težko je skrivati razočaranje nad izidom tega vrha.

Če bi samozadovoljstvo in fantazija pomagala oživiti gospodarstvo, bi ga lahko imeli za uspeh. Vem, da igra v gospodarstvu psihologija veliko vlogo in da si moramo prizadevati obnoviti zaupanje, ko se kriza zaostruje in vse države članice drsijo globlje v recesijo, brezposelnost pa dramatično narašča, pa je človek vseeno osupel, ko sliši izjave Sveta, da ima polno zaupanje glede srednjeročnih in dolgoročnih perspektiv evropskega gospodarstva in da je odločen storiti vse potrebno za oživitev zaposlovanja in rasti.

Odločen storiti kaj? Z dnevnega reda tega srečanja Sveta so izbrisali vse predloge, ki bi bili lahko povezani z zaposlovanjem. To je bilo odloženo na maj. Na koncu pa je bil na Svetu majski vrh o zaposlovanju pretvorjen v zgolj sestanek trojke. Videti je, da je bil predsednik Sarkozy tisti, ki mu je uspelo prepričati druge države članice, da ni treba sestavljati predlogov za uvrstitev zaposlovanja med prednostne naloge delovanja Evropske unije. To nam oživi spomine na možnost izvzetja, ki so jo v preteklosti že zahtevale nekatere vlade, konservativna vlada Velike Britanije, v zvezi s celotnim sklopom zaposlovanja v evropskih pogodbah.

Tako danes predsednik Sarkozy poziva k možnosti izvzetja iz politik zaposlovanja. Če bi se tak pristop prijel pri vseh državah članicah, bi nas lahko skrbelo. Nisem pretirano presenečen, gospod Barroso, da je vaša Komisija, ki je v svojem mandatu že na določen način postavila na stranski tir evropsko socialno agendo, ki je ustvarila možnost izvzetja v zvezi s prednostnimi nalogami Evropske unije na področjih sociale in zaposlovanja, in ki se je pravkar uklonila ukazu od ene od članic vaše večine, konservativne Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov, zdi pa se mi resnično sramotno, da bodo glede

usklajevanja politik oživljanja gospodarstva in politik zaposlovanja prav delavci tisti, ki bodo na koncu plačali ceno te ne-Evroe.

Teh 400 milijard EUR, ki ste jih našeli, je bolj plod domišljije, saj je znesek vsota ne le nacionalnih načrtov za ožvitev gospodarstva, pač pa tudi vseh politik, ki niti ne spadajo med nacionalne politike oživitve, saj gre zgolj za razvpite ekonomske stabilizatorje, to je za povečanje socialnih izdatkov, povezano z rastjo brezposelnosti. Priložili ste še 5 milijard EUR, ampak neradi.

Zato sem prepričan, da, nasprotno, zdaj potrebujemo resničen načrt za ožvitev gospodarstva, podobnega načrtu, ki ga uvajajo Združene države, ki so za to namenile več kot 780 milijard USD, ter usklajevanje prizadevanj za pomoč delavcem pri spopadanju s krizo. Potrebujemo tudi povpraševanje, ki je še en dejavnik, ki se bo izkazal za mnogo učinkovitejšega kot samozadovoljstvo pri oživljanju rasti, obnavljanju zaupanja in krepitvi našega gospodarstva.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Gospod predsednik, gospod predsednik Sveta, gospod predsednik Komisije, videli boste, da je bolje, da sem sedel tukaj.

Prvič bi rad v nasprotju z gospodom Schulzem rekel, da se je češko predsedstvo pod vodstvom predsednika vlade Topoláneka zaenkrat izkazalo za odlično predsedstvo.

(Aplavz)

Ponosen sem, da je to prvo predsedstvo katere od bivših članic Varšavskega sporazuma, in zasluži vso podporo, saj simbolizira enotnost Evroe.

Druga točka, ki bi jo rad omenil, je težaven položaj, v katerem smo sedaj v zvezi z Lizbonsko pogodbo. Rad bi se pridružil zahtevam, naj predsednik vlade Topolánek in vodja opozicije gospod Paroubek sedeta skupaj in se lotita odgovornih pogajanj, saj domači politični problemi ne smejo vplivati na usodo celotne Evroe.

Moja zadnja pripomba je namenjena gospodu Schultz: Gordon Brown je oviral ureditev finančnih trgov in Gordon Brown ter nemški minister za delo Scholz iz stranke SPD ovirata oblikovanje kompromisa pri direktivi o delovnem času v skladu z resolucijo Evropskega parlamenta. Gospod Schulz naj nas ne prepričuje, da je on edini, ki se zavzema za socialno Evropo. Resnica je ravno nasprotna.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Gospodarska kriza hudo pustoši med evropskimi podjetji in državljani. Gospodarstva držav članic znatno nazadujejo, mala in srednja podjetja propadajo, delavci izgubljajo službe.

Skupaj z drugimi poslanci sem predsedniku Barrosu poslala pismo o stanju med delavstvom v metalurški panogi v Romuniji in v Franciji, ki so tehnično odpuščeni in prejemajo 70-odstotne plače. Zahtevali smo revizijo pogojev dostopa do sredstev Evropskega socialnega sklada in Evropskega sklada za prilagajanje globalizaciji, ki bi omogočila podporo več zaposlenim, ki sta jih kriza in izguba dela hudo prizadeli.

Evropska unija potrebuje gospodarski razvoj, evropski državljani pa potrebujejo delo in spodobne plače. Evropski načrt oživitve gospodarstva, predstavljen novembra 2008, je ostal na papirju. Na žalost energetske učinkovitosti, ki lahko ustvari nova delovna mesta, v januarski uredbi ni.

Paul Rübig (PPE-DE). – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, tudi jaz bi rad čestital češkemu predsedstvu. Včerajšnji dogovor o gostovanju v omrežjih mobilne telefonije je velik dosežek in bo v prid evropskim državljanom.

Po našem mnenju je češko predsedstvo dobro uredilo energetske in plinske sveženj, pa tudi pogajanja o drugih zadevah so bila izjemno dobra. Za motivacijo Evropejcev, zlasti v časih krize, je treba pohvaliti tiste, ki jim je uspel nadčloveški napor. Zato bi morali podpirati tudi komisarja Kovácsa pri njegovih predlogih progresivne amortizacije. Če upoštevamo, da bo v gradnjo novih elektrarn do leta 2030 vloženi več kot tisoč milijard evrov, moramo z vlaganjem začeti že danes. To bi spodbudilo nova delovna mesta in rast.

Alojz Peterle (PPE-DE). – (SL) Gospodu predsedniku Sveta najprej iskreno čestitam k doseženim uspehom, ki jih je češko predsedstvo doseglo v izredno zahtevnih razmerah.

Danes smo slišali nekaj trših besed, vendar sem prepričan, da državljanov Evropske zveze ne zanima toliko, koliko bomo šli na levo ali na desno, ampak koliko bomo v naši politiki evropski, se pravi, kaj bomo učinkovito delali skupaj.

Pred nami sta predvsem dve nalogi: izkazovati socialni čut s solidarnostjo do najbolj prizadetih, hkrati pa podpreti tiste vlečne konje, ki nam lahko najbolj pomagajo preseči krizo. Krizo je treba izkoristiti za gospodarsko prestrukturiranje, ne samo v avtomobilski industriji. Gospodarska kriza je pokazala, kako nujno potrebujemo več koordinacije gospodarske politike, pa tudi močnejše skupne institucije, ki jih predvideva lizbonska pogodba.

tem duhu pozdravljam konstruktivne predloge iz poročila de Larosièra glede institucij na finančnem področju.

Christian Rovsing (PPE-DE). – (DA) Gospod predsednik, rad bi povedal nekaj besed o velikih subvencijah, ki jih prejema podjetja, ki morda sploh ne bodo preživela. Nima smisla zahtevati od množice delavcev, naj ostanejo v podjetju ali pokrivati njihove plače iz javnega denarja, če bomo podjetje čez čas zaprli. Morali bi jim omogočiti vključitev v poklicno usposabljanje za novo delo ali za prezaposlitev v drugem podjetju, ki ima možnost preživetja. V zvezi z avtomobilsko industrijo mislim, da smo vse premalo pomena pripisovali razvoju popolnoma novih vrst avtomobilov, avtomobilov na vodik, električnih akumulatorskih avtomobilov in avtomobilov na gorivne celice. Prepričan sem, da bi bilo mogoče veliko delavcev preseliti v proizvodnjo te vrste, kjer bi imeli delo tudi čez deset let.

Alexandr Vondra, predsednik Sveta. – Gospod predsednik, naj napravim kratek povzetek z vidika Sveta in češkega predsedstva.

predsednik Sveta.

– (CS) Mislim, da smo zdaj vsebinsko približno na polovici češkega predsedovanja in rad bi se zahvalil vsem med vami – in ni vas malo – ki ste pohvalili naše dosedanje delo. Seveda je človek vesel priznanja za neprestano delo – sedem dni na teden po 20 ur na dan – in za dosežke na Evropskem svetu prejšnji teden. Sklepi, ki smo jih sprejeli, so temeljni in pomembni. Rad bi povedal še besedico tistim, ki ste izrazili dvome in vprašanja glede konkretnih zadev. Počakajmo, da bodo ukrepi in sklepi nekaj časa delovali, naj se izkažejo v praksi, saj sem trdno prepričan, da so dobri, da imajo dober doseg in da nam bodo prinesli dividende v našem spopadu z najhujšo gospodarsko krizo, ki je kdajkoli doslej udarila po EU.

Konkretna sklepa o dodelitvi 5 milijard EUR za energetske projekte in za širokopasovni internet sta pomembna. Pomembna sta v zvezi s plinsko krizo, saj z njima kažemo, da EU zmore hitro ukrepati in se odzvati na potrebe številnih evropskih držav. Sklep o 25 milijardah EUR za zvišanje limitov v pomoč državam EU, ki so v težavah, je prav tako pomemben. Sklep o 75 milijardah EUR, s katerim gremo na srečanje G20 v Londonu, je jasen znak, da je EU pripravljena prevzeti svoj delež odgovornosti v zvezi z reformo svetovnih finančnih institucij. Rad bi poudaril zadevo, ki jo je nekdo med vami omenil v drugi zvezi, ne v zvezi s srečanjem Evropskega sveta, in sicer intenzivno delo na vrsti zakonodajnih predlogov v zadnjih tednih. To ni naključje, pač pa zasluga vztrajnega dela Sveta pod vodstvom češkega predsedstva, s katerim nam je uspelo doseči tristranske dogovore o precej temeljnih reformnih predlogih. Kot konkretne rezultate dela v zadnjih dveh ali treh mesecih lahko naštejemo energetske sveženj o notranjem trgu plina in električne energije, letalski sveženj o reviziji Enotnega evropskega neba, cestni sveženj o posodobitvi dostopa do trga storitev cestnega prevoza, vključno z občutljivo tematiko kabotaže, uredbo o gostovanju v omrežjih mobilne telefonije in končno sveženj o pesticidih. Rad bi se zahvalil tudi Evropskemu parlamentu, saj je šlo za skupno delo nas, Komisije in Evropskega parlamenta.

Drug primer: pogajanja o zmanjšanju DDV v nekaterih panogah, ki vključujejo visoko zahtevno ročno delo ali velik delež ročnega dela, so več kot 10 let potekala brez kakršnega koli rezultata. Šele pod vodstvom češkega finančnega ministra smo v Svetu Ecofin dosegli dogovor, na Evropskem svetu pa smo ga potrdili. Številni med vami sprašujete, kako se lotiti problema brezposelnosti. Še enkrat bi rad poudaril, kar je že povedal naš predsednik vlade: velja dogovor med predsedstvom in Komisijo in dne 7. maja bo vrh v obliki, za katero se je dogovoril Evropski svet. Vrh bo predlagal konkretne ukrepe junijskemu Evropskemu svetu. To pomeni, da se bodo pogovori nadaljevali.

Številni komentarji so se nanašali na vprašanje odprtosti EU. Rad bi poudaril, da je bila pod našim predsedovanjem ob peti obletnici velike širitve EU v sodelovanju z Evropsko komisijo v Pragi organizirana konferenca pod imenom "Pet let pozneje". Konferenca je s konkretnimi številkami, ki so jih pripravili ekonomski strokovnjaki, jasno pokazala, da je bila širitev verjetno najuspešnejši projekt v sodobni zgodovini EU in da zadnjih pet let jasno kaže, da je širitev koristila starim in novim državam članicam.

Vzhodno partnerstvo: dogovorili smo se o deklaraciji, da bo ustanovitveni vrh 7. maja in v sodelovanju z bodočimi članicami, kakršna je Ukrajina, skušamo zagotoviti resnično uspešnost vrha za EU. In nazadnje, še en primer uspešnega dela je bila konferenca o plinski infrastrukturi, ki je bila organizirana v Bruslju v

ponedeljek po zaslugi Evropske komisije in katere rezultat je deklaracija o posodobitvi plinske infrastrukture v Ukrajini za preprečevanje kriz, kakršna je bila kriza januarja letos, v prihodnje.

Rad bi vas pomiril še glede enega dvoma. Da, imamo domače težave in natančno vemo, kdo je sprožil glasovanje o zaupnici. To je bil Jiří Paroubek, vodja čeških socialdemokratov. Vendar smo odgovorna vlada, urejamo stanje in ni vzrokov za skrb. Češko predsedstvo lahko na polovici poti z gotovostjo zatrdi, da bo druga polovica predsedovanja prav tako dobra kot prva in prav tako odgovorna, na koncu pa bomo nedvomno slavili enak uspeh, kot je uspeh dela v januarju, februarju in marcu, ki ste ga omenjali danes. S tem bi vam rad zagotovil, da je naš pristop resen in odgovoren in da vam ni treba popolnoma nič skrbeti glede tega.

Predsednik. – Gospod Vondra, številni kolegi so se zahvalili češkemu predsedstvu za njegov prispevek. Tudi jaz sem se zahvalil na začetku, ko je bil prisoten še predsednik vlade Topolánek. Rad bi se vam zahvalil za vaše zelo predano delo. Radi bi vas spodbudili k nadaljevanju vašega dela, kot ste pravkar omenili, tako da bo češko predsedovanje v drugi polovici prav tako uspešno kot v prvi. Veliko sreče pri nadaljevanju vašega dela.

José Manuel Barroso, predsednik Komisije. – Gospod predsednik, naj še enkrat poudarim odlično sodelovanje s češkim predsedstvom. Češko predsedstvo si zelo prizadeva v prid Evrope v tem zelo težkem času in mislim, da zasluži našo polno podporo.

Naj zaključim. Kadarkoli napovem zaključek, se zgrne v dvorano cela množica poslušalcev.

(Smeš)

Naj zaključim s pohvalo široke podpore rezultatom Evropskega sveta. Ne moremo govoriti o popolnoma soglasni podpori, utemeljena pa se mi zdi ocena, da je prevladalo mnenje, da gre za pomemben niz sklepov, in spodbudna se mi zdi skupna odločenost vseh treh institucij – Parlamenta, Sveta in Komisije – združiti sile in izvleči Evropo iz krize.

Na svoje sklepe smo lahko ponosni, ne smemo pa se predati samozadovoljstvu. Treba bo storiti še več in pri tem ne smemo izgubiti prave smeri, ampak pri tem bomo uspešni, če bomo le zaupali.

Zaupanje mora biti naša ključna beseda: zaupanje v našo sposobnost izpolniti obljube, zaupanje v ukrepe in izvedbo, in sicer, kot sem že rekel, v izvedbo, ne pa gestikulacijo. Iskreno rečeno, ne verjamem, da bo zaupanje kaj pridobilo, če bomo vsak mesec ali celo vsak teden napovedali nov načrt. Zaupanje bomo krepili, če se bomo osredotočili na izvedbo skupnih sklepov in na učinkovito usklajevanje naših naporov.

Zaupanje potrebujemo tudi pri uresničevanju naše regulativne agende: brez ustrezne pravne ureditve ne moremo ustvariti zaupanja, da bodo učinki sprememb trajni.

Zaupanje je potrebno za obstoj in trdnost evrskega območja in za našo zmožnost zagotoviti potrebno podporo vsem državam članicam v evrskem območju, pa tudi zunaj tega območja.

Potrebujemo tudi zaupanje v našo skupno odločenost ohraniti našo posebno vrsto socialno-tržnega gospodarstva in dolgoročno oblikovati nizkoogljično gospodarstvo. Trdno sem prepričan, da nas samoobtožujoči govori in manjvrednostni kompleks do Združenih držav Amerike ne vodijo k uspehu.

V resnici namreč opažam, da se Američani počasi približujejo pogledom, ki tradicionalno veljajo za evropske. Američani se približujejo našim pogledom na boj proti podnebnim spremembam in to nas veseli. Američani se približujejo mnenju, da je treba okrepiti sistem socialnega skrbstva.

Zato res ne verjamem, da so razprave, ki jih včasih slišim – po katerih se pristopi h krizi med Američani in Evropejci zelo razlikujejo – koristne razprave. Nasprotno, ugotavljamo lahko vedno večjo usklajenost med Evropo in Združenimi državami in, upajmo, drugimi – kajti ne gre le za nas in Američane – in zato sem prepričan v pozitiven rezultat Vrh G20.

Menim, da je pomembno vedeti, da lahko situacijo rešimo sami, ne pa prek drugih. Pomembno je zaupanje v evropske instrumente in razširjena Evropa se bo z usklajenim delovanjem pri borbi proti recesiji lahko odzvala na najpomembnejše potrebe in skrbi naših državljanov, med katere seveda kot prva skrb spada tudi naraščajoča brezposelnost.

Naj zaključim z mislijo, da moramo po mojem mnenju graditi na že dogovorjenem in se usmeriti v izvajanje sklepov, s krepkim usklajevanjem in odločenostjo doseči konkretne rezultate.

(Aplavz)

Predsednik. – Razprava je zaključena.

Pisne izjave (člen 142)

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Gospod predsednik, rad bi izrazil svojo podporo sklepom nedavnega vrha Evropske unije v Bruslju. Še posebej dobrodošel je prepotrebni sklep o zvišanju izrednega sklada s 25 milijard EUR na 50 milijard EUR. To je sklad, oblikovan posebej za države članice v Srednji Evropi, ki se soočajo s krizo plačilnih bilanc.

Omenjeni sklep, sprejet na podlagi ukrepov za zaščito držav v evrskem območju pred globalno krizo, je oprijemljiv dokaz solidarnosti EU in njene sposobnosti pomagati državam izven evrskega območja pri premagovanju gospodarske krize. Za Madžarsko in Latvijo je Romunija tretja država članica, ki se je zatekla k pomoči iz izrednega sklada, ko jo je prizadel znaten primanjkljaj na tekoči plačilni bilanci in ni mogla več najemati novih posojil v tujini.

Institucije EU morajo izpolnjevati pričakovanja evropskih državljanov, ki jih kriza hudo prizadeva. Samo z evropsko solidarnostjo, čezatlantskim sodelovanjem in učinkovitim ukrepanjem bomo lahko premagali globalno krizo.

Genowefa Grabowska (PSE), v pisni obliki. – (PL) Za mojo domovino, Poljsko, je dobro vodenje novega evropskega programa Vzhodnega partnerstva posebej pomembno. Partnerstvo zajema naše soseske, in vključuje naše neposredne soseske, kakršne so Belorusija, Ukrajina in Moldavija, pa tudi bolj oddaljene, kakršne so Armenija, Azerbajdžan in Gruzija.

Menim, da bo program okrepil zunanjo politiko EU, prispeval k dejanskemu gospodarskemu povezovanju med EU in vzhodnimi partnericami ter omogočil sodelovanje ne le na podlagi načel tržnega gospodarstva, pač pa tudi na podlagi spoštovanja skupnih vrednot, kakršne so demokracija, pravna in urejena država ter spoštovanje človekovih pravic. Navsezadnje imamo konkretne skupne cilje: ustvariti območja proste trgovine, spodbujati mobilnost državljanov partnerskih držav, izboljšati upravo in sodelovati na področju energetske varnosti, še zlasti glede dolgoročne oskrbe z energijo in njenega prenosa.

Zato so pogledi na partnerstvo na strani EU jasni. Zdaj čakamo na odziv šestih držav, ki jih program neposredno zanima. Upam, da bo dne 7. maja letos Svet uradno sprožil to zavezo, ki je pomembna tako za državljane EU kot za državljane vseh sodelujočih držav.

András Gyürk (PPE-DE), v pisni obliki. – (HU) Usmeritev 3,5 milijard EUR iz svežnja gospodarskih spodbud v ključna energetska vlaganja je dobrodošla odločitev Evropske unije. Menim, da je to pomemben korak k skupni energetske politiki. Končni seznam projektov, ki se bodo financirali, jasno kaže, da so Evropska komisija in države članice po plinski krizi v letošnjem januarju končno doumele prednosti združevanja omrežij. Krepitev povezav je pomembna prvič za to, ker omogoča državam članicam hitro medsebojno pomoč ob motnjah v dobavi.

Hkrati pa bi rad opozoril na nesoglasja okoli končnega seznama vlaganj, ki se bodo financirala. Prvič in predvsem je prišlo do razpok v načelu uravnovešenosti med regijami. Kajti prav države članice, ki jih je januarska plinska kriza prizadela najhuje, bodo prejele manj sredstev. Drugič, v primerjavi s celotnim svežnjem gospodarskih spodbud bo sorazmerno malo sredstev namenjenih krepitvi alternativnih poti oskrbe. Prepričan sem, da so bile razprave o zadevi Nabucco neprimerne. Obravnavani plinovod bi okrepil energetske varnost celotne Evropske unije, zato je njegova gradnja v skupnem interesu. Nazadnje, a ne najmanj pomembno, na seznamu vlaganj, ki jih bomo financirali, ni vlaganj v zvezi z učinkovito rabo energije. EU se tako odreka prvotnemu namenu samega svežnja, namreč ustvarjanju delovnih mest.

Glede na omenjene razloge mora stališče Evropskega parlamenta bolj poudariti pomen uravnovešenosti med regijami, alternativnih poti oskrbe in vlaganj v učinkovito rabo energije.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Sklepa Evropskega sveta o zagotovitvi sredstev za projekt Nabucco in o njegovi uvrstitvi med prednostne energetske projekte sta primerna in pravočasna rešitev tega problema.

Pred sestankom Sveta smo vložili predlog resolucije, s katero bi opozorili na nevarnosti v primeru okrnitve sredstev za Nabucco. Zavedati se moramo, da je projekt plinovoda Nabucco strateškega pomena za varnost

oskrbe Evrope s plinom, saj je to edini projekt, ki hkrati zagotavlja raznolikost glede dobaviteljev in glede distribucijskih poti.

Esko Seppänen (GUE/NGL), v pisni obliki. – (FI) Med sklepe vrha EU spada tudi sprememba narave izrednega vrha o socialnem dialogu to pomlad, po kateri bi voditelje EU zastopala samo predsedniška trojka, ne pa voditelji vseh držav članic. Prepričan sem, da ta sklep kaže apatičnost glede socialne Evrope, ki ni sprejemljiva za organizacije na trgu dela, ki se pripravljajo na udeležbo na vrhu. Upajmo, da se bo srečanja udeležilo čim več predsednikov držav oziroma vlad.

Georgios Toussas (GUE/NGL), v pisni obliki. – (EL) Razprava v Evropskem parlamentu potrjuje, da politične sile kapitala in sile enosmerne Evrope podpirajo hitrejšo prestrukturiranje v smeri kapitalizma in ohlapnejše pogodbe o zaposlitvi v okviru lizbonske strategije in oblikovanja notranjega trga. Prizadevajo si za strateško odločitev za kapital in za prenos bremena krize na ramena delavcev v EU.

Maastrichtska pogodba in Pakt o stabilnosti služita kot odskočna deska za vsesplošni napad na pravice delavcev in na prihodke delavskih družin, pod pretvezo zmanjševanja proračunskih primanjkljajev. Nedavni sklepi Komisije o trajnem znižanju porabe bodo imeli boleče posledice za javno zdravje in skrbstvo ter na pravice delavcev iz zavarovanja in njihove pokojnine, kar bo skupaj z dvigom davkov drastično znižalo življenjski standard navadnih ljudi.

Namen predlagane poti izhoda iz krize v zeleno gospodarstvo, to je prek energije, širokopasovnih omrežij in inovacij, je odpreti velikim podjetjem pot v nove donosne panoge, ne pa varovati okolja in služiti potrebam navadnih ljudi.

Delavci ne bi smeli sprejeti nikakršnih žrtev v prid dobičkom plutokracije in bi morali iti v protinapad ter organizirati svojo borbo, obsoditi stranke, ki podpirajo Maastrichtsko pogodbo in enosmerno Evropo, ter poslati Uniji signal neposlušnosti s podporo Grški komunistični partiji na evropskih volitvah v juniju.

PREDSEDSTVO: DIANA WALLIS

podpredsednica

Jean-Marie Le Pen (NI). – (FR) Gospa predsednica, gospe in gospodje, naš kolega, predsednik Skupine socialdemokratov v Evropskem parlamentu gospod Schulz, namerava spremeniti poslovnik Parlamenta, pod pretvezo, da bi bil lahko najstarejši poslanec v naslednjem sklicu jaz. Vendar pa v podporo svojemu

(Predsednica je prekinila govornika)

Predsednica. – To ni točka dnevnega reda.

Jean-Marie Le Pen (NI). – (FR) Gospa predsednica, gospe in gospodje, ob tej priložnosti je gospod Schulz izrekel nekaj klevet in me je obtožil zločina bogokletstva. Rad bi povedal, da je ta argument neutemeljen in da sem rekel le, da so bile plinske celice podrobnost v zgodovini svetovne vojne, kar je dejstvo.

(Mešani odzivi)

Naj poudarim, gospa predsednica, da sem bil ob tej priložnosti kaznovan na plačilo 200 000 EUR odškodnine, kar samo kaže raven svobode do lastnega mnenja in svobode izražanja v Evropi in v Franciji. Vaši kriki ne bodo zakrili vaše odgovornosti, krize evro-internacionalizma, katerega zagovorniki ste. Zato me, prosim, pustite govoriti.

Gospa predsednica, rad bi zahteval od predsednika Skupine socialdemokratov v Evropskem parlamentu, naj se mi vljudno opraviči za neutemeljene obtožbe.

Martin Schulz (PSE). – (DE) Gospa predsednica, stvar je popolnoma preprosta. Vsi, ki so proti temu, da bi ta človek predsedoval uradno otvoritveno zasedanje Evropskega parlamenta, naj podprejo moj predlog spremembe Poslovnika.

(Aplavz)

3. Čas glasovanja

Predsednica. – Naslednja točka je glasovanje.

(Za izide in druge podrobnosti glasovanja: glej zapisnik)

3.1. Skupna konzularna navodila: biometrični podatki in vloge za izdajo vizuma (A6-0143/2009, Sarah Ludford) (glasovanje)

3.2. Jamstvo Skupnosti Evropski investicijski banki (A6-0109/2009, Esko Seppänen) (glasovanje)

3.3. Delovanje in trajnost evropskega letalskega sistema (A6-0002/2009, Marian-Jean Marinescu) (glasovanje)

– Pred glasovanjem:

Marian-Jean Marinescu, poročevalec. Parlament je dosegel dogovor s Svetom in ta dogovor podpira pet političnih skupin. V mislih imam dve poročili, ki sledita.

Zaradi sprememb, ki sta jih predložila dva od naših kolegov poslancev – mimogrede, besedilo teh sprememb je že vključeno v kompromisni dogovor, sklenjen s Svetom – moramo danes glasovati o več členih.

Pravila, ki jih smatram za neustrezna, določajo, da se glasuje pri nekaterih členih najprej o besedilu Odbora za promet in turizem, nato pa o kompromisnem besedilu. Rad bi prosil, da danes glasujemo o kompromisnem besedilu, saj tega dejansko podpira pet političnih skupin, tako da bosta obe uredbi stopili v veljavo do konca tega mandata Parlamenta.

Predsednica. – Hvala za vaše opombe. Vaši zahtevi bomo ugodili tako, da bomo ravnali po seznamu glasovanja in glasovali o spremembah.

3.4. Letališča, upravljanje zračnega prometa in navigacijske službe zračnega prometa (A6-0515/2008, Marian-Jean Marinescu) (glasovanje)

3.5. Nova živila (A6-0512/2008, Kartika Tamara Liotard) (glasovanje)

3.6. Snovi, ki tanjšajo ozonski plašč (prenovitev) (A6-0045/2009, Johannes Blokland) (glasovanje)

3.7. Metoda ABB-ABM kot orodje za upravljanje dodeljevanja proračunskih sredstev (A6-0104/2009, Kyösti Virrankoski) (glasovanje)

3.8. Vmesni pregled finančnega okvira 2007–2013 (A6-0110/2009, Reimer Böge) (glasovanje)

3.9. Sporazum o gospodarskem partnerstvu ES/Cariforum (glasovanje)

– Pred glasovanjem o spremembi 13:

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). – Gospa predsednica, želel bi, da se sprememba 13, ki se doda za odstavkom 22, smatra za dodano besedilo, ne pa za zamenjavo prvotnega besedila. Pod tem pogojem bi jo lahko podprli.

Če mi dovolite, bi enaka sprememba in natančno enak predlog moje skupine dejansko veljala za eno spremembo v skoraj vsakem poročilu, o katerem moramo glasovati. Ne vem, ali lahko preberem seznam sprememb ali naj vstanem v vsakem primeru posebej z natančno enako zahtevo. Vi se odločite.

Predsednica. – Gospod Guardans Cambó, to bomo vzeli za preizkusni primer. Vprašati moram predlagatelje spremembe, ali se strinjajo z vašim dodatkom.

Caroline Lucas (Verts/ALE). – Gospa predsednica, odgovor je „da“.

(Ustna sprememba je bila sprejeta.)

– Pred glasovanjem o spremembi 2:

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). – Gospa predsednica, imam ustno spremembo spremembe 2, namreč brisanje zadnjega stavka za odpravo netočnosti, saj ta stavek ni več točen. Želeli bi, da se izbriše stavek „Smatra, da bi se ta nadzor moral začeti po sprejetju vsakega začasnega EPS“. To v obravnavanem primeru ne velja. Gre za polni EPS, ne za začasni EPS, zato bi želeli, da se stavek izbriše, da bo besedilo ustrezalo dejstvom.

(Ustna sprememba je bila sprejeta.)

3.10. Vmesni sporazum o gospodarskem partnerstvu ES/Slonokoščena obala (glasovanje)

3.11. Sporazum o gospodarskem partnerstvu ES/Gana (glasovanje)

3.12. Začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu ES/pacifiške države (glasovanje)

– Pred glasovanjem o spremembi 8:

Glyn Ford (PSE). – Gospa predsednica, da bi nam vsem prihranili čas, smo Socialdemokrati pripravljene sprejeti spremembi 8 in 10 kot dodatka, če jih skupina PPE-DE ne bo sprejela kot dodatka, pa bomo glasovali ponovno.

Jean-Pierre Audy (PPE-DE). – (FR) Strinjam se s takim postopkom.

(Predlog je bil sprejet.)

– Pred glasovanjem o spremembi 19:

Jean-Pierre Audy (PPE-DE). – (FR) Gospa predsednica, v odstavku 39 bi bila kompromisna sprememba 19 za našo skupino sprejemljiva, če bi lahko v zvezi z nevladnimi akterji dodali izraz „sodelovanje“. Tako bi se sprememba glasila: „39a. Poudarja zlasti ključno vlogo parlamentov držav AKP in sodelovanje nevladnih akterjev pri spremljanju in vodenju sporazumov o gospodarskem partnerstvu“; ostalo besedilo pa bi ostalo nespremenjeno.

Prepričan sem, da poročevalec gospod Ford soglaša.

(Ustna sprememba je bila sprejeta.)

3.13. Začasni sporazum o gospodarskem partnerstvu ES/države SADC (glasovanje)

– Pred glasovanjem o spremembi 13:

Kader Arif (PSE). – (FR) Gospa predsednica, če bi bila sprememba 4 dodatek, potem spremembi 14 in 8 ne bi zapadli in bi glasovali o spremembah 14 in 8.

Predsednica. – Menimo, da sprememba z dodatkom pokriva celotno besedilo. Če res želite glasovati o izvornem besedilu, se lahko vrnemo na to, menim pa, da prevladuje želja, naj nadaljujemo.

Robert Sturdy (PPE-DE). – Gospa predsednica, povsem prav mi je, če nadaljujemo. Mislim, da je zadeva urejena.

Predsednica. – Torej bomo nadaljevali.

3.14. Sporazum o gospodarskem partnerstvu ES/vzhodno- in južnoafriške države (glasovanje)

3.15. Sporazum o gospodarskem partnerstvu ES/partnerske države Vzhodnoafriške skupnosti (glasovanje)

3.16. Vmesni sporazum o gospodarskem partnerstvu ES/Srednja Afrika(glasovanje)

3.17. Sporazum o gospodarskem partnerstvu ES/Cariforum (A6-0117/2009, David Martin) (glasovanje)

– *Pred glasovanjem:*

David Martin, *poročevalec*. – Gospa predsednica, vem, koliko je kolegom do kosila – ali pa velja obratno, nisem prepričan – ampak vseeno bi si rad vzel le dve minuti.

V ponedeljek zvečer smo imeli pomembno razpravo o tem, ali lahko odobrimo CARIFORUM ali ne. Komisija in Svet – in pomembno je, da sta se zavezali obe instituciji – sta nam obljubili, da bosta glede obljub pomoči poskrbeli, da bo pomoč kakovostna in pravočasna. Zagotovila sta nam, da nobeno določilo v EPS ne bo vplivalo na dostop karibskih držav do zdravil. Zagotovila sta nam, da uporaba določil o statusu držav z največ ugodnostmi ne bo na noben način vplivala na trgovino Jug-Jug in da bo revizija po petih letih ob zaključku prve faze tega EPS resna revizija, ki bo upoštevala razvojne cilje.

Na podlagi njunih obljub – in seveda pod pogojem, da se obljube zabeležijo v arhiv Parlamenta ter da se Komisija in Svet zavežeta spoštovati in upoštevati svoje obljube – menim, da lahko Parlament danes z gladko večino odobri karibski EPS.

Rad bi se zahvalil komisarski Ashton za njeno odlično sodelovanje pri tej zadevi, za njeno prožnost in prizadevnost. Tudi to, da prisostvuje glasovanju, pove mnogo o njej. Glasovanje je bilo napovedano v torek. Vem, da je morala precej spremeniti svoj urnik, da je lahko danes z nami, in vem, da je pokazala velik občutek odgovornosti do Parlamenta. Rad bi se zahvalil komisarki za njeno sodelovanje in prosil poslance, naj glasujejo za odobritev.

Helmuth Markov (GUE/NGL). – (DE) Gospa predsednica, gospe in gospodje, govoril bom o točki dnevnega reda. Rad bi navedel citat iz pisma, ki mi ga je poslal predsednik Pöttering kot predsedniku Odbora za mednarodno trgovino. Ne ustrašite se, ne bom prebral celega pisma.

„Tolmačenje člena 47 AFCO, na katerega se sklicujete, je bilo napovedano na zasedanju Parlamenta dne 18. februarja 2009 in je obveljalo za sprejeto, ker ni bilo nobenega zadržka. [...] Predloga glede dveh EPS [t.j. poročili Davida Martina in Erike Mann] sta bila uradno najavljena in posredovana vašemu odboru [t.j. Odboru za mednarodno trgovino] šele na zasedanju dne 19. februarja 2009. Glede na zgornje tolmačenje ne bo več mogoče uporabiti člena 47 v zvezi s tema dvema postopkoma niti v nadaljnjih postopkih.“

(DE) Zato je treba vse sklice na člen 47 v uradnih dokumentih izbrisati. To se nanaša na naslovnico dokumenta in na kazalo vsebine, na stran z mnenjem in na stran s postopkom, zadnjo stran Odbora za mednarodno trgovino. Prosim, da se to zapiše v zapisnik.

Predsednica. – Hvala, gospod Markov. V resnici moram poslance obvestiti, da so predloženi popravki vseh jezikovnih različic tega poročila, ki brišejo sklice na člen 47. Vsebinsko vaše izjave bomo torej upoštevali. Ker je videti, da se vsi strinjamo, lahko nadaljujemo.

3.18. Vmesni sporazum o gospodarskem partnerstvu ES/Slonokoščena obala (A6-0144/2009, Erika Mann) (glasovanje)

– *Pred glasovanjem:*

Erika Mann, *poročevalka*. – Gospa predsednica, zelo kratka bom. Rada bi se le zahvalila svojim kolegom in priporočila pozitivno glasovanje v postopku odobritve. Zelo rada pa bi tudi od komisarke Ashton dobila ponovno potrditev glede točk, o katerih smo razpravljali v ponedeljek – zlasti glede vaše zaveze, komisarka, da boste Slonokoščeni obali dodelili enake ugodnosti, kot so že dodeljene državam SADC. Kimate – odlično. Hvala lepa.

Predsednica. – Soglašamo, torej lahko nadaljujemo z glasovanjem.

3.19. Letni poročili Evropske investicijske banke in Evropske banke za obnovo in razvoj za leto 2007 (A6-0135/2009, Gay Mitchell) (glasovanje)

3.20. Prihodnost avtomobilske industrije (glasovanje)

– Pred končnim glasovanjem:

Martin Schulz (PSE). – (DE) Gospa predsednica, sklicujem se na člen 146 Poslovnika in se vam zahvaljujem, da ste mi dali besedo. Še posebej prosim svoje kolege poslance iz Zvezne republike Nemčije za prizanesljivost do moje prošnje za besedo.

Ob začetku tega glasovanja se je k besedi javil gospod Jean-Marie Le Pen. V svojem govoru je gospod Le Pen ponovil, da je obstoj plinskih celic v Auschwitzu podrobnost v zgodovini. Sklicujoč se na člen 146 Poslovnika, ki predpisuje, kako se morajo obnašati poslanci v tej dvorani, prosim predsedstvo Parlamenta, naj preveri, ali je taka izjava dopustna v poslanski zbornici, ki je zavezana duhu sprave in razumevanja ter spoštovanja žrtev, zlasti žrtev Hitlerjevega fašizma. Hvaležen bom predsedstvu Parlamenta za navodilo o potrebnih ukrepih.

(Aplavz)

Joseph Daul (PPE-DE). – (FR) Prosim, izkažimo vsaj malo spoštovanja žrtvam, ki so umrle v Auschwitzu in drugje. Ostali sta nam še dve minuti. Izkažimo jim malo spoštovanja.

Rad bi povedal samo to, da se popolnoma strinjam z gospodom Schulzem in da je to, kar smo danes slišali tukaj, nezaslišano.

(Aplavz)

– Po končnem glasovanju:

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Gospa Wallis, resnega obžalovanja vredno se mi zdi, da ste dali besedo gospodu Daulu in gospodu Schulzu, meni pa ne. Res je, da ste v nekem poročilu izjavili, da ste strokovnjakinja za tolmačenje Poslovnika po načelu „eno pravilo za enega, drugo pravilo za drugega“.

Zato bi rad kot nadaljevanje besed gospoda Schulza predlagal, naj se zgradba Winstona Churchilla preimenuje, saj Winston Churchill v dvanajstih zvezkih svojih spominov, posvečenih zgodovini druge svetovne vojne, ni napisal niti ene vrstice o zgodovini plinskih celic.

4. Obrazložitev glasovanja

Ustne obrazložitve glasovanja

– Poročilo: Sarah Ludford (A6-0143/2009)

Daniel Hannan (NI). Gospa predsednica, določene zunanje meje so bistven atribut nacije. Najrazličnejše druge funkcije je mogoče prenesti na lokalno upravo ali pa na mednarodne povezave, država, ki preneha odločati o tem, kdo lahko prečka njene meje in se naseli na njenem ozemlju, pa preneha biti država.

Evrofederalisti – vključno z avtorico tega poročila, ljubo baronico Ludfordovo – to dobro razumejo, zato v zadnjih petih letih največ prizadevanj posvečajo usklajevanju resorjev sodstva in notranjih zadev. Pod sijajnim geslom v slogu Orwellovega Ministrstva za resnico „območje svobode, varnosti in pravičnosti“ so uskladili zadeve priseljavanja in azila, vzpostavili so evropsko javno tožilstvo, vseevropsko sodišče, enoten sistem kazenskega prava in celo Europol, skupne policijske sile. Seveda je z njihovega stališča – stališča tistih, ki si želijo Evrope kot ene same države – to vse logično, želel pa bi, da bi ti ljudje zbrali dovolj poguma in olikanosti in najprej povprašali ljudi ter dali Lizbonsko pogodbo na glasovanje. *Pactio Olisipiensis censenda est!*

*

* *

Alexander Alvaro (ALDE). – Gospa predsednica, rad bi prosil predsednika zbornice, naj kljub besedam Martina Schulza upošteva, da moramo ravnati po Voltairu, še zlasti, ker sem član Liberalne skupine: četudi

se niti trohico ne strinjam s tem, kaj nam ima ta oseba povedati, menim, da ima pravico izraziti svoja stališča – kot sta naredila omenjena kolega. Verjamem v enakopravno obravnavo, eno mnenje pa bomo že prenesli. Ne smemo kratiti svobode govora o teh zadevah, čeprav se nikakor ne strinjam z njegovimi besedami.

Predsednica. – Hvala, gospod Alvaro. Jasno sem povedala, da sem gospodu Gollnischu vsekakor nameravala dati besedo, želela pa sem najprej zaključiti glasovanje.

– **Poročilo: Esko Seppänen (A6-0109/2009)**

Daniel Hannan (NI). – Gospa predsednica, pravkar smo glasovali za podvojitev kapitala Evropske investicijske banke. Pametno je za trenutek postati in se vprašati: „Čemu služi Evropska investicijska banka?“ V teoriji je njena naloga zagotavljati ugodna posojila podjetjem v težavah, ampak kdo so dejansko prejemniki teh posojil?

V devetdesetih letih je bil glavni prejemnik velikodušne pomoči EIB v Združenem kraljestvu podjetje British Airways, ki bi ga komaj lahko imeli za majhno podjetje, ki posluje v razmerah ostre borbe za dobiček. Ne morem si kaj, da ne bi v oklepaju omenil, da je bilo ves ta čas podjetje British Airways tudi glavni podpornik kampanje za vstop Britanije v evrsko območje.

Naj vprašam še enkrat: kaj je namen Evropske investicijske banke? Mislim, da je odgovor na to vprašanje, da je namen EIB zagotavljati zaposlitev svojim zaposlenim. Postala je del bruseljskega spektakla, tega ogromnega mehanizma za pobiranje denarja davkoplačevalcem in delitev tega denarja med srečneže, ki so zaposleni v sistemu. EU je bila morda včasih idealističen - ali vsaj ideološki - projekt, že dolgo tega pa je postala zgolj priročen vir zaslužka, in prav zato je tako neznansko težko karkoli premakniti.

– **Poročilo: Marian-Jean Marinescu (A6-0002/2009)**

Michl Ebner (PPE-DE). – (DE) Gospa predsednica, gospodu Hannanu bi rad povedal, da je Evropska centralna banka tudi koristna zadeva, saj v zadnjih mesecih nimamo razvrednotenja valute, kakršna se žal dogaja britanskemu funtu. To je morda znak, da mora še enkrat pretehtati svoja stališča.

Kar se tiče Marinescujevega poročila, sem s premislekom glasoval zanj. Verjamem, da so funkcionalni bloki zračnega prostora pravi odgovor na današnje izzive. Prihajajo precej pozno, vendarle prihajajo. Nudijo pomembne pridobitve pri odpravljanju čakalnih vrst in prenatrpanih koridorjev, koristili bodo okolju in znižali stroške letalskega prevoza. Zato menim, da bodo navigacijske službe zračnega prometa dobro opravljale svoje naloge.

– **Poročilo: Marian-Jean Marinescu (A6-0515/2009)**

Michl Ebner (PPE-DE). – (DE) Gospa predsednica, ob tej priložnosti bi rad ne le razložil, da sem glasoval za poročilo, pač pa tudi odprl vprašanje, ki se mi zdi zelo pomembno, namreč problem obdavčenja letalskega goriva. Le-to je še vedno urejeno na podlagi Čikaške konvencije iz leta 1944. Ne razumem, zakaj moramo še vedno upoštevati to uredbo in zakaj nas Združene države silijo v nekaj oziroma nam ne pustijo spremeniti nečesa, kar bi moralo biti spremenjeno že zdavnaj, saj ni pošteno, da so goriva za avtomobile, druge sisteme prevoza in podobno obdavčeni, letalsko gorivo pa ni. To pomeni izkrivljanje konkurence in z obdavčenjem letalskega goriva bi lahko v Uniji sedemindvajseterice zagotovili boljše razmere glede konkurence, vsaj v prehodni fazi.

– **Poročilo: Kartika Tamara Liotard (A6-0512/2009)**

Anja Weisgerber (PPE-DE). – (DE) Gospa predsednica, uredba o novih živilih pomeni uskladitev odobranja in uporabe novih živil in sestavin v Evropski uniji. To je pomemben korak k celovitemu zagotavljanju varnosti živil. Brez te uredbe ne bi imeli nikakršnega nadzora in omejitev odobranja. Poskrbeli smo, da uredba predpisuje stroga merila, namenjena varstvu potrošnikov. V okviru odobranja bo Evropska agencija za varnost hrane sprejemala dokončne odločitve o varnosti novih živil in s tem zagotavljala usklajenost v celotni Evropi.

Ob vprašanjih varnosti so pri novih živilih zelo pomembna tudi vprašanja etike. Med taka vprašanja spadata izogibanje preskusov na živalih in preprečevanje uporabe kloniranih živil. Zato pozdravljam vključitev etičnih vidikov v postopek odobranja. Želeli smo, da se v primeru etičnih pomislekov upošteva mnenje Evropske skupine za etiko v znanosti in novih tehnologijah.

Hvaležna sem, da je to določilo vključeno in sem tako lahko glasovala za poročilo kot celoto.

– Poročilo: Reimer Böge (A6-0110/2009)

Antonio Masip Hidalgo (PSE). – (ES) Gospa predsednica, glede na to, da že govorimo o proračunu, menim, da bi se morali pripraviti na pogajanja o nadaljevanju subvencioniranja premoga v naslednjem letu, saj je premog pomemben domač vir energije.

Cilj teh mojih besed je pravočasno opozorilo, saj si je nek visok uradnik dovolil izraziti nasprotno mnenje in to mnenje je zašlo v ekonomsko publikacijo ter povzročilo zmedo v javnem mnenju.

Dejstva so nasprotna. Tudi po letu 2012 bomo morali zagotavljati podporo premogu iz moje države in rad bi, da bi bilo to zapisano v parlamentarnem zapisniku. Uradniki, prosim, omejite se na izvajanje veljavnega načrta, po letu 2012 pa na izvajanje instrumentov, o katerih bomo začeli pogajanja s panogo naslednje leto.

Mario Borghezio (UEN). – (IT) Gospa predsednica, gospe in gospodje, Evropski parlament mora v okviru svojih pristojnosti za proračun sprejeti svojo oceno kot prispevek k pregledu finančnega okvira 2007-2013.

Da bomo lahko sprejeli omenjeno oceno, bi rad zaprosil poročevalca, zlasti pa predsedstvo, naj osvetli zadevo, ki postaja pereča, in sicer izgubo, ne vem ali delno ali popolno, sklada prostovoljnega pokojninskega zavarovanja poslancev Evropskega parlamenta.

Ali je res, da so sredstva zmanjkala, da so bila vložena v sklade v Luksemburgu, kdo ve, katere? Ali je res, da so organi, pristojni za sklad, ki bi ga moral nadzorovati Evropski parlament, vlagali v sklade, ki so zdaj v finančni godlji, kakršno skušamo reševati?

Upam, da ne, vendar me ne skrbi za svojo pokojnino in pokojnino drugih poslancev, pač pa me skrbi, da bodo evropski davkoplačevalci morali v prihodnosti prek Evropskega parlamenta zahtevati dodatna sredstva od Evropske unije za finančno luknjo, ki bi jo morali zapolniti tisti, ki so jo izkopali in bi morali prevzeti odgovornost zanj. Parlament je nadzorno telo, poskrbimo najprej za red v lastni hiši in poskrbimo za sredstva, ki so jih vplačali Evropski parlament in njegovi poslanci.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Gospa predsednica, vedno mi je v užitek prisostvovati vašim razlagam glasovanja. Ljudje bodo kmalu začeli klepetati.

Sedanja finančna kriza je še poudarila težave, ki jih povzroča tako dolgo obdobje finančnega okvira, kot ga uporabljamo. Kdo bi lahko pred nekaj leti napovedal obseg škode, ki jo povzročajo kreditni krč in njegovi nasledki? Prepričan sem, da je pregled odlična priložnost za Parlament in da razkriva problem. Ta problem smo dejansko izzvali mi sami.

V Bruslju raste nova industrija. To ni proizvodna industrija, čeprav ustvarja delovna mesta. To industrijo poganjajo lobisti in še zlasti nevladne organizacije. Gre za precej megleno dejavnost. V bistvu vzdržuje sama sebe. Komisija se posvetuje z nevladnimi organizacijami o določeni temi, te zahtevajo ukrepanje in z lobiranjem pripravijo poslance k podpori predlaganim ukrepom, Komisija na koncu zažene program v zvezi z obravnavano temo in – uganili ste! – nevladne organizacije, ki so Komisiji dopovedale, da je program potreben, se na razpisu potegujejo za izvedbo programa. Da nismo sklenili, da tako ne bomo več delali, pomeni zamujeno priložnost.

Philip Claeys (NI). – (NL) Gospa predsednica, poročilo gospoda Bögeja je en sam poziv k povečanju financiranja Evropske unije, kar pa niti ni presenečenje. Močno pa me skrbi, da spet obravnavamo poročilo, ki se izrecno sklicuje na Lizbonsko pogodbo, pogodbo, ki je po irskem referendumu nična. Ker so se Irci prvič očitno zmotili, bodo na jesenskem referendumu pač glasovali ponovno. Od Evropskega parlamenta bi lahko pričakovali vsaj toliko spodobnosti, da bi počakal na sodbo volivcev, preden začne potrjevati besedila s sklici na Lizbonsko pogodbo. Včeraj smo odobrili neko drugo poročilo o dialogu z državljani Evrope. No, če želimo, da bo dialog deloval, moramo vsaj spoštovati odločitve volivcev.

Jim Allister (NI). – Gospa predsednica, proti poročilu sem glasoval iz dveh razlogov. Prvič zaradi njegovih nepreudarnih in brezobzirnih zahtev po vedno večjih sredstvih za potratno EU – ki za Združeno kraljestvo pomenijo še višji letni prispevek, kar nam še pogloblja primanjkljaj.

Drugi razlog za moje glasovanje proti poročilu je njegova predpostavka veljavnosti Lizbonske pogodbe ne glede na to, da Pogodba ni uspešno prestala predpisanega preizkusa ratifikacije. Lizbonska pogodba bi že sama po sebi pognala porabo v nebo z zbiranjem novih pristojnosti in novih podvigov, kakršno je potratno zapravljanje denarja za prostorsko politiko, ki bi prišla v pristojnost Unije, in za druge politike, povezane s podnebnimi spremembami. Iz teh razlogov sem glasoval proti poročilu.

Neena Gill (PSE). – Gospa predsednica, pozdravljam pregled finančnega okvira, čeprav sem bila razočarana, ko je bila sprememba, ki je pozivala k radikalni reformi skupne kmetijske politike, na današnjem glasovanju zavrnjena. Prepričana sem, da je nujno potrebna reforma finančnega sistema EU in obžalovanja vredno je, da so številni tokovi financiranja le stare obveznosti, sprejete v preteklosti, z bore malo dodane vrednosti.

Ne dajemo ustrezne prednosti novim zadevam, zato zanje ni na voljo dovolj virov. Nujno moramo financirati programe na področjih energije in podnebnih sprememb ter znatno povečati vlaganja v zelene tehnologije. Najbolj pa me skrbi postavka 4, ki je kronično preskopo financirana že vrsto let. Evropske težnje postati pomemben svetovni akter spodbujata pomanjkanje sredstev za naloge na tem področju. Skrbi me tudi politika predajanja izvedbe vseh zunanjih programov financiranja zunanjim izvajalcem. To škoduje EU kot globalnemu akterju v državah v razvoju. Vseeno pa sem podprla pregled.

- Predlog za resolucijo: B6-0141/2009 (Sporazum o gospodarskem partnerstvu – države Cariforum)

Marian Harkin (ALDE). – Gospa predsednica, imam pripombe na spremembo 9 Resolucije o Cariforumu, pravzaprav pa tudi na spremembo 4 Resolucije o Slonokošeni obali. Spremembo najdemo v naslednjih šestih resolucijah.

Sprememba zahteva takojšnji začetek postopnega odpravljanja izvoznih subvencij. Te spremembe nisem mogel podpreti, saj politika EU predvideva njihovo postopno odpravo do leta 2013. Prav zdaj Komisija zvišuje izvozna nadomestila pri mlekarstvu, saj so svetovne cene mleka padle pod raven proizvodnih stroškov.

Sprememba tudi navaja, da izvozne subvencije EU pomenijo resno oviro rejcem živine in mlekarjem v AKP.

Vsi vemo, da je ta trditev veliko pretiravanje. Če bi nemudoma začeli postopno odpravljati vse vrste izvoznih subvencij, bi dejansko zdesetkali naše lastno mlekarstvo in ogrozili varnost živil iz te panoge, in resno sprašujem, ali želi Parlament zares storiti kaj takega.

Syed Kamall (PPE-DE). – Gospa predsednica, preden začnem, bi rad izrazil priznanje svojemu predgovorniku, Jimu Allisterju. Morda se ne strinjam vedno z njegovimi odločnimi stališči, moram pa reči, da bi, če bi bil volivec iz Severne Irske, najbrž menil, da Severna Irska v tej zbornici nima bolj iskrenega prijatelja, kot je Jim Allister.

Glede glasovanja, pri katerem smo, in glede dogovora EU-CARIFORUM menim, da bi se morali zavedati, da ob številnih skrbih v zvezi z dogovorom, češ da si EU poskuša agresivno odpreti nove trge, dogovor določa rok za liberalizacijo in sili številne karibske države k spoznanju, da potrebujejo diverzifikacijo. Vse predolgo so se zanašale na slabo vest Britancev in drugih nekdanih kolonialnih gospodarjev in ugodnosti pri prodaji banan in sladkorja.

Ne moreš vztrajati pri vlogi „gospodarstva z odpustki“, če želiš tekmovati v globaliziranem digitalnem svetu, in pozdravljam ta vidik Sporazuma o gospodarskem partnerstvu.

Neena Gill (PSE). – Gospa predsednica, glasovala sem za resolucijo o sporazumih o gospodarskem partnerstvu, saj lahko drugim državam le v enakopravnem partnerstvu pomagamo spoznati prednosti gospodarskega napredka. Pozdravljam zagotovila naše nove komisarke Cathy Ashton, s katerimi je razpršila naše strahove v zvezi s sporazumi. Zaploskati ji moramo tudi za soglasje, ki ji ga je uspelo doseči pri tej zadevi.

Resolucija precej izničuje učinke negativnih določil iz prvotnega besedila. Na podlagi določb o pravicah intelektualne lastnine bo dostop do generičnih zdravil lažji in varnejši, predlog, naj si države same izberejo dinamiko razvoja, pa bo preprečil nenadno in škodljivo liberalizacijo.

Evropa mora skleniti partnerstvo tudi z državami AKP, če to ne pomeni nevarnosti intelektualnega, socialnega ali gospodarskega siromašenja teh držav. Nedavna misija AKP v Gvajano je dokazala, da ima lahko trgovina, če je pravilno usmerjena, zelo močne učinke, vendar morajo biti sporazumi o izmenjavi pošteno, omogočati odprt dialog in temeljiti na medsebojnem spoštovanju.

- Predlog za resolucijo: B6-0148/2009 (Sporazum o gospodarskem partnerstvu – Slonokoščena obala)

Syed Kamall (PPE-DE). Gospa predsednica, podobno kot pri večini sporazumov o gospodarskem partnerstvu nas je precej skrbel pristop EU k asimetričnemu odpiranju trgov. Zlasti pri Slonokošeni obali nas je skrbelo,

da država v resnici nima trdne vlade, in skrbelo nas je, ali sploh lahko skleneš sporazum z državo v takem stanju.

Spet pa smo morali ugotoviti, da sporazum o gospodarskem partnerstvu šele odpre možnost, da prisluhnemo tudi potrošnikom in podjetnikom v taki državi, ne le vladi. Ko se pogovarjaš s podjetniki v mnogih takih državah, pravijo: „Prosimo, omogočite nam dostop do dobrin in storitev, ki jih na Severu in na Zahodu že uživate, da bomo lahko zgradili blagostanje, ustvarili delovna mesta in se postopoma rešili odvisnosti od pomoči.“

Te države lahko rešimo dolgoročne revščine le s pomočjo podjetnikom – graditeljem blagostanja – v teh državah.

- Predlog za resolucijo: B6-0143/2009 (Sporazum o gospodarskem partnerstvu – pacifiške države)

Martin Callanan (PPE-DE). – Gospa predsednica, žal mi je, da vas s svojimi razlagami glasovanja zadržujemo, da ne morete na kosilo.

Kot predsednik Odbora za politične zadeve Parlamentarne skupščine AKP-EU sem veliko razpravljal s predstavniki malih, obrobnih – in zelo oddaljenih – držav Južnega Pacifika. Niso obdarjene z naravnimi bogastvi in seveda so izredno oddaljene in težko dostopne, zato je izredno pomembno, da njihovim izdelkom odpremo dostop na naše trge, hkrati pa z našimi izdelki pomagamo razvijati njihove domače trge. Upoštevati moramo njihov poseben zemljepisni položaj in sprejeti ukrepe za omilitev njihovih razmer ter jim pomagati na poti gospodarskega razvoja k blagostanju, ki ga uživamo drugi.

Ti sporazumi o gospodarskem partnerstvu prinašajo veliko dobrega in vesel sem bil, da sem lahko glasoval za poročilo.

- Predlog za resolucijo: B6-0142/2009 (Sporazum o gospodarskem partnerstvu – Gana)

Syed Kamall (PPE-DE). – Gospa predsednica, glede sporazuma z Gano bi rad omenil pomembno zadevo, saj v tej zbornici pogosto slišimo pozive, zlasti od socialdemokratov, proti zniževanju uvoznih tarif v številnih od teh držav.

Če si ogledamo primer Gane, ta država pridela le 30-35 % riža, ki ga porabijo njeni prebivalci. Če bomo še naprej podpirali uvozne tarife za riž, je to tako, kot da bi vsem zelo revnim prebivalcem te države rekli, da bodo plačevali več za hrano in za zdravila.

Mislim, da je sramotno, da socialdemokrati v naši zbornici še naprej podpirajo uvozne tarife, zaradi katerih zelo revni postajajo še revnejši. Zavzemati bi se morali za odpiranje trgov in za našo podporo podjetnikom ter revnemu prebivalstvu.

- Poročilo: Gay Mitchell (A6-0135/2009)

Marian Harkin (ALDE). – Gospa predsednica, rad bi izrazil podporo poročilu gospoda Mitchella, zlasti ugotovitvi poročevalca, da je za preprečitev podvajanja dejavnosti potrebno tesnejše sodelovanje med obema bankama. Zlasti pa bi rad pozdravil povečanje posojil MSP za 50 %. Namesto prvotno napovedanih 5 milijard EUR je za naslednje štiriletno obdobje določenih 7,5 milijarde EUR na leto. EIB je že nakazala, da je na voljo še več denarja.

To je zelo dobra novica za MSP na Irskem, saj lahko v naslednjih tednih pričakujemo 300 milijonov EUR vlaganj v MSP. Bistveno je, da bo ta denar prispel do MSP – kar je omenil že eden od govornikov pred mano – kolikor mogoče hitro, saj so v hudih škripcih in mnoga med njimi ne morejo več dolgo čakati.

- Predlog za resolucijo: RC-B6-0152/2009 (Prihodnost avtomobilske industrije)

Martin Callanan (PPE-DE). – Gospa predsednica, precej sem se ukvarjal z avtomobilsko industrijo, ko sem imel srečo, da sem bil poročevalec v senci pri Sacconijevem poročilu o emisijah CO₂ iz avtomobilov, in takrat sem se prepričal o izrednem strateškem ter gospodarskem pomenu avtomobilske industrije za Evropo. To govorim kot zastopnik severovzhodne Anglije, kjer imamo v mestih Washington, in Tyne in Wear velike obrate Nissana, najproduktivnejše in najučinkovitejše avtomobilske proizvodne obrate v Evropi.

V zadnjem desetletju pa se je na avtomobilsko industrijo iz naše institucije zgrnila vrsta novih predpisov, uredb in obremenitev. Precej ironično je poslušati Komisijo, ko toži nad hudo finančno stisko, v kateri se je

znašla ta industrija. Ne verjamem pa, da je pravo odgovor protekcionizem; tudi zato, ker bi se v vrsto za finančno pomoč davkoplačevalcev postavile tudi številne druge industrijske panoge.

Zlasti bi rad omenil prav sramotno ravnanje predsednika Sarkozyja v Franciji, ko daje državno pomoč domačim proizvajalcem ob izrecnih zagotovilih, da bodo svojo proizvodnjo umaknili iz drugih držav članic. To je škodljiva pot v protekcionizem in na koncu tako ravnanje ne bo pomagalo nikomur v Evropi.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Gospa predsednica, kot vidite, so moji kolegi ljubosumni na najino razmerje, zato to popoldne igrajo vlogo gardedam. Upam, da bodo moje besede naletele na vaše odobravanje.

Vsi vemo, da ima avtomobilska industrija resne finančne težave. Vsak dan lahko beremo o njih v naših domačih časopisih. V regiji, ki jo zastopam, je velik obrat Toyote v mestu Burnaston v Derbyju, kjer so že izvedli nekatere ukrepe za znižanje stroškov v novih finančnih razmerah. V odličnem novem britanskem volilnem okolišu Daventry ima sedež obrat za izdelavo vrhunskih motorjev za formulo 1 McClaren, ki zaposluje nad 600 ljudi.

Torej vsak od nas pozna ali zastopa kak obrat avtomobilske industrije in pozna finančne težave te industrije. Dejansko pa nam je na tem mestu te težave uspelo še poglobiti s sprejemanjem vedno novih uredb v dobrih časih, ne da bi mislili vnaprej, na čase, ki morda ne bodo tako dobri. Avtomobilska industrija ne more vzdržati pritiska uredb, ki smo ji jih vsilili.

Hvala za dodatni čas. Vem, da me je opazka na začetku stala nekaj sekund.

Predsednica. – In uspelo vam je pripeljati Daventry v to dvorano. Lahko bi rekla, da ste mi vi in vaša dva kolega po tem dolžni kosilo.

Syed Kamall (PPE-DE). – Gospa predsednica, z mojima kolegoma vam bomo z velikim veseljem plačali kosilo, prav tako vašima sosedom, nisem pa prepričan, da bi vam naša družba pri kosilu nudila kaj več užitka kot naši govori.

Vsi vemo, s kakšnimi težavami se danes srečujejo številne industrijske panoge, ko poskušajo pridobiti posojila. Imamo vrsto dejavnosti, ki so ekonomsko zdrave in bi ustvarjale sijajne dobičke, če ne bi bilo posojilne krize. V resnici gre za dostopnost posojil, ne pa za kake resne probleme poslovnih modelov teh dejavnosti. Na drugi strani pa imamo veliko podjetij, ki so bila že dolga leta na robu propada in so životarila na državni podpori ali ustvarjala izgubo.

Ob primeru Amerike, ki zagotavlja pomoč nekaterim najbolj neučinkovitim proizvajalcem, takim, ki jih je povozil čas, poskrbimo, da ne bomo ponavljali njihovih napak in dodeljevali državnih pomoči podjetjem, ki nimajo dolgoročne perspektive. Seveda moramo zagotoviti trajna delovna mesta, poskrbimo pa, da ne bomo podpirali propadajočih podjetij.

Neena Gill (PSE). - Gospa predsednica, verjetno vas ne preseneča, da sem podprla poročilo o prihodnosti avtomobilske industrije, industrije, ki jo nekateri včasih črni, po mojem mnenju pa je ključna proizvodna panoga v regijah, kakršna je moj West Midlands.

V evropskem merilu predstavlja 20 % industrijske proizvodnje. Panoga je po mojem prepričanju vzor sposobnosti preobrazbe od znotraj, kot sem videla ob svojem nedavnem obisku tovarne Jaguar Land Rover v mestu Castle Bromwich, v kateri sta naredila name močan vtis napredno razmišljanje sindikatov in njihovo partnerstvo z upravo pri skrbi za neprestan razvoj teh zelenih vozil.

Komisijo sem dalj časa nujno pozivala, naj odobri podporo britanske vlade avtomobilski industriji in vesela sem, da se je to zgodilo. Potrebujemo pa tudi boljšo ureditev in načela za prihodnjo zakonodajo EU o motornih vozilih.

Naš pristop k industriji v tem času gospodarskega nazadovanja mora biti celosten. Sestavni deli avtomobilov so prav tako pomembni kot sama proizvodnja avtomobilov, zato moramo zagotoviti prihodnost tudi dobavni verigi. Prejšnji teden sem obiskala Michelinovo tovarno pnevmatik v mestu Stoke in tudi tam so me navdušili delež sredstev za raziskave in razvoj ter prizadevanja za čim učinkovitejše pnevmatike ob skrbi za okoljsko in socialno trajnost. Nima velikega smisla podpirati največja podjetja, če ne zagotovimo tudi ustrezne podpore malim podjetjem v dobavni verigi.

Pisne obrazložitve glasovanja

– Poročilo: Sarah Ludford (A6-0143/2009)

Guy Bono (PSE), v pisni obliki. – (FR) Glasoval sem za to priporočilo o skupnih konzularnih navodilih: biometrični podatki in vloge za izdajo vizuma, ki ga je predstavila članica Skupine zaveznitva liberalcev in demokratov za Evropo baronica Ludfordova.

To soglasje ob drugem branju nam omogoča potrditev namere uvesti biometrične podatke v evropski informacijski sistem za vizume. S skupnimi konzularnimi navodili je končno zagotovljeno, da bodo vse države članice izdajale vize državljanom skoraj 100 držav na podlagi podobnih meril in značilnosti.

To besedilo torej uvaja temeljne ukrepe za zaščito evropskih državljanov, pa tudi določila, ki bodo zagotovila spoštovanje zasebnosti in osebnih podatkov državljanov tretjih držav.

Andreas Mölzer (NI), v pisni obliki. – (DE) Biometrični podatki lahko otežijo ponarejanje potnih listov in potnih dokumentov, s tem pa pomagajo v borbi proti organiziranemu kriminalu in nezakonitemu priseljevanju. To pa je mogoče le, če bodo biometrični podatki zapisani pravilno. Pri tem pa je še vedno nekaj težav. Glede na to, da se hekerji hvalijo na internetu, kako preprosto je ponarediti prstne odtise na nemških prijavnih obrazcih, in poudarjajo, da bo na osebnih izkaznicah v velikosti kreditne kartice mogoče fotografije digitalno predelovati in tako otežiti berljivost biometričnih podatkov, bi prav lahko podvomili v to tehnologijo. Vsekakor pa mora biti tudi pri uporabi biometričnih podatkov zagotovljena zaščita podatkov običajnih državljanov. V tem smislu soglašam s poročilom.

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. Po skrbnem branju priporočila za drugo branje glede biometričnih podatkov in prošenj za vizume v okviru splošnih konzularnih navodil sem se odločil, da bom glasoval zanj. Menim, da so cilji poročila gospe Ludford – olajšanje organiziranja, sprejemanja in obdelave prošenj za vizume – zelo pohvalni.

– Poročilo: Esko Seppänen (A6-0109/2009)

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Ne morem se odločiti za polno podporo poročilu gospoda Seppänena o jamstvu Skupnosti Evropski investicijski banki za izgube pri posojilih in posojilnih jamstvih za projekte izven Skupnosti, ne nameravam pa niti glasovati proti njemu. Zato sem se odločil, da se bom vzdržal.

– Poročilo: Marian-Jean Marinescu (A6-0002/2009)

John Attard-Montalto (PSE), v pisni obliki. – Čeprav sta Malta in Gozo ozemeljsko najmanjša država članica EU, nadzorujeta obširen zračni prostor. Menim, da je pomembno spregovoriti o delovanju in trajnosti letalskega sistema. Kot je poudaril Odbor za promet in turizem, je najuspešnejši in najučinkovitejši pristop za oblikovanje enotnega evropskega neba pristop od zgoraj navzdol. Ker pa tak pristop ni dobil politične podpore, je zdaj treba pospešiti postopke, ki so se začeli izvajati na podlagi pristopa od spodaj navzgor.

Poskrbeti moramo, da bo načrtovana reforma službe Eurocontrol opravljena pred začetkom veljavnosti te uredbe. Prav tako si moramo prizadevati, da bo oblikovanje Enotnega evropskega neba usklajeno z razvojno fazo progama SESAR (raziskave o upravljanju zračnega prometa Enotnega evropskega neba).

Alessandro Battilocchio (PSE), v pisni obliki. – (IT) Podpiram Marinescujevo poročilo, ker je politika širitve EU, skupaj z aktivno sosedsko politiko, razširila evropski letalski trg na 37 držav.

S širitvijo enotnega letalskega trga postaja EU globalni dejavnik. Pobuda o enotnem evropskem nebu (SES) je bila sprožena leta 2000 in je upravljanje zračnega prometa prenesla v okrilje skupne prometne politike. Za konkurenčnost evropske panoge letalskih prevozov je potreben celovit sistemski pristop: skupna vizija, cilji in tehnologije, ob trdnem regulativnem okviru.

V tem smislu je Komisija pripravila sveženj predlogov, v katerih bi bilo sicer mogoče posamezne elemente še izboljšati, na primer zagotavljanje funkcionalne neodvisnosti nacionalnih nadzornih organov in tesnejšo vključitev vseh deležnikov. Za uresničitev ciljev SES je nujno sodelovanje na politični, socialni in tehnični ravni.

Podobno kot poročevalec sem prepričan, da bi morala Komisija svojo pozornost usmeriti predvsem na oblikovanje merljivih in dosegljivih ciljev za celotno Skupnost. Ti cilji bi morali zajemati vsa občutljiva področja, kakršna so varnost, okolje, zmogljivosti in stroškovna učinkovitost.

Guy Bono (PSE), v pisni obliki. Glasoval sem za poročilu o delovanju in trajnosti evropskega letalskega sistema, ki ga je predstavil romunski kolega poslanec gospod Marinescu.

Besedilo je del svežnja „Enotno nebo II“ in je namenjeno izboljšanju delovanja evropskega letalskega sistema.

Omogoča odzivanje na več vprašanj: vprašanja okolja prek uveljavitve ukrepov za zmanjšanje emisij CO₂, operativnih vprašanj, saj je namen besedila racionalizacija letalskega prevoza s povečanjem prepustnosti in optimalnim načrtovanjem zračnih prog, in končno vprašanj varnosti evropske javnosti, prek spodbujanja sodelovanja in usklajevanja med akterji.

Kot nadaljevanje svežnja „Enotno nebo I“ poročilo predstavlja dinamično vizijo tekočih izzivov in predlaga dolgoročne rešitve za uspešno preureditev letalske panoge.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Glasoval sem za poročilo svojega kolega Mariana-Jeana Marinescuja, saj je namen tega zakonodajnega svežnja izboljšati delovanje in trajnost evropskega letalskega sistema. Učinkovitejša ureditev bo omogočila krajše polete, krajše zamude in manjšo porabo goriva.

Jörg Leichtfried (PSE), v pisni obliki. – (DE) Glasujem za delovanje in trajnost evropskega letalskega sistema. Upravljanje zračnega prometa sodi v skupno prometno politiko od leta 2004 na podlagi Uredbe o enotnem evropskem nebu. Po širitvi evropski letalski trg zajema 37 držav in s tem je Evropa postala globalni dejavnik. Zato je nujna posodobitev, ki bo upoštevala to dejstvo.

Eden od osrednjih elementov Enotnega evropskega neba je vzpostavitev funkcionalnih blokov zračnega prostora (FAB) na podlagi prometnih tokov, ne pa državnih meja. To bi omogočilo zmanjšanje števila blokov in kontrolnih centrov s sedanjih 60 na 15 do 20.

To ni le v skladu z idejo enotne Evrope, pač pa pomeni tudi prihranek časa, denarja in goriva. Sedaj razdrobljenost zračnega prostora vsak polet podaljša v povprečju za 49 km. Komisija pričakuje pri emisijah CO₂ prihranek med 7 in 12 %. Funkcionalni bloki zračnega prostora so ključnega pomena, saj omogočajo združevanje sistemov kontrole zračnega prometa več držav članic v enotni evropski prometni sistem. Uvesti bi bilo treba tudi koordinatorja FAB, po vzoru koordinatorjev TEN.

David Martin (PSE), v pisni obliki. – Strinjam se z ugotovitvijo iz poročila, da je treba izboljšati učinkovitost poletov in zmanjšati zamude v letalskem prometu. Pozdravljam uvedbo ciljev uspešnosti v upravljanje zračnega prometa, ki bi morali zagotoviti učinkovito letalsko omrežje in okoljski ter ekonomski napredek.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE), v pisni obliki. Glasoval sem za poročilo, ki ga je sestavil kolega Marian-Jean Marinescu, namenjeno pa je izboljšanju delovanja in trajnosti evropskega letalskega sistema.

Po zaslugi Enotnega evropskega neba se skupni letalski trg v zadnjih letih širi in razvija. Zelo malo napredka pa ugotavljamo pri skupni učinkovitosti oblikovanja in uporabe evropskega sistema prog, zato nosijo uporabniki zračnega prostora in potniki nepotrebne stroške.

Pozdravljam predloge Komisije o uvedbi zavezujočih ciljev uspešnosti za navigacijske službe zračnega prometa, evropske službe upravljanja omrežja, ki bi zagotavljala usklajenost med nacionalnimi omrežji, ter rokov izboljšanja delovanja za države članice.

Čestitam Marianu-Jeanu Marinescuju za to poročilo.

Pozdravljam predloge poročevalca o oblikovanju pobude za celovit sistemski pristop na področju varnosti, ki naj bi ohranil varnost in trajnost zračnega prometa.

Podpiram pobudo poročevalca glede popolne preglednosti nadomestil. Določeni stroški bi morali ustrezati konvergenčnim merilom, ki temeljijo na načrtu izboljšanja uspešnosti.

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Glasoval sem za poročilo gospoda Marinescuja o delovanju in trajnosti evropskega letalskega sistema.

Soglašam s poročevalcem, da je treba zakonodajni okvir pobude o enotnem evropskem nebu (SES) revidirati, saj od leta 2000, ko je bila pobuda sprožena, očitno ni prinesla pričakovanih rezultatov, pri tem mislim zlasti na povečanje učinkovitosti letenja, znižanje stroškov in odpravo razdrobljenosti ter splošne neučinkovitosti, ki še ostajajo v sistemu zračnega prometa. Te neučinkovitosti žal pomenijo visoke stroške, izražene v denarju, času in porabljenem gorivu, uporabnikom enotnega evropskega neba.

Prav tako menim, da si moramo prizadevati za revizijo zakonodaje v skladu s predlogi Komisije, katerih cilji so med drugim neodvisnost nacionalnih nadzornih organov, usklajitev varnostnih zahtev, enotno evropsko letalsko informativno območje in nenazadnje večja vključitev socialnih partnerjev v sistemski pristop. To pravim zato, ker lahko po mojem mnenju samo s širokim temeljnim soglasjem presežemo sedanje tehnične in politične ovire ter dosežemo ambiciozne cilje te pobude.

Carl Schlyter (Verts/ALE), v pisni obliki. – (SV) Poročilo poudarja, da bo celovit sistem zagotovil višjo varnost in učinkovitejšo rabo zračnega prostora, s tem pa skrajšal čakalne čase. Ob tem pa sistem temelji na predpostavki stalne rasti zračnega prometa, vendar vseeno glasujem za poročilo, saj pozitivni vidiki pretehtajo negativne. V Skupini Zelenih/Evropske svobodne zveze se bomo odločno borili proti zračnemu prometu na druge načine, na primer s predlogi za različne okoljske in prevozne dajatve.

– **Poročilo: Marian-Jean Marinescu (A6-0515/2008)**

Jaromír Kohlíček (GUE/NGL), v pisni obliki. – (CS) Z enotnim evropskim nebom skušajo evropske države povečati pretočne zmogljivosti zračnega prostora za civilno letalstvo. V leto 2000 sega prvi poskus vzpostaviti funkcionalne bloke zračnega prostora nad Evropo s skupno kontrolo. Češka republika je pristopila h Konvenciji o upravljanju zračnega prometa na srednjih višinah nad Srednjo Evropo in takrat sem bil poročevalec o konvenciji v češkem parlamentu. Kot v enem od svojih poročil ugotavlja poročevalec Marinescu, takratni sporazumi niso dosegli svojega namena. Sporazum, o katerem sem poročal, so stranke sporazumno zavrgle zaradi zastarelosti. V 6. okvirnem programu je bil sprožen obsežen program razvoja kontrole zračnega prometa nad celotno Evropo pod imenom SESAR, rezultati tega programa pa bodo uvedeni v uporabo postopoma, od leta 2014 naprej. Ta časovnica velja tudi za poročila v zvezi s pobudo „enotno evropsko nebo“. Ob prizadevanjih za liberalizacijo storitev na obravnavanem področju (zračnega prometa) se skupini GUE/NGL zdi še zlasti kritično dajanje prednosti donosnosti poslovanja pred varnostjo v poročilih.

Prav tako se ne strinjamo z usmeritvijo pozornosti izključno na kontrolorje zračnega prometa, saj bodo spremembe zadele vse, ki delajo v kontroli zračnega prometa. In končno, pred uvajanjem sprememb bodo potrebna široka posvetovanja s predstavniki zaposlenih.

Jörg Leichtfried (PSE), v pisni obliki. – (DE) Glasujem za poročilo o letališčih, upravljanju zračnega prometa in navigacijskih službah zračnega prometa.

Upravljanje zračnega prometa sodi v skupno prometno politiko od leta 2004 na podlagi Uredbe o enotnem evropskem nebu. Po širitvi evropski letalski trg zajema 37 držav in s tem je Evropa postala globalni dejavnik. Zato je nujna posodobitev, kjer bo upoštevano to dejstvo.

Drugo poročilo v svežnju širi področje uporabe, saj usklajuje ureditve nadzora letališč in njihovih upravljavcev. Novi predpisi bodo veljali tudi za avstrijska letališča.

Zlasti v času gospodarske krize je pozitivno, da vrsta v Parlamentu predlaganih sprememb odpira možnosti predplačil za vlaganja v infrastrukturo, kjer so poleg dajatev uporabnikov na voljo tudi drugi viri financiranja in seveda ob izpolnitvi strogih pogojev. To nam bo znatno olajšalo prebroditi gospodarsko krizo.

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, podpiram poročilo gospoda Marinescuja o letališčih, upravljanju zračnega prometa in navigacijskih službah zračnega prometa, saj se prilega v širši okvir pobude za enotno evropsko nebo, ki sem ji že izrazil podporo.

Strinjam se s poročevalcem, da je treba za obvladovanje prihodnjih izzivov na letalskem trgu, zlasti na področju varnosti zračnega prometa, na evropski ravni uvesti sistem usklajenih pravil. Danes se varnostni postopki med državami precej razlikujejo, te razlike pa bi bilo dobro odpraviti ob upoštevanju predlogov Komisije, zlasti tistih, ki se nanašajo na odgovornosti Evropske agencije za varnost v letalstvu (EASA), ki je nedvomno pomemben instrument za povečanje varnosti zračnega prometa v Evropi.

Rad bi pa skupaj z gospodom Marinescujem poudaril, da je potrebna sorazmernost pri ukrepanju, z uporabo lokalnega znanja in strokovnosti ter zagotavljanjem sodelovanja med agencijo EASA in službo Eurocontrol, da ne bi prišlo do razbohotenja administracije in nesmotrnega podvajanja nalog ter odgovornosti.

– **Poročilo: Kartika Tamara Liotard (A6-0512/2008)**

Alessandro Battilocchio (PSE), v pisni obliki. – (IT) Podpiram predlog Komisije o spremembi Uredbe (ES) št. 258/97 o novih živilih in novih sestavinah živil, s katero naj bi poenostavili in centralizirali postopke odobravanja novih živil in dajanja v promet.

Nova uredba bo prispevala k zaščiti potrošnikov z vzpostavitvijo visoke ravni varnosti živil, zaščiti okolja in zaščiti zdravja živali, ob tem pa bo upoštevala načela previdnosti, ki jih predpisuje Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane.

Komisija skuša s predlogom poskrbeti za učinkovitejši in preglednejši postopek odobritve in izboljšati njegovo izvajanje. To bo prispevalo k boljšemu izvajanju uredbe in dalo potrošnikom večjo moč ter več možnosti, saj bodo imeli na voljo več informacij.

Edite Estrela (PSE), v pisni obliki. – (PT) Glasovala sem za zakonodajno resolucijo Evropskega parlamenta o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o novih živilih, saj uredba poenostavlja postopek odobravanja novih živil in njihovega dajanja v promet. Prav tako povečuje učinkovitost in preglednost postopkov, s tem pa olajšuje potrošnikom odločanje na podlagi dejstev.

Poudariti je treba, da se lahko nova živila dajejo v promet le, če so varna za potrošnike in jih ne zavajajo. Nadalje nova živila, ki nadomeščajo druga živila, ne smejo biti hranilno manj vredna.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), v pisni obliki. – (PT) Glasovali smo za poročilo, ker vsebuje pozitiven pogled na tematiko novih živil in ne podpira najškodljivejših predlogov desnice, ki je skušala vztrajati na GSO.

Kot smo utemeljili že na Odboru za kmetijstvo in razvoj podeželja, je treba genetsko spremenjene organizme izločiti, nova živila pa ne smejo biti nevarna za potrošnike ali jih zavajati. Če se uporabljajo namesto drugih živil, ne smejo biti hranilno škodljiva za potrošnika.

Po mnenju poročevalca so cilji nove uredbe o novih živilih visoka raven varnosti živil, zaščita potrošnikov, zaščita okolja in zaščita zdravja živali, ob upoštevanju načel previdnosti, ki jih predpisuje Uredba (ES) št. 178/2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane. Vsi drugi cilji so drugotnega pomena.

Nadalje nova živila ne smejo ogrožati ali zavajati potrošnikov. Če so nova živila predvidena za nadomestitev drugega živila, glede hranilne vrednosti ne smejo biti manj vredna s stališča potrošnika.

Jörg Leichtfried (PSE), v pisni obliki. – (DE) Glasujem za poročilo Kartike Tamare Liotard o višji varnosti novih živil.

Potrebne so strožje zahteve glede odobravanja novih živil, na primer izdelkov iz kloniranega mesa, in glede uporabe nanotehnologij.

Pojem „nova živila“ zdaj zajema tudi številna živila, ki se pridobivajo po novih postopkih in se zaenkrat na evropskem trgu pojavljajo le obrobno, če sploh, ter živila, ki jih evropski potrošniki sploh še ne poznajo. Zajema pa tudi izdelke iz mesa kloniranih živali, pri katerih so posledice dolgoročne rabe zaenkrat komaj kaj raziskane. Od leta 1997 je bilo vloženih nad sto vlog za odobritev novih živil, od tega jih je bilo odobrenih več kot 20.

Podpiram sprejem posebne uredbe za izdelke iz kloniranega mesa, do uveljavitve te uredbe pa naj se odobravanje začasno ustavi. Živila, ki vsebujejo nanomateriale, naj se prepovejo do takrat, ko bomo odkrili živalim prijazne in varne postopke za njihovo ovrednotenje. Če se taki izdelki dajejo v promet, morajo biti označeni tako, da potrošnik lahko jasno in neposredno ugotovi vse podatke o njihovem izvoru.

Andreas Mölzer (NI), v pisni obliki. – (DE) Zdaj bi moralo biti že vsakomur med nami jasno, da dokumenti, predloženi v potrditev, pogosto olepšujejo zadeve in torej niso kaki epohalni dosežki. Če ne že prej, bi morali zazvoniti k preplahu ob razpravi o kloniranem mesu vsaj zdaj, ko poslušamo o odločnih in brezobzirnih poskusih vzpostavitve genskega monopola na genetsko spremenjena semena.

Poleg tega ni mogoče napovedati posledic rabe kloniranega mesa, tudi v povezavi z uporabo genetsko spremenjene krme ali pesticidov. Poleg tega so kloni nezdružljivi z zakonodajo EU o dobrem počutju živali. Kloniranje živali za proizvodnjo živil bi morali prepovedati, če pa se že uporablja, bi morala biti živila ustrezno označena, da bi se lahko državljani odločali sami. Iz teh razlogov sem glasoval za poročilo gospe Liotard.

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Glasoval sem za predlog gospe Liotard v zvezi z novimi živili. Strinjam se z njeno trditvijo, da je treba zagotoviti visoko raven varnosti živil, zaščite potrošnikov, zaščite okolja in zaščite zdravja živali, ob tem pa upoštevati načelo previdnosti. Trdim tudi, da je nujno zagotoviti,

da nova živila ne bi ogrožala potrošnikov ali jih zavajala, saj bi to resno ogrozilo življenje in zaščito potrošnikov.

– **Poročilo: Johannes Blokland (A6-0045/2009)**

Alessandro Battilocchio (PSE), v pisni obliki. – (IT) Če montrealski protokol, ki je začel veljati pred 20 leti in ga je podpisalo 193 držav, ne bi prepovedal izdelkov, ki prispevajo k tanjšanju ozonskega plašča, bi Zemljo že doletel katastrofalen scenarij.

Glavni prispevek k tanjšanju ozonskega plašča v ozračju imajo halogenirani ogljikovodiki, kemikalije, ki so jih razvili leta 1928 kot hladilna sredstva. V osemdesetih letih, ko je bila odkrita ozonska luknja, so raziskovalci odkrili, da te kemikalije, ki so na zemeljski površini praktično inertne, v višjih slojih ozračja lahko reagirajo z molekulami ozona in tako uničujejo plast ozona, ki deluje kot ščit pred nevarnim UV sevanjem. Za odpravo tega pojava je bil leta 1987 podpisan montrealski protokol, veljati pa je začel dve leti pozneje.

Eno je gotovo - naredili smo vse, da bi napravili zrak neprimeren za dihanje. Pri tem je imel pomembno vlogo napredek, saj nam je prinašal vrsto dobrin in storitev, ki so v zadnjih desetletjih postopoma poslabšale stanje v sistemu podnebja. Toplogredni učinek, ozonska luknja in podnebne motnje so le primeri pojavov, ki jim moramo čim prej posvetiti osrednjo pozornost, saj zadevajo naše sodržavljanke in otroke v Evropi. Zato glasujem za.

Šarūnas Birutis (ALDE), v pisni obliki. – (LT) Ker so glavni cilji te revizije poenostaviti in posodobiti uredbo v novi izdaji, ob tem pa zmanjšati nepotrebna upravna bremena in s tem uveljaviti zahtevo Komisije po boljši ureditvi, zagotoviti skladnost z montrealskim protokolom, spremenjenim leta 2007, zagotoviti tako reševanje prihodnjih problemov, da se bo ozonski plašč postopoma obnovil, ter zmanjšati nevarnost škodljivih učinkov na ljudi in na ekosisteme, sem glasoval za ta zakonodajni akt.

Edite Estrela (PSE), v pisni obliki. – (PT) Glasovala sem za zakonodajno resolucijo Evropskega parlamenta o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o snoveh, ki tanjšajo ozonski plašč. Ta prenovljena uredba je glavni instrument Skupnosti za zagotavljanje skladnosti z montrealskim protokolom o snoveh, ki tanjšajo ozonski plašč. Ozonski plašč zagotavlja boljšo zaščito pred uničevalnimi učinki UV sevanja, pa tudi omejuje toplogredne učinke. Evropska unija mora ohraniti vodilno vlogo v svetu, kakršno je imela na tem področju že v preteklosti.

Jörg Leichtfried (PSE), v pisni obliki. – (DE) Glasujem za poročilo o snoveh, ki tanjšajo ozonski plašč.

To je prenovitev uredbe o snoveh, ki tanjšajo ozonski plašč, glavnega instrumenta EU za prenos montrealskega protokola, po katerem je treba postopoma odpraviti uporabo snovi, ki tanjšajo ozonski plašč. Glavni cilj je uskladiti uredbo z določili protokola iz leta 2007 in poskrbeti za obnovo ozonskega plašča ter odpraviti škodljive učinke na človekovo zdravje ter ekosisteme.

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Glasoval sem za poročilo gospoda Bloklanda o snoveh, ki tanjšajo ozonski plašč. Soglašam s cilji osnutka, zaščititi plast ozona v stratosferi in preprečiti podnebne spremembe, saj so snovi, ki jih uredba prepoveduje, pomemben dejavnik škodljivosti za ozon, pa tudi pomemben dejavnik globalnega segrevanja.

Strinjam se tudi s predloženimi spremembami, ki pomenijo nadaljnje vsebinsko izboljšanje uredbe, EU pa si lahko na tej podlagi zastavi še bolj ambiciozne cilje in prevzame vodilno vlogo v svetu.

Flaviu Călin Rus (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Glasoval sem za osnutek zakonodajne resolucije Evropskega parlamenta o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o snoveh, ki tanjšajo ozonski plašč (COM(2008)0505 – C6-0297/2008 – 2008/0165(COD)), saj sem prepričan, da je treba omejiti ali celo povsem odpraviti uporabo snovi, ki tanjšajo ozonski plašč, da se bo lahko življenje na Zemlji razvijalo v normalnih pogojih. S takim delovanjem izpolnjujemo svoje obveznosti do sedanjih in do prihodnjih generacij.

– **Poročilo: Kyösti Virrankoski (A6-0104/2009)**

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), v pisni obliki. – (PT) Nedvomno je treba zagotoviti ustrezno in časovno usklajeno uporabo finančnih sredstev Skupnosti (od česar smo danes še daleč), vendar je v poročilu nekaj nekoliko zmotnih in preveč nejasnih točk.

Na primer, treba bi bilo pojasniti opredelitev pojma „omejena sredstva“ v EU. Pojem je uvedlo „pismo šestih držav“, s katerim je bila raven proračuna Skupnosti določena na približno 1 % BDP.

Pojasniti bi bilo treba, kaj naj razumemo pod pojmom „negativne prednostne naloge“ in „pozitivne prednostne naloge“, brez česar ni mogoče sprejeti načela, ki ga zagovarja, namreč, da bi bilo „negativne prednostne naloge“ treba „skrčiti, da bi tako omogočili izvajanje pomembnejših prednostnih nalog“.

Če „negativne prednostne naloge“ pomenijo na primer tako imenovane „nove prednostne naloge“, kakršne so uveljavljanje neoliberalističnih politik lizbonske strategije, uveljavljanje varnostnih politik „trdnjave Evrope“ ali militarizacija EU, bi rekli, da se popolnoma strinjamo s poročilom. Če pomenijo tako imenovane „pozitivne prednostne naloge“ in „splošne večletne strateške cilje“ (kar v resnici pomenijo), pa smo odločno proti.

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Odločil sem se, da se bom vzdržal glasovanja o poročilu gospoda Virrankoskega o metodi ABB-ABM kot orodju za upravljanje dodeljevanja proračunskih sredstev.

Popolnoma se strinjam s poročevalcem, da so nujno potrebne boljše informacije o rezultatih in o uporabi sredstev za doseg te rezultate ter da je treba državljane podrobno obveščati o stroških politik Evropske unije. Nisem pa prepričan, da lahko obravnavani sistem te zadeve uredi, zato ne bom glasoval niti zanj niti proti njemu.

– Poročilo: Reimer Böge (A6-0110/2009)

Richard James Ashworth (PPE-DE), v pisni obliki. – Britanski konservativci podpiramo Bögejevo poročilo in še zlasti pozdravljamo predloge poročevalca za prožnejši proračun in za njegovo boljšo odzivnost na spreminjanje okoliščin. Prepričani smo, da bo njegov predlog o 5-letni finančni perspektivi koristna izboljšava. Pozdravljamo tudi sprejem zgornje meje „1 % BND“ in poudarjamo, da bi se po tej enačbi krčenje BND v državah članicah moralo zrcaliti tudi v proračunu EU.

Ponovno pa izražamo svoje zadržke glede Lizbonske pogodbe, ki ji nasprotujemo, in glede predlaganega zvišanja financiranja SZVP. Obžalujemo, da poročevalec ni izkoristil priložnosti za to, da bi opomnil Svet in Komisijo na njune obveznosti, sprejete z medinstitucionalnim sporazumom iz leta 2006, glede sprotnega in ustreznega potrjevanja porabe sredstev EU po pogodbah v skupnem upravljanju.

John Attard-Montalto (PSE), v pisni obliki. – Vmesni pregled finančnega okvira 2007-2013 ni niti praktičen niti realističen zaradi negotovosti, povezanih s: postopkom ratifikacije Lizbonske pogodbe, koncem tega parlamentarnega mandata, izidom evropskih volitev in oblikovanjem nove Komisije v sedanjih gospodarskih okoliščinah.

V celoti lahko pritegnem mnenju, da je ambiciozen pregled proračuna nujna prednostna naloga novega Parlamenta in Komisije.

Alessandro Battilocchio (PSE), v pisni obliki. – (IT) Glasujem za poročilo.

Razpravo o institucionalni prihodnosti Evropske unije je ponovno odprl Evropski svet leta 2007, ko se je 27 držav članic odločilo za sklic medvladne konference, na kateri naj bi sestavili novo pogodbo na podlagi osnutka ustave. Če bodo postopki ratifikacije tekli po načrtih, bi lahko nova pogodba začela veljati sredi leta 2009, približno ob času evropskih volitev. Če pa postopek ratifikacije zastane, bo to imelo nepredvidljive posledice na evropski projekt. Pregled mora zato upoštevati nove okoliščine.

Če bi se koledarja, ki ga je predvidel Evropski svet, držali, bo v drugi polovici leta 2009 začela veljati nova pogodba, opravljene bodo volitve, oblikovana bo nova sestava Parlamenta in imenovana bo nova Komisija; v takem primeru bi lahko odložili medinstitucionalno razpravo o pregledu, da bi se izognili zmedi.

Verjamem, da je naš Parlament prek Začasnega odbora za politične izzive in proračunska sredstva razširjene Unije 2007–2013, pa tudi v okviru letnih proračunskih postopkov in zakonodajnega dela, vložil veliko truda. Zato bi moralo samoiniciativno poročilo, ki bo zapuščina našega mandata, zrcaliti dosedanje uspehe, pa tudi poudariti pomanjkljivosti, ki še ostajajo.

Katerina Batzeli (PSE), v pisni obliki. – (EL) Vmesni pregled finančnega okvira 2007-2013 je nekakšen kompromis glede na sklep iz leta 2005, lahko pa tudi smatramo, da je v sedanjih razmerah gospodarske krize potreben. Nikakor pa ne sme služiti kot alibi za prerazdelitev sredstev med državami članicami in politikami, na primer politikami strukturnih skladov in skupno kmetijsko politiko, to je politikami, ki med drugim ščitijo kohezijo, zaposlovanje, ozemelsko približevanje in oživljanje javne ter zasebne porabe.

Naše prednostne naloge morajo biti poglobljanje in boljše upravljanje sedanjih politik, kakršne so politike strukturnih skladov, ki zamujajo tudi zaradi pomanjkanja sredstev, ter seveda spodbujanje vlaganj v zeleno rast, ki bodo odprle nove razvojne vidike sedanjim politikam Skupnosti.

Izogibati pa se moramo nesprejemljivemu uvajanju novih politik varovanja okolja in podnebja ter politik boja proti gospodarski krizi brez ustreznega povečanja proračuna Skupnosti, ki je ostal na enaki ravni kot nekdaj tudi po zadnji širitvi EU. Evropa mora zbrati pogum in povečati svoja sredstva za skupne politike Skupnosti, ne pa se omejevati na prerazdeljevanje sredstev med stare in nove politike.

Charlotte Cederschiöld, Christofer Fjellner, Gunnar Hökmark in Anna Ibrisagic (PPE-DE), v pisni obliki. – (SV) Glasovali smo za poročilo o vmesnem pregledu finančnega okvira 2007-2013, saj poročilo odločno poziva k več preglednosti ter k jasnejšim povezavam med zastavljenimi prednostnimi nalogami in rezultati.

V nasprotju s poročilom pa smo prepričani, da je model enega odstotka dober model. Verjamemo, da je omejevanje proračuna izredno pomembno.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), v pisni obliki. – (PT) Pred seboj imamo pomembno poročilo Parlamenta na lastno pobudo, ki skuša odpreti razpravo ne le o tekočem, pač pa tudi o prihodnjem večletnem finančnem okviru. Zastavlja vrsto vprašanj, ki jih ni mogoče podrobneje obravnavati v obrazložitvi glasovanja.

Kot smo že povedali, sicer v zelo umirjenem tonu, poročilo odpira nekatere zelo pomembne zadeve, na katere opozarjamo že dolgo časa: sedanji proračun Skupnosti je nižji, kot bi bilo potrebno, in vsako leto za znatne zneske ni proračunskega pokritja (okoli 29 milijard EUR znižanja med letoma 2007 in 2009). Odgovorni za to stanje, Evropska komisija, Parlament in Svet kot proračunski organi, pa to prikrivajo. Zato mora Parlament zdaj sprejeti svoj del odgovornosti.

Parlament tudi poudarja, da „dodatne politike ne smejo spremeniti ravnovesja med glavnimi kategorijami veljavnega večletnega finančnega okvira niti ne ogroziti obstoječih prednostnih nalog“, res pa je umaknil – zaradi našega glasovanja proti – sklic na „dve glavni politiki iz razdelkov 1b in 2“, namreč konvergenčno politiko ter kmetijsko in ribiško politiko. Na drugi strani pa je poudaril „nove prednostne naloge“: z drugimi besedami, neoliberalistične cilje „lizbonske strategije“ (vključno s tako imenovanimi „javno-zasebnimi partnerstvi“), „podnebne spremembe“ in militarizacijo EU.

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Glasoval sem proti poročilu gospoda Bögeja o vmesnem pregledu finančnega okvira 2007-2013.

Razočaran sem, ker niso bili sprejeti vsi programi nove generacije, povezani z večletnim finančnim okvirom 2007-2013, zlasti glede pomembnega programa Galileo, ki mu ni bilo dodeljenih dovolj sredstev, ter okvirnega programa o temeljnih pravicah in zakonitosti. Glede na to, koliko časa je na voljo zanje, bi jih lahko sprejeli le ob večjih vlaganjih.

Prav tako sem prepričan, da bi moral Parlament strožje nadzirati proračun Evropske unije oziroma pravilno upravljanje z javnimi sredstvi z rednejšimi in strožjimi pregledi.

- Predlog za resolucijo: B6-0141/2009 (Sporazum o gospodarskem partnerstvu – države Cariforum)

Bruno Gollnisch (NI), v pisni obliki. – (FR) Gospod predsednik, gospe in gospodje, nismo glasovali za nobenega od besedil novih sporazumov z afriškimi, karibskimi in pacifiškimi državami, najrevnejšimi državami na svetu.

Naša zavrnitev ni naperjena proti tem državam, ki si zaslužijo ustrezno politiko sodelovanja in razvoja, ki jim bo pomagala rešiti državljane iz revščine, ozemlja iz stanja nezadostne opremljenosti in gospodarstva iz težav. Zaslužijo si tudi trgovske odnose, ki bodo upoštevali njihove razmere, pa tudi naše interese, zlasti interese naših najbolj odmaknjenih predelov, ki jih v naših politikah zanemarjamo.

Predlagate jim sporazume po zveličavnih pravilih Svetovne trgovinske organizacije, namen sporazumov pa je zajeti te države v ultraliberalistično globalizacijo. Obsojate jih na izvoz pridelkov in domačo lakoto, na izkoriščanje bogastev s strani multinacionalk, ki že dolga leta ne delujejo v korist nobene države, pač pa so naddržavne in anonimne ter jih poganjajo izključno njihovi lastni finančni interesi.

Te države imajo pravico do izbire dinamike odpiranja svojih meja in liberalizacije svojih gospodarstev. Zakaj ne izberemo druge poti: poti razumnega protekcionizma in odnosov, ki bodo v obojestransko korist, ker bodo temeljili na vzajemnosti. Tako pot zahtevamo od Francije, pa tudi od Evrope.

Filip Kaczmarek (PPE-DE), v pisni obliki. – (PL) Glasoval sem za resolucijo o Sporazumu o gospodarskem partnerstvu ES-Cariforum. Obtožbe, da so morale karibske države podpisati sporazum pod pritiskom, so neutemeljene. To sem ugotovil, ko sem prisostvoval prvemu regionalnemu srečanju Skupne parlamentarne skupščine AKP-EU z državami karibskega območja.

Predstavniki pogajalcev in vlad karibskih držav so nedvoumno potrdili, da so sporazum podpisali po lastni volji in v prepričanju, da je koristen vsem podpisnicam. Občutili so določen pritisk, ampak to je bil časovni pritisk, ki so ga občutile vse podpisnice sporazuma. Poleg tega so nove sporazume o gospodarskem partnerstvu podpisali na podlagi odločitev, sprejetih neodvisno od Evropske unije. To je splošno znano že vrsto let.

David Martin (PSE), v pisni obliki. – Pozdravljam obljubo Komisije glede prožnosti pri prehodu z vmesnih na polne EPS in obljubo, da bodo pogajanja tekla glede na razvojna vprašanja.

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Glasoval sem proti predlogu resolucije o sporazumu o gospodarskem partnerstvu med Evropsko skupnostjo in državami članicami na eni strani ter državami CARIFORUM na drugi strani.

Prepričan sem, da bi morali sporazumi podpirati trajnostni razvoj afriških, karibskih in pacifiških držav ter jih spodbujati k vključevanju v mednarodno trgovino in diverzifikaciji svojih gospodarstev. Menil pa sem, da obravnavani sporazum ni pravilno zastavljen, saj ne pomaga tem državam pri vzpostavljanju samozadostnih gospodarstev, ki ne bi bila odvisna od zunanje pomoči.

Nadalje po mojem mnenju instrumenti, predvideni s sporazumom, ne zagotavljajo zadostne vključitve oblasti in zasebnega sektorja teh držav, kar pomeni, da ne bodo dovolj vključeni v razvoj svojih območij.

Kathy Sinnott (IND/DEM), v pisni obliki. – Izredno pomembno je, da sporazum o gospodarskem partnerstvu upošteva specifične potrebe vsake od držav AKP. Zaradi tega sem glasovala proti sporazumu. O sporazumu z državami CARIFORUM smo v naši zbornici razpravljali, parlamentom držav CARIFORUM pa taka razprava še ni bila omogočena. Menim, da moramo iz spoštovanja do teh parlamentov zadržati sprejem resolucije.

Prav tako je treba omeniti, da je Evropska komisija s pritiski dosegla, da so številne vlade držav AKP podpisale vmesne sporazume še pred iztekom roka.

Zelo pomembno je, da te zadeve temeljito preuči in o njih razpravlja vsaka od držav AKP, šele nato pa jih potrdi EU.

Margie Sudre (PPE-DE), v pisni obliki. – (FR) Po sporazumih EPS sladkor in banane iz držav AKP ne bodo imeli dostopa do trgov oddaljenih regij Francije (OR) deset let in to prepoved bo mogoče obnavljati, služila pa bo zaščiti proizvodnje ključnih pridelkov teh čezmorskih kmetijstev.

Posebno varnostno klavzulo, ki omogoča zaporo uvoza, če bi ta škodoval trgu OR ali povzročal motnje na njem, je treba dodatno pojasniti in skrajšati čas njene uporabe.

Pozivi našega parlamenta so tako pripomogli k temu, da so bile pri pogajanjih upoštewane zahteve OR.

Družbeni in strokovni dejavniki v OR menijo, da so kaznovani z omejitvami pridelave, ki jih nalagajo evropski standardi, zaradi česar so v neenakopravnem položaju glede na neposredne konkurente. Razumem jih, kljub temu pa bi jih rada spodbudila k popolni vključitvi v sodelovanje s sosedi iz AKP in gradnji dopolnjujočih ter vzajemno koristnih odnosov na podlagi skupnih ciljev.

Namesto da se oklepajo togih obrambnih stališč, imajo ozemlja OR priložnost veliko pridobiti v enakopravnem tekmovanju s konkurenco. Seveda ob pogoju, da bo Evropska unija zares zagotovila ustrezne postopke nadzora in arbitraže ter tako preprečila nepošteno konkurenco.

- Predlog za resolucijo: B6-0148/2009 (Sporazum o gospodarskem partnerstvu – Slonokoščena obala)

Philip Claeys (NI), v pisni obliki. – (NL) Parlament želi pri pogajanjih o vmesnem sporazumu o gospodarskem partnerstvu s Slonokoščeno obalo izpostaviti vprašanje najmanj 24-mesečne veljavnosti delovnega vizuma za državljane Slonokoščene obale. Državljeni Slonokoščene obale bi tako lahko delali kot negovalci in v

podobnih poklicih. Kakorkoli pogledamo na zadevo, gre spet za dodatni kanal za priseljevanje, kar je, vsaj kar se mene tiče, več kot zadosten razlog za glasovanje proti resoluciji. Evropa ima že milijone brezposelnih, dodatni uvoz delovne sile od zunaj pa bo težave samo še poglobil. Obravnavana dela bi lahko enako dobro opravljali naši delavci.

Hélène Goudin in Nils Lundgren (IND/DEM), v pisni obliki. – (SV) Prepričana sva, da bi moral biti naš glavni prispevek k trajnemu razvoju najrevnejših držav sveta odprtje trga EU za uvoz iz teh delov sveta. Glede pomoči, kjer je ta združljiva z željo po razširitvi proste trgovine, mora priti pobuda in odločitev na strani posamičnih držav članic, ne pa na strani EU. Kjer EU vseeno vztraja pri dodeljevanju in nadzoru pomoči, pa pomoči nikakor ne sme pogojevati trgovina z državami prejemnicami. Včasih pa so lahko sprejemljive določbe, namenjene zaščiti občutljivih panog v državah v razvoju v prehodnem obdobju. Načeloma pa bi se morali izogibati vsem protekcionističnim ureditvam, ki bi lahko ovirale prost dostop na trge.

Taka razmišljanja so naju vodila k stališču do predlogov resolucij o trgovinskih sporazumih, ki jih trenutno pripravlja Komisija.

Nasprotujeva ponesrečenemu besedilu, katerega edini namen je okrepiti vpliv Evropskega parlamenta na trgovinsko politiko. Odločila pa sva se glasovati za vse resolucije, saj vse izražajo pomembnost nadaljevanja proste trgovine v času, ko vedno močneje brijejo okoli nas vetrovi protekcionizma.

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Glasoval sem za predlog resolucije o vmesnem sporazumu o gospodarskem partnerstvu med Slonokoščeno obalo na eni strani in Evropsko skupnostjo ter državami članicami na drugi strani.

Soglašam, da bi bila carinska unija držav zahodne Afrike lahko zelo koristna za Slonokoščeno obalo, ki ima vodilno vlogo med njimi na področju gospodarstva in trgovine: še več, glede na to, da trgovina v okviru regije pomeni le majhen delež v celotnem obsegu trgovine Slonokoščene obale, bi bilo za samozadostno in trajnostno rast te regije koristno okrepiti regionalne trgovinske povezave.

Prav tako bi bilo koristno, če bi Evropska unija nudila večjo in boljšo tehnično ter upravno pomoč Slonokoščeni obali, ki bi omogočila prilagoditev gospodarstva te države za čim boljši izplen iz vmesnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu.

- Predlog za resolucijo: B6-0142/2009 (Sporazum o gospodarskem partnerstvu – Gana)

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Glasoval sem proti poročilu gospoda Fjellnerja o vmesnem sporazumu o gospodarskem partnerstvu med Evropsko skupnostjo in državami članicami na eni strani ter Gano na drugi strani.

Tako sem glasoval zato, ker sem prepričan, da bi sporazum te vrste z Gano ogrozil kohezijo in oslabil regionalno integracijo skupnosti ECOWAS, ki jo moramo podpirati, saj ta integracija srednjeročno in dolgoročno lahko zagotovi pozitivne učinke na lokalna gospodarstva, zaradi boljših možnosti za vključevanje lokalnih organov.

Kathy Sinnott (IND/DEM), v pisni obliki. – Izredno pomembno je, da sporazum o gospodarskem partnerstvu upošteva specifične potrebe vsake od držav AKP. Zaradi tega sem glasovala proti sporazumu. Vsaka od držav AKP ima svoje specifične potrebe, številne med njimi pa se raje ne bi pogajale o pravicah intelektualne lastnine in singapurskih zadevah. Številne med temi državami si želijo tudi strožjih določil o varnosti živil in o industriji v razvoju. In končno, tem sporazumom manjka revizijski člen, ki bi predpisoval oceno učinkov trajnostnega razvoja in omogočal spreminjanje sporazuma glede na ugotovitve te ocene. Sporazume moramo še dopolniti tako, da bodo najboljše ustrezali potrebam vsake od obravnavanih držav, prav tako pa ne smemo držav siliti k podpisovanju sporazumov, ki niso usklajeni z njihovimi dejanskimi potrebami.

- Predlog za resolucijo: B6-0144/2009 (Sporazum o gospodarskem partnerstvu – države SADC)

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Glasoval sem proti predlogu resolucije o vmesnem sporazumu o gospodarskem partnerstvu med Evropsko skupnostjo in državami članicami na eni strani ter državami SADC na drugi strani.

Ne verjamem, da je sporazum o gospodarskem partnerstvu prinesel kakšne večje prednosti izvoznikom iz držav AKP v Evropsko unijo, saj se je Sporazum Cotonou na začetku leta 2008 iztekel, ne glede na to, da lahko blago iz držav AKP vstopa na trg EU brez carinskih tarif ali kvot.

Sporazum zlasti ne pomaga spodbujati samostojnega razvoja teh držav in vzpostavljati zmogljivosti, ki bi tem državam v prihodnosti omogočale nadaljnji razvoj brez zunanje pomoči. Še več, menim, da te države pogosto ne izpolnjujejo meril dobrega upravljanja, preglednosti političnega življenja in spoštovanja človekovih pravic, kar pomeni tveganje, da bi škoda za prebivalstvo teh držav pretehtala koristi od pomoči, ki jo prejemaajo.

Georgios Toussas (GUE/NGL), v pisni obliki. – (EL) EU skuša v času krize kapitalizma in zaostrovanja medsebojnih bojov različnih imperialistov okrepiti položaj evropskih monopolov in zavzeti nove položaje na globalnem trgu. Pri tem uporablja kombinacijo odkritih imperialističnih posegov po vsem svetu, z vojaškimi ali drugimi sredstvi, ter ekonomskih intervencij monopolov v mednarodno trgovino ter gospodarske tokove.

Vmesni sporazumi o gospodarskem partnerstvu so najbolj nasilna vrsta sporazumov, ki jih je EU vsilila državam v razvoju do danes. Namenjeni so vsiljevanju moči kapitala in brezobzirnemu izkoriščanju delovne sile ter virov dobrin. Surovi pogoji sporazumov narekujejo liberalizacijo trgov in privatizacijo vseh storitev in služb, zlasti na področjih energetike, oskrbe z vodo, zdravstva, izobraževanja in kulture.

Primeri držav Južnoafriške razvojne skupnosti (SADC) in držav Skupnega trga Vzhodne in Južne Afrike (COMESA) sta značilna za to. Deli in vladaj. EU pritiska in sili te države, naj sprejmejo časovne razporede in vsebine sporazumov, za vsako državo pa veljajo drug sporazum in drugi pogoji.

Glasujemo proti vmesnim sporazumom o gospodarskem partnerstvu, saj se sklepajo v korist kapitalu in v škodo ljudem. So le še en dokaz, da globalna trgovina pod okriljem imperializma in monopolov ne more potekati v obojestransko korist.

- Predlog za resolucijo: B6-0145/2009 (Sporazum o gospodarskem partnerstvu - vzhodno- in južnoafriške države)

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Glasoval sem proti predlogu za resolucijo o sporazumu o gospodarskem partnerstvu med vzhodno- in južnoafriškimi državami na eni strani ter Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na drugi strani.

Prepričan sem, da sporazum o gospodarskem partnerstvu ni primeren za spodbujanje razvoja obravnavanih držav, saj je treba še obravnavati in rešiti določene sporne zadeve, na primer določbo o državah z največjimi ugodnostmi in izvozne tarife, ki ne spodbujajo oblikovanja realnega trga, ki bi lahko koristil prebivalstvu teh držav.

- Predlog za resolucijo: B6-0146/2009 (

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Glasoval sem proti predlogu resolucije o sporazumu o gospodarskem partnerstvu med Evropsko skupnostjo in državami članicami na eni strani ter partnerskimi državami Vzhodnoafriške skupnosti na drugi strani.

Prepričan sem, da je za vzpostavitev pogojev za trajnostno rast, ki ne bo v celoti odvisna od zunanje pomoči, potrebno oblikovanje pravega regionalnega in medregionalnega trga: ta sporazum pa ne zagotavlja pogojev za to, saj predvideni ukrepi pogosto ne predvidevajo sodelovanja oblasti in lokalnega zasebnega sektorja.

Nadalje imam kljub obstoječim nadzornim mehanizmom občutek, da te države pogosto ne izpolnjujejo meril dobrega vodenja, preglednosti političnega življenja in spoštovanja človekovih pravic, zato se izpostavljam tveganju, da bodo sporazumi škodovali večini prebivalstva teh držav, namesto da bi jim resnično pomagali.

- Predlog za resolucijo: B6-0147/2009 (

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Glasoval sem za predlog resolucije o vmesnem sporazumu o gospodarskem partnerstvu med Evropsko skupnostjo ter državami članicami na eni strani in osrednjo Afriko na drugi strani.

Trdno sem prepričan, da je vmesni sporazum o gospodarskem partnerstvu prinesel velike koristi izvoznikom v državah osrednje Afrike, predvsem zato, ker so se januarja 2008 iztekli Sporazumi Cotonou, vmesni sporazum pa povečuje njihove možnosti izvoza v Evropsko unijo. Globalne sporazume o gospodarskem partnerstvu bi morali v vsakem primeru obravnavati kot dopolnitev, ne pa kot zamenjavo za sporazume na podlagi razvojne agende iz Dohe, in pozivamo k čim prejšnjemu nadaljevanju pogajanj o tej zadevi.

Prav tako se strinjam z oblikovanjem prehodnih obdobj za mala in srednja podjetja, ki jim bodo omogočila prilagoditev na spremembe na podlagi sporazumov, in tudi na splošno pozdravljam podporo MSP s strani vlad v teh državah.

– **Poročilo: David Martin (A6-0117/2009)**

Marie-Arlette Carlotti (PSE), v pisni obliki. – (FR) Že leta socialdemokrati in naši afriški kolegi z združenimi močmi skušamo sporazume o gospodarskem partnerstvu oblikovati v učinkovite razvojne instrumente.

Trdo in odločno smo se pogajali s Komisijo za poštene sporazume, ki spodbujajo razvojne cilje tisočletja.

V ta namen smo se odločili za selektivno regionalizacijo, poverjeno samim državam AKP.

V ta namen smo izpolnili svoje zaveze v zvezi s trgovinsko pomočjo, sprejete leta 2005, namesto da bi „plenili“ sredstva ERS.

Naše prizadevanje je danes kronano s precejšnjim uspehom, saj je komisarka za trgovino v imenu Evropske komisije s tem v zvezi sprejela naslednje zaveze:

- glede ključnih ciljev razvoja sporazumov,
- glede ponovnih pogajanj o spornih točkah sporazumov ob odprtem in prožnem pristopu,
- glede varnosti živil in zaščite občutljivih gospodarskih panog v državah AKP.

Seveda bi si želeli še več jamstev glede tega, kako bodo v nadzor izvajanja sporazumov vključeni državni parlamenti in Skupščina AKP-EU.

Kljub temu pa je napredek, ki smo ga dosegli v pičlih nekaj tednih, znaten.

Naj ga na tem mestu potrdim.

Še naprej pa bom skrajno budno spremljala razvoj na tem področju.

Torej nismo napisali „bianko čeka“. Vzdržala sem se glasovanja.

Richard Corbett (PSE), v pisni obliki. – Danes sem lahko glasoval za soglasje Parlamenta s polnimi in vmesnimi sporazumi o gospodarskem partnerstvu le zaradi zagotovil in zavez nove komisarke, Cathy Ashton, in zato, ker države podpisnice v glavnem ocenjujejo sporazume kot korak naprej, čeprav ne zadosten.

Sporazumi o gospodarskem partnerstvu bi morali postati orodje za zmanjševanje in odpravljanje revščine, ob tem pa bi morali tudi podpirati trajnostni razvoj in postopno vključevanje gospodarstev držav AKP v svetovno gospodarstvo.

Poskrbeti moramo, da bodo naši trgovinski sporazumi z državami AKP koristili njihovim potrebam, predvsem pa, da bodo služili razvoju.

Mikel Irujo Amezaga (Verts/ALE), v pisni obliki. – (ES) Glasoval sem proti poročilu o sporazumih o gospodarskem partnerstvu s karibskimi otoki, med drugim pa tudi o vmesnem sporazumu s Slonokoščeno obalo. Parlament je na primer glasoval za vmesni sporazum s Slonokoščeno obalo; to državo pestijo notranji spori in nima legitimne vlade.

V takih okoliščinah se mi preprosto zdi, da ni pravi čas za sklepanje mednarodnega sporazuma, ki bo imel dolgoročne posledice. Pod pritiskom Svetovne trgovinske organizacije je Evropska unija ukinila sporazume o sodelovanju z državami AKP in jih nadomestila s sporazumi o gospodarskem partnerstvu s posameznimi državami, ki pogosto škodujejo regijam.

Prvi sporazumi, ki jih je vsilila Evropa, so naleteli na ostre kritike nevladnih organizacij in preiskovalcev v prizadetih državah in danes Parlament te sporazume revidira.

Glenys Kinnock (PSE), v pisni obliki. – Sporazum o gospodarskem partnerstvu z državami CARIFORUM in vmesni sporazum s Slonokoščeno obalo sem podprl na podlagi zagotovil, ki jih je dala komisarka Ashton ta teden.

Ko je komisarka Ashton zamenjala komisarja Mandelsona, smo lahko opazili spremembo sloga in tona, zdaj pa opazamo tudi jasne znake vsebinskih sprememb.

V zvezi s sporazumom o gospodarskem partnerstvu CARIFORUM je komisarka poročevalcu Davidu Martinu dala jasna zagotovila glede njegovih pomislekov v zvezi z dostopnostjo generičnih zdravil, klavzule o pregledu in prožnosti pri uporabi klavzule o državah z največjimi ugodnostmi.

Pred našo potrditvijo sporazuma s Slonokoščeno obalo smo dobili jasno in nedvoumno zagotovilo, da bo lahko Slonokoščena obala po svoji volji sodelovala tudi v drugih sporazumih o gospodarskem partnerstvu. Pomembno je, da smo se v primeru sporazuma z državami SADC dogovorili o reviziji vrste spornih klavzul. Mednje spadajo zaščita industrije v razvoju, možnost uvedbe novih izvoznih davkov v podporo industrijskemu razvoju, in izvozne kvote.

Moja odločitev ni bila lahka, ampak temelji na natančni presoji naših zavez, da bodo sporazumi služili razvoju in bodo odražali partnerstvo ter medsebojno spoštovanje med nami in državami AKP.

Bernard Lehideux (ALDE), v pisni obliki. – (FR) Naše stališče o sporazumu o gospodarskem partnerstvu je še vedno kritično. Prepričani smo, da so se pogajanja začela zelo neprimerno, brez kakršnega koli spoštovanja in upoštevanja posebnih okoliščin pri naših partnerjih. Še vedno smo tudi prepričani, da ne bi smeli na silo hiteti s pogajanjem, predvsem pa partnerjem ne bi smeli vsiljevati skokovitih reform, ki bi lahko imele uničevalne posledice na njihovo socialno kohezijo in gospodarstva.

Pri glasovanju pa smo upoštevali zelo ohrabrujoče stališče komisarke Ashton na plenarnem zasedanju v ponedeljek, 23. marca. Zato smo se vzdržali glasovanja in nismo glasovali proti, kar bi gotovo storili še pred nekaj tedni.

Vendar naš vzdržan glas pomeni opozorilo: dejavnost Komisije bomo sproti presojali po dejstvih, ne dajemo ji blanko čeka.

David Martin (PSE), v pisni obliki. – Zagotovila, ki sem jih dobil glede generičnih zdravil, klavzule o pregledu in prožnosti pri uporabi klavzule o državah z največjimi ugodnostmi, so mi omogočila podpreti poročilo, pri katerem sem poročevalec. Poročilo naj doseže ravnovesje med poštenim izidom za EU in tako vključitvijo razvojnih vidikov v sporazum, ki bi zagotovila državam Cariforum napredek in prednosti proste trgovine z EU.

Rovana Plumb (PSE), v pisni obliki. – (RO) Za poročilo sem glasovala, ker sem prepričana, da bo na podlagi soglasja EP k Sporazumu o gospodarskem partnerstvu med državami CARIFORUM na eni strani in Evropsko unijo ter njenimi državami članicami na drugi strani, sporazum zagotovil:

- da bo izvajanje naših obveznosti na področjih, ki jih še ne pokriva ali ne pokriva v celoti enotni trg in gospodarski prostor CARICORUM, med drugimi na področju finančnih storitev, drugih storitev, investicij, konkurence, javnih naročil, e-poslovanja, intelektualne lastnine, prostega pretoka blaga in okolja, preloženo do polnega oblikovanja enotnega trga in gospodarskega prostora na tem območju,

- da bo v državah CARIFORUM vzpostavljen neodvisen nadzorni mehanizem, opremljen z vsemi potrebnimi viri za analize, potrebne za ugotavljanje, kako uspešno sporazum dosega svoje cilje,

- da bo pravočasno določen in dodeljen pravičen delež sredstev za pomoč za trgovino. Tu gre za dodatna sredstva, ne le za prerazporeditev finančnih sredstev iz ERS;

- da bodo sredstva skladna s prednostnimi nalogami držav CARIFORUM in da bo njihovo črpanje pravočasno, predvidljivo ter usklajeno z izvedbenimi časovnimi razporedi državnih in regionalnih strateških razvojnih načrtov. Poraba teh sredstev mora učinkovito izravnati izgube carinskih prihodkov.

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. Glasoval sem za priporočilo gospoda Martina glede Sporazuma o gospodarskem partnerstvu ES/CARIFORUM. Evropski parlament mora ta sporazum vsekakor skleniti, pod pogojem, da se Komisija in Svet zavežeta, da bosta sporazum pregledala vsakih pet let, da se opusti obravnav Evropske unije kot države z največjimi ugodnostmi in, najpomembneje od vsega, da se takoj določijo in dodelijo ustrezna sredstva za pomoč za trgovino.

- Poročilo: Erika Mann (A6-0144/2009)

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Odločil sem se, da se bom vzdržal glasovanja o predlogu gospe Mann glede priporočila vmesnega sporazuma o gospodarskem partnerstvu ES/Slonokoščena obala. V njenem predlogu je nekaj točk, s katerimi se ne strinjam. Na drugi strani pa so nameni in cilji priporočila pohvalni, zato ne želim glasovati proti njemu.

– Poročilo: Gay Mitchell (A6-0135/2009)

Alessandro Battilocchio (PSE), v pisni obliki. – (IT) Glasoval sem za poročilo.

To je prvo poročilo Parlamenta, ki skupaj obravnava delovanje Evropske investicijske banke (EIB) in Evropske banke za obnovo in razvoj (EBOR). Obe banki povečujeta obseg financiranja dejavnosti na istih zemljepisnih območjih izven Evropske unije, na primer v Vzhodni Evropi, na Južnem Kavkazu, v Rusiji, na Zahodnem Balkanu in v Turčiji.

Sodelovanje med bankama se krepi na regionalni podlagi, zato se oblike sodelovanja razlikujejo med regijami. V državah, v katerih delujeta EIB in EBOR, ugotavljamo tri vrste sodelovanja med njima: Memorandum o soglasju v Vzhodni Evropi, obliko sodelovanja na Zahodnem Balkanu in prožne oblike sodelovanja.

To ni zadovoljivo dogajanje. Koristneje bi bilo organizirati podroben pregled, s katerim bi preučili možnosti izboljšanja sodelovanja med samima bankama in z drugimi zainteresiranimi stranmi, ob upoštevanju koristi EU in koristi držav prejemnic. Nadalje delitve dejavnosti in usklajevanja med tema institucijama ni mogoče urediti preprosto na regionalni ravni, z razmejitvijo med posojilnima dejavnostma v javnem in v zasebnem sektorju.

Luca Romagnoli (NI), v pisni obliki. – (IT) Glasoval sem proti poročilu gospoda Mitchella o letnih poročilih za leto 2007 Evropske investicijske banke in Evropske banke za obnovo in razvoj. Menim, da bi bilo namesto razpravljanja o sodelovanju med bankama in drugimi zainteresiranimi stranmi primerno najprej zagotoviti ustrezna preverjanja pred financiranjem, v času financiranja in po njem, saj sta obe banki v letu 2007 posodili zelo velike zneske. Finančna podpora tem državam brez vključitve njihove civilne družbe lahko stanje v teh državah le poslabša, namesto da bi ga izboljšala.

V tem smislu pozdravljam predlog gospoda Mitchella, naj Komisija letno poroča Parlamentu in Svetu o presojah učinkov financiranja. Vendar ta predlog ni zadostoval, da bi se lahko odločil za glasovanje za poročilo.

– Predlog za resolucijo: RC-B6-0152/2009 (Prihodnost avtomobilske industrije)

Guy Bono (PSE), v pisni obliki. – (FR) Glasoval sem za skupno resolucijo o prihodnosti avtomobilske industrije.

Besedilo poudarja, da je treba na evropski ravni opredeliti jasno in skladno politiko za spopad s krizo, ki prizadeva vse države članice EU. Ocenjujemo, da je 12 milijonov delovnih mest v Evropi neposredno ali posredno odvisnih od avtomobilske industrije. Prodaja se krči, zaloge se kopičijo, najave odpuščanj delavcev se množijo. Za porajajočo se socialno katastrofo ni čudežnih zdravil; panogo bo lahko rešilo samo usklajeno ukrepanje.

Zato sem glasoval za skupno resolucijo, ki poziva evropske organe k sodelovanju z državami članicami pri oblikovanju ukrepov, ki bodo lahko zagotovili konkurenčnost evropske avtomobilske industrije in trajna delovna mesta v tej panogi tudi v prihodnje.

Resolucija pa je rahlo zapoznala in ne izpolnjuje vseh pričakovanj. Zato razprava še zdaleč ni zaključena in bo verjetno še živahna, zlasti če upoštevamo, za kako pereča socialna vprašanja gre in kako nujno je poskrbeti za socialno Evropo, ki bo svojim državljanom zagotavljala varnost.

Nicodim Bulzesc (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Glasoval sem za resolucijo o prihodnosti avtomobilske industrije, saj opozarja na pomen doslednih in usklajenih pobud za evropsko avtomobilsko industrijo med državami članicami Evropske unije in poziva k pristnemu evropskemu okviru za ukrepanje.

Edite Estrela (PSE), v pisni obliki. – (PT) Glasovala sem za skupno resolucijo o prihodnosti avtomobilske industrije. Glede na to, da je EU največji proizvajalec motornih vozil na svetu, in glede na to, da je avtomobilska industrija eden od največjih zasebnih delodajalcev, je podpora tej panogi v sedanjih finančni in gospodarski krizi nujna.

Zato podpiram usklajeno politično ukrepanje na evropski ravni pri sprejemanju ukrepov za podporo panogi, kakršni so: zagotovitev dostopa do posojil proizvajalcem in dobaviteljem, spodbujanje povpraševanja po novih vozilih, vključno s subvencijami za zamenjavo starih avtomobilov z novimi „zelenimi“ avtomobili, finančna podpora kvalificiranim delavcem iz Sklada za prilagoditev globalizaciji in Posebnega evropskega sklada, ter spodbujanje raziskav in investicij.

Bruno Gollnisch (NI), v pisni obliki. – (FR) Glasovali smo za resolucijo o avtomobilski industriji, nismo pa pozabili, da so tisti, ki danes hlinijo, da hočejo to panogo reševati, v resnici odgovorni za katastrofo, ki jo je doletela.

Odgovorni so za bohotenje globalne ekonomije, ki jo poganjajo v glavnem finance in je izgubila stik s stvarnostjo, pri kateri zagotavljanje visokih donosov delničarjem zamenjuje industrijsko strategijo in pri kateri se ob napovedi socialnih programov dvigne vrednost delnic, vodstva, ki niso vedno kos svojim nalogam, pa si delijo nagrade in zlata padala. Ustvarili so sistem, v katerem so delovna mesta in plače delavcev postali zgolj postavke v bilancah. Odgovorni so za osiromašenje potrošnikov, ki resno ogroža povpraševanje, s tem pa je začarani krog zaključen.

Celo danes, ko visi na nitki več sto tisoč delovnih mest, Komisija še vedno razglša dogmo o konkurenčnosti, ovira državne ukrepe za preprečevanje ukinjanja delovnih mest, in zahteva od Renaulta pojasnila glede tega, ali je morda povečanje proizvodnje v eni tovarni rezultat selitve iz druge tovarne.

Če bi le enako ogorčeno nastopili takrat, ko evropska podjetja selijo svojo proizvodnjo po vsem svetu, ko iščejo okolja z najnižjo ceno delovne sile in brez socialne zakonodaje.

Čas je za spremembo politike – v prid Evropi in predvsem v prid Evropejcem.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), v pisni obliki. – (PL) Avtomobilska industrija se je zaradi sedanje gospodarske krize znašla v izjemno težavnem položaju. Tudi napovedi za letošnje leto niso obetavne. Kažejo na nadaljnje krčenje prodaje novih avtomobilov.

Evropska komisija in Evropski parlament menita, da bi si morala industrija v krizi pomagati v glavnem sama. Zlasti mora industrija sama poiskati odgovore na strukturne probleme, povezane z učinkovitostjo proizvodnje in rabo proizvodnih virov, in sama dolgoročno izboljšati svojo konkurenčnost ter stabilnost.

Ukrepi EU in držav članic lahko pomenijo le podporo ukrepom samih proizvajalcev. To drži zlasti pri ukrepih, namenjenih obnovitvi dostopa do financ pod razumnimi pogoji, spodbujanju povpraševanja po novih vozilih, ohranitvi kvalifikacijske strukture in delovnih mest, ter zmanjšanju socialnih stroškov.

Vrsta držav je že sprejela načrte pomoči avtomobilski panogi, kot je ugotovila Komisija, pa morajo biti ti načrti v skladu z zakonodajo EU in veljavnimi načeli konkurence, zlasti pa z načeli dodeljevanja državne pomoči, da ne bodo povzročali motenj na notranjem evropskem trgu. Vsi ukrepi v zvezi s financiranjem, obdavčenjem in odstranjevanjem odsluženih vozil morajo podpirati in pospeševati bistveno tehnološko preobrazbo te panoge, zlasti na področju energetske učinkovitosti motorjev in emisij.

Marine Le Pen (NI), v pisni obliki. – (FR) Evropski parlament se bo uklonil diktatu Evropske komisije, ki silovito nasprotuje vsem poskusom držav članic, da bi zaščitile svoje avtomobilске proizvajalce.

Vsi moramo razumeti, da je ultraliberalna politika Komisije in Parlamenta odlično orodje za pospeševanje selitve poslovanja francoskih podjetij v ekonomsko „ugodnejše“ države.

Ko je v avtomobilski industriji in pri njenih dobaviteljih ogroženih tisoče delovnih mest, je taka proti-nacionalna odločitev moralno nesprejemljiva in ekonomsko samomorilska.

Poslanci Parlamenta, ki s svojim glasovanjem podpirajo tako industrijsko in socialno pustošenje, bodo morali odgovarjati delavcem in njihovim družinam, ki so neposredne žrtve take ideološke zaslepljenosti.

Luís Queiró (PPE-DE), v pisni obliki. – (PT) Glede na pomen avtomobilске industrije v evropskem gospodarstvu je razumljiva odločitev evropskih vlad in Evropske unije same, da se na sedanje stanje odzovejo. Poskušajo preprečiti, da bi kriza, za katero upajo, da je prehodna, in si prizadevajo, da ne bi postala trajna, imela nepopravljive posledice na panogo. To skrb podpiramo. Moramo pa zagotoviti nekaj varovalk. Ob skrbi za ohranitev delovnih mest moramo upoštevati, da je končni cilj preživetje panog in podjetij, ki so sposobna preživeti. To pomeni, da morajo dodatna vlaganja v to panogo služiti za posodobitev in modernizacijo panoge ter njeno pripravo na vedno ostrejšo konkurenco. Ideja, da je mogoče ali zaželeno zapreti in zaščititi gospodarsko panogo pred konkurenco, če je ta konkurenca zdrava in poštena, je ekonomska napaka in politična prevara.

Ob vseh pomanjkljivostih lizbonske strategije sta premagovanje krize v avtomobilski industriji, pa tudi krize na splošno, ter priprava na naslednjo fazo bistvena elementa te strategije: več konkurence, več inovacij, več delovnih mest. Pomagati moramo avtomobilski industriji k ozdravitvi, ne smemo pa še enkrat izumljati kolesa.

Peter Skinner (PSE), v pisni obliki. – Ohranitev proizvodnje vozil v EU je odvisna od tega, ali bodo vozila dosegla raven, ko bo mogoče uvesti strožje okoljske predpise. To ni v nasprotju z idejo industrijske konkurence, pač pa prispevek k njenemu preživetju. V Evropi imamo na voljo vrsto instrumentov, ki jih lahko uporabimo v pomoč avtomobilski industriji in še zlasti delavcem v tej industriji. Med njimi so tudi skladi za pomoč pri vseživljenjskem usposabljanju.

Bistvena je prava delovna sila, ki upravičeno verjame v trajno prihodnost proizvodnje. Vem, da so proizvajalci avtomobilov v jugovzhodni Angliji zdaj na voljo finančna sredstva, namenjena za spodbujanje proizvodnje vozil za prihodnost. Pri tem morajo biti pravilno upoštevani tudi okoljski in socialni vidiki.

Bart Staes (Verts/ALE), v pisni obliki. – (NL) Zeleni politiki so prepričani, da gospodarske in okoljske krize ni mogoče obravnavati ločeno. Da se bo gospodarstvo lahko spet pobralo, potrebujemo „Zeleni New Deal“. V avtomobilski panogi je izredno veliko možnosti za premik v zeleno smer. Da bomo lahko te možnosti izkoristili, pa morajo vlade pripraviti proizvajalce do vlaganj v inovacije in jim pri tem pomagati. Večina v Parlamentu je sklenila, da mora Evropska unija v svojo avtomobilsko industrijo usmeriti znatna finančna sredstva. Seveda pa pri tem bianko ček ni prava rešitev. Ne smemo subvencionirati starih tehnologij, ki počasi odmirajo. Delovati moramo tako, da bomo pripravili proizvajalce avtomobilov k vlaganjem v inovacije. Tako bomo zavarovali prihodnost te panoge in zares pomagali milijonom Evropejcev, ki delajo v avtomobilski industriji.

Skupina Zelenih/Evropske svobodne zveze je predlagala, da bi morala biti sredstva na voljo le pod pogojem, da bo avtomobilska industrija bistveno napredovala glede okoljskih vidikov. Prevoz prispeva okoli ene tretjine vseh emisij CO₂ v EU. Glasoval sem proti večinski resoluciji, ker ne predpisuje izboljšanja okoljske uspešnosti kot pogoja za prejem javnih finančnih sredstev.

5. Popravki in namere glasovanja: glej zapisnik

(Seja je bila prekinjena ob 14.15 in se je nadaljevala ob 15.05)

PREDSEDSTVO: GOSPOD MAURO

podpredsednik

6. Sprejetje zapisnika predhodne seje: glej zapisnik

7. Stanje čezatlantskih odnosov po volitvah v ZDA (razprava)

Predsednik. - Naslednja točka je poročilo (A6-0114/2009) gospoda Millána Mona, v imenu Odbora za zunanje zadeve, o stanju čezatlantskih odnosov po volitvah v ZDA (2008/2199(INI)).

Francisco José Millán Mon, poročevalec. – (ES) Gospod predsednik, najprej bi se rad zahvalil poročevalcem v senci gospodu Severinu, gospodu Lambsdorffu and gospodu Lagendijku, pa tudi Odboru za zunanje zadeve in pripravljalcema osnutka, gospodu García-Margallu in gospe Quisthoudt-Rowohl. Zahvaljujem se jim za vse sodelovanje, ki so mi ga nudili pri sestavljanju poročila o odnosih med Evropsko unijo in Združenimi državami.

Tako nam je uspelo sestaviti poročilo o tej pomembni temi ob širokem soglasju. Poročilo, o katerem bomo glasovali jutri, pomeni zelo razločno in prepričljivo sporočilo iz Evropskega parlamenta ob zelo primernem času. Da gre za pomembno temo, pravim zato, ker je jasno, da sta Evropska unija in Združene države zelo pomembna dejavnika na svetovnem odru, ki morata tesno sodelovati, kot morajo sodelovati tisti, ki delijo skupna načela in vrednote, pa tudi številne skupne interese.

Ključno sporočilo poročila je, da je zdaj zelo primeren čas za okrepitev čezatlantskih odnosov. Za to obstajajo trije temeljni razlogi. Prvi razlog je nova administracija v Združenih državah, pragmatična administracija, ki ve, da se nobena država ne more sama spopadati z globalnimi izzivi, in ki je vzbudila velika pričakovanja v javnosti v Evropi in po svetu. Drugi razlog je močnejša Evropska unija, ki je sposobnejša delovati navzven od EU v letu 1995, ko je bila sprejeta Nova čezatlantska agenda; še več, kmalu bo to EU, opremljena z zunanjepolitičnimi in obrambnimi instrumenti Lizbonske pogodbe. Tretji razlog so nove razmere, ki zajemajo globalne izzive, kakršni so gospodarska kriza in podnebne spremembe, ne več zgolj vojaški izzivi kot v preteklosti.

Pri soočanju z novimi izzivi bo za Združene države sodelovanje z Evropsko unijo zelo koristno. Čezatlantske odnose bi bilo treba okrepiti v dveh razsežnostih: v institucionalni razsežnosti in v fizični razsežnosti, ki vključuje sodelovanje v praksi. Za okrepitev institucionalnih struktur bi morali izrabit Lizbonsko pogodbo: dva letna vrha namesto enega, ki jima bo prisostvoval tudi novi stalni predsednik Evropskega sveta, ustanovitev čezatlantskega političnega sveta, četrtletni sestanki Visokega predstavnika in podpredsednika Komisije – ter zunanjskega ministra ZDA, dvig ravni dialoga zakonodajnih organov z ustanovitvijo čezatlantske skupščine, ter izboljšave pri Transatlantskem ekonomskem svetu. Vse te izboljšave bodo omogočile intenzivnejšo in učinkovitejšo koordinacijo; združiti bi jih morali z novim čezatlantskim pridružitvenim sporazumom, pogajanja pa bi se morala začeti ob vstopu Lizbonske pogodbe v veljavo.

Drugi cilj poročila je okrepitev sodelovanja v praksi. To pomeni oblikovanje programa za skupno obravnavo številnih izzivov in sporov, pa tudi bilateralnih zadev. Pri sestavljanju novega programa bi morala Svet in Komisija v naslednjih mesecih okrepiti stike z novo vlado v Washingtonu. Zato se veselim vrha s predsednikom Obamo v Pragi dne 5. aprila, kot je poudarjeno tudi v spremembi, ki jo je predložila moja skupina.

Poročilo našteva več globalnih izzivov, pri katerih bi si morali Evropska unija in Združene države prizadevati za skupni pristop, na primer gospodarsko krizo, učinkovit multilateralizem ob vključitvi novih rastočih sil, razvojne cilje tisočletja, podnebne spremembe, spodbujanje človekovih pravic ipd. Omenja tudi več regionalnih vprašanj, ki bi jih bilo treba reševati usklajeno; to so spori, kakršni so spor na Bližnjem vzhodu, jedrska programa v Iranu in v Afganistanu, omenjeni pa so tudi odnosi z Rusijo in z državami Latinske Amerike. Naslednji področji, kjer je potrebno učinkovitejše usklajevanje, sta razorožitev in varnost, vključno z bojem proti resnim grožnjam terorizma, ki bi se morala odvijati v popolni skladnosti z mednarodnim pravom in ob spoštovanju človekovih pravic.

Gospa in gospodje, poročilo omenja tudi nekatera dvostranska vprašanja na področju sodstva in notranjih zadev, vključno s problemom vizumov. Poudarja tudi, da mora čezatlantsko partnerstvo uživati široko podporo v civilni družbi, zlasti med mladimi. V poročilu so vključeni tudi gospodarski in trgovinski odnosi, s tem v zvezi poročilo poudarja, da je treba doseči napredek pri oblikovanju skupnega čezatlantskega trga. Pri teh temah sem seveda v poročilo vključil številne predloge Odbora za ekonomske in monetarne zadeve in Odbora za zunanje zadeve.

Naj zaključim, gospe in gospodje: Prepričan sem, da bo Parlament, če bo poročilo jutri sprejel, poslal jasno sporočilo. Pozivamo k okrepitvi odnosov med Evropsko unijo in Združenimi državami, tudi na institucionalni ravni. Prepričan sem, da bo okrepitev koristila obema stranema, pa tudi celotni mednarodni skupnosti.

Alexandr Vondra, predsednik Sveta. – Gospod predsednik, opravičujem se, ker sem rahlo zamudil zasedanje zaradi konference predsednikov odborov. Prav danes zjutraj sem se vrnil iz Washingtona. Rad bi se vam zahvalil za vaše povabilo na to pomembno razpravo, ki je prišla tudi ob pravem času, o čezatlantskih odnosih, zlasti pa bi se rad zahvalil poročevalcu gospodu Millánu Monu za dragoceno in obsežno poročilo, ki sem ga z zanimanjem prebral med poletom. V poročilu je veliko stvari, s katerimi lahko predsedstvo Sveta in sam Svet soglašata.

Ne glede na naše različne politične usmeritve vsi vemo, da so čezatlantski odnosi ključnega pomena za našo prihodnost, za prihodnost Evrope. Že šest desetletij trdno čezatlantsko partnerstvo odločilno prispeva k miru, stabilnosti in blagostanju Evrope in Severne Amerike, pa tudi celega sveta. Trdim, da to ni le zgodovina. To je tudi najboljši možni program za 21. stoletje. Čezatlantski odnosi nam pomagajo skupaj dosegati rezultate, ki jih nobena od partneric ne bi mogla doseči sama. Rad bi navedel besede podpredsednika Joa Bidna ob njegovem prvem obisku Münchna, in sicer, da Amerika potrebuje Evropo in Evropa potrebuje Ameriko. Menim, da lahko to izjavo v celoti razumemo. V točkah, pri katerih soglašamo, lahko postavljamo pogoje na globalni ravni. Če ne soglašamo, je težko uresničevati kakršen koli program, torej nam čezatlantsko partnerstvo omogoča skupaj dosegati rezultate, ki jih ne moremo doseči vsak zase.

Predsedniške volitve v ZDA lanskega novembra so sprožile toliko navdušenja, pričakovanj in zanimanja v Evropi, kot še nobene doslej. Evropejcem namreč ni vseeno, katerega predsednika izberejo v ZDA. Predsednik Obama je napovedal nov pristop k izzivom, s katerimi se soočamo. Mnoge v Evropi sta ta sprememba in duh sprememb navdušila. Na obeh straneh Atlantika zaznavamo velika pričakovanja. Ta pričakovanja pomenijo priložnost za medsebojno sodelovanje v času, ko je sodelovanje najbolj potrebno. Pričakovanja pa moramo pazljivo usmerjati, saj našim odnosom ne bi moglo nič škodovati bolj kot neizpolnjeni upi – in čim višji so upi, tem težje jih je izpolniti.

Nova administracija se je dela lotila energično. Po pričakovanjih je predsednik veliko pozornosti posvetil gospodarski in finančni krizi. Spodbudni so bili hitra odločitev glede taborišča Guantánamo – o tem smo se

pogovarjali tukaj le nekaj tednov nazaj, nova odločenost za vključitev v procese na Bližnjem vzhodu, in sklic konference o Afganistanu, ki bo 31. maja v Haagu. Vse te pobude mnogi Evropejci že dolgo pričakujejo.

Ponovno je oživel naš dialog z ZDA. Po dosedanjih stikih z novo administracijo, vključno z mojimi sestanki s podpredsednikom Bidnom in državno sekretarko Clintonovo tukaj v Bruslju, mi je jasno, da želijo ZDA vzpostaviti nov ton pri odnosih z EU in drugimi partnerji. Pozdravljam pragmatični pristop, značilen za naše začetne stike.

Sprememba tona je sicer pomembna, seveda pa sama po sebi še ne prinese konkretnih rezultatov. Če hočemo konstruktivno sodelovati, moramo skupaj pregledati naše politične prednostne naloge in ponovno pretehtati način delovanja čezatlantskega partnerstva. Vaše poročilo je dragocen prispevek k temu procesu. Seveda se je ta proces začel na strani EU lansko leto, ko so zunanji ministri razpravljali o čezatlantskih odnosih na dveh neuradnih srečanjih, v Avignonu in v Marseillu. Menim, da gre zahvala za to francoskemu predsedstvu, ki je te razprave sprožilo, in Portugalski, ki je tudi odigrala določeno vlogo pri tem. Ta proces bomo morali še naprej razvijati v prihodnjih mesecih. Odlična priložnost za to bo drug teden na neuradnem srečanju voditeljev držav in vlad s predsednikom ZDA v Pragi. Čezatlantski odnosi so bogati in razvejani in zajemajo vrsto političnih področij. Ne morem omeniti vseh, želel pa bi poudariti tista področja, ki jih nameravamo posebej obravnavati na srečanju v Pragi.

Prvič, energetska varnost in podnebne spremembe. Ti med seboj povezani temi zanimata številne Evropejce. Energetska varnost je ključna prednostna naloga, ki jo moramo reševati s celovito strategijo, ki sega od učinkovite rabe energije in spodbujanja obnovljivih virov energije tja do zagotovitve raznolikosti oskrbe z energijo, virov in prenosnih poti. Kjer je mogoče in potrebno, bi morale EU in ZDA na teh področjih sodelovati in uveljavljati skupne cilje. Glede podnebja bo letošnje leto ključno. Konferenca Združenih narodov o podnebnih spremembah v Københavnu konec decembra bo zgodovinska priložnost za revizijo in razširitev zavezujočih mednarodnih ciljev na področju podnebnih sprememb.

EU si je pred konferenco zastavila ambiciozne energetske in podnebne obveze. Izjave in imenovanja predsednika Obame na področju podnebnih sprememb nakazujejo pomemben premik v politiki, vendar nas na tem področju čaka še veliko trdega dela. Seveda je podpora ZDA pri tem vprašanju nujna, ni pa dovolj. Zagotoviti si moramo tudi podporo naprednejših držav v razvoju, kakršna je Kitajska.

Drugič, gospodarska in finančna kriza. Sedanja kriza je globoka in globalna in zahteva odločen politični odziv na vseh ravneh in po vsem svetu. EU in ZDA imajo pri tem še posebno odgovornost, tako glede svojih domačih ukrepov kot glede mednarodne koordinacije. Sodelovati moramo z ZDA in poskrbeti, da bo naš odziv na sedanjo globalno krizo in finančne probleme usklajen. Sodelovati moramo pri urejanju nadzora finančnega sistema in pri reformi mednarodnih finančnih institucij. Usklajevati moramo tudi svoje politike spodbujanja rasti in zaposlovanja. Poskrbeti moramo, da bodo naši pristopi združljivi in ne bodo izkrivljali konkurence na čezatlantskem trgu. Veliko teh dejavnosti bo potekalo v skupinah, kakršni sta G8 in G20, zlasti na vrhu G20 v Londonu, s katerim bo predsednik Obama začel svoj obisk v Evropi. Jasno pa je, da bodo čezatlantski odnosi bistveno vplivali na oblikovanje širšega globalnega programa.

Tretjič, Afganistan je vprašanje ključnega pomena za Evropo in za ZDA. To je skupen problem – ta regija je izhodišče terorističnih napadov v ZDA in v Evropi. Razložiti svojim državljanom, da moramo svojo varnost braniti v Kabulu, je za vse evropske voditelje pomembna, a težavna naloga. Afganistan je bil glavna tema neuradnega srečanja evropske trojke s podpredsednikom Bidnom v Bruslju dne 10. marca. Podpredsednik je izrazil upanje, da bo Afganistan še naprej ostal na vrhu prednostnega seznama EU. Jasno je povedal, da ZDA ne pričakujejo samo naše podpore splošni strategiji v Afganistanu, pač pa tudi našo zavezo konkretno dokazati to podporo. Ker je varnost afganistanskih državljanov naša pomembna skrb, smo začeli stopnjevati obseg naših policijskih misij v tej državi. Poleg civilne misije EUPOL, je potrebna tudi vojaška policija, „orožništvo“, in o tem se dogovarjamo zdaj. Pri tem je ena od možnosti poslati na teren inštruktorje za orožništvo kot prispevek EU k misiji NATO in o tem predsedstvo trenutno razpravlja s pravkar imenovanim posebnim odposlancem za Pakistan in Afganistan ter državami EU. Glede tega sem se na primer srečal s Pierrom Lellouchom iz Francije, o zadevi pa se pogovarjava tudi z Dickom Holbrookom. Poskrbeti moramo tudi za vzpostavitev pogojev za uspešne predsedniške volitve v Afganistanu, upoštevati pa moramo tudi regionalno razsežnost, zlasti z nadaljevanjem naše pomoči razvoju trajne civilne vlade v Pakistanu. Regionalna razsežnost je zelo pomembna in jo upoštevamo ob nacionalni in globalni.

Četrtič, večstransko delovanje bo nujno pri odpravljanju tveganj širjenja orožja za množično uničevanje. EU in ZDA izražajo vedno resnejšo skrb glede jedrskih dejavnosti v Iranu, zlasti glede njegovega neupoštevanja mednarodnih obveznosti na jedrskem področju. EU in ZDA morajo skupaj zagotoviti, da bo razvoj jedrskih tehnologij potekal le v zakonite, civilne namene. Najboljši način za to je uveljaviti čvrsta, mednarodno

zavezujoča pravila, ki jih bodo podpirali prepričljivi verifikacijski mehanizmi. Ob tem pa so EU in ZDA pripravljene na konstruktivno sodelovanje z Iranom pri reševanju njegovih problemov in drugih problemov v regiji.

Še en naš izziv je, kako s skupnimi močmi okrepiti praktično izvajanje multilateralizma, temelječega na pravilih in skupnih vrednotah. Tu lahko skupaj dosežemo veliko. Strinjam se z občutkom predsednika Obame, ki ga potrjuje tudi sekretarka Clintonova in podpredsednik Biden, da izbira med varnostjo in ideali ni prava. V tem smislu pozdravljam odločitev predsednika Obame, da zapre Guantánamo.

Pozdravljamo tudi hitro vključitev predsednika Obame v reševanje spora med Arabci in Izraelci, tudi imenovanje Georgea Mitchella za posebnega odposlanca v tej regiji. Trajen mir, ki bo zadostil željam Izraelcev in Palestincev, je za ljudi v regiji ključnega pomena in ostaja ključni cilj EU in ZDA. Mirovni sporazum lahko prinese tudi širše koristi, med drugim večje razumevanje med Zahodom in arabskim svetom.

Z zanimanjem sem prebral številna priporočila v vašem poročilu glede institucionalne strukture čezatlantskih odnosov. Popolnoma soglašam, da bi morale institucionalne vezi med EU in ZDA odsevati pomembnost odnosov. To potrjujejo tudi že dosedanje pobude češkega predsedstva. Z ZDA in novo administracijo smo že od vsega začetka v tesnih stikih. Čez deset dni bo predsedstvo v Pragi pozdravilo predsednika Obamo na neuradnem vrhu z voditelji držav in vlad EU. Kot sem že dejal, bo srečanje priložnost za obravnavo vrste razsežnosti čezatlantskih odnosov in potrditev naše pripravljenosti za skupno delovanje. Te razprave se bodo nadaljevale na primer tudi na rednih neuradnih srečanjih zunanjih ministrov EU in ZDA. Prav tako sem prepričan, da bi bili koristni rednejši in tesnejši stiki med Evropskim parlamentom in Kongresom ZDA.

Hvaležen sem parlamentu za nenehno podporo razvoju čezatlantskih odnosov, zlasti pa za to poročilo. Letos imamo novo priložnost za nadaljnji razvoj teh odnosov. Naše predsedstvo in Svet ves čas pripisujemo čezatlantskemu partnerstvu strateški pomen za Evropo kot celoto.

Zagotovim vam lahko, da si češko predsedstvo prizadeva zagotoviti, da bo partnerstvo tudi ostalo v osrčju naše širše zunanjepolitične strategije in igralo odločilno vlogo pri obravnavi vseh številnih izzivov in problemov, s katerimi se soočamo v današnjem svetu.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – Gospod predsednik, odnosi EU-ZDA so pod novo administracijo predsednika Obame doživeli nov, svež zagon. V Komisiji trdo delamo, da bomo lahko prispevali pošten delež v tako poživljeno skupno agendo. Tudi zato sem zelo vesela te razprave, ki ste jo sprožili ob pravem času. Z veseljem opažam, da imata Parlament in Komisija enake poglede na vrsto prednostnih nalog na tem področju.

Veselim se že živahnega delovnega koledarja. Moje uvodne pripombe bodo usmerjene na seznam takojšnjih nalog, že na začetku pa bi rada poudarila tudi dve točki, povezani z institucionalnimi strukturami EU-ZDA. Prvič, verjamem, da so za uspešno čezatlantsko partnerstvo nujni tesnejši stiki med zakonodajalci EU in ZDA. Drugič, upoštevala bom priporočila iz poročila glede prenovitve Nove čezatlantske agende iz leta 1995.

Tudi jaz sem se že precejkrat srečala z državno sekretarko Clintonovo, govorila pa sem tudi že s podpredsednikom Bidnom med njegovim nedavnim obiskom v Bruslju. Nekaj je jasno: Administracija ZDA išče zanesljive partnerje za spopad z globalnimi in regionalnimi izzivi, Evropo pa imajo za prvovrstnega partnerja, kar se tiče zanesljivosti. To priložnost moramo zgrabiti.

Ob tem pa Američani pričakujejo od Evropske unije tudi konkretne „izdelke“ – med drugim tudi pri težavnih problemih, kakršna sta Afganistan in Guantánamo. Zato moramo oblikovati jasna stališča na podlagi naših skupnih interesov, pa tudi govoriti z enim glasom. Naj bom jasna: To ključno čezatlantsko prijateljstvo ni enosmerna ulica. Tudi Evropa in Evropejci morajo konkretno prispevati k njemu.

Močna EU je zato pomemben partner ZDA v spopadu z globalnimi izzivi. Menim, da bi se na začetku morali osredotočiti na omejen nabor prednostnih nalog.

Zelo težko stanje svetovnega gospodarstva seveda daje ton vsemu našemu delovanju. Glavni cilj je okrepiti sodelovanje med Evropsko unijo, Združenimi državami in drugimi glavnimi akterji na področjih makroekonomske politike in reforme pravne ureditve finančnega sektorja. Boljša koordinacija je potrebna za oživitev povpraševanja in zaposlovanja, zagotoviti pa moramo tudi, da se bodo naše politike med seboj podpirale in ne bodo izkrivljale trgovine. Upreti se moramo poskusom protekcionističnih teženj na obeh straneh Atlantika. Evropska unija in ZDA bi morali tesno sodelovati pri uveljavljanju sklepov vrha skupine

G20 naslednji teden, tudi pri oblikovanju združljivih pristopov k reformi ureditve finančnega sektorja. Zadnji sestanek Evropskega sveta v Bruslju je velik korak v to smer.

Skrbeti moramo tudi za čezatlantsko gospodarstvo, ki prispeva polovico k celotnemu obsegu proizvodnje in trgovine v svetu. Vaše poročilo upravičeno pripisuje temu področju velik pomen. Okrepiti moramo Transatlantski ekonomski svet, da bo učinkoviteje odpravljal regulativne ovire in spodbujal rast, ob tem pa deloval tudi bolj strateško. Transatlantski ekonomski svet bi moral na primer iskati načine, kako se izogniti pristopom ene države na račun drugih v državnih načrtih oživitve gospodarstva.

Glede podnebnih sprememb: prvič v desetletju se politiki EU in ZDA začenjata zbliževati. Osredotočiti se moramo na to, da bomo decembra v Københavnu dosegli sporazum. Moramo skupaj voditi z zgledi, pritegniti Kitajsko in Indijo k večstranskemu sporazumu in vzpostaviti celovit trg ogljika kot del prihodnjega globalnega trga. Obe partnerici si morata prizadevati za prodor sporočila, da lahko čiste, učinkovite tehnologije in „zelena delovna mesta“ odigrajo vlogo tudi pri oživitvi gospodarstva. Predsednik Obama je to sporočilo že pravilno poudaril. To pa tudi pomeni, da je treba vzpostaviti tesnejše sodelovanje med našimi programi energetskih raziskav in okrepiti naš dialog o energetski varnosti – kot je že povedal naš predsednik.

Glede zunanje pomoči in razvojne politike sta oba, predsednik Obama in državna sekretarka Clintonova, poudarila njun pomen v okviru celovite zunanje politike. To stališče je precej po meri EU, ki je največji svetovni donator. Poskušati moramo ZDA ponovno pritegniti k razvojnim ciljem tisočletja in ponovno odpreti dialog EU-ZDA o razvojnem sodelovanju, zlasti o vprašanjih, kakršni sta učinkovitost pomoči in usklajenost politik.

Na vrhu seznama nalog predsednika Obame je sicer gospodarstvo, vendar so ZDA tudi dokaj hitro opravile pregled glavnih področij zunanje politike.

Glede Afganistana in Pakistana: nova administracija priznava pomen bolj usklajene politike - in dopolnitve vojaških posegov s civilnimi. Nov poudarek ZDA na izgradnji zmogljivosti v civilni sferi in na regionalnem pristopu s Pakistanom v žarišču pomeni približevanje dolgoletni politiki EU. Dejavnosti Komisije v Afganistanu vključujejo pomoč pri usposabljanju policije, reformo sodstva in spodbujanje alternativnih gospodarskih dejavnosti na podeželju, na primer za opustitev pridelave surovin za mamila. Prejela sem jasne znake – tudi od samega podpredsednika Bidna, da ZDA podpirajo naše aktivne priprave na morebitno misijo opazovalcev EU na volitvah v Afganistanu, če bodo izpolnjeni varnostni pogoji zanje. Aktivno se ukvarjam z možnostmi dodatnega financiranja vseh teh področij. Pred dnevi sem o tem razpravljala tudi z Richardom Holbrookom, posebnim odposlancem za Afganistan in Pakistan. Pripravljamo se na udeležbo na konferenci o regiji v Haagu in na konferenco o Pakistanu v Tokiu.

Podobno že ves čas pozivamo ZDA k intenzivnejši vključitvi v reševanje bližnjevzhodnega spora. Ohrabrila nas je prisotnost sekretarke Clintonove na konferenci v Šarm el Šejku, pa tudi njeno aktivno sodelovanje na prvem sestanku četverice ob njeni prisotnosti. Preučiti bi morali, kako lahko najbolje pritegnemo novo izraelsko vlado – po možnosti pa tudi palestinsko vlado narodne enotnosti – v oblikovanje rešitve z dvema državama. Obetavno je, da želi Obamova administracija vzpostaviti delovne stike tudi z drugimi akterji v regiji, vključno s Sirijo. Skupaj z ZDA se moramo posvetiti tudi reševanju vprašanja Irana - kot je bilo že rečeno - v okviru boja proti širjenju jedrskega orožja v regiji, in okrepiti svoje delovanje tako v smeri sankcij kot v smeri spodbud.

EU ima pomembno vlogo tudi v našem vzhodnem sosedstvu. Še naprej bomo tesno sodelovali z ZDA pri spodbujanju demokratičnih in tržno usmerjenih reform na tem območju, tudi prek Vzhodnega partnerstva, katerega cilja sta politična pridružitve in gospodarska vključitev naših šestih sosed na vzhodu.

Z ZDA se bomo več kot v preteklosti pogovarjali o tem, kako sodelovati s strateškimi partnerji, na primer Rusijo, Kitajsko, pa tudi Latinsko Ameriko. Glede najbližje prihodnosti vam lahko zagotovim, da bo srečanje med EU in predsednikom Obamo v Pragi 5. aprila pomenilo za naše odnose znaten korak naprej in bo že usmerjeno na konkretne rezultate. Tako bomo pripravili podlago za uspešno srečanje EU-ZDA na vrhu v Washingtonu, verjetno v juniju.

Junjsko srečanje bo tudi priložnost za obravnavo prenovljene čezatlantske agende in trajnostnega programa praktičnega sodelovanja med EU in ZDA.

Albert Deß, pripravljaavec mnenja Odbora za mednarodno trgovino. – (DE) Gospod predsednik, gospod predsednik Sveta, komisarka, gospe in gospodje, na začetku bi se rad zahvalil poročevalcu Millánu Monu, za odlično poročilo, ki obravnava vse zadeve, potrebne za poštene čezatlantske odnose. Osnutek resolucije o stanju čezatlantskih odnosov po volitvah v ZDA že sam kaže, kako pomembni so ti odnosi.

Po podatkih Komisije je skoraj 14 milijonov delovnih mest v Evropski uniji in v ZDA vezanih na čezatlantske gospodarske odnose in investicije. Upam, da bo novi predsednik Združenih držav v skladu s svojimi predvolilnimi izjavami v Berlinu julija 2008 tem odnosom pripisoval veliko vrednost. Kot je tudi dejal ob omenjeni priložnosti, Amerika nima boljšega partnerja od Evrope.

V predlogu resolucije beremo, da je to partnerstvo najpomembnejše strateško partnerstvo tudi za Evropo. Partnerstvo je v resnici pogoj za obvladovanje globalnih izzivov, zlasti v sedanji svetovni finančni in gospodarski krizi. Pogoj za trajno čezatlantsko partnerstvo pa je, da tudi Američani upoštevajo upravičene skrbi in interese Evrope pri čezatlantski trgovini.

V Evropski uniji uporabljamo izrazito visoke standarde, na primer zaščite potrošnikov, dobrega počutja živali in varovanja okolja. Hočemo, da te standarde izpolnjujejo tudi izdelki, ki jih v Evropo dobavljajo ZDA. Upam, da si bosta novi predsednik in njegova administracija prizadevala take standarde uvesti tudi v ZDA. Potem tudi ne bomo imeli problemov.

Prepričan sem, da bo predlog resolucije jutri sprejet, saj sem mnenja, da vsebuje vse, kar je potrebno za dobre odnose.

José Manuel García-Margallo y Marfil, pripravljavec mnenja Odbora za ekonomske in monetarne zadeve. – (ES) Gospod predsednik, na začetku bi se rad zahvalil poročevalcu za njegov trud pri sestavi celovitega, natančnega in izredno časovno primerne poročila, ki ga je danes predložil naši zbornici.

Predsedstvo in komisarka sta omenila sestanke v bližnji prihodnosti, od londonskega srečanja do Prage, kjer bodo Evropska unija in Združene države po izvolitvi predsednika Obame začele novo etapo svojih odnosov.

Naj se osredotočim na poročilo Odbora za ekonomske in monetarne zadeve, ki je kakovostno, soglasno sprejeto gradivo, sestavljeno z naslednjimi cilji:

Prvi cilj je rešitev iz krize. Ali se bomo rešili skupaj, ali pa se ne bomo rešili. Trenutno smo priče najboljšejšim svežnjem davčnih ukrepov vse tja od gospodarske krize leta 1929. Ukrepi bodo uspešnejši in bodo stali davkoplačevalce manj, če bomo zmogli svoje napore uskladiti med seboj.

Drugi cilj je reforma arhitekture finančnih institucij – ki se je s sedanjo krizo izkazala za neučinkovito – in obnovitev preglednosti na področju izdelkov, organizacij in trgov. Ali bomo to naredili skupaj, ali pa tega ne bomo mogli narediti. Kot nas je spomnila komisarka, smo največji gospodarski blok na svetu, delimo pa tudi – kot je povedal poročevalec – skupne vrednote, ki nam bodo omogočile zблиžanje.

Tretji cilj je integracija finančnih trgov, v obrambo pred konkurenco s hitro rastočih trgov. V ta namen moramo bolj poenotiti ureditve tega trga, kar bo omogočilo v praksi uporabljati načela medsebojnega priznavanja in olajšalo nadzor pristojnim organom na obeh straneh Atlantika.

Komisarka je omenila četrti cilj, z bolj točnimi besedami, kot znam jaz: skupaj se moramo upreti skušnjavi protekcionizma, ne bi pa bilo slabo sprejeti tudi skupno stališče do kroga pogajanj v Dohi.

Komisarka, nenazadnje moramo skupaj odpraviti globalna neravnovesja, ki so v glavnem tudi izvor sedanje krize.

Vzpostaviti moramo nov mednarodni monetarni sistem in sramota bi bila, če bi se naš glas izgubil v globalni debati samo zato, ker ne bi dosegli soglasja z našim glavnim zaveznikom.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, v imenu skupine PPE-DE. – (ES) Gospod predsednik, partnerstvo med Združenimi državami in Evropsko unijo temelji predvsem na vrednotah in na ogromnem gospodarskem potencialu.

Skupni proizvod obeh regij znaša 23 milijard EUR, kar pomeni 60 % svetovnega bruto domačega proizvoda. Na ti dve regiji odpade 60 % svetovne trgovine, večeta pa tudi 75 % neto investicij na svetu.

Natančno in uravnovešeno poročilo, ki nam ga je predložil poročevalec, gospod Millán Mon, ne bi moglo nastati v primernejšem trenutku – kot je dejal sam – ob prvem obisku nedavno izvoljenega predsednika Združenih držav v Evropi ob vrhu skupine G20, ob 60-letnici Nata in ob izrednem vrhu med Evropsko unijo in Združenimi državami.

Evropska unija in Združene države morajo utrditi vodilno vlogo, pri čemer je po mojem mnenju treba obnoviti tri vidike.

Prvič, varovati moramo načela in vrednote, ki krepijo čezatlantsko zaveznitvo.

Drugič, v čezatlantskem dialogu moramo biti bolj ambiciozni v zvezi s temami, ki sta jih omenila poročevalec in komisarka: Iranom, Irakom, Bližnjim vzhodom, Afganistanom itd.

Tretjič, poskusiti moramo spodbosti nov dialog o strateških vidikih globalnih vprašanj, na primer boja proti revščini, varnosti živil in energetske varnosti, boja proti podnebnim spremembam itd.

Gospod predsednik, zelo jasno je, da se Evropa, ki jo želimo dvigniti v „silo“, ne bo mogla naslanjati na Združene države, pač pa bosta morali z Združenimi državami delovati kot partnerici, ki delita pogled na svet, nekatere vrednote in medsebojno spoštovanje.

To ne pomeni, gospod predsednik, da mora Evropska unija izdati blanko ček: kadar je potrebno, mora svoja stališča braniti, na primer pri vprašanjih smrtnih kazni, Mednarodnega kazenskega sodišča, Kjotskega protokola, Guantánama in zakonodaje z eksteritorialno veljavnostjo, Združene države pa bodo morale Evropsko unijo upoštevati kot dejavnik stabilnosti in ravnotežja na svetu.

Gospod predsednik, nova državna sekretarka, Hillary Clinton, je to zelo dobro povzela – in s tem zaključujem – ko je pred senatnim odborom za zunanje zadeve izjavila: „Amerika ne more rešiti perečih problemov sama, svet pa jih ne more rešiti brez Amerike.“

Adrian Severin, v imenu skupine PSE. Gospod predsednik, Združene države Amerike potrebujejo močne Združene države Evrope. Evropska unija potrebuje močno Ameriško unijo. Skupaj so lahko Združene države in Evropska unija porok varnosti in stabilnosti v svetu in lahko ponudijo vzorec za svetovni red.

Pri poročilu ne gre le za okrepitev čezatlantskih odnosov, pač pa tudi za njihovo uravnoteženje. Med obalama Atlantika obstajajo določene nesomernosti, ki škodujejo čezatlantskemu sodelovanju. Zato je za prihodnje sodelovanje z Združenimi državami nujna okrepitev politične Evropske unije. Omogočila bo boljšo delitev bremen pri uresničevanju mednarodnih odgovornosti obeh partneric.

Med tema dvema dejanskima strateškima partnericama so potrebni globlji in bolj strukturirani odnosi, te odnose pa je treba tudi institucionalizirati. Poročilo, ki ga obravnavamo danes, priporoča strateško okrepitev partnerstva in proces te krepitve. V tem smislu bi morali razmišljati o soustanovitvi pravega konfederativnega čezatlantskega organa z Združenimi državami Amerike.

Hkrati pa bi učvrstitev čezatlantskega strateškega partnerstva morala odpreti nove možnosti za razvoj sodelovanja s tretjim glavnim akterjem na severni polobli, to je z Rusijo. Odnosi med Združenimi državami in Evropsko unijo ne bi smeli veljati za čezatlantsko zaveznitvo proti Rusiji, pač pa za izhodiščno točko za oblikovanje formule tristranskega sodelovanja pri vzdrževanju varnosti in stabilnosti v svetu.

Za zaključek bi rad še dejal, da si ne smemo dovoliti nestvarnih pričakovanj, pač pa moramo graditi na stvarnih predpostavkah o tem, česa so Evropska unija in Združene države sposobne, ob tem pa te sposobnosti razvijati. V tem smislu podpiram priporočila iz poročila. Naj se še osebno zahvalim gospodu Millánu Monu za prizadevno in prijazno pomoč, ki nam jo je nudil pri oblikovanju teh priporočil.

Sarah Ludford, v imenu skupine ALDE. - Gospod predsednik, rada bi spregovorila o vprašanih sodstva in varnosti, ki jih zajema poročilo, ne zato, ker me gospodarski vidiki ne bi zanimali, pač pa zato, ker imam na voljo le tri minute.

Nedvomno je čezatlantsko sodelovanje v boju proti terorizmu in velikemu kriminalu nujno, vendar se mora odvijati ob polnem spoštovanju prava – domačega in mednarodnega – in temeljnih pravic. Pri izmenjavi podatkov mora veljati čvrsta in zavezujoča ureditev zaščite podatkov.

Najočitnejši znak sprememb usmeritev od predsednika Obame je njegova odločitev za zaprtje taborišča Guantánamo Bay. To je zelo pozdravno in naša zbornica je pozvala države članice, naj se pozitivno odzovejo na uradno prošnjo ZDA za sprejem približno 60 nenevarnih bivših zapornikov, za katere obtožnice ne bodo vložene. Ta prošnja je bila uradno izročena prejšnji teden ob obisku podpredsednika Barrota in ministra Langerja, in upam, da bomo kmalu priča rezultatom. Kot vem, k ugodnemu odzivu pomaga tudi pripravljenost Američanov, da tudi oni sprejmejo nekaj naših ljudi, na primer 17 Ujgurov.

Dobro bi bilo tudi, če bi predsednik Obama lahko svojo januarsko izvršilno odredbo nadgradil in napovedal ukinitve vseh centrov za pridržanje, ki jih ima CIA, in popolno opustitev izrednih izročitev. Da ne bi moglo priti do ponovitev takih dogodkov, predvsem pa ne tajnega sodelovanja Evrope v njih, je potrebno popolno

razkritje dogajanj v zadnjih sedmih letih in pol, vključno s sramotnim najemanjem zunanjih izvajalcev pri mučenju.

Poročilo, s spremembo, ki sem jo predložil, nujno poziva novo administracijo ZDA, naj ratificira statut Mednarodnega kazenskega sodišča in pristopi k njemu. To bi vsekakor utrdilo položaj sodišča. Tudi odprava smrtnih kazni v ZDA bi veljala za zgled svetu.

Takojšnja uveljavitev sporazumov o izročitvi in pravni pomoči med EU in ZDA bi spodbudila sodelovanje na področju kazenskega prava, pa tudi odpravila sive lise, ki so doslej omogočale polete za izredne izročitve. Tako sodelovanje pa lahko podpiramo le, če zagotavlja pošteno obravnavo. V mojem volilnem okrožju živi človek, ki mu grozijo izročitve in nato desetletja v najstrožjem zaporu, ker je vdrl v računalniški sistem Pentagona. Lahko nas sicer skrbi, ker mu je to uspelo, ampak ta človek je računalniški čudak, ne pa terorist, poleg tega pa trpi za Aspergerjevim sindromom. ZDA bi morale odstopiti od svoje zahteve za izročitve in dovoliti sojenje v Veliki Britaniji, če je sojenje sploh potrebno.

Na koncu bi se rada dotaknila še vsebine sprememb skupine ALDE, ki zadevajo spletne igre na srečo. Ta spor, pri katerem gre za nezakonite selektivne pregone in prepovedi izključno evropskih operaterjev spletnih iger na srečo v ZDA, se mora nujno čim prej razrešiti. ZDA zagotavlja STO, da so na njenem ozemlju prepovedane vse spletne stave, to pa ni res. ZDA dopuščajo spletne konjske stave, pa tudi uradne državne loterije lastnih izvajalcev, preganjajo pa le tuje izvajalce.

Nimam posebnih simpatij do spletnih iger na srečo – v resnici me celo skrbijo – za tako pristransko obravnavo in posmehovanje odločbam STO pa v zdravih čezatlantskih odnosih pač ni prostora. Mimogrede, tudi za vizume ne, in upam, da bomo kmalu doživeli odpravo vizumov za vse državljane EU.

Konrad Szymański, v imenu skupine UEN. – (PL) Gospod predsednik, verjetno ni nobenega pomembnejšega mednarodnega problema, ki bi ga lahko rešili sami. Nimam v mislih le Irana, Iraka ali Afganistana. Zaradi mednarodnega terorizma se mamejo sami temelji mednarodne ureditve. Treba je reformirati ženevsko konvencijo, da se bo mogoče učinkoviteje odzivati na grožnje, ki ne zadevajo le posamezne države.

Kljub optimističnim deklaracijam je prihodnost Nata danes vprašljiva. Če naj bo zavezništvo še naprej porok naše varnosti, morajo evropske države okrepiti svoja politična in vojaška prizadevanja. Naše sodelovanje pa bi moralo biti pragmatično – priznati bi morali, da Američani zastopajo drugačen, a enako veljaven model demokracije, in biti zmerni pri dajanju nasvetov glede mednarodnega prava, Mednarodnega kazenskega sodišča in smrtnih kazni.

Joost Lagendijk, v imenu skupine Verts/ALE. – (NL) Gospod predsednik, smo na pragu novih odnosov med Evropsko unijo in Združenimi državami. Vsi vemo, kako hudo je tem odnosom škodovalo osemletno bivanje Georgea W. Busha v Beli hiši. Zato je bilo toliko Evropejcev veselih izvolitve Baracka Obame in njegove obljube, da bo na vrsti področij deloval bistveno drugače. Poročilo gospoda Millána Mona odpira vsa ta pomembna vprašanja. Med primeri sta skupni pristop k podnebnim spremembam in k finančni ter gospodarski krizi. Imamo tudi druge primere, kakršni so potreba po uveljavitvi nove strategije v Afganistanu in Pakistanu in ukinitve taborišča Guantánamo Bay. Slednji primer, taborišče Guantánamo Bay, je bil ena od krivic, ki je hudo škodovala moralni avtoriteti Združenih držav po svetu. Enako velja za mučenje in izročitve. Predsednik Obama namerava te prakse odpraviti, to pa toplo pozdravlja tudi moja skupina.

Obstaja pa še ena odločitev, ki ni toliko opazna, je pa vsaj v mojih očeh prav tako sramotna in jo je treba preklicati, in to čim prej. Mislim na zavrnitev sodelovanja z Mednarodnim kazenskim sodiščem v Haagu. Še huje, Kongres ZDA je celo kljubovalno sprejel zakon o zaščiti pripadnikov svojih sil le mesec dni po ustanovitvi sodišča julija 2002.

In kaj točno določa ta zakon? Zakon prepoveduje institucijam in državljanom ZDA sodelovati s sodiščem ali mu posredovati podatke. Zahteva od Američanov, da si pred sodelovanjem v operacijah Združenih narodov priskrbijo mednarodno zagotovilo imunitete. Z drugimi besedami, onemogoča njihov pregon. Države, ki so podpisale konvencijo o sodišču, so lahko za to kaznovane, in ZDA jih dejansko kaznujejo. Na koncu pa še določba, ki je v moji domovini, Nizozemski, povzročila največ vznemirjenja – zakon daje predsedniku ZDA vsa potrebna pooblastila oziroma mu omogoča uporabiti vsa potrebna sredstva, da zagotovi izpustitev ameriškega osebja iz pripora Mednarodnega kazenskega sodišča. Zato na Nizozemskem imenujemo ta zakon „Zakon o invaziji na Haag“.

O tem bi se lahko precej šalili, in v resnici smo doslej – upravičeno – tudi res razdrli precej šal. To pa lahko zamegli težo celotne zadeve. Zakon je bila skrajno sovražna in simbolična reakcija predsednika Busha na

ustanovitev sodišča. Zdaj je potrebna enako simbolična, a, upajmo, bolj prijateljska reakcija predsednika Obame. Pozivam ga, naj prekliče ta zakon in začne sodelovati z Mednarodnim kazenskim sodiščem, Komisijo in Svet pa pozivam, naj predsednika Obamo opozorita na zadevo na srečanju z njim prihodnji teden.

Jiří Maštálka, v imenu skupine GUE/NGL. – (CS) Gospod predsednik, gospe in gospodje, poročilo sem prebral z velikim zanimanjem in odkrito lahko rečem, da me je rahlo zmedlo. Poročilo sestavlja 61 točk in je zelo izčrpno, a po mojem mnenju je zelo nejasno. Popolnoma zanemarja ali sploh ne vključuje vprašanj, ki najbolj zadevajo navadne ljudi v Češki republiki in v Evropi. V njem ne najdem nobenega določnega mnenja o sedanji globalni gospodarski krizi in pristopih EU ter ZDA. Ne najdem nobenega mnenja o vojni, ki jo precej neuspešno skupaj z ZDA vodi nekaj držav EU v Afganistanu. Stališče, navedeno v poročilu, je neodgovorno zavito. Kaj pomeni poziv „naj pripravijo nov skupen strateški koncept“? Izjava „pozdravlja imenovanje Richarda Holbrooka za edinega posebnega odposlanca za pakistansko-afganistansko regijo“ je povsem neumestna v poročilu te vrste in ni nič drugega kot ena od medsebojnih uslug med skupinico politikov, ki so se pred 10 leti odločili za bombardiranje Jugoslavije. Prav tako popolnoma manjka jasno stališče o načrtu izgradnje elementov protiraketnega obrambnega sistema ZDA v Srednji Evropi, ki je med drugim kamen spotike v mednarodnih odnosih in spet obuja programe militarizacije vesolja.

Poročilo sicer prinaša opazen odmik od dosedanje politike dvojnih meril pri odnosih z vzhodno Evropo in bolj poudarja pomen mednarodnega prava, v celoti pa je videti kot gradivo v obrambo visokega predstavnika EU Javierja Solane. Naloga je bila opravljena dobro in ni nikakršne potrebe po bistvenih spremembah. Gradivo vsebuje tudi poziv k ustanovitvi dveh novih skupnih teles EU in ZDA ter predlog za to. Po mojem mnenju literarnih stvaritev te vrste ne bi smeli posredovati Evropskemu parlamentu v obravnavo. Namesto tega rabimo resolucijo o tem, kako ravnati v zvezi s temeljnimi problemi, ki pestijo današnji svet.

Bastiaan Belder, v imenu skupine IND/DEM. – (NL) Gospod predsednik, zelo se strinjam z duhom, ki preveva poročilo gospoda Millána Mona v zvezi z izjemnim pomenom zdravih čezatlantskih odnosov za Evropsko unijo. Prav ima, ko se sklicuje na resnično skupno politične in socialne vrednote.

Ob tej pohvali pa bi rad podal tudi nekaj kritičnih opazk. Menim, da je škoda, da poročevalec le bežno, v 35. točki, priporoča skupen čezatlantski pristop glede Kitajske. Ni konkretnih predlogov, in to v času globalne krize in končnih priprav na srečanje G20 v Londonu, kjer bodo vse oči uprte v finančne rezerve in finančno moč Pekinga. Res, v 47. točki poročevalec našteje skupne čezatlantske trgovinske interese, kakršen je uveljavljanje pravic intelektualne lastnine. Kaj pa področje skupnega interesa - Kitajska - gospod Millán Mon?

Moja druga opazka zadeva pravilno osvetlitev multilateralizma, pojma, o katerem v naši zbornici tako pogosto pridigamo. Samo Združene države s svojo politično voljo in vojaško močjo so pripravljene in sposobne zagotavljati stabilnost in varnost po svetu. Naj napravimo kratko primerjavo z Evropo. Naloga Evrope je preprosto odgovorno in zanesljivo podpirati Washington. Zame je to pravo čezatlantsko sodelovanje, saj se moramo ob tem, da Združene države sicer potrebujejo Evropo, zavedati, da Evropa potrebuje Američane mnogo bolj, kot oni potrebujejo nas. Sprijaznimo se s tem dejstvom.

Jana Bobošíková (NI). – (CS) Gospe in gospodje, čestitam gospodu Millánu Monu za njegovo uporabno in navdihujoče poročilo o stanju čezatlantskih odnosov. Ker ni časa za podrobno analizo, bi rada podala le nekaj pripomb. Prvič, besedilo resolucije v točki B ne bi smelo s tako gotovostjo trditi, da bo Lizbonska pogodba v resnici uveljavljena. Tega še ne vemo. Drugič, v poglavju, kjer poročilo pravilno navaja, da je potrebna reforma mednarodnega finančnega sistema, Svetovne banke in MDS, manjka zahteva po reformi in strožji ureditvi področja bonitetnih agencij. Te agencije so bankam in zavarovalnicam podeljevale najvišje bonitete, trojni A, celo v času, ko so bile te do grla v slabi aktivni, dejansko bankrotirane, svojim vodilnim pa so izplačevale milijarde. Tretjič, poročilo se v 24. točki sklicuje na poročilo skupine 16 ameriških tiskovnih agencij o globalnih trendih v obdobju do leta 2025. Opozorila bi vas rada, da so podobne analize objavili tudi v Rusiji in na Kitajskem, poročilo pa jih ne upošteva ustrezno. Kitajski bi bilo treba vsekakor posvetiti več pozornosti. Naj opozorim, da je Financial Times prejšnji teden objavil, da so tri največje banke na svetu, merjeno po tržni vrednosti, kitajske. BDP Kitajske že lovi BDP Združenih držav. EU bi morala ustrezno prilagoditi svoje ravnanje. Četrtrič, v 31. in 32. točki je navedena vrsta natančnih načrtov v zvezi z Rusijo. Beremo, da je potrebno konstruktivno sodelovanje, že v 33. točki pa poročilo poziva EU in ZDA, naj razvijejo skupno strategijo za šest držav nekdanje Sovjetske zveze, kjer je ruščina zelo razširjen jezik in ki imajo tudi rusko prebivalstvo. Gospe in gospodje, po besedah poročila naj bi to strategijo izvajali brez Ruske federacije. Če je tako, se bojim, da na žalost ne govorimo o konstruktivnem sodelovanju, pač pa o sejanju vrste novih sporov; upam, da nimamo takih namer.

Elmar Brok (PPE-DE). – (DE) Gospod predsednik, komisarka, gospod predsednik Sveta, gospe in gospodje, Evropska unija in njene države članice ter Združene države Amerike so sile demokracije in miru. Njihova zakladnica vrednot je najbogatejša v celotni skupnosti držav na našem planetu.

Združene države so na zadnjih volitvah še enkrat dokazale svojo sposobnost prenove in pomladitve v tem procesu, ki temelji na vrednotah in demokraciji. Kot je spet dokazal posojilni krč, je za svetovno ureditev izrednega pomena, da začnemo Evropejci in Američani tesneje sodelovati in da združimo svoje interese, saj bomo le tako lahko vzpostavili ustrezne standarde in poglobili odnose med našimi državami.

Zato ocenjujem, da je v tem prelomnem trenutku poročilo gospoda Millána Mona izredno pomembno gradivo. Prizadevati si moramo za nadaljnjo krepitev vloge Transatlantskega ekonomskega sveta in oblikovati politiko za odpravo trgovinskih ovir, ki niso povezane s tarifami, da bomo lahko združili svoje interese, vzpostavili čezatlantski trg in s tem trajno poglobili tudi naše politične odnose.

Zavedati se moramo, da do tega lahko pride le ob sodelovanju parlamentov, saj je mogoče le v parlamentih ustrezno prilagoditi večino predpisov, in da so ta proces ter predlogi v zvezi s čezatlantskim dialogom zakonodajalcev ter čezatlantsko skupščino izjemno pomembni.

Nadalje je odločilnega pomena, da že danes začnemo razvijati dolgoročne strategije, ki nam bodo omogočile oblikovati skupne načrte, in da obe strani vesta, kakšni bodo naši skupni interesi čez 10 ali 20 let, da bomo lahko na njihovi podlagi oblikovali praktične politike. Prepričan sem tudi, da bo na podlagi tega češko predsedstvo lahko zadevo 5. aprila primerno predstavilo Američanom, da bomo lahko okrepili naše povezave v skupno korist.

Še zadnja pripomba: Vse to bo mogoče le, če bo Evropska unija močnejši in verodostojnejši partner, če bo imela dokument, kakršen je Lizbonska pogodba, in če si bo pridobila svobodo delovanja v zunanji politiki. Zato bi rad prosil tudi, da ob tej uri zavarujemo svoje interese in upoštevamo, da so naslednji koraki potrebni, da bomo lahko vstopili v partnerstvo z Združenimi državami Amerike kot enakopraven partner.

Erika Mann (PSE). – Gospod predsednik, rada bi povedala nekaj besed o naših gospodarskih odnosih. Rada bi se zahvalila kolegu gospodu Millánu Monu za njegovo odlično poročilo.

Spomniti moramo sami sebe, kaj sploh želimo doseči. Namreč, Evropski parlament, ob naknadni podpori Sveta in Komisije, je tisti, ki je prišel na dan z zamislijo tesnejših gospodarskih odnosov in vzpostavitev čezatlantskega trga. Tej zamisli o čezatlantskem trgu je sledila zamisel o Transatlantskem ekonomskem svetu. Vsaka od teh zamisli lahko zaživi le ob močni podpori obeh strani. Nova vlada v Združenih državah še ne pomeni samodejno tudi močne podpore Transatlantskemu ekonomskemu svetu, saj se trenutno ubadamo s hudo gospodarsko in finančno krizo.

Zato nujno pozivam Komisijo in Svet, naj poskrbita za potrebno podporo Transatlantskemu ekonomskemu svetu, saj podpora ni nekaj samodejnega.

Naj vas spomnim na tri zelo pomembne točke na dnevnem redu, ki jim moramo nekako razrešiti. Prva točka je trgovinski spor. Ta točka je zaenkrat precej obsežna, osredotočila pa bi se rada na eno pomembno temo, in sicer na spor Airbus-Boeing, ki ga rešuje STO, vendar rešitev neprestano odlaga. Nujno vas pozivam, da rešitev najdete. Zadeva sicer ni na dnevnem redu Transatlantskega ekonomskega sveta, rešitev pa potrebujemo kmalu, ali pa bomo imeli težave v pomembnem gospodarskem sektorju.

Moja druga želja je, da bi nam končno priskrbeli okvirni načrt, da bomo imeli pregled nad tem, o kakšnih temah sploh razpravlja Transatlantski ekonomski svet. Za tak načrt smo že velikokrat prosili. Vem, da se Svet ukvarja s tem, pravega napredka pa še ni. Želimo čimprejšnjo obravnavo o varnosti zabojskih na obeh straneh. To je bilo sklenjeno na zadnjem sestanku Transatlantskega ekonomskega sveta, sklep pa je treba še izvršiti.

Moja zadnja točka je naslednja: Poskrbite, da boste Transatlantski ekonomski svet obvestili o zamisli o določitvi skupnih referenčnih meril za energetske intenzivne industrijske panoge. Edino na ta način bo mogoče rešiti probleme v energetske intenzivnih industrijskih panogah.

PRESEDSTVO: GOSPOD DOS SANTOS

podpredsednik

Anneli Jäätteenmäki (ALDE). – Gospod predsednik, naslednji teden pride v Evropo predsednik Obama na svoj prvi obisk v tujini, v dokaz svoje privrženosti čezatlantskemu zavezništvu in dialogu.

Kot novoizvoljeni predsednik vzbuja upanje v spremembe, ne le v Združenih državah, pač pa po vsem svetu in tudi v Evropi. Nujno je, da EU vzpostavi omrežje komuniciranja, ki bo omogočilo tesen dialog z Združenimi državami o številnih ključnih temah, na primer o bližnjevzhodnem sporu, gospodarski krizi in podnebnih spremembah. Te teme so globalni problemi, zato je za njihovo obravnavo nujno mednarodno sodelovanje med Združenimi državami, Evropsko unijo, evropskimi državami, Kitajsko, Indijo in vsemi državami sveta.

Bogusław Rogalski (UEN). – (PL) Gospod predsednik, predsedniške volitve v Združenih državah so odprle novo obdobje v zgodovini odnosov s to državo, pa tudi novo obdobje v sami državi. Upam, da bo sprememba v Združenih državah evolucija, ne revolucija.

Me pa navdajajo z negotovostjo čudni, vedno tesnejši odnosi med Združenimi državami in Rusijo v škodo mednarodnih sporazumov z nekaterimi evropskimi državami, na primer Poljsko ali Češko republiko, na primer o gradnji protiraketnega štita, kjer so Združene države že odstopile od svojih nekdanjih obljub tem državam. Spomnimo se tudi vizumov, ki jih Združene države še vedno zahtevajo pri nekaterih državah članicah. Take stvari se v čezatlantskih odnosih med EU in ZDA ne bi smele dogajati.

Krepitvi čezatlantskih odnosov moramo posvečati posebno pozornost zlasti na področju boja proti terorizmu, odnosi pa morajo temeljiti predvsem na spoštovanju mednarodnega prava. Kot je rekel Barack Obama: „Nobena država, ne glede na to, kako velika ali močna je, ne mora obvladati takih izzivov sama“. Tega ne smemo pozabiti tudi v naši zbornici, kajti pogosto se mi zdi, da mislimo, da se lahko Evropska unija sama spoprime s tem globalnim izzivom.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Gospod predsednik, v svojem dokumentu so naš kolega gospod Millán Mon, ob njem pa tudi komisarka in minister, predstavili možne rešitve, strategije in cilje, ki naj nas vodijo pri sodelovanju z Ameriko. Rad bi delil z vami misel, ki me je prešinila.

Menim, da volilno geslo Baracka Obame – „Sprememba, ki jo potrebujemo“ – zadeva tudi nas, Evropejce. Pri tem mislim na spremembo našega odnosa do ZDA. Na eni strani občudujemo bogastvo, gospodarstvo, znanost, film, glasbo in svobodo te zgodovinsko mlade družbe. Na drugi strani pa najdemo odpor, ali celo sovražnost, zlasti pri številnih članih parlamenta na levem krilu, do ameriške politike, ameriške religioznosti in ameriškega kapitalizma. Paradoksalno imamo Rusijo neomajno za prijateljico, ne glede na to, kaj počne, četudi gre za najhujše napade, na primer za umore novinarjev, Amerika pa je naš partner v oblačilih sovražnika, čeprav je Evropo osvobodila nacistov, ne da bi bila to njena obveznost, pač pa je to storila prostovoljno. Velja za sovražnika, ki je sicer pomagal obnoviti Evropo, ni si pa zato zaslužil naziva trajnega koalicijskega partnerja.

Govorim torej o primernih merilih in sodbah ob upoštevanju zdrave pameti, ne o pravilni in pošteni ideologiji, kot da bi poslušali odmev iz Moskve. Kar je pri ZDA slabega ali zgrešenega, moramo ustrezno oceniti, kar je dobrega in bi nam lahko pomagalo pri uresničevanju ciljev EU, pa moramo znati ceniti. Sodelovanje mora temeljiti na realni podlagi, ob tem pa tudi na stanovitni volji reševati probleme skupaj. Številne izjave, aplavzi, spremembe in celotne resolucije levičarjev v zadnjih štirih letih, ki sem jim bil priča, so pogosto temeljili na negativnem, posplošenem odnosu, ne vedno na dejstvih. Dovolite mi še zadnji stavek, gospod predsednik – Barack Obama je postal predsednik po volji naroda, naroda, ki je vreden sodelovanja, naroda, ki ščiti vrednote, ki so pomembne tudi nam.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Gospe in gospodje, Evropa in ZDA se soočajo s celo vrsto globalnih problemov in globalnih izzivov. S finančno in gospodarsko krizo, problemi globalnega segrevanja, terorizmom, širjenjem jedrskega orožja, nerešenimi problemi in spori na Bližnjem vzhodu, v Iraku in Afganistanu, ter vrsto drugih problemov. Niti EU niti ZDA ne morejo rešiti nobenega od teh problemov brez ustreznega sodelovanja, na primer strateškega sodelovanja in strateškega partnerstva, o kakršnih govorimo tukaj. Partnerstvo na osnovi skupnih vrednot svobode, človekovih pravic, državljanskih svoboščin in demokracije, vrednot, ki svojo veljavo dokazujejo že 60 let.

Nastop nove administracije v ZDA je tudi na naši strani sprostil veliko pripravljenost za sodelovanje. Nekaj tednov nazaj nas smo nekateri med nami imeli priložnost obiskati Washington, kjer smo se pogovarjali ne le s podsekretarji v zunanjem ministrstvu, pač pa tudi z našimi kolegi v Kongresu, Senatu in raznih znanstvenih ustanovah. Ugotavljamo pripravljenost na sodelovanje, na skupno delo in skupno reševanje zadev. Zato se tudi jaz pridružujem pozivu, naj člani Evropskega parlamenta okrepimo in poglobimo sodelovanje z našimi ameriškimi kolegi.

Strateško sodelovanje med Evropo in Združenimi državami pa ne bi smelo biti uperjeno proti tretjim državam, proti partnericam, kakršni sta Rusija in Kitajsko. Tako na primer problemov nadzora jedrske razorožitve ni

mogoče rešiti brez sodelovanja Rusije. Zato pozdravljam med drugim tudi obnovitev pogovorov o Pogodbi START, pa tudi razpravo z ruskimi partnerji o ameriški protiraketni obrambi v Evropi. Vse to je zelo pomembno. Za zaključek bi rad zaželel češkemu predsedstvu uspešno izvedbo bližnjega srečanja na vrhu v Pragi in se zahvalil gospodu Millánu Monu za njegovo poročilo.

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). – (ES) Gospod predsednik, pred kratkim je Gordon Brown rekel v Združenih državah, v Washingtonu, kjer je imel govor kot prvi evropski voditelj, da politični spomin ne beleži obdobja, v katerem bi bila Evropa tako naklonjena Združenim državam kot danes. To je zagotovo res. Nikoli še nismo doživeli toliko pro-amerikanizma ali celo amerikanizma v naših družbah v celoti, pa tudi v krogih naših političnih, kulturnih in družbenih elit.

To moramo izkoristiti. Gre za splošno občutje, ki presega osebne simpatije do nove vlade, združeno s širokim skupnim seznamom nalog, ki nam lahko služi kot podlaga za delo, kot je bilo dobro razloženo v poročilu, o katerem glasujemo jutri.

Prav tako pomembno pa je, da ne pozabimo, da kljub mnogim stvarem, ki so nam skupne, naši interesi niso vedno enaki, zato obstajajo, kot pri vseh prijateljih, ki odkrito govorijo med seboj, si gledajo v oči in lahko delajo skupaj, določena področja, kjer bodo med nami razlike tudi v prihodnje. To velja še toliko bolj, ker služimo zelo različnim družbam, pri čemer imam v mislih zlasti sferi gospodarstva in trgovine, ker imamo več odprtih vprašanj, ki jih bo treba razrešiti sicer ob najiskrenejšem sodelovanju, vendar ob upoštevanju različnih pogledov vsake od strani.

V tem smislu mora biti Evropska unija samokritična glede tega, kaj mora še storiti in kaj izboljšati, da bo verodostojna. Vemo, da bomo imeli po sprejetju Lizbonske pogodbe učinkovitejše instrumente in jih bomo lahko tudi uporabljali. Že zdaj pa se moramo zavedati, da si moramo spoštovanje in upoštevanje s strani Združenih držav zaslužiti tudi z reformo načina našega delovanja.

James Elles (PPE-DE). - Gospod predsednik, mislim, da je poročilo, ki ga imamo pred seboj, zelo pomembno, saj je poročevalcu, Franciscu Millánu Monu, uspelo v Odboru za zunanje zadeve doseči skoraj popolno soglasje o njem. Česa takega v preteklosti še nisem doživel: vse skupine so se dejansko združile v podpori trdnjšemu čezatlantskemu partnerstvu. Opazil sem, da v tem poročilu partnerstvo prvič doslej označujemo kot svoje najbolj strateško partnerstvo. Imamo tudi vrsto drugih, to partnerstvo pa je za nas v Evropski uniji ključnega pomena.

Kot je bilo že omenjeno, lahko občutimo nov ton, osebno pa čutim tudi, da ta ton dajejo Američani, ki poizvedujejo, kaj lahko stori Evropa, da bi postala partner v globalnem sistemu, mi pa moramo razmisliti, kaj bomo lahko prispevali v tem procesu.

Menim, da so bile najpomembnejša točka te razprave vaše besede, gospa komisarka, ko ste rekli, da pričakujemo bolj strateški dialog, zmožnost premisleka o dolgoročnih trendih, kakršnega najdemo v poročilu nacionalnega sveta obveščevalnih služb 2025, pregleda nad daljšim odsekom poti pred nami, ki nam bo omogočil skupno analizo in nato skupno delovanje na podlagi analize. Sumim, da bo za to potrebno nekaj dela v Evropski uniji, morda naša podpora v proračunu za leto 2010, da bomo lahko oblikovali svoj lastni proces dolgoročnega razmišljanja – kajti zaenkrat lahko opazimo zelo malo dolgoročnega razmišljanja v Komisiji, pa tudi v naši zbornici o dolgoročnih trendih, kakršnega najdemo v poročilu nacionalnega sveta obveščevalnih služb.

Pri tem bomo morali najti pot za uravnoteženja med Evropejci in Američani pri teh razpravah. V zadnjih petih letih lahko v Bruslju opazimo močno prisotnost ameriških neodvisnih skupin strokovnjakov, ki nam narekujejo, kaj naj storimo na določenih področjih politik, v Washingtonu pa je zelo malo Evropejcev, ki bi lahko Američanom posredovali naše zamisli pri oblikovanju evropske politike. Poskrbeti moramo, da bomo z ustreznimi proračunskimi sredstvi podprli tako dejavnost, da bomo zagotovili uravnoteženje prispevkov k čezatlantski razpravi.

Ana Maria Gomes (PSE). - Gospod predsednik, ko smo se po izvolitvi Obame rešili iz opustošenja, ki ga je za seboj pustila Busheva administracija, ugotavljamo, da čezatlantsko partnerstvo ne zadošča več za rešitev glavnih izzivov pred človeštvom, je pa še vedno potrebno.

Evropa mora izkoristiti priložnost in z ZDA oblikovati strategijo izhoda iz sedanje globalne krize ob zagotavljanju človekove varnosti – to pa ne pomeni le reforme mednarodnega finančnega sistema, pač pa ureditev celotnega procesa globalizacije in vlaganje v trajnostno gospodarstvo na svetovni ravni.

Potrebujemo več Evrope in močnejšo Evropo v pomoč Obami pri zapiranju Guantánama, pri odpravi tajnih zaporov, pri opredeljevanju alternativne strategije za varnostne izzive v Afganistanu, Pakistanu, Iranu in Sudanu in pri vzpostavitvi pravice in miru med Izraelci in Arabci.

Za uresničitev razvojnih ciljev tisočletja potrebujemo močnejšo Evropo in resnično partnerstvo z ZDA. Samo EU, ki bo sposobna prevzeti svoj delež bremen in globalno odgovornost, EU, ki ne bo le vsota svojih sestavnih delov, bo Washington jemal resno, in samo taka EU bo lahko vplivala na politiko Obamove administracije ter prispevala k pravemu čezatlantskemu partnerstvu, ki ga svet še vedno potrebuje.

István Szent-Iványi (ALDE). – (HU) V svojem govoru v Berlinu lansko leto je Barack Obama dejal, da Amerika na vsem svetu nima boljšega partnerja of Evrope. Skrajni čas je, da tudi mi povemo, da na vsem svetu nimamo boljšega ali pomembnejšega partnerja od Združenih držav Amerike. Zaveznike moramo iskati med tistimi, s katerimi delimo vrednote in interese, ne med tistimi, ki so zelo oddaljeni od nas.

Evropa nima alternative za čezatlantske odnose. Ves zahodni svet se sooča s hudimi izzivi, mednarodnim terorizmom, širjenjem orožja, podnebnimi spremembami in gospodarsko krizo. V soočenju s temi izzivi lahko uspemo in dosežemo rezultate le skupaj.

Kar se tiče gospodarske krize, lahko skušnjava protekcionizma opazimo v vsaki državi. Tudi v Združenih državah Amerike, saj vemo, da so napovedali program „Kupujte ameriško blago“. Skupaj moramo ukrepati proti protekcionizmu, kajti na koncu nas protekcionizem ne ščiti, ampak nam vsem škoduje.

Velika pričakovanja spremljajo prvi obisk in turnejo gospoda Obame po Evropi. Pričakujemo, da bo vrh G20 položil temelje za skupen institucionalni odziv in postavil skupna pravila za premagovanje globalne gospodarske krize.

Evropa želi postati pomemben mednarodni dejavnik. Institucionalne pogoje za to vzpostavlja Lizbonska pogodba, seveda pa nič ne more nadomestiti politične volje. V mednarodnem življenju moramo prevzeti večjo vlogo, saj nam bo le to omogočilo uresničiti naše ambicije.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). – (RO) Rad bi se zahvalil Franciscu Joséju Millánu Monu za njegovo odlično poročilo o čezatlantskih odnosih.

Kot člani Evropskega parlamenta moramo vztrajati pri zahtevi, da Evropska unija in Združene države Amerike razvijejo skupno strategijo za šest držav v Vzhodni Evropi: Moldavijo, Ukrajino, Gruzijo, Armenijo, Azerbajdžan in Belorusijo, ki so v gorišču evropske sosedске politike, tako da bo mogoče doseči dolgoročne in konkretne rezultate pri izvajanju novega Vzhodnega partnerstva in sinergije Črnega morja. Pozdravljam vključitev moje spremembe o tej temi v poročilo in bi se rad zahvalil kolegom poslancem za podporo tej ideji.

Druga posebno zanimiva točka je predlog poročevalca, naj se ukinejo vizumi za vse evropske državljane, ki želijo potovati v Združene države. Vsi evropski državljani morajo biti deležni enake obravnave. Nesprejemljivo je, da se nekatere državljane Evropske unije obravnava kot drugorazredne državljane.

Poudaril bi rad konkreten, pomemben napredek v zvezi s pogoji za odpravo vizumov. Tako je na primer Romunija januarja 2009 uvedla nove biometrične potne liste s čipi z osebniimi podatki, s 50 varnostnimi elementi, kar je 18 elementov več, kot so jih imeli dosedanja potni listi. Menim pa, da biometrični potni list ne bi smel biti pogoj za vključitev v program odprave vizumov.

Vključitev vseh držav članic EU v program odprave vizumov mora biti prednostna naloga Evropske komisije v dialogu z Združenimi državami.

József Pinior (PSE). – (PL) (na začetku je bil mikrofonsko izključen) (...) kot predsednik Barack Obama imenuje svoje sporočilo na srečanju G20 v Londonu. Gospodarska kriza se je razvila v izziv za ves svet, je pa tudi priložnost za poglobitev in preoblikovanje čezatlantskih odnosov. Poročilo gospoda Mona prikazuje strateške vidike partnerstva med Evropsko unijo in Združenimi državami Amerike. Jasno priča o pomenu, ki ga Evropska unija pripisuje čezatlantskim odnosom.

Novo poglavje v odnosih med EU in ZDA naj služi tudi za okrepitev dejavnosti institucij EU v Združenih državah. V mislih imam evropske institucije, evropske univerze in evropske fundacije. Zdaj je čas za preoblikovanje našega partnerstva, čas, da Evropa samemu Washingtonu in Združenim državam pokaže potencialne današnje Evropske unije, potencialne evropske znanosti, evropske kulture in evropske civilizacije.

Izkoristiti moramo dejstvo, da imajo Združene države novega predsednika - predsednika, ki predstavlja Ameriko, kakršno si Evropa predstavlja že od nekdaj, kot simbol demokracije in svobode.

Toomas Savi (ALDE). - Gospod predsednik, predsednik Obama je dejal: „Amerika nima boljšega partnerja od Evrope“. Prepričan sem, da govorim v imenu mnogih med nami, če rečem, da je ta občutek obojestranski. Izvolitev predsednika Obame je odprla novo poglavje v čezatlantskih odnosih, ki so v preteklosti resno nazadovali. Kot podpredsednik Delegacije za odnose s Kanado sem bil enkrat celo priča temu, da je Kanada morala odigrati vlogo posrednika med Evropsko unijo in Združenimi državami.

Moja druga točka: Pozdravljam zavzemanje predsednika Obame za diplomatsko sodelovanje z Islamsko republiko Iranom. Kot podpornik Prijateljev svobodnega Irana pa upam, da bo v to sodelovanje vključena tudi iranska demokratična opozicija. Pogajanja z Iranom morajo biti pregledna v vseh vidikih. To novo obdobje v odnosih med EU in ZDA se bo, upajmo, odrazilo tudi v odnosih ZDA s tretjimi državami. Predsednik Obama mora visoka pričakovanja Evrope zdaj upravičiti z dejanji.

Alojz Peterle (PPE-DE). - (SL) Nova transatlantska agenda je bila nova leta 1995. V teh letih se je marsikaj spremenilo, zato potrebujemo nov sporazum o partnerstvu.

Za nami je dvajset let po padcu Berlinskega zidu, ki mu je sledila zgodovinska širitev Evropske zveze. V tem času smo doživeli tragičen razmah terorizma in nove grožnje regionalnemu miru. Zavedli smo se spreminjanja podnebja, soočeni smo bili z energetsko, finančno in gospodarsko krizo. Koristno bi bilo, da bi skupaj naredili bilanco po zlomu komunizma in obravnavali globalno stanje sveta z večjo občutljivostjo do medsebojne odvisnosti globalnih igralcev. Poglobljeno partnerstvo z ZDA je treba razvijati v kontekstu novih izzivov in novih spoznanj.

Ne gre samo za finančno in gospodarsko krizo. Gre tudi za krizo globalnega vodenja. Napredovati je treba hkrati na več frontah. Ne moremo biti uspešni z reformo mednarodnega finančnega sistema, če ne bo napredka v Doha-procesu, če ne bomo uspešnejši pri delu za mir in odpravljanju revščine.

Če govorimo o učinkovitem multilateralizmu, potem ga je treba razvijati tako, da bomo vsi zmagali. „Yes, we can.“

V tem duhu se zavzemam za redne politične konzultacije med obema partnerjema in še posebej za okrepitev parlamentarne dimenzije sodelovanja z ustanovitvijo transatlantske skupščine. V poročilu me še posebej veseli poudarek na odpravi omejitev za investiranje in transatlantske finančne storitve.

Ob koncu pozdravljam tudi voljo, ki jo izraža poročilo glede tesnejšega sodelovanja na področju vesoljskih programov, še posebej med Evropsko vesoljsko agencijo in NASO. To ne pomeni, da želim postati astronaut, bolj me zanimajo nove tehnologije.

Helmut Kuhne (PSE). - (DE) Gospod predsednik, velika večina ljudi v Evropski uniji, verjetno pa tudi večina vlad v Evropski uniji, in skoraj zagotovo večina članov zbornice, je novembra upala, da bo Barack Obama izvoljen za predsednika. Njegova izvolitev je pozitiven dogodek, čeprav se je v nekatere govore med današnjo razpravo prikradel kanček dvoma glede tega, ali je res tako pozitiven.

Seveda mora Evropa dosledno zastopati svoja stališča tudi v prihodnje, potekel pa je čas za zlobne pripombe na račun Združenih držav, saj zdaj ne moremo več priročno vsega naprtiti Georgeu Bushu, to pa pomeni nove naloge za nas. Politika Evropske unije in Parlamenta na področju čezatlantskih odnosov ne more biti več omejena na preprosto postavljanje zahtev Združenim državam; zdaj moramo tudi sami povedati, kaj lahko prispevamo v uspešno partnerstvo.

Vzemimo za primer Afganistan, ki ga je omenilo že nekaj poslancev. Kaj naj stori Evropska unija za razširitev in okrepitev policijskih misij, za napredek pri podpori in obnovi civilne družbe v tej državi? To bi morala biti naloga EU, za vojaško plat lahko poskrbi Nato. O tem se moramo pogovoriti zelo konkretno. Kaj lahko ponudimo?

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). - (PL) Gospod predsednik, prvih 50 let po svetovni vojni je razmišljanje o varnosti zahodne Evrope temeljilo na tesnem zavezništvu z Združenimi državami in na načelu nedeljive varnosti, po katerem sta varnost Združenih držav in varnost Evrope neposredno povezani. Tudi po koncu hladne vojne in odmiku nevarnosti velikega spopada v Evropi v, upajmo, neskončno prihodnost, tega načela ne smemo opustiti. Nasprotno, moramo ga ohraniti in postati mora temelj našega razmišljanja o skupni varnosti.

Drugič, rad bi se navezal na besede, ki jih je izrekel gospod Kuhne pred nekaj trenutki. Združene države so zaključile obdobje enostranskega političnega delovanja in so pripravljene na dialog z Evropo, pripravljene na skupno odločanje v partnerstvu z Evropo. Vprašanje je, ali smo na to pripravljeni mi, ali smo pripravljeni zanesljivo uresničevati skupaj sprejete odločitve?

Tunne Kelam (PPE-DE). - Gospod predsednik, gospod Millán Mon je predstavil pomembno in odlično poročilo. Zdaj se lahko vprašamo, kako bi ga lahko začeli čim prej uresničevati.

Globalna gospodarska kriza ponuja praktično vzpodbudo za največji demokraciji na svetu k združitvi moči na temelju skupnih vrednot in podobnih gospodarskih sistemov, saj Združene države in EU skupaj prispevajo več kot polovico v svetovni BDP. Gospod Severin je zelo natančno opazil strateško vzajemnost, namreč, da Evropa potrebuje močne Združene države, ZDA pa potrebujejo močno Evropo. Če bi ti dve partnerici lahko bolje in učinkoviteje uskladili svoje dejavnosti, bi to pomenilo globoko pozitiven prispevek k stabilnosti sveta, pa tudi k rešitvi številnih posebnih regionalnih problemov.

Da, večje zanimanje za Evropo, prožnost in odprtost nove administracije ZDA odpirajo dobrodošlo priložnost, ki jo je treba izkoristiti. Ves čas pa moramo pomniti, da so odnosi z ZDA še vedno najpomembnejše strateško partnerstvo za EU. Vendar zdaj ni čas za deklaracije, čas je za dejanja in poročilo poudarja tri konkretne prednostne naloge. Pozivamo k oblikovanju skupnega programa kratko- in dolgoročnih ciljev, glede globalnih, pa tudi regionalnih vprašanj. Pozivamo k zamenjavi 14 let starega sestava odnosov z novim sporazumom o čezatlantskem partnerstvu, ki bi zajel tudi Ekonomski svet, pozivamo tudi k ustanovitvi Čezatlantskega političnega sveta in k nadgradnji odnosov med parlamentoma v obliki čezatlantske skupščine.

Martí Grau i Segú (PSE). - (ES) Gospod predsednik, izvolitev predsednika Obame je prišla v zgodovinskem času za Združene države, in njenega posebnega pomena se široko zavedamo tudi v Evropi.

Predsednik Obama je glede političnega delovanja na popolnoma enaki valovni dolžini z Evropo, ki jo označujeta ključni besedi „obnova“ in „oživitev“.

Včerajšnji govor ministrskega predsednika Gordona Browna v tej dvorani je jasen dokaz sedanjega medsebojnega razumevanja. Nedvomno si besedi „obnova“ in „oživitev“ zaslužita čim bolj proaktivno vodenje v sedanji krizi, ob kateri načrtujemo razvoj k zelenemu gospodarstvu, v katerem si rast in varovanje okolja ne stojita nasproti, ampak se odlično dopolnjujeta.

Ugotavljamo pa tudi „obnovo“ in „oživitev“ mostov med Evropo in Združenimi državami, ki so bili v zadnjem desetletju precej poškodovani.

Vrnitev Združenih držav k multilateralizmu je za Evropo zelo ugoden znak in pomeni boljše obete za naše cilje miru, pravice in napredka po vsem svetu. V zadnjih letih pa se je pojavila tudi razpoka med civilnima družbama na obeh straneh Atlantika.

Evropske institucije moramo spodbujati sodelovanje in stike vseh vrst med organizacijami, akademskimi krogi, sredstvi obveščanja in vsemi dejavniki družbe, da se bo ta razpoka zacelila.

Luís Queiró (PPE-DE). - (PT) V nasprotju z gospo Gomes, ki je govorila pred nekaj trenutki in je rekla, da so z izvolitvijo predsednika Obame čezatlantski odnosi doživeli ponovno rojstvo, sem prepričan, da so bile vesti o smrti teh odnosov izrazito pretirane. Poročilo to še enkrat dokazuje, zato čestitam poročevalcu.

Evropa in Združene države so že dolgo časa zaveznice, ključne za napredek, razvoj in globalizacijo. Evropa in Združene države se že dolgo časa soočajo z istimi izzivi in imajo iste sovražnike, čeprav nekateri, zlasti na tej strani Atlantika, to neradi priznajo. Evropejci in Američani že dolgo vedo, kaj je treba storiti v prid svetu, ki pa je nepravilen, neenakopraven in nevaren, danes pa je v globalni krizi.

Zaradi krize pa se ne bi smeli umakniti ali oslabiti naše diplomatske trdnosti ali političnih in vojaških prizadevanj v skladu z našimi zavezniškimi zavezami, niti obrniti hrbta kolektivnemu gospodarstvu ali dovoliti obnovitve protekcionizma, kar bi bilo usodno za oživitev naših gospodarstev.

Po zaslugi globalno odprtega gospodarstva imajo Evropa in Združene države zdaj trdne zaveznice v Japonski, Indiji, Braziliji in vrsti azijskih držav.

Kljub sedanji krizi je še vedno veliko držav, ki nas imajo za vzor in upajo, da nam bodo nekoč podobne. Iz vseh teh razlogov morajo Evropa in Združene države spet postati zaveznice, ki vodijo, širijo in globalizirajo gospodarstvo blagostanja.

Tudi zato je naslednji vrh G20 tako pomemben, ne kot priložnost ugotoviti, kdo je najbližji Baracku Obami, pač pa kot priložnost dokazati, da lahko priskrbimo odgovore in vodstvo: sodelovali bomo z novimi silami pri potrebnih reformah, zavedati pa se moramo, da samo gospodarski model, ki temelji na ustvarjalni moči človeštva, prinaša blagostanje – pravim blagostanje, ne pohlep –, delovna mesta in razvoj po zmagi nad krizo.

Gospod predsednik, ni druge poti, če želimo trajno rešitev, nova delovna mesta in solidarnost s tistimi, ki so v teh težkih časih v največji stiski.

Dušana Zdravkova (PPE-DE). – (BG) Komisarka, rada bi se zahvalila poročevalcu, gospodu Millánu Monu, za njegovo izčrpno poročilo in za odločna stališča glede odprave vizumov.

Štiri leta po začetku pogajanj o odpravi vizumov med ZDA in Evropsko unijo mora 80 milijonov državljanov držav članic še vedno stati v vrstah za ameriški vizum v potnem listu. Kljub znatnim rezultatom, doseženim do danes, administracija ZDA še vedno noče napraviti zadnjega koraka in uporabiti načela vzajemnosti za preostalih pet držav članic ter jih vključiti v program odprave vizumov.

V naši resoluciji z dne 22. maja 2008 smo pozvali k zaključku pogajanj o vključitvi vseh držav članic v program odprave vizumov pred junjskimi evropskimi volitvami. Dosedanje pomanjkanje napredka na tem področju, pa tudi številni znaki v medijih, da ZDA ne nameravajo bistveno spremeniti svoje politike, so zaskrbljujoči.

Rada bi tudi omenila obisk komisarja Barrota v Washingtonu prejšnji teden, kjer so se nadaljevala pogajanja o odpravi omejitev pri vizumih. Ni jasno, ali bodo temu obisku sledili kakšni konkretni rezultati. Bojim se, da ne glede na vse napore Komisije zastavljeni cilj ne bo dosežen do izteka tega parlamentarnega mandata.

Rada pa bi tudi omenila, da na žalost nekatera dejanja posameznih držav članic še prispevajo k temu, da Američani Evropske unije nimajo za popolno celoto. Zato bi rada izkoristila priložnost in pozvala vse evropske vlade, naj spremenijo svoje politike in zagotovijo konkretno podporo predstavnikom Evropske komisije.

Poleg tega nujno pozivam kolege poslance, naj podprejo deklaracijo skupine poslancev, v kateri sem tudi sama, v prid ameriški odpravi vizumov za državljane vseh držav članic Evropske unije.

Urszula Gacek (PPE-DE). - Gospod predsednik, izvolitev predsednika Obame je spremljalo navdušenje v ZDA in v Evropi, res pa je, da od 44. predsednika ZDA veliko pričakujemo. Sooča se z izzivi, s kakršnimi se ni bilo treba v mirnem času ukvarjati še nobenemu njegovemu predhodniku, odkar pomnimo. Doma ima finančno in gospodarsko krizo, ki meji že na sesutje finančnih trgov, vpliva na celotno svetovno gospodarstvo in še dolgo ne bo rešena. Zavezal se je poiskati rešitev za v vojni trpeči Afganistan in za Pakistan, na katerega se širijo negativni učinki te vojne. Preti mu nevarnost iz Irana, ki postopoma postaja jedrska sila.

Verjamemo v trdne čezatlantske odnose, temelječe na naših skupnih vrednotah demokracije in tržnega gospodarstva. Spoštujemo prednostne naloge, ki sta si jih zastavila predsednik Obama in njegova nova administracija. Nismo užaljeni, če ZDA menijo, da lahko nekatere od svojih ciljev dosežejo le s sodelovanjem med ZDA in Rusijo. Evropa ponuja roko Združenim državam. Pred nekaj tedni smo v naši zbornici izrazili pripravljenost na sodelovanje pri zaprtju taborišča Guantánamo Bay in preselitvi nekdanjih zapornikov.

Države članice iz nekdanjega vzhodnega bloka morajo biti še posebej hvaležne Združenim državam. V severnoatlantsko skupnost smo bili sprejeti nekaj let pred sprejemom v EU. Poljska je izrazila svojo hvaležnost tako, da je zagotovila pripravljenost podpreti ZDA, kjer koli je treba, vključno z vojaškim sodelovanjem v Iraku in Afganistanu. Pozivam novo administracijo, naj te podpore ne jemlje kot nekaj samo po sebi umevnega. Mlajše generacije Poljakov, ki so zrasle v demokraciji, so na dolg, ki ga nalaga hvaležnost, že pozabile. Pri uresničevanju svojih širših ciljev ZDA ne bi smele pozabiti, da imajo tudi zvesti zavezniki občutljive točke, zlasti, kadar ZDA pritiskajo na tipko za povratek na stare odnose z Rusijo.

Geoffrey Van Orden (PPE-DE). - Gospod predsednik, rad bi izrazil nekaj svaril, zlasti v zvezi z novo administracijo predsednika Obame. V zadnjih 60 letih so Združene države zamenjale že vrsto odnosov do združevanja Evrope. Seveda gledajo na nas kot zunanji opazovalec in si morda celo predstavljajo – po mojem mnenju zmotno – da gre za proces, podoben ameriški zgodovinski izkušnji. Tako mnenje še spodbujajo prevladujoče federalistične težnje v institucijah EU. Obstaja nevarnost, da bodo ameriški sogovorniki sprejeli zgodbo, ki jo pripoveduje sama EU, kot dejstvo, ne pa kot zgodbo, ki ima sicer obliko dokumentarnega zapisa, a je polna zavajajočih in izmišljenih vsebin.

ZDA morajo razumeti, da številni med nami menimo, da gre EU v napačno smer in da njene težnje po vzpostavitvi države po imenu Evropa ne odražajo želja naših državljanov, ki sta jim upravičeno pri srcu suverenost lastnih držav in pravica voliti in odstavljeni svoje vlade.

Prav tako ni v interesu Združenih držav, da bi se prostovoljne koalicijske zaveze številnih evropskih držav polastila drugače usmerjena Evropska unija.

Reči moram, da zelo spoštujem gospoda Millána Mona in da lahko delim z njim številna prepričanja, izražena v poročilu, ne pa glavnega poudarka, ki poskuša povzdigniti EU v institucijo, ki bo naš edini govornik v odnosih z Združenimi državami.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). - Gospod predsednik, enotnost Zahoda nam je res pomagala k neodvisnosti in k zaključku hladne vojne, v času, ko so se naše države priključile Natu in EU, pa stanje čezatlantskih odnosov ni bilo boljše.

Sedanja kriza in izzivi, povezani z njo – slabitev varnosti, globalni problemi, kakršni so energija, podnebne spremembe, širitev jedrskega orožja in novi centri moči, ter regionalni problemi, kakršni so Bližnji vzhod, Afganistan, Iran in Afrika – terjajo kolikor mogoče tesno čezatlantsko sodelovanje.

V tem smislu je poročilo koristen prispevek, saj predvsem predlaga načine za institucionalizacijo odnosov, skupni pristop k Rusiji in šestim vzhodnoevropskim državam, vzpostavitev enotnega čezatlantskega trga in razširitev ameriškega programa odprave vizumov na vse države članice EU.

Ne sme nam spdeteti. Zahod bi ob neuspehu izgubil pobudo pri svetovnih zadevah, morda za dolgo časa.

Alexandru Nazare (PPE-DE). – (RO) Če upoštevamo dogajanja v Evropski uniji, na ravni administracije ZDA in po vsem svetu v zadnjih letih, menim, da je zdaj pravi čas za pregled čezatlantskega partnerstva in njegovo prilagoditev novim okoliščinam.

V tem smislu pozdravljam poročilo kolega gospoda Millána Mona in bi mu rad ob tej priložnosti čestital. Poročilo povzema v zelo koristen dokument glavne prednostne naloge Evrope na področju njenih odnosov z Združenimi državami. Vesel sem tudi, da so bile moje spremembe vključene v poročilo.

Rad bi izrazil nekaj opazk.

Prvič, nadaljevati moramo sodelovanje na področju varnosti. Napočil je čas, ko mora Evropa povečati svoj prispevek na bojevališču v Afganistanu, kjer poteka odločilna vojna za prihodnost regije. Naj omenim, da moja domovina, Romunija, zagotavlja podporo Združenim državam v Iraku in v Afganistanu.

Drugič, glede dosjeja energije menim, da je potrebno skupno delovanje pri usklajevanju raziskovanja in iskanja novih čistih virov energije.

Kar se tiče odnosov z Rusijo, imam občutek, da je zdaj pravi čas za sprejem usklajenega pristopa v odnosih med Združenimi državami in Evropo na eni strani ter Rusijo na drugi strani.

Na koncu bi rad pozdravil izredno konstruktivne predloge o ustanovitvi čezatlantskih posvetovalnih organov, tudi za področji zunanje in varnostne politike.

Luis Yáñez-Barnuevo García (PSE). – (ES) Gospod predsednik, na mestu je vzklík: „Dobre novice! Dobre novice!“. Predsedniku Obami je uspel nov čudež, saj je po dolгих letih spet združil Parlament in celotno Evropsko unijo pod skupnim ciljem, ki je okrepitev čezatlantskih odnosov.

V preteklosti smo že doživeli podobne trenutke, na primer takrat, ko sta Bill Clinton in Felipe González leta 1995 podpisala Čezatlantsko agendo; v tistem času je vladal velik optimizem glede prihodnosti. Nato je prišlo osem temnih let predsedovanja gospoda Busha. Temeljito je razdvojil evropske vlade, manj pa javno mnenje. Njegova vlada je neprenehoma kršila načela, ki so temeljnega pomena za Evropsko unijo, na primer načela multilateralizma, podpore Združenim narodom in mednarodnega prava.

Vse to se danes prenavlja in utemeljeno lahko upamo v prihodnost odnosov med Evropsko unijo in Združenimi državami. Zato čestitam gospodu Millánu Monu za njegovo sijajno poročilo, ki prihaja ob zelo primernem času za okrepitev odnosov med dvema celinama.

Íñigo Méndez de Vigo (PPE-DE). – (ES) Gospod predsednik, tudi jaz se pridružujem vzklíku „Dobre novice!“ gospoda Yáñez-Barnueve García, saj sem prepričan, da poročilo označuje preokretnico v odnosih z Združenimi državami.

Pred kratkim mi je dobra prijateljica povedala, da je bila v Združenih državah in da je bila presenečena nad tem, kako malo tam poznajo nove institucije in nove postopke, ki jih uvaja Lizbonska pogodba.

Če bi moral pohvaliti oziroma izpostaviti kot zelo pozitivno eno samo stvar v odličnem poročilu gospoda Millána Mona, bi pohvalil prav to: da umešča čezatlantske odnose v okolje Lizbonske pogodbe in opiše vse glavne mehanizme, ki jih uvaja Lizbonska pogodba, s katerimi lahko Evropska unija poskrbi za tesne odnose z Združenimi državami.

Nas kot Evropejce opremlja z orodji, s katerimi bomo lahko izražali svoje evropske želje, kar bi bilo zelo potrebno že v preteklosti, je potrebno zdaj in bo nedvomno potrebno tudi v prihodnje.

Tudi jaz bi rad čestital gospodu Millánu Monu za odlično poročilo.

Alexandr Vondra, predsednik Sveta. – Gospod predsednik, zahvaljujem se poslancem za vse prispevke k razpravi in pripombe. Vesel sem, da Evropski parlament, Komisija in predsedstvo delijo pretežno enake poglede na najpomembnejše vidike strateškega dialoga med EU in ZDA. Vesel sem močne podpore glede tem, ki smo jih izbrali za dnevni red prvega neuradnega srečanja s predsednikom Obamo, in sicer: prvič, energetska varnost in podnebne spremembe, drugič, gospodarsko sodelovanje, in tretjič, sodelovanje na področju varnosti in zunanjih odnosov.

Pazljivo sem poslušal vaše pripombe, na primer, da je treba oblikovati novo čezatlantsko agendo, poglobiti sodelovanje na področju zunanje pomoči in razvojne politike, nadaljevati sodelovanje na področju pravosodja in notranjih zadev, vzdrževati dinamiko delovanja Transatlantskega ekonomskega sveta, raziskati možnosti ustanovitve Čezatlantskega političnega sveta itd. Pripombe bomo upoštevali pri pripravah na redni vrh med EU in ZDA v juniju.

Tisti, ki ste opozarjali na druga vprašanja, na primer na odpravo vizumov – saj pri tem ne sodelujejo vse države EU – se lahko spomnite vodilne vloge, ki jo je imela moja država pri tem že leto dni nazaj. Odprava vizumov je bila že tudi tema razprave v Parlamentu, zato vam lahko zagotovim, da bomo vlado ZDA opozarjali nanjo tudi v prihodnje.

Za zaključek bi rad izrazil nekaj misli. Videti je, da je nova administracija ZDA že sprejela številna sporočila glede čezatlantskih odnosov, ki jih naslavljamo nanjo v zadnjih mesecih in letih. Zdaj se odziva nanje. Prosila nas je na primer za naš večji strateški prispevek v Afganistanu. Jasno je tudi, da pričakuje, da bo strateški prispevek podprt tudi s praktičnimi zavezami, zato se zanašam, da se boste tega spomnili tudi ob razpravi o praktičnih prispevkih k prihodnji misiji v Afganistanu. Ta zadeva nas ne bi smela presenetiti, ko bomo enkrat vpleteni v resno in globoko razpravo. Ko je predsednik Obama lani v Berlinu dejal, da Amerika nima boljšega partnerja od Evrope, to ni bila le načelna izjava, pač pa poziv Evropi, naj to dokaže.

Drugič, vsem nam je jasno, da se soočamo z vedno bolj številnimi in zapletenimi izzivi. Če ponovim eno od misli iz mojega uvoda: Če EU in ZDA dosežejo soglasje, lahko pomagajo oblikovati svetovno agendo. To pomeni tudi, da lahko prevzamejo vodilno vlogo in pritegnejo k podpori tudi druge ter zagotovijo sredstva za uresničitev sprejetih ciljev. Za to pa moramo biti verodostojen partner ZDA in govoriti čim bolj v en glas.

Češko predsedstvo bo tudi v prihodnje skrbelo, da bodo čezatlantski odnosi eden od stebrov zunanje politike EU. Veselim se že nadaljnje poglobitve teh odnosov ob skupnem soočanju z novimi izzivi in veselim se nadaljnega sodelovanja Parlamenta pri tem.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – Gospod predsednik, kot so omenili že mnogi pred menoj, je razprava pokazala, da gre za vprašanje, kako se praktično lotevati najpomembnejših vprašanj v sodelovanju s tako ključnim strateškim partnerjem, kakršen so Združene države Amerike.

Ker sem že na začetku našela precej zelo jasnih in praktičnih pripomb, naj zdaj samo naštejem še nekaj konkretnih pripomb.

Prvič, zelo pomembni sta vloga zakonodajalcev v odnosih EU-ZDA in institucionalna ureditev odnosov. Načeloma soglasno podpiramo tesnejše vezi med zakonodajalci EU in ZDA. Očitno mora prva pobuda priti od samih zakonodajalcev. Vem, da je Evropski parlament pripravljen, pobuda pa mora priti še iz Kongresa. Naj pa namignem, da bi bilo koristno tudi, če bi zakonodajalci EU vzpostavili intenzivnejše stike tudi s Senatom, ki ima daljši mandat, in posebej s tistimi kongresniki, katerih izkušnje in znanje bi lahko koristili krepitvi delovanja Transatlantskega ekonomskega sveta.

Kot je bilo že rečeno, bo Lizbonska pogodba, ko bo uveljavljena, okrepila vlogo EP pri oblikovanju dialoga EU-ZDA, zlasti pri zakonodajnih zadevah, prav tako pa bodo pomembne že omenjene neodvisne skupine strokovnjakov, ne le ameriške v EU, pač pa tudi evropske v ZDA.

Glede institucij EU-ZDA bi rada opozorila, prvič, da mora čezatlantsko agendo poganjati vsebina, ne postopki. Zato bo, kot sem že rekla, na našem prvem srečanju s predsednikom Obama pomembno dokazati našo sposobnost usmeritve na rezultate.

Sem si pa skrbno zapomnila vaš poziv k preoblikovanju sedanje ureditve v novi čezatlantski agendi. Sprožiti nameravam pregled struktur, ki naj bi omogočile njihovo učinkovitejše delovanje, in Komisija bo oblikovala ustrezne predloge.

Naj na kratko omenim še Transatlantski ekonomski svet. Gospod Verheugen se je že sestal s svojim ameriškim kolegom, gospodom Fromanom, in sicer 23. marca 2009. Glavna vprašanja glede Transatlantskega ekonomskega sveta pod novo administracijo so: prvič, posvetiti več pozornosti strateško-političnim vprašanjem in preložiti del bremen tehničnih zadev na dnevni red vrhov. Drugič, časovni razpored delovnega programa – gospod Verheugen želi zastaviti delo na zelo dolg rok, zadevo pa bo treba uskladiti z mandatom sedanje Komisije, potrebujemo pa tudi nekaj rezultatov v bližnji prihodnosti. Za konec, kako se odzvati na pritiske držav članic – ki smo jim obljubili, a še ne predložili, srednjeročni program – za večjo vključitev v delo Transatlantskega ekonomskega sveta.

Drugič, poudarila bi rada, da naša Skupnost sicer deli vrednote z ZDA, a pri tem bo treba še kaj postoriti. Zato moramo še naprej spodbujati ZDA, naj pristopijo k temeljnim konvencijam ZN o človekovih pravicah, tudi h konvencijama o diskriminaciji žensk in o otrokovih pravicah – če naj naštejemo samo ti dve. Sem spada tudi naše stališče v zvezi z Mednarodnim kazenskim sodiščem, ki smo ga večkrat posredovali administraciji predsednika Busha, treba pa ga bo posredovati ponovno.

Tretjič, o odpravi vizumov in vzajemnosti vizumov, ki so ju omenili mnogi med vami: vemo, da je bilo po zaslugi znatnih naporov držav članic in na ravni EU novembra/decembra 2008 sedem držav članic vključenih v program odprave vizumov. Pet držav članic pa še ne uživa ugodnosti potovanj v ZDA brez vizumov. O tej zadevi bomo zato še govorili z Američani.

Lahko vam povem, da sta vprašanje prejšnji teden v Washingtonu ponovno sprožila tudi podpredsednik Barrot in češki minister Langer in da so ZDA izrazile splošno razumevanje našega stališča, ob tem pa so opozorile, da delovanje zvezne vlade urejajo normativne zahteve, ki jasno predpisujejo okvir za prihodnje širitve programa, dogajanja pa tudi natančno spremlja Kongres. Sekretar Napolitano nas je obvestil, da je še ena država članica že zelo blizu vključitvi v program odprave viz.

Na koncu še o Afganistanu: ne le, da smo že v preteklosti lahko storili veliko, pač pa, kot sem že rekla, smo pripravljeni prispevati tudi v civilni sferi, nekaj sredstev iz našega sklada za Azijo bomo uporabili za financiranje izvedbe volitev, za policijo in najverjetneje tudi za kmetijstvo, saj je pomembno ljudem omogočiti alternativne vire preživljanja.

Vedno sem odprta za nove zamisli in en primer take zamisli iz vašega poročila je nadgradnja sestankov zunanjih ministrov v Čezatlantski politični svet, ki bo bolj usmerjen v strateške teme. Kot sem že povedala, nameravamo preučiti možnosti prenovitve obstoječe čezatlantske agende ob 15-letnici Novega čezatlantskega sporazuma, to je leta 2010.

Francisco José Millán Mon, poročevalec. – (ES) Gospod predsednik, najprej bi rad izrazil zahvalo za govore in prejete čestitke. Najpomembnejši element naše razprave je po mojem mnenju široko soglasje o pomenu odnosov med Evropsko unijo in Združenimi državami in o pomenu njihovega poglobljanja, ne le prek skupnega programa za obvladovanje resnih izzivov in hudih sporov, pač pa tudi prek novih institucionalnih mehanizmov.

Razen ene izjeme nisem opazil resnejšega nasprotovanja uvedbi dveh vrhov na leto ali ustanovitvi čezatlantskega političnega sveta, pa seveda tudi ne izboljšanju ali nadgradnji dialoga med zakonodajalci v bolj strukturirano obliko, v nekakšno čezatlantsko skupščino, kot predlaga poročilo.

Ob tem pozdravljam tudi ugotovitev, da komisarka verjame v koristnost krepitve dialoga med zakonodajalci in da niti ona niti Svet ne nasprotujeta krepitvi drugih institucij, ki bodo potrebne v glavnem na podlagi Lizbonske pogodbe. To bo zelo priporočljivo in koristno za obe strani.

V eni minuti ne morem odgovoriti na vse pripombe, ki sem jih slišal, rad bi pa povedal, da glede Rusije, kot gospod Severin že ve, poročilo priporoča konstruktivno sodelovanje, seveda pa ne v škodo človekovih pravic in mednarodnega prava. Kitajska je v poročilu večkrat omenjena eksplicitno in implicitno, ko je govora o vključevanju novih rastočih sil v globalno vodenje. Seveda – in ta komentar se nanaša tudi na večino sprememb, ki ste mi jih predložili, na srečo ne veliko sprememb – poročilo ne more obdelati prav vsake teme.

Poročilo se mora omejiti na prednostne teme, saj je že tako predolgo, to pa pomeni, da je treba teme izbrati in nekatere izpustiti. Ni mogoče mešati zelo pomembnih tem z manj pomembnimi, čeprav niso nepomembne. Poročilo mora biti berljivo. Zato, kot pravimo v Španiji, ti ne „sme padati iz rok“, ko ga bereš, zaradi prevelike teže.

Gospe in gospodje, prepričan sem, da je sodelovanje z Združenimi državami ključnega pomena, na to nas je še enkrat spomnil ministrski predsednik Gordon Brown v včerajšnjem govoru. Verjamem, da bo z jutrišnjim sprejetjem poročila Parlament izpolnil svojo dolžnost: sporočil bo, da želimo še tesnejše strateške odnose z Združenimi državami, in pozval h krepitvi teh odnosov. Poročilo nas opominja – kar je rekel tudi gospod Elles pred nekaj minutami – da so najpomembnejši strateški odnosi Evropske unije njeni odnosi z Združenimi državami.

Prepričan sem, upam in zaupam, da bosta Komisija in Svet v odločilnih naslednjih tednih in mesecih storila vse, da se bodo odnosi okrepili, tudi prek institucionalnih razsežnosti.

Predsednik. – Razprava je končana.

Glasovanje bo potekalo jutri.

Pisne izjave (člen 142)

Corina Crețu (PSE), v pisni obliki. – (RO) Izvolitev predsednika Obame lahko pomeni začetek novega obdobja v odnosih med Združenimi državami in Evropsko unijo, če bosta le obe strani svoje dobre namene in prijateljske izjave nadgradili s konkretnimi koraki za okrepitev vezi in vzpostavitev učinkovitejšega sodelovanja.

V gospodarski krizi in sedANJI geostrateški klimi je izboljšanje čezatlantskega sodelovanja še potrebnejše, saj se oboji soočamo z resnimi izzivi. ZDA in EU so povezane v partnerstvu, ki je temeljnega pomena za obe strani in zajema vsa področja, od trgovskega do vojaškega.

Prepričana sem, da je v teh okoliščinah nujno odpraviti še zadnje sence diskriminacije, ki motijo odnose med ZDA in EU. Vizumi, ki so še obvezni ob vstopu v ZDA za državljane šestih držav članic Evropske unije, morajo biti prednostna tema v dialogu med Komisijo in Evropskim parlamentom ter oblastmi ZDA, saj moramo zagotoviti enako obravnavo vseh državljanov EU, po načelu popolne vzajemnosti. S tem v zvezi me veseli, da je v poročilo vključena zahteva Združenim državam, naj odpravi vizume za šest držav, ki še niso vključene v program odprave vizumov.

Daniel Petru Funeriu (PPE-DE), v pisni obliki. – „Amerika nima boljšega partnerja od Evrope“ je izjavil predsednik Obama v Berlinu julija 2008. Evropa pa nima boljšega partnerja od Amerike. To je glavni sklep in moto tega odličnega poročila.

V globalnem svetu 21. stoletja se Evropa in Amerika srečujeta s skupnimi izzivi, delita iste vrednote in se bojujeta za iste ideale. Zato vsa priporočila o okrepitvi odnosov EU-ZDA v poročilu niso le pohvalna, ampak zelo potrebna.

Med priporočili sem našel tudi to, da so pravi ključ za trajne odnose in sodelovanje neposredni stiki med ljudmi. Zato vedno znova poudarjam pomen in polno podpiram pozive ameriški administraciji, naj čim prej popolnoma odpravi vizume za državljane EU. Nesprejemljivo je, da morajo državljani petih držav članic EU še vedno premagovati ovire in si priskrbeti vizume za potovanje v Ameriko. Evropa je enovita celota, enovito mora biti tudi ravnanje z vsemi njenimi državljani, enake njihove pravice in svoboščine.

Naj se ljudje srečujejo, raziskovalci sodelujejo in poslovneži iščejo skupne rešitve za sedanjo gospodarsko krizo. Svoboda gibanja med dvema celinama je danes nuja in mora biti prednostna tema že na srečanju v Pragi 5. aprila 2009.

Csaba Sógor (PPE-DE), v pisni obliki. – V zadnjih 18 letih so bile ZDA deležne obilo graje – in vsaj v času prejšnje republikanske administracije pod predsednikom Bushem, je bila graja pogosto upravičena.

Naj vas spomnim, da bi brez podpore in sodelovanja Amerike nekateri problemi na evropski celini še vedno viseli v zraku. V omenjenem obdobju se je zelo pogosto izkazalo, da je lahko Evropska unija nemočna in nesposobna rešiti spore na lastnem dvorišču, na lastni celini.

Brez ameriškega sodelovanja in Daytonskega sporazuma bi v Bosni še vedno divjala vojna. Verjamem, da mi ni treba posebej poudarjati, da bi bil tudi status Kosova še vedno negotov, kar bi bilo zelo moteče za prebivalce Kosova, pa tudi za evropske sile.

Navkljub vsem pomanjkljivostim njihove demokracije je Američanom uspelo nekaj, o čemer lahko mi samo sanjamo: imajo črnega predsednika. Veliko si obetam od čezatlantskih odnosov in iskreno upam, da se bodo stvari obrnile na bolje v korist obeh strani, EU in ZDA.

8. Začasni trgovinski sporazum s Turkmenistanom - Začasni sporazum EU/Turkmenistan (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je skupna razprava o:

- vprašanju za ustni odgovor Svetu poslancev s strani Jana Marinusa Wiersme, Erike Mann, Daniela Casparyja, Roberta Sturdyja, Cristiane Muscardini in Eugenijusa Maldeikisa, v imenu Skupine socialdemokratov v Evropskem parlamentu, Skupine Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov in skupine Združenja za Evropo narodov o Začasnem trgovinskem sporazumu med EU in Turkmenistanom (O-0024/2009 - B6-0019/2009),

- vprašanju za ustni odgovor Komisiji poslancev s strani Jana Marinusa Wiersme, Erike Mann, Daniela Casparyja, Roberta Sturdyja, Cristiane Muscardini in Eugenijusa Maldeikisa, v imenu Skupine socialdemokratov v Evropskem parlamentu, Skupine Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov in skupine Združenja za Evropo narodov o Začasnem trgovinskem sporazumu med EU in Turkmenistanom (O-0025/2009 - B6-0020/2009),

- poročilu (A6-0085/2006) gospoda Casparyja v imenu Odbora za mednarodno trgovino o predlogu sklepa Komisije in Sveta o sklenitvi Začasnega sporazuma o trgovini in trgovinskih zadevah med Evropsko skupnostjo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Turkmenistanom na drugi strani (05144/1999 - C5-0338/1999 - 1998/0304(CNS)).

Jan Marinus Wiersma, avtor. – (NL) Gospod predsednik, prav je, da danes razpravljamo o stališču Evropskega parlamenta o Začasnem trgovinskem sporazumu s Turkmenistanom, ki sta ga Parlament in Evropska unija dolgo časa grela na majhnem ognju. Svet in Komisija skušata zadevo spraviti v tek in želita, da Evropski parlament da svoj blagoslov ali pozitivno razsodbo o uveljavitvi začasnega sporazuma, saj bi ta lahko koristil našim odnosom s Turkmenistanom.

Sporazum je na majhnem ognju že kar nekaj časa, in sicer z razlogom. Parlament se je do zdaj zelo obotavljajl glasovati o sporazumu, saj smo res zelo razočarani nad stanjem človekovih pravic v Turkmenistanu, zlasti pod prejšnjim predsednikom/diktatorjem Turkmenbašijem, ki je državo zaprl pred svetom in s svojim prebivalstvom ravnal precej nehumano. Vprašanje je seveda, ali je novi režim, ki je prevzel oblast po smrti Turkmenbašija, prinesel kako spremembo – in od Sveta ter Komisije bi rad slišal, kakšne spremembe in izboljšave sta opazila v zadnjih letih – in ali je to zadosten razlog za našo odločitev za zaokroženje in podpis trgovinskega sporazuma.

Komisiji in Svetu narekujeta ponovno presojo dva močna argumenta. Spremenilo se je strateško okolje. Na osrednjo Azijo gledamo danes drugače kot pred nekaj leti. Komisarka sama je vložila obilo energije v to območje, znano pa mi je tudi, da je predsedstvo mnenja, da tega območja Evropska unija ne bi smela prepustiti Kitajcem ali Rusom. Na tem območju imamo svoje interese, ki nam jih priznava tudi območje samo. Nedolgo tega sem bil v Kazahstanu in tam vlada opazno zanimanje za izboljšanje odnosov z Evropsko unijo.

Drugi pomembni argument, ki ga je navedla Komisija, je, da trenutno nimamo trdne pravne podlage za naše odnose s Turkmenistanom. Še vedno uporabljamo sporazum iz sovjetskih časov, to pa preprosto ni sprejemljivo. Brez boljšega sporazuma, se glasi argument, ne moremo odpreti nikakršnega dostojnega dialoga o človekovih pravicah.

Vprašanje ostaja odprto - ali se je stanje človekovih pravic toliko izboljšalo, da je primerno napraviti pomemben korak in predlagati Parlamentu, naj potrdi trgovinski sporazum? Prepričan sem, da je vprašanje še precej odprto, čakam pa tudi na odziva Komisije in Sveta glede tega. Še naprej me prevevajo dvomi. O

zadevi sem obširno razpravljaj z gospodom Casparyjem iz Skupine Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov, ki je poročevalec o tej temi. Glede vrste točk, ki jih bo omenil tudi on, še vedno čakamo na pojasnila Sveta, in sicer v zvezi s stanjem sredstev obveščanja v Turkmenistanu, pa izobraževanjem, dostopom Rdečega križa do zaporov ipd. Prepričani smo, da se morajo razmere na teh področjih resnično izboljšati, pri tem pa bi lahko pomagala trgovinski sporazum in dialog s Turkmenistanom o človekovih pravicah.

Imam še eno misel, in ta misel je tudi jasno izražena v resoluciji, ki smo jo sestavili skupaj s Skupino zavezništva liberalcev in demokratov za Evropo in Skupino Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov. Zahtevamo tudi trdno poročilo, da bo v primeru naše odločitve podati pozitivno mnenje o trgovinskem sporazumu, poskrbljeno tudi za možnost umika. Želimo ohraniti odprto možnost, da bo lahko Parlament od Komisije in Sveta zahteval zamrznitev sporazuma, če bomo na koncu ugotovili, da postopki, ki jih predlagata Komisija in Svet, ne delujejo in da se stanje človekovih pravic v Turkmenistanu ni resnično izboljšalo. Če takega zagotovila ne dobimo, mi bo na nocojšnjem sestanku zelo težko prepričati svojo poslansko skupino, naj glasuje za trgovinski sporazum. V takem primeru bi verjetno predlagali odložitev glasovanja. Za nas je resnično zelo pomembno zagotovilo, da bomo v primeru, če se bo stanje v Turkmenistanu poslabšalo ali če se ne bo znatno popravilo, lahko še enkrat razpravljali o tem, ali naj trgovinski sporazum zamrznemo. Parlament mora imeti pravico do take peticije Svetu in Komisiji.

PRESEDSTVO: GOSPOD MARTÍNEZ MARTÍNEZ

podpredsednik

Bogusław Rogalski, *avtor*. – (PL) Gospod predsednik, vprašanje ratifikacije sporazuma s Turkmenistanom je sporno zaradi kršenja demokratičnih načel in temeljnih človekovih pravic v Turkmenistanu. Kljub temu bi se morali s to državo pogovarjati in podpisati Sporazum. V odnosih s Turkmenistanom bi morali posebno pozornost posvetiti dejstvu, da bi izpad gospodarskega sodelovanja med EU in Turkmenistanom vodil v padec življenjskega standarda v tej državi. Ratifikacija Sporazuma pa nedvomno lahko pripomore k dvigu življenjskega standarda prebivalstva.

Spomnimo se, da iz te države prihajajo določeni pozitivni družbeni signali. Nedavni sprejem zakonodaje, ki prepoveduje delo otrok, je že en tak signal. Seveda mora Turkmenistan še ratificirati in uveljaviti vrsto konvencij Mednarodne organizacije dela – o tem ne dvomimo. Zaskrbljujoče pa je, da spremembe v Turkmenistanu potekajo počasneje, kot smo pričakovali. Doslej je bilo privatiziranih le nekaj podjetij, vlada je ohranila čvrst nadzor v številnih panogah gospodarstva, neposredna tuja vlaganja pa ostajajo na zelo nizki ravni. Kljub temu, da spada Turkmenistan med države z največjimi zalogami plina in med največje izvoznike bombaža, približno polovica prebivalcev – in tega nikakor ne smemo pozabiti – živi v revščini, lahko bi dodal celo, v skrajni revščini. Tudi politični sistem še zdaleč ni zadovoljiv, zlasti kar se tiče stalnega zatiranja vseh drugih političnih strank razen vladajoče, pa tudi zatiranja različnih verskih skupnosti.

Kljub temu se mi zdi, da je treba sporazum s Turkmenistanom skleniti in ratificirati, saj lahko le s pogovori in z vzorom ponudimo Turkmenistanu roko pomoči, da se bo nekoč v prihodnosti ta država lahko vključila v družino demokratičnih dežel.

Robert Sturdy, *avtor*. – Gospod predsednik, opravičujem se – sploh nisem vedel, da mi je dodeljen čas za govor o tej temi. Naj zato le komentiram izjavo prejšnjega govornika. Menim, da je pomembno podpirati sprejemanje zakonodaje, s katero se nam Turkmenistan približuje. Pri vseh takih državah moramo poskrbeti, da se bodo čutile varne v zanje zelo težavnem okolju.

Tu bi se rad zahvalil Danielu Casparyju, ki si je neutrudno prizadeval za sprejem zakonodaje. Vem, da bo čez kako minuto spregovoril tudi sam, se je pa s to zakonodajo ukvarjal v Odboru za mednarodno trgovino.

V času, ko svet pestijo hude omejitve pri finančnih storitvah in drugi problemi, moramo poskrbeti za varnost teh držav in zagotoviti, da se nam bodo pridružile in zagotovo sprejele zakonodajo, ki jo predlaga Daniel. Nimam povedati nič drugega in še enkrat se opravičujem za zamudo.

Daniel Caspary, *poročevalec*. – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, z začasnim sporazumom s Turkmenistanom se v Evropskem parlamentu ukvarjamo že skoraj tri leta. Pred skoraj tremi leti smo dosegli točko, na kateri je Odbor za mednarodno trgovino poročilo sprejel, na plenarnem zasedanju pa je bilo zavrnjeno, eden od razlogov za to pa je bil, da sta se Svet in Komisija nehala ukvarjati s to zadevo, Parlament pa je bil mnenja, da ni treba hiteti z zadevo, če ne hitita niti Komisija in Svet.

Zelo me veseli, da je danes stanje drugačno, čeprav stanje v Turkmenistanu še zdaleč ne dosega naših meril. Človekovih pravic na mnogih področjih še vedno ne spoštujejo in še vedno lahko slišimo mnogo utemeljenih kritik glede pomanjkanja demokratičnih struktur v tej državi. Svobosčine posameznika so zelo omejene. Svoboda obveščanja v tej državi je precej daleč od sprejemljive ravni. Po podatkih, ki prihajajo do nas od nevladnih organizacij, je trenutno v teku akcija odstranjevanja satelitskih anten, kar bo še dodatno otežilo dostop do neodvisnih sredstev obveščanja.

Tudi izobraževalni sistem ne dosega ravni, na kateri bi lahko prebivalce izobraževal o demokraciji in človekovih pravicah na poučen, in še pomembneje, na podatkih temelječ način. Tudi stanje v zaporih, stanje glede političnih zapornikov ter dostop Rdečega križa v zapore so zaenkrat popolnoma nezadovoljivi in nepojasneni.

Na drugi strani pa imamo opravka tudi z obilico neutemeljenih kritik. V zadnjih letih smo od tako imenovanih nevladnih organizacij prejeli celo vrsto lažnih poročil. Pri nekaterih nevladnih organizacijah sem dobil vtis, da gre za izpostave podjetij iz drugih držav, ki si iz različnih interesov na vse načine prizadevajo, da bi preprečile pogovore med Evropsko unijo in Turkmenistanom.

Imam vtis, da za številnimi izjavami in informacijami, ki nekako pridejo do Evropske unije, stoji zelo določen interes za oviranje pogovorov med Evropsko unijo in Turkmenistanom. Tu imam v mislih poročila, da so v državi zaprli vse bolnišnice razen dveh v prestolnici, da so zaprli vse knjižnice razen dveh, da je zaradi nemogočih razmer v zdravstvu izbruhnila kuga. Vsa ta poročila so se izkazala lažna.

Kaj je torej glavna težava? Popolnoma nemogoče si je ustvariti realistično sliko te države, v glavnem zato, ker nam njena vlada ne dovoli pravega ogleda, pa tudi zato, ker Evropska unija v državi nima delujočega predstavništva.

Vidimo pa lahko, da je novi predsednik sprožil številne reforme. Strategija Evropske unije za osrednjo Azijo, ki jo je Parlament sprejel nekaj časa nazaj, je posvečena državam osrednje Azije. Začasni sporazum bi lahko bil prvi majhen korak, ki bi Turkmenistanu pokazal, da spravljam dialog v tek in da mu poskušamo pomagati pri počasni – upajmo pa, stanovitni – hoji k človekovim pravicam in demokraciji.

Naša resolucija, ki smo jo predložili Parlamentu kot resolucijo vrste skupin, jasno obravnava vrsto vzrokov kritik. Jasno pa obravnava tudi nekatera pozitivna dogajanja, ki jih lahko zaznamo, važno pa se nam zdi, da ne smemo izdati nikakršnega biano čeka, nikakor se ne smemo odreči vrednotam, ki jih cenimo, zaradi Turkmenistana, pač pa moramo te vrednote braniti in ohranjati. Zato sporazum o partnerstvu in sodelovanju ne sme biti sprejet enkrat za vselej, kot je dejal govornik pred menoj, pač pa morata Komisija in Svet jasno zagotoviti Parlamentu možnost zamrznitve Zastavnega sporazuma, če bo zamrznitev kdaj v prihodnosti zahteval.

Parlament je Komisiji in Svetu zastavil vrsto pisnih vprašanj. Veselilo me bo, če bosta vprašanja lahko preučila in nam prepričljivo odgovorila, da bomo, upajmo, jutri Zastavni sporazum spravili v tek.

Alexandr Vondra, *predsednik Sveta*. – Gospod predsednik, vsekakor pozdravljam zanimanje poslancev za vprašanje odnosov EU s Turkmenistanom, in veseli me, da lahko v imenu Sveta odgovorim na vprašanja, ki jih je zastavil Parlament.

Turkmenistan iz več vidikov pridobiva na pomenu. Dolgo časa je bil zelo vase zazrta država. V zadnjih dveh letih pa je napravil vrsto velikih korakov pri odpiranju v svet. Vlada je vedno bolj pripravljena na sodelovanje. To se odraža v njeni večji pripravljenosti na konstruktivnejše sodelovanje v okviru strategije EU za osrednjo Azijo.

Kljub tem spremembam ostajajo naši pogodbeni odnosi s Turkmenistanom nespremenjeni že 20 let. Kot je povedal gospod Wiersma, še vedno temeljijo na zastarelem Sporazumu o trgovinskem in poslovnem sodelovanju s Sovjetsko zvezo.

Pozitivna dogajanja v Turkmenistanu nam odpirajo možnosti za okrepitev našega dvostranskega sodelovanja. Zastavni sporazum, podpisan leta 1999, začasno uporablja trgovinski del Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju, ki je bil podpisan prav tako leta 1999 in ki ga niso ratificirale le še tri države članice.

Odnosi med Unijo in Turkmenistanom imajo vrsto razsežnosti. Spodbujanje človekovih pravic in demokracije je seveda v srčiki dvostranskih odnosov, saj je ključni element širše Strategije za osrednjo Azijo. Ker meji na Afganistan, je Turkmenistan tudi strateško pomembna država. Turkmenistan sodeluje pri obnovi Afganistana in nudi logistično podporo za operacije in dejavnosti številnih držav članic EU v okviru misije ISAF (preleti),

pa tudi na dvostranski osnovi. Turkmenistan je ključen za varnost območja in v boju proti prometu s prepovedanimi drogami. Njegovo rastoče gospodarstvo pomeni tudi priložnost za podjetja iz EU. Poleg tega je Turkmenistan ključni partner EU na področju zagotavljanja raznovrstnosti energetskih odnosov in energetske varnosti. Vsa ta področja so pomembna in jih moramo graditi v lastnem interesu.

Poleg tega se je po predsedniških volitvah leta 2007 Turkmenistan lotil vrste pomembnih reform, vključno z ustavno. Številne nove določbe ustave, pa tudi druge napovedane reforme, kažejo, da gre država v pravo smer, res pa je proces dolgotrajen in bo treba še veliko postoriti.

Glede vprašanja človekovih pravic se je Turkmenistan konstruktivno vključil v dialog o človekovih pravicah z EU glede široke palete zadev. Dialog spremljajo tudi določena pomembna dogajanja v državi. Zlasti so izpustili nekaj političnih zapornikov, pa tudi sodelovanje z ZN je intenzivnejše. Turkmenistan je tudi odobril obisk poročevalcu ZN o svobodi vere, polno je sodeloval v rednem pregledu ZN, v Aškabatu pa je bil ustanovljen Center ZN za preventivno diplomacijo. Poleg tega je omilil omejitve za potovanja v tujino, začel dialog z ICRC in z reformo izobraževalnega sistema obnovil desetletno srednje šolanje ter petletni univerzitetni študij. Turkmenistan je pristopil k mednarodnim konvencijam, kakršni sta Drugi izbirni protokol k Mednarodnemu paktu o državljanskih in političnih pravicah in Konvencija o političnih pravicah žensk.

Vse to dokazuje, da Turkmenistan napreduje. Seveda bo moral še veliko storiti na področjih človekovih pravic in spoštovanja pravne države ter demokracije. Še naprej si bomo prizadevali za izpustitev vseh političnih zapornikov, za prost dostop ICRC do zapornikov, odpravo omejitev za potovanja v tujino, za svobodo sredstev obveščanja in civilno družbo.

Predsedstvo je prepričano, da je sodelovanje in uspehe Turkmenistana na teh področjih mogoče najbolje zagotoviti s stalnim delom z njim. Da bo Turkmenistan napredoval k polnemu spoštovanju mednarodnih meril, si moramo omogočiti odprt dialog in po potrebi pošiljati Turkmenistanu jasna sporočila.

Prav zato moramo nadgraditi naše odnose, naše instrumente in orodja. Trenutna pogodbeni ureditev odnosov s Turkmenistanom omogoča zgolj elementaren dvostranski dialog. Edina oblika dialoga, ki jo ureja pogodba, je letno srečanje skupnega odbora na ravni uradnikov.

Z začasnim sporazumom bi človekove pravice postale bistveni element odnosov, to pa bi okrepilo naše možnosti vpliva na dogajanja v Turkmenistanu na tem področju. Sporazum o partnerstvu in sodelovanju pa bo, ko bo enkrat v prihodnje sklenjen, vzpostavil poln politični dialog.

V Strategiji EU za osrednjo Azijo, sprejeta junija 2007, piše: „za poglobljanje sodelovanja z državami osrednje Azije bo EU v celoti izkoristila možnosti, ki jih nudijo sporazumi o partnerstvu in sodelovanju“. Take sporazume smo že sklenili s Kazahstanom, Kirgizistanom in Uzbekistanom. Za Tadžikistan je trenutno v veljavi začasni sporazum, do ratifikacije in uveljavitve polnega Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju.

Za uspešno uresničevanje Strategije EU za osrednjo Azijo je nujno, da v njej sodelujejo vse države osrednje Azije, zato je pomembno vzpostaviti pogoje tudi za vključitev Turkmenistana. Brez tega bi zelo težko uresničili svoje cilje in uveljavili svoje interese v osrednji Aziji.

Predsedstvo je prepričano, da moramo zdaj oblikovati ustrezen pravni okvir naših odnosov s Turkmenistanom, za začetek z Začasnim sporazumom. To nam bo omogočilo graditi odnose na dogajanjih v državi in okrepiti naše širše sodelovanje z osrednjo Azijo.

Začasni sporazum lahko najučinkoviteje zagotovi napredek Turkmenistana na ključnih področjih, ki sem jih že omenil, nenazadnje tudi na področjih človekovih pravic, demokracije in pravne države. Vem, da so to tudi vaši cilji, zato upam, da lahko računam na vašo podporo pri našem nadaljevanju dela.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – (FR) Gospod predsednik, spoštovani poslanci, po izvolitvi predsednika Berdimuhamedova je Turkmenistan dejansko vstopil v novo fazo razvoja in zaznali smo že več znakov sprememb.

Novi voditelji kažejo večjo odprtost. Odpravili so na primer nekaj omejitev svobode gibanja po državi, spremenili so ustavo tako, da se je okrepila vloga parlamenta, ustanovili so institut za demokracijo in človekove pravice, sprejeli so Center Združenih narodov za preventivno diplomacijo in prvič doslej so odobrili prihod mednarodnih opazovalcev na parlamentarne volitve, ki so potekale lanskega decembra. Kot veste, je vlada kot prednostno nalogo zastavila reforme v izobraževalnem in zdravstvenem sistemu.

Leta 2006 je Evropski parlament predlagal oblastem Turkmenistana več ukrepov, na podlagi katerih bi lahko nato končno potrdil Začasni sporazum. V zadnjih dveh letih, od izvolitve novega predsednika, pa so več od

predlaganih ukrepov tudi sprejeli – naj preskočim naštevanje ukrepov, ki jih je že naštel predsednik Sveta, zlasti ukrepov v zvezi z ICRC. Začeli so tudi reforme na področju izobraževanja, s posodobitvijo sistema poučevanja, usposabljanjem učiteljev v tujini, podaljšanjem šolanja in uvedbo interneta v šole.

Osvobodili so nekaj zapornikov, pred kratkim tudi Valery Pal, katere izpustitev smo zahtevali mi, gospe in gospodje. Nadalje so septembra 2008 – spet prvič doslej – izdali dovoljenje za obisk posebnemu poročevalcu Združenih narodov o svobodi vere, ki je ugotovil, citiram, da „se posamezniki in skupnosti še vedno soočajo z vrsto težav, vendar se je stanje od leta 2007 močno popravilo“.

Naslednji pozitivni dogodek je začetek novih strukturiranih dialogov, na primer že omenjenega dialoga o človekovih pravicah. Seveda ste lahko prepričani, da bomo na teh srečanjih še naprej razpravljali o perečih zadevah, predvsem o položaju političnih zapornikov, svobodi zbiranja, svobodi obveščanja, svobodi verovanja, pravicah manjšin, in ob vsaki priložnosti bomo poudarjali našo privrženost spoštovanju človekovih pravic in pomen tega spoštovanja za dolgoročni gospodarski in družbeni razvoj.

Zaradi strahov – ki so popolnoma legitimni – glede stanja v Turkmenistanu je Parlament doslej odlagal svojo odločitev glede Začasnega sporazuma. Načeloma nekatere od teh strahov delim z vami, in tudi sama priznavam, da ima Turkmenistan pred seboj še kar nekaj poti do polnega izpolnjevanja mednarodnih meril demokracije in človekovih pravic.

Vendar opažamo pozitiven, morda res omejen, razvoj, ki dokazuje željo po napredku in odprtost za spremembe. To jemljemo kot priložnost, ki jo moramo izkoristiti, da bomo lahko vzpostavili stike s turkmenskimi oblastmi in jih ohrabili. Trdno sem prepričana, da se mora Evropska unija še bolj zavzeti, če želi odpreti pot k napredku.

Izvajanje Začasnega trgovinskega sporazuma, to je določil sporazuma o partnerstvu in sodelovanju, ki se nanašajo na trgovino, bi bil prvi pozitivni korak, ki bi nam omogočil tesnejše stike s Turkmenistanom in učinkovitejše spodbujanje sodelovanja, reform in modernizacije na splošno. Nadalje Začasni sporazum vsebuje ključni člen o človekovih pravicah, in znane so mi vaše skrbi glede možnosti zamrznitve sporazuma.

Glede tega bi rada poudarila, da 1. člen Začasnega sporazuma in 2. člen Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju vsebujeta določbe, da je spoštovanje demokracije in temeljnih pravic bistveni element sporazuma, predvsem pa oba sporazuma vsebujeta določbe, ki vsaki od strani omogočajo ustrezno ukrepanje ob hudi kršitvi določb sporazuma, v posebej nujnih primerih celo brez poprejšnjega posvetovanja v skupnih odborih.

Zamrznitev sporazuma ob ugotovljeni trajni in hujši kršitvi določbe o človekovih pravicah je torej mogoča. Začasni trgovinski sporazum pa nikakor ni univerzalno zdravilo. Seveda ne bo odpravil vseh problemov v zvezi s človekovimi pravicami v Turkmenistanu, bo pa pripomogel k polnejšemu spoštovanju mednarodnih meril, zlasti na področju pravne države in človekovih pravic.

Še dva pomembnejša razloga nam narekujeta krepitev naših odnosov s Turkmenistanom v lastnem interesu: varnost in energija. Turkmenistan dejansko leži na križišču Evrope in Azije, med njegove sosedbe pa štejeta med drugimi tudi Iran in Afganistan. Važno je, da deluje aktivno nevtrarno v tej zelo razburkani regiji, ki je ves čas na robu destabilizacije.

V ta namen že uspešno sodelujemo s Turkmenistanom na področjih upravljanja meja in boja proti terorizmu, islamističnemu ekstremizmu, prometu s prepovedanimi drogami in trgovini z ljudmi. To sodelovanje je še toliko pomembnejše, če upoštevamo pred kratkim obnovljeno posredovanje mednarodne skupnosti v Afganistanu in Pakistanu, in da bosta v kratkem zasedali konferenci o regiji v Haagu in v Tokiu.

Kot vemo vsi, bi lahko osrednja Azija igrala zelo pomembno vlogo na področju energetske varnosti. Od spremembe režima v Turkmenistanu smo okrepili naše sodelovanje na tem področju. Evropska unija si intenzivno prizadeva za izgradnjo južnega plinskega koridorja, v okviru širše politike povečanje raznolikosti virov energije in dobavnih poti. Seveda je Turkmenistan ključen za uspeh tega projekta.

Za sklep naj rečem, da morajo naše preoblikovanje Turkmenistana voditi tako naše vrednote kot naši interesi. Zato sem prepričana, da si bomo s sodelovanjem s Turkmenistanom zagotovili boljša izhodišča za uveljavljanje svojih argumentov v prid bolj odprte družbe v tej državi.

Še naprej bomo spodbujali oblasti k napredku tudi na drugih področjih, med katera spadajo reforma kazenskega in civilnega prava, zakonodaja o religijah, svoboda obveščanja, izpustitev političnih zapornikov, odobritev obiskov mednarodnih opazovalcev v zaporih in večja prisotnost nevladnih organizacij v državi.

Iz vseh teh razlogov vas lepo prosim, da odobrite začasni sporazum s Turkmenistanom.

Predsednik. – Komisarka, gospe in gospodje, preden prepustim mikrofonsko govornico v tej razpravi, si bom dovolil – ker pač v predsedstvu Parlamenta odgovarjam za vprašanja večjezičnosti – prebrati nekaj nasvetov z letaka, ki smo ga pripravili za nove člane Parlamenta, o tem, kako naj govorijo, da bo lahko tolmačenje teklo pravilno in da bo ta čudež, za katerega ni primere v nobeni drugi instituciji, tekoče deloval.

To sicer nista Mojzesovi plošči z gore, ampak vseeno, navodila se glasijo takole: „Govorite normalno hitro, ne prehitro. Govorite v maternem jeziku, če je to le mogoče. Izogibajte se prehajanju iz enega jezika v drugega med govorom. Prosto govorjenje je boljše od branja, če ni druge možnosti kot branje, pa poskrbite, da imajo tolmači pri sebi vaše besedilo. Jasno navajajte sklice na dokumente. Jasno izgovorite vsako številko. Razložite kratice, ki jih uporabljate v govoru. Upoštevajte, da je šale in pregovore težko prevesti, zato se posvetujte s tolmači. Ko predsedujete sestanku, pred predajo mikrofona naslednjemu govorniku počakajte trenutek, da lahko tolmači končajo prevod prejšnjega govora in preklopijo na drug kanal.“

Tolmači, najlepše se vam zahvaljujem za vaše delo in rad bi vam čestital, saj s svojim učinkovitim opravljanjem zelo zapletenega dela omogočate naše delo.

Alexandru Nazare, v imenu skupine PPE-DE. – (RO) Najprej, in sploh ne naključno v okviru te razprave, bi rad pozdravil kompromis o financiranju plinovoda Nabucco, sprejet na zadnjem sestanku Evropskega sveta.

Vesel sem, da je projekt Nabucco uvrščen med prednostne energetske projekte in da je trud članov Evropskega parlamenta v podporo projektu rodil sadove.

Če pa se vrnemo k današnji razpravi, sem prepričan, da med vprašanji, povezanimi s Turkmenistanom, po pomembnosti za nas izrazito izstopata dve: gospodarsko sodelovanje, zlasti na področju nafte in plina, ter družbeni napredek in človekove pravice v tej državi, kar je omenila tudi komisarka.

Pozdravljam poročilo in čestitam gospodu Casparyju zanj.

Verjamem tudi, da sporazum, o katerem razpravljamo, pomeni boljši okvir za sodelovanje s Turkmenistanom od sedanjega. Radi bi pa poudaril, da ni nič prezgodaj za razpravo tudi o konkretnih načinih sodelovanja s Turkmenistanom in njegovi vključitvi v energetske projekte Evropske unije. Sporazum, o katerem razpravljamo danes, je več kot dobrodošel kot orodje za pospeševanje gospodarskega sodelovanja med EU in to državo.

Iz poročila lahko razumemo, da so se oblasti v Aškabatu pripravljene pogajati o človekovih pravicah in državljskih svoboščinah. Glede na dosedanje izkušnje EU je jasno, da je napredek na teh področjih najlažje doseči, če so ta področja vključena v širšo razpravo, ki zajema tudi druga področja, vključno z možnostmi dolgoročnega gospodarskega sodelovanja.

V Turkmenistanu sta energetska in zunanja politika tesno prepleteni. Obe lahko obravnavamo vzporedno, z okrepitvijo gospodarskega sodelovanja in sprejemom konkretnih ukrepov, ob tem pa s stalnim izražanjem naših interesov glede človekovih pravic.

Pozdravljam merila vrednotenja napredka Turkmenistana, pa tudi merila v zvezi s standardi EU na področju intelektualne lastnine. Sprašujem se, ali ne bi morda koristilo oblikovati tudi podobnih meril za raven gospodarskega povezovanja, ki pa bodo seveda dovolj realistična in dolgoročna, ali meril napredka na področju državljskih svoboščin.

Erika Mann, v imenu skupine PSE. – Gospod predsednik, zahvaljujem se komisarki in predstavniku Sveta gospodu Vondri za njuni razlagi, prepričana pa sem, da sta tudi sama opazila, da še rahlo omahujemo, ali bi sporazumu naklonili polno podporo ali ne. Mislim, da je omahovanje razumljivo, saj je zadeva preprosta. Težava je v tem, da je za Sporazum o partnerstvu in sodelovanje potrebna odobritev Parlamenta, kar pa zaradi naših zakonskih obveznosti ne velja za Začasni trgovinski sporazum.

Zato lahko v primeru Začasnega trgovinskega sporazuma v svoji resoluciji samo opozorimo na naša vprašanja in skrb oziroma izrazimo svojo podporo določenim točkam, zaradi tega pa Parlament, še posebej moja politična skupina, okleva glede polne podpore Začasnemu trgovinskemu sporazumu.

Upam, da to razumete in upam, da boste problem lahko rešili. Vem, da vam je zaradi pravnega postopka in že podpisanih pravnih podlag zelo težko, če ne nemogoče, ponovno odpreti pogajanja. V celoti se zavedamo teh dejstev, prepričana pa sem, da boste lahko poiskali ustrezno obliko zaveze in način preoblikovanja ter dopolnitve pravnih podlag, ki bosta pomagali naši strani, da se pridruži vaši strani, saj vsi priznavamo pomen

Turkmenistana in smo tudi že polno podprli druge sporazume. Ne gre torej za to, da ne bi vedeli, kaj se dogaja, ali da se ne bi zavedali velikega pomena Turkmenistana, pač pa je primer zelo problematičen.

Rada bi zadevo še enkrat preučila, zato vas izrecno prosim za uslugo: prosim, ogledajte si našo odstavek 11, v katerem opozarjamo na zakonske obveznosti in razlike med Začasnim trgovinskim sporazumom ter Sporazumom o partnerstvu in sodelovanju.

Upoštevajte odstavek 9 naše resolucije, ki govori o vključitvi klavzule o človekovih pravicah v Sporazum o partnerstvu in sodelovanju. Komisarka, poznam in upoštevam vaše argumente, prepričana pa sem, da lahko najdete način, s katerim bi bolje uredili to zadevo.

Enako velja za odstavek 10, ki pa je pomemben tudi za Svet. Želimo si klavzule o reviziji. Vem, da je zaenkrat ni, ampak še enkrat, prosim, naredite nam uslugo, preučite zadevo in ugotovite, kaj lahko storite v nadaljevanju pogajanj.

Če bi lahko kaj storili tudi v zvezi z odstavkom 8, bi nam bilo to več kot dobrodošlo, gre pa za nadzor, ki si ga vedno želimo zagotoviti in ga vedno zahtevamo. Nadzor ne pomeni, da želimo biti prisotni na pogajanjih. Take primere smo že imeli, zato, prosim, razmislite, kaj lahko storite, kako nam lahko pomagate pri opredelitvi nadzora; napravite nam uslugo in preučite zadevo.

Mimogrede, menim, da ste opravili sijajno delo. Novi Sporazum o partnerstvu med EU in osrednjo Azijo za 21. stoletje zajema vsa področja. Zajeli ste celo priporočila MOD. Zajeli ste vprašanja človekovih pravic, zato sem prepričana, da lahko najdemo kompromis, a še vedno nam ostane nekaj dela.

Hélène Flautre, v imenu skupine Verts/ALE. – (FR) Gospod predsednik, nikakor se ne smemo slepiti – zavedati se moramo, da bo, kljub izpustitvi Valery Pal, turkmenska vlada še naprej ugrabljala, zapirala in mučila ljudi zaradi idejnih prekrškov.

Posebni poročevalec Združenih narodov o svobodi vere je sicer lahko obiskal Turkmenistan, devet drugih poročevalcev pa še vedno čaka na dovoljenja, in sicer poročevalcev, ki pokrivajo pomembna področja, kakršna so mučenje, zaščita človekovih pravic, neodvisnost sodstva, izobraževanje, zdravstvo, svoboda izražanja in tako naprej.

Nekaj govorov je bilo podobnih vajah v samoprepričevanju. Še vedno imamo opraviti z enim od najbolj zatiralskih in zaprtih režimov na svetu, kljub določenemu napredku in kljub temu, da moramo v resnici najti pravo strategijo za spodbujanje napredka. Na drugi strani pa ne smemo biti naivni in od Turkmenistana že pred sklenitvijo kakršnega koli sporazuma z njim zahtevati, naj postane vzor demokracije in človekovih pravic.

Kako naj torej ravnamo med tema dvema skrajnostma? Moj predlog je preprost: Imejmo pravo zunanjo politiko, spoštujmo skrajno natančna, merljiva in realistična merila, to pa so merila Evropskega parlamenta. V mislih imam dovoljenja za vstop neodvisnih nevladnih organizacij in posebnih poročevalcev ZN ter Mednarodnega rdečega križa. Vemo, da so pogajanja v teku, niso pa še zaključena. V mislih imam preoblikovanje sistema izobraževanja po mednarodnih merilih – ki sicer poteka, ampak je daleč od zadovoljivega – izpustitev vseh političnih zapornikov in svobodo gibanja – na kratko, v mislih imam ABC človekovih pravic. Predlog moje skupine je ambiciozen, obenem pa realističen. Opišemo ga lahko s preprosto formulo.

(Predsednik je prekinil govornico in jo na zahtevo tolmačev prosil, naj govori počasneje)

Ne smemo sabotirati naše lastne politike z odrekanjem lastnim vrednotam. Ne gre za spodbujanje izolacije Turkmenistana, pač pa za spodbujanje sodelovanja z njim. Kako naj se torej lotimo tega? No, vzeti moramo dva svinčnika, v vsako roko enega. S prvim svinčnikom bomo zarisali okvirni načrt, ki bo vseboval faze, potrebne za izpolnitev meril, ki jih zastavlja Parlament. Te faze bodo zarisane v času, z natančnim časovnim razporedom, o njih pa bodo razpravljali skupni pododbori za človekove pravice.

Ko bomo podpisali ta okvirni načrt, bomo lahko z drugo roko in drugim svinčnikom podpisali začasni sporazum, ki ga imamo pred seboj. Prepričana sem, da bo takrat, ko bosta Komisija in Svet razpravljala o prihodnosti klavzul o človekovih pravicah, nujna podpora razprave s sistematičnim posvetovalnim mehanizmom, katerega rezultat bo lahko po potrebi tudi zamrznitev sporazuma.

Predsednik. – Gospa Flautre, predsednik zasedanja nima merilnika hitrosti, s katero govorite. Predsednik ima pred seboj lučko, prek katere mu tolmači pošljejo signal SOS, če ne morejo več tolmačiti, ker preprosto

ne morejo več slediti govorniku. Nisem jaz tisti, ki bi meril hitrost govorjenja, meni pošljejo signal v sili in jaz ga posredujem poslancem, zato da lahko vsi sledimo razpravi.

Kot vedno, hvala za vaše razumevanje.

Helmuth Markov, v imenu skupine GUE/NGL. – (DE) Gospod predsednik, gospod predsednik Sveta, komisarka, že leto dni je preteklo, odkar je Parlament zelo jasno in glasno povedal, da bo lahko odobril trgovinski sporazum med EU in Turkmenistanom šele, ko bo ta država dosegla določen napredek. Zahteve, ki jih je postavil, je sorazmerno lahko izpolniti: prost in neoviran dostop Mednarodnega rdečega križa, izpustitev političnih zapornikov in tistih, ki uveljavljajo ugovor vesti, odprava vseh omejitev za potovanje po državi, lažji dostop in boljši delovni pogoji za nevladne organizacije in agencije ZN ter temeljita reforma izobraževalnega sistema. Odkrito priznam, da je oblast pod predsednikom Berdimuhamedovom dosegla določen napredek. To je neizpodbitno. Po mojem mnenju pa še zdaleč ne zadostuje, da bi lahko odobrili sporazum. Predsednik Sveta in komisarka, oba sta zgrešila veliko priložnost.

Sicer se drugače ne strinjam z vsemi njihovimi stališči, ampak socialdemokratski poslanci so rekli, da tu v Parlamentu zahtevamo vaše jamstvo, da boste v primeru, če bo Parlament kdaj zahteval razveljavitev Začasnega sporazuma, to zahtevo izpolnili. Gospod Vondra ni o tem rekel prav ničesar, vi, komisarka, pa ste nam razložili, da je možnost za to zapisana v pogodbi. Ne gre za to, da je to mogoče storiti, pač pa za to, ali ste pripravljeni zahtevo izpolniti, če vam jo Parlament postavi. Za to gre.

Da se bomo lahko še naprej jemali resno, pozivam vse spoštovane kolege, naj jutri neodobrijo sporazuma, če se Komisija ne bo pisno zavezala, da bo izpolnila našo zahtevo, in te zaveze prebrala pred nami. To je paket, ki smo ga brezpogojno zahtevali, vidva pa nista rekla ničesar o njem. Moram reči, da se me loteva občutek, da nas ne jemljete resno. Najmanj, kar bi lahko pričakovali, bi bilo vaše uradno stališče.

Zato naj povem, da v teh okoliščinah ne moremo odobriti Začasnega sporazuma. Upam, da bomo jutri to soglasno uradno potrdili tudi vsi skupaj.

David Martin (PSE). – Gospod predsednik, tako kot moja dva predgovornika se bojim, da sta nam Komisija in Svet naslikala precej rožnato podobo sedanjega stanja v Turkmenistanu.

Sedanji predsednik je morda res kanček boljši od predsednika, katerega je nadomestil februarja 2007, ampak, ali pa je res toliko boljši, da lahko odobrimo začasni trgovinski sporazum kot korak k sporazumu o partnerstvu in sodelovanju? Kot sta dejala že gospod Markov in gospa Flautre, smo v Odboru za mednarodno trgovino zastavili Turkmenistanu pet zelo jasnih nalog, katerih izpolnitev smatramo kot pogoj za našo odobritev sporazuma.

Prvič, rekli smo, da mora imeti Mednarodni rdeči križ prost dostop v Turkmenistan. Če Komisija in Svet nimata drugačnih informacij, ostajam pri tem, da doslej Rdeči križ ni mogel obiskati niti enega zapora in niti enega zapornika v Turkmenistanu.

Drugič, rekli smo, da morajo preoblikovati svoj izobraževalni sistem po mednarodnih merilih. Svet pravilno ugotavlja, da so šolanje na srednji stopnji podaljšali za eno leto, kot razumem stvari jaz, pa kljub manjšim izboljšavam izobraževalnega sistema te niso namenjene množici Turkmenцев, pač pa eliti in usposabljanju delovne sile za naftno in plinsko industrijo.

Tretjič, zahtevali smo izpustitev vseh političnih zapornikov. Nekaj so jih izpustili, a ne veliko, in še vedno dobesedno na stotine, če ne celo na tisoče, političnih zapornikov čem v zaporih Turkmenistana ter čaka na pošteno sojenje.

Četrtič, rekli smo, da zahtevamo odpravo vseh omejitev potovanj v tujino. Zanimivo je, da sta se oba, Komisija in Svet, osredotočila samo na potovanja v državi. Mi smo zahtevali tudi prosta potovanja v tujino. Tega niso izpolnili.

Končno, zahtevali smo prost dostop za neodvisne nevladne organizacije, prost dostop za telesa ZN za človekove pravice in svobodo obveščanja. No, svobode obveščanja ni, prostega dostopa za nevladne organizacije ni, ob tem, ko so sicer dovolili vstop inšpektorju ZN za versko strpnost, pa je pred Turkmenistanom najdaljša vrsta čakajočih obiskovalcev iz ZN na vsem svetu.

Ali je to res država, s katero lahko poslujemo? No, sumim, da je za večino v Parlamentu in v drugih institucijah odgovor nedvoumen „da“. Zakaj so se stvari spremenile od resolucije Odbora za trgovino leta 2007? Ciniki bi lahko rekli, da so razlogi za odkritje nafte in plina v Turkmenistanu, naša želja zgraditi nov cevovod, naš

strateški interes, ki smo ga nenadoma odkrili. Če je tako, se ne pretvarjamo, da ima zadeva karkoli opraviti z napredkom na področju človekovih pravic. Gre za sebične interese na ravni Evropske unije.

(Predsednik je prekinil govornika)

Søren Bo Søndergaard (GUE/NGL). – (DA) Gospod predsednik, tudi jaz popolnoma nasprotujem predlogu, naj Evropski parlament brezpogojno odobri trgovinski sporazum s Turkmenistanom, o čemer pravzaprav govorimo tukaj. V našo obrazložitev lahko zapišemo, karkoli želimo, ko bomo pritisnili na zeleni gumb, pa bomo popolnoma izgubili nadzor nad zadevo, če ne dobimo od Komisije zagotovila, da bomo imeli možnost sporazum kasneje razveljaviti.

Kateri razlogi nam pravzaprav narekujejo, naj sporazum s Turkmenistanom odobrimo? Slišali smo o najrazličnejših izboljšavah in res je, da je diktatorski režim uvedel nekatere izboljšave ter dal vrsto obljub. Kot pa nam pripoveduje med drugimi tudi Amnesty International, so bile te izboljšave doslej uvedene v zelo omejenem obsegu. In kakšno obrazložitev za to nam ponujajo? Slišimo obrazložitev, da rezultatov ni dal tudi čas, ko sporazuma nimamo. Po mojem mnenju je to nesmiselna obrazložitev, ki posredno spodbuja diktatorje, naj vztrajajo, saj nas bodo tako sčasoma že spravili na kolena. Menim, da bi morali jasno in glasno povedati, da je lahko cena plina previsoka, če je ta cena sklepanje sporazumov z diktatorskim režimom Turkmenistana – ta cena je mnogo previsoka.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Obžalovanja vredno je, da prizadevanja evropske unije in drugih mednarodnih organizacij za zaščito človekovih pravic v Turkmenistanu še niso obrodila rezultatov. Novinarjem in borcem za človekove pravice v tej državi zatiskajo usta. Nadaljujejo se posilstva žensk in otrok ter trgovina z njimi.

Vseeno pa sem prepričan, da politika odlaganja vzpostavitve stikov in izolacije v primeru Turkmenistana ne more prinesiti velike koristi. Ne zato, ker ima država bogate zaloge plina, pač pa preprosto zato, ker lahko demokratične spremembe prinese le spodbujanje stikov z zunanjim svetom.

Zato podpiram stališče Evropske komisije in začasni sporazum, ki pa ga lahko glede na dogodke v državi po potrebi tudi zamrznemo. Nedvomno pa stališč Evropske unije glede energije pri odnosih s Turkmenistanom ne smemo ločevati od sprememb na področju človekovih pravic.

Charles Tannock (PPE-DE). - Gospod predsednik, skrivnostni Turkmenistan nam lahko ponudi mnogo več kot samo nafto in plin. S tem nočem reči, da zaloge fosilnih goriv v tej državi niso pomembne. Dejansko so življenjskega strateškega pomena za EU, če upoštevamo željo Unije in vidno željo Turkmenistana, da bi se pri dobavi energije rešila iz ruske sence.

Ogromne in dostopne zaloge plina v Turkmenistanu že same po sebi terjajo tesnejše odnose z EU. So pa še drugi razlogi, ki nam po mojem mnenju narekujejo sklenitev začasnega trgovinskega sporazuma s Turkmenistanom. Država je izvrsten primer miroljubne in stabilne muslimanske države z laično vlado, ki sodeluje v boju proti islamističnemu terorizmu v Afganistanu, kjer imamo vojno.

Seveda imamo še vedno zadržke glede človekovih pravic, demokracije in političnih svoboščin, ampak take zadržke imamo tudi pri Rusiji in Kitajski, ne spomnim pa se, da bi socialdemokrati v nedavni razpravi o Tibetu odpirali ta vprašanja. Kljub temu gojimo strateške odnose z obema omenjenima velikima državama.

Nadaljnje spremembe v Turkmenistanu bomo spodbujali z dialogom in partnerstvom, ne z izolacijo. Zato na splošno podpiram boljše odnose med EU in državami osrednje Azije.

(Predsednik je prekinil govornika)

Alessandro Battilocchio (PSE). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, upam, da nam lahko ta razprava o začasnem sporazumu služi tudi kot priložnost za začetek temeljitega pretresa stanja v Turkmenistanu in poziv k bolj praktičnim ukrepom za izboljšanje sedanjega zelo neugodnega stanja.

Vlada v Aškabatu je nedavno zavrnila vrsto priporočil, tudi izpustitev političnih zapornikov, pregled dosedanjih primerov političnih obsodb in odpravo prepovedi potovanja, ki jo je samovoljno uvedla za borce za človekove pravice. Danes, rečeno brez olepševanja, je ta država zaprta za nadzornike mednarodnih organizacij, ki nimajo vstopa v državo že 10 let. Novinarji in aktivisti ne morejo svobodno delovati, vsi nasprotniki režima pa so dnevno izpostavljeni grožnjam.

Evropska unija in mednarodna skupnost zahtevata temeljne spremembe na področju človekovih pravic; izključno gospodarske sporazume nam bo zelo težko sprejeti.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). – (FR) Gospod predsednik, minister, komisarka, mislim, da moramo v zvezi s to zadevo odložiti hinavščino.

Leta 2006 sem bila članica delegacije Evropskega parlamenta v Turkmenistan in že takrat smo vam, komisarka, dali vrsto predlogov.

Jasno, razumem vaše argumente in argumente Sveta, ko pa primerjam predloge in poročilo o osrednji Aziji – za katerega smo v tej zbornici glasovali nekaj mesecev nazaj, 20. februarja 2008, in v katerem so bile ponovljene naše zahteve glede izpustitve zapornikov, Rdečega križa in druge – ali imamo v resnici sploh kaj napredka? Ne.

Osebnost sem imela pri branju „Poročila o Turkmenistanu“ občutek, da berem „Poročilo o projektu Nabucco“, saj nas končno zanima predvsem energija, shranjena v plinu te tretje največje proizvajalke plina na svetu. Nadalje mi je znano – to so nam zelo jasno razložili med našim obiskom v Turkmenistanu – da ima država druge možne odjemalce, tudi Kitajsko, če turkmenski plin Evropske unije ne bi zanimal. Torej nehajmo hliniti, spregovorimo odkrito ...

(Predsednik je prekinil govornico)

Christopher Beazley (PPE-DE). – Gospod predsednik, rad bi samo povedal, da se globoko strinjam s svojim kolegom dr. Charlesom Tannockom. Če ga ne bi prekinili, bi v zaključni misli povedal, da bi morala EU spodbujati – Komisija in Svet pa financirati – plinovode čez Kaspijsko morje v osrednjo Azijo, da bi zmanjšala svojo odvisnost od monopolnega vira in da bi se izognili nevarnosti, da bi postali žrtve zunanjepolitičnih ciljev ene od svojih sosed.

Predsednik. – Hvala, gospod Beazley. Treba je dopolniti vsako misel gospoda Tannocka, ki je vedno konstruktiven in je vir navdiha Parlamentu.

Zdaj pa ima besedo še zadnji govornik, gospod Martin.

V predsedstvu Parlamenta bomo preučili, ali je v tej sekciji še mogoče dati besedo govornikom, ki so že sodelovali v razpravi, kajti taki govorniki običajno razpravo samo ponovno odprejo. V tem primeru, ko smo prišli do petega govornika, pravico do besede pa ima pet govornikov, dajem besedo gospodu Martinu.

David Martin (PSE). – Gospod predsednik, hvala za besedo. Ponovno sem se želel oglasiti, ker želim zastaviti zelo konkretno vprašanje Komisiji, preden spet dobi besedo. Rad bi vedel, kako natančno bi se na kakršno koli klavzulo o človekovih pravicah, za katero bi se dogovorili, sploh sklicevali in kako bi jo uveljavili. Ali bi kršitve človekovih pravic ugotavljala Komisija, in, če bi se Komisija tako odločila, ali bi Svet odločal o zamrznitvi sporazuma s soglasjem ali s kvalificirano večino? Kako praktična sploh bo v resnici klavzula o človekovih pravicah? Klavzule o človekovih pravicah smo zapisali že v mnoge svoje mednarodne sporazume, doslej pa – razen izjeme, ki je predmet naše naslednje razprave – praktično nismo uveljavili še nobene, pri čemer je Belorusija ena od redkih izjem.

Alexandr Vondra, predsednik Sveta. – Gospod predsednik, mislim, da je bila razprava zelo produktivna. Razprava je bila osredotočena predvsem na človekove pravice in to nas ne preseneča. Rad bi še enkrat poudaril, da obstoječa klavzula o človekovih pravicah v sporazumu omogoča zamrznitev ob kršenju človekovih pravic; ko bomo razmišljali o zamrznitvi, če se bo stanje v Turkmenistanu poslabšalo, pa bomo morali po mojem mnenju zelo resno upoštevati predloge Parlamenta.

Seveda bo končno odločitev sprejel Svet ob upoštevanju vseh možnosti restriktivnih ukrepov, vključno z možnostjo zamrznitve, in glede tega imamo že nekaj precedenčnih primerov v zvezi z nekaterimi državami osrednje Azije.

Nekateri govorniki so se dotaknili tudi vprašanja sodelovanja z Rdečim križem. Težko od tukaj presoјamo sodelovanje med Rdečim križem in Turkmenistanom, preprosto zato, ker se Rdeči križ drži temeljnega načela diskretnosti. Na podlagi razpoložljivih informacij pa moramo priznati, da je treba še veliko storiti in izboljšati, ob tem pa lahko opazimo tudi pozitivne stvari in napredek.

Na splošno in za zaključek naj rečem, da je stanje na področju človekovih pravic v Turkmenistanu daleč od idealnega, vendar trajna izolacija ne pride v poštev. Pogojni pristop k sklenitvi začasnega sporazuma, o katerem smo se pogajali 11 let, ne more biti učinkovit način za zagotovitev napredka na področjih človekovih pravic in demokracije.

Seveda moramo začeti dialog s Turkmenistanom o človekovih pravicah, in prav to skušamo. Češki predsednik vlade je državo obiskal pred kratkim. S predsednikom v Aškabadu se je pogovarjal prav o teh temah.

Predsedstvo je prepričano, da je zdaj priložnost za vzpostavitev stikov s Turkmenistanom in da je tak pristop edini učinkoviti način za začetek iskrenega dialoga o vprašanjih, kakršno so človekove pravice.

Nobeden od ključnih partnerjev Turkmenistana – Rusija ali Kitajska, katerih vplive na tem območju se trenutno krepi – teh vprašanj verjetno ne bosta zapisali med prva na svojih seznamih.

Torej je vzpostavitev ustreznih pogodbenih odnosov z Začasnim sporazumom ključni korak v politiki sodelovanja. Odklonilno mnenje Parlamenta bi škodovalo porajajočemu se dialogu s Turkmenistanom in bi spodkopalo naše možnosti za zagotovitev napredka na pomembnih področjih, kakršno je večje spoštovanje človekovih pravic.

Zato pozivam Parlament, naj, tudi v skladu s predlogom poročevalca Daniela Casparyja, polno podpre Začasní sporazum.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – Gospod predsednik, Eleanor Roosevelt je dejala, da je namesto pritoževanja čez temo bolje prižgati svečo. To velja tudi za Turkmenistan. Spodbujanje človekovih pravic in podpora demokraciji v tej državi morata biti seveda tudi v prihodnje naši prednostni nalogi. Številni med vami ste pravilno ugotovili – na primer gospa Flautre, ki je ni več tu – da so spremembe počasne. Da, so, ampak so spremembe in te spremembe moramo priznati in spodbujati.

Pomagati moramo Turkmenistanu, da si bo lahko pomagal tudi sam. Zato moramo sodelovati s to državo konstruktivno, neprestano in strateško. Vzpostaviti moramo ustrezen okvir za naše pogodbene odnose, tega pa trenutno veljavni Sporazum o trgovini in sodelovanju ne omogoča.

Naj povem še nekaj besed o zamrznitvi oziroma možni zamrznitvi. Kot veste in kot je pravkar povedal tudi predsednik Sveta, o takih zadevah odloča Svet – in sicer s soglasjem. Komisija pa lahko tak ukrep predlaga.

Naj vas spomnim, da je na primer po dogodkih v Andižanu Svet sklenil sprejeti restriktivne ukrepe proti Uzbekistanu, vključno z embargom na orožje in omejitvami potovanj uzbeških uslužbencev, ki so bili vpleteni v dogodke. Poleg tega so bili začasno odloženi tehnični sestanki v okviru Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju, sestanki Odbora za sodelovanje in sestanki pododborov. Te ukrepe smo stalno spremljali in letno obnavljali ali spreminjali glede na razmere.

Če bi zgodilo se kaj podobnega – ali če bi se stanje hudo poslabšalo – bi lahko Svet sprejel podobne ukrepe ali celo zamrznitev, Komisija pa bi vsekakor preučila vse možnosti ukrepanja, vključno z zamrznitvijo.

Če bi hoteli vključiti izrecno klavzulo v zvezi s človekovimi pravicami v Sporazum o partnerstvu in sodelovanju, bi bilo treba ta sporazum spremeniti. Po našem mnenju bi bilo to precej težko, saj bi bilo treba ponoviti pogajanja s Turkmenistanom – ki je Sporazum o partnerstvu in sodelovanju podpisal in ratificiral že leta 2004 – pa tudi z državami članicami EU, od katerih jih je 12 tudi že ratificiralo Sporazum.

Kar se tiče vprašanja, ali kršitev človekovih pravic lahko pripelje do zamrznitve Sporazuma o partnerstvu in sodelovanju, bi rada ponovila, da Sporazum o partnerstvu in sodelovanju in Začasní sporazum oba vsebujeta klavzulo, da je spoštovanje človekovih pravic bistveni element sporazuma – kot sem že jasno povedala prej. Sporazum o partnerstvu in sodelovanju in Začasní sporazum vsebujeta klavzule, po katerih lahko katera koli od strani, če smatra, da druga stran ne izpolnjuje svojih obveznosti iz sporazuma, ustrezno ukrepa, v posebno nujnih primerih celo brez predhodnega posvetovanja s skupnim odborom.

Začasní sporazum in Sporazum o partnerstvu in sodelovanju oba vsebujeta skupno izjavo, ki pojasnjuje, da posebno nujni primeri pomenijo primere bistvenih kršitev sporazuma, od katere koli strani, in obe izjavi pojasnjujeta, da bistvena kršitev pomeni kršitev bistvenega elementa sporazuma.

Tako bistvena kršitev v nujnem primeru daje pravico strankama sporazuma do ustreznih ukrepov. Po našem mnenju med take ukrepe lahko spada tudi zamrznitev sporazuma. Zato, spoštovani poslanci, vas spet prosim – kot sem vas že prej – da odobrite aktiviranje Začasnega trgovinskega sporazuma s Turkmenistanom.

V celoti sem pripravljena v svojem imenu – v imenu Komisije – sprejeti politično zavezo, da bomo spremljali dialog o človekovih pravicah in redno poročali Parlamentu. To bi bilo po trgovinskem sporazumu odskočna deska za tesnejše sodelovanje, pomenilo pa bi tudi korak naprej pri vzpostavljanju dialoga s Turkmenistanom, enakovrednega dialogom, ki smo jih že vzpostavili z drugimi državami na tem območju. Tudi tega ne smemo pozabiti.

Na pozitivni razvoj in izboljšanje stanja človekovih pravic bomo lahko vplivali le z okrepljeno zavezo.

PREDSEDSTVO: GOSPOD DOS SANTOS

podpredsednik

Daniel Caspary, *poročevalec*. – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, najlepša hvala za današnjo razpravo. Pomeni precejšen korak naprej. Zahvalil bi se rad vsem svojim spoštovanim prijateljem, ki ste pri tej zadevi sodelovali z menoj v zadnjih mesecih.

Eno od osrednjih stališč Sveta, dragi gospod Vondra, je napravilo še poseben vtis name: ljudje v Turkmenistanu zagotovo ne bodo izvedeli, kaj pomenijo demokracija in človekove pravice, od Kitajske, Rusije ali celo Irana. V zadnjih letih je Parlament postavil jasne pogoje za svoje soglasje k začasnemu sporazumu, nazadnje v poročilu gospoda Özdemirja o strategiji za osrednjo Azijo.

Za Evropski parlament bi pomenilo hud kompromis, če bi se zdaj v bistvu odrekli zahtevam, ki smo jih postavili pred tremi ali pred šestimi meseci in se odločili, da kljub temu odobrimo moje poročilo o Začasnem sporazumu. Po drugi strani pa mi je tudi jasno, da danes govorimo o Začasnem sporazumu. Odlog glasovanja ne bi bil dobra zamisel. Jasno mi je tudi dejstvo, da Turkmenistana in Začasnega sporazuma ne smemo uporabiti kot talcev pri merjenju moči med evropskimi institucijami.

Jasno mi je tudi dejstvo, da bi pomenilo precedenčen primer, če bi Komisija in Svet privolila v zahteve, ki smo jih danes zastavljali mnogi med nami, čeprav – in naj to povem povsem jasno – se mi zdijo te zahteve Parlamenta povsem upravičene. Zato pričakujem – po možnosti še nocoj – zavezo Komisije, da bo v primeru, če bo nadzor pokazal, da se je stanje v Turkmenistanu poslabšalo, ali če bo Parlament sprejel resolucijo, s katero bo zahteval, naj Komisija predlaga Svetu zamrznitev Začasnega sporazuma, tak predlog tudi poslala Svetu. Menim, da bi bilo to mogoče tudi po obstoječih določilih sporazumov.

Vesel bi bil, če bi tudi od Sveta dobili zavezo, da bi na predlog Komisije zadevo nemudoma vključil na dnevni red in o njej razpravljaj na enem od naslednjih srečanj. Obe instituciji lahko nedvomno sprejmeta taki zavezi, ne da bi bilo treba posegati v splošno ureditev sodelovanja med institucijami v Evropski uniji. Hvaležen bi bil, če bi lahko prejeli vaši izjavi še danes, najkasneje pa jutri pred glasovanjem. Nera bi jutri pred glasovanjem priporočal svojim spoštovanim prijateljem, naj odložijo glasovanje o mojem poročilu.

Predsednik. V skladu s členom 108(5) Poslovnika sem prejel dva predloga resolucij.

Razprava je zaključena.

Glasovanje bo potekalo jutri.

9. Polletna ocena dialoga med EU in Belorusijo (razprava)

Predsednik. - Naslednja točka je izjava Sveta in Komisije o polletni oceni dialoga med EU in Belorusijo.

Alexandr Vondra, *predsednik Sveta*. – Gospod predsednik, hvaležen sem poslancem Parlamenta, da lahko poročam o najnovejših dogajanjih v Belorusiji, zlasti še o izidu razprave o tej zadevi na Svetu prejšnji ponedeljek.

Kot je mnogim med vami znano, smo po sklepu Sveta iz lanskega oktobra, s katerim je začasno in deloma odpravil seznam prepovedi izdajanja vizumov, priča vrsti pozitivnih dogajanj v Belorusiji. Zlasti naj izpostavim registracijo gibanja „Za svobodo“ in Centra za černobilske pobude, tiskanje in distribucijo neodvisnih časnikov, na primer časnikov *Narodnaya Volya* in *Nasha Niva*, okroglo mizo o regulaciji interneta s predstavnikom OVSE za svobodo medijev, strokovna posvetovanja z OVSE/ODIHR o izboljšanju volilne zakonodaje, ter ustanovitev posvetovalnih odborov, tudi odbora za vprašanja človekovih pravic, v katerih sodelujejo predstavniki civilne družbe in celo opozicije.

Ti koraki, čeprav morda po mnenju nekaterih sorazmerno skromni, so v beloruskem okolju pomembni. To je priznalo tudi nekaj predstavnikov beloruske civilne družbe.

Priča pa smo bili tudi nekaterim incidentom, ki nas skrbijo. Zavrnjena je bila registracija pomembne nevladne organizacije za človekove pravice, Viasna, težave so pri akreditaciji nekaterih neodvisnih medijev, še vedno pa, kljub na splošno omiljenemu nadlegovanju predstavnikov civilne družbe in aktivistov opozicije, opažamo kratkotrajna policijska pridržanja. Pazljivo spremljamo pritožbe opozicije o „prisilnem vpoklicu“ v vojsko.

Ne moremo torej zanikati, da je podoba stanja mešana. Kljub temu pa smo prepričani, da moramo nadaljevati s svojo politiko sodelovanja in s podporo napredku. To je prava pot za naše odnose z Belorusijo. Pri razmišljanju o nadaljnjih usmeritvah naše politike moramo upoštevati širše strateške interese na tem območju in učinke finančne krize.

Na teh razmislekih temelji naš sklep z dne 16. marca. Sklep, ki restriktivne ukrepe podaljšuje za eno leto, ohranja odpravo omejitev potovanj za nekatere beloruske uradnike za devet mesecev.

Podrobni pregled, predviden ob izteku devetmesečnega obdobja, bo osredotočen na pet področij, navedenih v sklepih Sveta iz oktobra 2008. Ta področja zajemajo reformo volilnega sistema in druge konkretne ukrepe v prid večjemu spoštovanju demokratičnih vrednot, pravne države, človekovih pravic in temeljnih svoboščin, tudi svobode izražanja in svobode medijev, ter svobode zbiranja in političnega združevanja.

Trdno smo prepričani, da bo podaljšanje zamrznitve, sprejeto prejšnji teden, pripomoglo k uresničitvi naših političnih ciljev. Omogočilo nam bo še naprej opozarjati naše beloruske partnerje na pojave na področju človekovih pravic, ki nam povzročajo skrbi. Še posebej pomembna bo vzpostavitev dialoga o človekovih pravicah v naslednjem mesecu.

Po odpravi prepovedi dvostranskih političnih stikov se vrstijo obiski na visoki ravni, vključno z obiskom ministrske trojke konec januarja. Namen teh stikov je spodbujati Belorusijo in razjasniti razlike v pričakovanjih. Upamo, da se bo dialog v naslednjih mesecih nadaljeval.

Prepričani smo, da moramo z Minskom sodelovati konstruktivno. Ostajamo pa realisti in ne pričakujemo nikakršnih dramatičnih sprememb. Za preobrazbo je potreben čas, v skupnem interesu pa je, da izkoristimo vsako priložnost za spodbujanje nadaljnjega napredka.

Pomembno je, da našo politiko sodelovanja odkrito podpirajo predstavniki civilne družbe v Belorusiji, ki so pred kratkim sodelovali v zelo konstruktivni razpravi s poslanci Parlamenta. Vzdržujemo tudi redne stike s predstavniki beloruske civilne družbe in nameravamo nadaljevati z dialogom, pa tudi s podporo civilni družbi in neodvisnim medijem v Belorusiji.

Naj sklenem z nekaj besedami o Vzhodnem partnerstvu, ki ga je prejšnji teden potrdil Evropski svet in bo aktivirano na majskem vrhu. Belorusija spada med šesterico držav Vzhodnega partnerstva. Trdno smo prepričani, da mora biti Belorusija vključena v to novo pobudo od vsega začetka. Obseg njene vključitve v dvostranskih dogajanjih pa bo odvisen od vrste dejavnikov, zlasti od napredka na nekaterih področjih, ki sem ji pravkar omenil.

Zahvaljujem se Parlamentu za javno podporo sklepom ponedeljkovega srečanja Sveta. Nedvomno bo podrobni pregled čez devet mesecev ključ za vse nadaljnje odločitve in bo pomembno vplival tudi na naše splošne odnose z Belorusije v prihodnje. Svet bo z veseljem obveščal Parlament o dogajanjih in pozdravlja vaše nadaljnje prispevke k razpravi.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – (FR) Gospod predsednik, Belorusija je na razpotju.

Pravkar je Svet potrdil začasno odpravo prepovedi izdaje vizumov do konca leta, Evropski parlament pa sprejema resolucijo. Čas je za začetni pregled naše politike do Belorusije po šestih mesecih od odprave sankcij – oktobra 2008 – in za razmislek o tem, kaj nas čaka v naslednjih devetih mesecih.

Osebnostno sem prepričana, da je bil oktobrski sklep Evropske unije o začasni odpravi sankcij pravilen in da je začasna odprava sprožila pozitivne procese.

Belorusija je sprejela ukrepe, ki nedvomno vodijo k večji demokraciji. V mislih imam zlasti vrnitev dveh neodvisnih časnikov v kioske, končno legalizacijo organizacije gospoda Milinkeviča, sodelovanje z OVSE/ODHIR na področju volilne zakonodaje, ter različne kongrese opozicijskih strank in nevladnih organizacij – na primer Unije Poljakov v Belorusiji – ki so jih lahko izvedli. Ta napredek je sicer res omejen in nezadosten, je pa novost in na splošno vendarle lahko ugotovimo, da je napredek v teku.

Zato je to mešano poročilo naletelo na mešan odziv v Evropski uniji, ob uravnoteženem sklepu na zadnjem sestanku Sveta za splošne zadeve in zunanje odnose. Nadaljnja začasna odprava sankcij nam omogoča ohraniti dialog, za kar nas je izrecno prosila sama civilna družba, tudi na forumu v Evropskem parlamentu 4. marca.

Ob tem pa si pridržujemo orodje, ki ga imamo na razpolago, saj bomo lahko konec leta sankcije obnovili, če bomo presodili, da je do takrat doseženi napredek nezadosten, ves čas pa bomo lahko pozorno spremljali

stanje oziroma napredek na petih glavnih področjih, naštetih v sklepih Sveta za splošne zadeve in zunanje odnose iz lanskega oktobra. Nadalje lahko prek naše delegacije v Minsku Komisija aktivno analizira stanje na terenu.

Gospo in gospodje, pozdravljam pobudo Evropskega parlamenta, naj delegacija članov Odbora za zunanje zadeve in delegacija Evropskega parlamenta za odnose z Belarusijo čez 10 dni obiščeta Minsk in na srečanjih z oblastmi ter različnimi drugimi akterji okvirno ugotovita, kakšno je dejansko stanje.

Istočasno bom tja poslala tudi svojega direktorja, odgovornega za območje, in poskrbela za njegovo tesno sodelovanje z delegacijo Evropskega parlamenta. Vzpostavitev novega dialoga o človekovih pravicah z Belarusijo je naslednji opazen korak naprej, ki nam bo omogočil bolj strukturirati naše zahteve in poglobiti naše razprave.

Prvi sestanek v okviru tega dialoga naj bi bil v naslednjih dneh v Minsku; na tem sestanku bo Evropska unija odprla vsa vprašanja. Pred sestankom in po njem se bomo sestali s člani civilne družbe, da bomo lahko uporabili tudi njihovo znanje ter izkušnje.

Gospo in gospodje, pri razvoju naših odnosov s to sosedo, ki leži v osrčju Evrope, si moramo vzeti čas in pretehtati njihove odzive, dolgoročno pa tudi napredek Belorusije. Odzive, ki nam bodo omogočili Belorusijo približati naši evropski družini in njenim vrednotam, saj je po besedah predsednika Sveta Evropski svet prejšnji petek sprejel sklep, da Belorusijo vključi v Vzhodno partnerstvo, konkretnije v njegovo večstransko razsežnost, platforme. Partnerstvo bo omogočilo Belorusiji razviti nova omrežja podpore in izmenjave z vsemi sosedami, tudi v prid beloruski civilni družbi, ki se želi rešiti iz izolacije in se vključiti v forum o civilni družbi.

Glede udeležbe Belorusije v dvostranskem sklopu Vzhodnega partnerstva je besedilo predloga Komisije nedvoumno: Razvoj dvostranskih odnosov med Evropsko unijo in Belorusijo je danes in bo tudi v prihodnje odvisen od razvoja politične situacije v državi.

In končno, v razmerah finančne in gospodarske krize, ki resno ogroža tudi vse naše vzhodne sosedo, se osebno nagibam k ukrepom gospodarske pomoči Belorusiji. Pomemben prvi korak je napravil že MDS, ob aktivni podpori svojih evropskih članic, z odobritvijo 2 milijard USD posojila za obvladovanje neposrednih posledic krize, pri čemer govorim o uravnovešenju plačilnih bilanc. V drugi fazi bi morali Belorusiji omogočiti dostop do posojil EIB in ugodnejših posojil EBOR za financiranje projektov v zvezi z vseevropskimi omrežji, pa tudi za zagotovitev večje raznolikosti gospodarskih povezav države.

Istočasno pa Komisija tudi krepi tehnične dialoge z Belorusijo na področjih skupnega interesa, na primer področjih energije, transporta, carin, standardov, dolgoročno pa tudi gospodarstva.

Naj za zaključek povem, gospo in gospodje, da bo za okrepitev teh dialogov Parlament naslednji teden sprejel resolucije o Belorusiji, Komisija pa bo resnično pazljivo preučila vaša priporočila. Osebno iskreno upam, da bomo tudi v naslednjih mesecih tesno sodelovali pri presojanju stanja in pri dialogu z Belorusijo, njenimi oblastmi in civilno družbo, in upam, da nas bo ta prvi korak vodil v poglobitev sodelovanja na podlagi konkretnega napredka.

Charles Tannock, v imenu skupine PPE-DE. - Gospod predsednik, odnose EU z Belorusijo trenutno vodijo pragmatični premisleki na obeh straneh. Leta politike izolacije niso pripeljala nikamor, kar je zdaj, sicer nekoliko pozno, spoznal tudi Svet. Ta politika vsekakor ni niti malo omajala trde roke oblasti zadnjega evropskega samozadostnega diktatorja, predsednika Aleksandra Lukašenka.

Pred dvema tednoma sem imel tu, v Strasbourgu, priložnost srečati dva ugledna disidenta iz Belorusije, in z njima razpravljati o političnih dogajanjih v njuni domovini. Eden od njiju, Aleksander Kazulin, je bil pred kratkim izpuščen iz političnega zapora, in to je eden od razlogov, ki so EU nagnili k bolj naklonjenim stališčem do Lukašenka.

Politično zatiranje pa v Belorusiji vseeno ostaja resen problem. Zato je vprašanje, ali nas otoplitev odnosov med EU in Belorusijo sploh kam vodi, saj je sedanje nagibanje k EU morda samo igra predsednika Lukašenka z Rusijo. Vsekakor pa je to bolje kot oklepati se neuspešne politike bojkota iz zadnjega desetletja.

Svet mora pri Belorusiji nujno uporabljati politiko korenčka in palice: če bomo Lukašenku ponudili jasne spodbude k notranjim političnim reformam, se bo morda odzval pozitivno. Enako pa mora tudi vedeti, da ne more nadaljevati po dosednji poti in da bo vsak znak zaostritve avtoritarnega delovanja ali zatiranja povzročil prekinitev približevanja in zmanjšanje podpore EU Belorusiji pri njenih prizadevanjih za članstvo

v STO. V tem trenutku bi bilo po mojem mnenju povabilo Lukašenka v Prago na majski vrh, na katerem bo aktivirano Vzhodno zavezištv, lahko korak preveč. Tesnejše odnose moramo povezati z otipljivimi zavezami režima k spremembam v njegovem delovanju.

Belorusijo moramo tudi prepričati, da bi bilo njeno priznanje gruzijskih pokrajin Abhazije in Južne Osetije kot neodvisnih držav – ki ju je doslej priznala samo Rusija – nesprejemljivo. Prepričan sem, da se skuša Belorusija izviti izpod ruskega nadzora in to priložnost moramo izkoristiti. Nedvomno sta pri spodbujanju resničnih sprememb v Belorusiji potrebna potrpežljivost in prizadevnost EU, a nagrada – vrnitev Belorusije nazaj v evropsko družino narodov – je vredna truda.

Jan Marinus Wiersma, v imenu skupine PSE. – (NL) Gospod predsednik, tudi mi z veseljem podpiramo nadaljevanje politike Evropske unije, ki odpira možnosti dialoga in tesnejšega sodelovanja z beloruskim režimom. S tem se ukvarjamo že šest ali sedem mesecev in v prihodnjem obdobju bomo videli, ali bodo namere Evropske unije obrodile kakšne sadove. To ne spremeni dejstva, da bomo še naprej dvomili v namene vlade, za katero vemo, da ni demokratična. Osebnost sem imel že večkrat čast, da sem bil v stikih z režimom in, verjemite mi, predsednik Lukašenko se ni čez noč prelevil v demokrata.

Za njegovo željo po tesnejšem sodelovanju z Evropsko unijo stojijo drugi razlogi, je pa res, da to njegovo željo lahko uporabimo za pritisk nanj k nadaljevanju poti, na katero se je pred kratkim usmeril z vrsto pozitivnih ukrepov na področju človekovih pravic. Podobno kot gospod Tannock menim, da je še prezgodaj razmišljati, ali naj ga nagradimo s članstvom v Vzhodnem partnerstvu. Resničen dialog o človekovih pravicah je treba šele vzpostaviti, kršitve človekovih pravic pa se še dogajajo.

Kar se tiče dialoga o človekovih pravicah, smo prepričani, da moramo opoziciji omogočiti polno vlogo v njem. Opozicijo v zadnjih letih podpiramo na vse mogoče načine, tudi s tem, da smo ji dvakrat podelili nagrado Saharova. Minsk meni, da taka podpora opoziciji ni sprejemljiva. Imamo pa precedenčne primere: že šest ali sedem let osebno sodelujem v poskusih Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) in Evropskega sveta, da bi vzpostavili dialog, v katerem bi sodelovala beloruska vlada in nato še opozicija. Poskusi niso uspeli, pomenijo pa precedenčni primer za tako zbiranje za isto mizo.

Evropska politika, kakršno želimo, mora odločno prispevati k večji svobodi in odprtosti. Točke, ki jih imamo za pomembne, so našteje tudi v resoluciji, o kateri razpravljamo. Če bomo glede teh točk v naslednjih mesecih opazili napredek, smo prepričani, da bo mogoče takrat restrikcije EU ukiniti.

Rad pa bi dodal še nekaj točk. Prvič, menimo, da mora Komisija upoštevati tudi to, da v Belorusiji Evropsko unijo premalo poznajo, satelitska TV postaja pa tega ne bo spremenila. Več mora storiti država sama in več je treba delati v državi sami. Drugič, nujno prosim, da oblasti v Minsku vprašate, ali ni že čas, da odpravi vse omejitve potovanja otrokom Černobila.

Moj zadnji komentar pa je nekoliko bolj osebni. Nove razmere so prinesle vsaj nekaj, in sicer, prvič v šestih ali sedmih letih sem dobil vizum, ki je meni in delegaciji Parlamenta omogočil nekajtedenski obisk v Belorusiji, in to priložnost bom z veseljem izkoristil.

Janusz Onyszkiewicz, v imenu skupine ALDE. – (PL) Ob odpravi sankcij proti Belorusiji smo upali, da bo proces mehčanja sistema nekoliko uspešnejši. Izkazalo pa se je, da ni tako. Predhodni govorniki so to že omenili, rad pa bi nas spomnil tudi, da ni bila registrirana še nobena druga politična stranka, da grožnja preklica registracije že obstoječih strank še ni odpravljena, da časopisom, ki bi jim lahko bila odobrena distribucija, ta še ni odobrena, in da so se obnovili spletni napadi na internetna spletišča, kakršno je spletišče Radia Svobodna Evropa. Nadalje se je predsednik Lukašenko odločil odpotovati iz Minska, tako da se obisk gospe Ferrero-Waldner ni mogel nadaljevati. Menim, da to ni prijateljska gesta, niti ne kaže, da bi spoštoval in razumel pomen stikov z Evropsko unijo.

Res je, da predsednik Lukašenko še ni priznal Abhazije in Osetije, je pa obiskal Abhazijo in videti je, da ta dva partnerja – ne bom rekel državi, saj Abhazija za nas seveda ni država – vzpostavljata tesno gospodarsko sodelovanje. Kar se tiče opozicije, jo predsednik Lukašenko označuje za „peto kolono“ in nobenih znakov ni, da bi jo bil pripravljen priznati, kot v vseh drugih državah, za pomemben element političnega življenja.

Mislil pa, da bi s tem v zvezi morali ohraniti določen dialog. Strinjam se z besedami gospoda Tannocka, da predsednik Lukašenko ne bi smel biti povabljen v Prago. To bi bilo vsekakor preveč, dejansko pa bi morali znatneje in učinkoviteje uporabiti drug instrument, ki ga imamo na voljo, namreč finančni instrument v obliki financiranja demokratičnega in gospodarskega napredka. S tem v zvezi bi rad postavil vprašanje – ne

zanima me, koliko sredstev smo dodelili, pač pa, koliko smo jih porabili za podporo demokraciji v Belorusiji lansko leto in leta 2007, če ne štejemo podpore radiu?

Konrad Szymański, v imenu skupine UEN. – (PL) Komisarka, naš poskus v obliki začasne odprave sankcij proti Belorusiji se mora nadaljevati, da bomo lahko izkoristili vse možnosti vzpostavitve dialoga s to državo. Beloruske oblasti pa se morajo zavedati, da je čas za ta poskus omejen in da s svojimi predlogi ne bomo čakali v neskončnost.

Biti moramo tudi zelo previdni. V prvih mesecih smo si lahko ustvarili le medlo sliko o namenih oblasti v Minsku. V tem času pa se nadaljuje zatiranje Združenja Poljakov v Belorusiji, izganjajo katoliške duhovnike, urad v Minsku pa je tudi zavrnil registracijo televizijske postaje Belsat, edine neodvisne postaje, ki oddaja v Belorusiji. To je dovolj razlogov, da predsednika Lukašenka ne smemo povabiti na vrh EU v skladu s pozivi beloruske opozicije.

Jacek Protasiewicz (PPE-DE). – (PL) Gospod predsednik, predsednik vlade, komisarka, strinjam se s komisarko, da je bil sklep Sveta podaljšati sankcije proti Belorusiji za eno leto in jih obenem začasno odpraviti za devet mesecev smotrna rešitev. Belorusijo vabimo k sodelovanju z nami, nismo pa pozabili, da je še zadnja preostala nedemokratska država v Evropi.

Kljub pozitivnim spremembam v Belorusiji v zadnjem času, o katerih je govoril gospod Vondra, ne moremo reči, da tam spoštujejo temeljne človekove pravice, na primer svobodo govora, pravico do izražanja političnih stališč, ali da spoštujejo pravice narodnih in verskih manjšin. Kljub temu ponujamo Belorusiji sodelovanje v Vzhodnem partnerstvu, saj verjamemo, da bo to koristilo, predvsem beloruskim ljudem.

Vzhodno partnerstvo pomeni priložnost za cenejše vizume, tesnejše gospodarsko sodelovanje in finančno podporo civilni družbi. Tako lahko Belorusija po dolgoletni izolaciji žanje koristi od nove politike. V stolpec stroškov pa lahko vpišemo nedvomno cinično zlorabo naše dobre volje, ko podeljujemo verodostojnost nedemokratskemu režimu. Beloruska vlada, ki nadzira glavna sredstva javnega obveščanja in jih uporablja ne za obveščanje, ampak za propagando, že zmagoslavno objavlja, da Evropska unija sprejema „beloruski model“, po katerem sta lahko demokracija in svoboda omejeni. V tej dvorani moramo nedvoumno povedati, da imajo Belorusi enake pravice kot državljani vseh drugih svobodnih evropskih držav, to pa pomeni tudi svobodo demonstracij v Minsku na današnji dan, ob 91. obletnici neodvisnosti Belorusije. Sodelovanje v Vzhodnem partnerstvu je namenjeno temu, da se bodo svojih pravic zavedli, če pa bodo beloruske oblasti to ovirale, ne bodo mogle več računati na partnerstvo in dobre odnose z Zahodom, zlasti na visoki ravni, ki jo je omenil gospod Vondra, in zlasti ne glede majskega vrha v Pragi, namenjenega Vzhodnemu partnerstvu.

Dokler bodo v Belorusiji politični aktivisti v zaporih, dokler bodo mlade aktiviste demokratične opozicije nasilno pošiljali v vojsko, dokler bo policija nasilno dušila demonstracije in dokler bodo kaznovali novinarje za njihove besede in članke, beloruski voditelji ne morejo pričakovati partnerstva in prijateljskega odnosa od evropskih voditeljev, od Sveta, od Komisije ali od Parlamenta.

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Belorusija leži v središču Evrope in prepričan sem, da bi morali biti v njenem interesu dobri odnosi tako z Evropsko unijo kot z drugo sosedo, Rusijo. Sodelovanje v partnerskem programu Evropske unije ji odpira take priložnosti.

Neodvisna, stabilna Belorusija na poti k demokraciji, spoštovanju človekovih pravic in socialno-tržnemu gospodarstvu je v interesu Evropske unije, zlasti pa neposrednih sosed Belorusije, Litve, Latvije in Poljske. Prepričan sem, da si tudi belorusko ljudstvo tega vedno bolj želi.

Politika izolacije Belorusije je bila neutemeljena, in to moramo povedati jasno in glasno. Na drugi strani pa med Brusljem in Minskom ne more biti pravega dialoga in razumevanja, dokler režim omejuje svobodo govora in svobodo mišljenja ter delovanje strank in opozicije.

Nisem prepričan, ali je že napočil čas, ko bi bilo treba v Bruslju razgrniti rdečo preprogo za vse voditelje Belorusije.

Belorusija je edina država v Evropi, ki še izvaja smrtno kazen, čeprav se je število usmrtitev po izračunih organizacij za človekove pravice že dramatično zmanjšalo. Prepričan sem, da smo vsi poslanci Evropskega parlamenta, ne glede na to, v katero skupino spadamo, zelo nezadovoljni s takim stanjem in da hočemo, da Minsk čim prej ukine smrtno kazen.

Belorusija načrtuje, da bo v sedmih letih zgradila jedrsko elektrarno v neposredni bližini meje z Litvo. Naj vas spomnim, da se je Evropska komisija zavezala, da bo pazljivo spremljala, kako beloruska vlada spoštuje

pravila IAEA in drugih mednarodnih organizacij, in da bo poskrbela, da bo jedrska elektrarna izpolnjevala vse veljavne varnostne zahteve.

Predsednik. - Sledi čas za postopek „catch-the-eye“.

Število prijav za govore pred menoj je preveliko, veliko jih prihaja iz Skupine Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov. Besedo bom dal samo trem članom.

Christopher Beazley (PPE-DE). - Gospod predsednik, postopek „catch-the-eye“, za kakršnega smo se dogovorili v tej zbornici, ne predvideva, da bi lahko predsednik izbiral govornike po tem, kateri skupini pripadajo. Po mojem pojmovanju postopka „catch-the-eye“ se vam, predsedniku, prijavi vsak poslanec kot posameznik. Vaše besede, da boste dovolili govoriti samo trem članom skupine PPE-DE, se mi zdijo obžalovanja vredne. To ni v skladu s Poslovnikom.

Predsednik. - Gospod Beazley, tak postopek uporabljamo že od nekdaj in ga bomo tudi v prihodnje, kadar bom predsedoval jaz.

Ker prijave prihajajo sočasno, saj praktično vsi poslanci prosijo za besedo v istem trenutku – in ker sem omejen na pet prijav za besedo - ne morem podaljšati časa za postopek, ne da bi posegal v čas za druge razprave. Nadalje je to praksa, ki smo jo vedno uporabljali; če jo spremenimo zdaj, bi to pomenilo odstopanje od prejšnjih zasedanj.

Gospod Beazley, ta točka dnevnega reda je jasna. Nima smisla vztrajati in ne bom vam dal besede. Ne bom vam dal besede. Točka je pojasnjena.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE-DE). – (LT) Danes ljudstvo Belorusije praznuje dan neodvisnosti. Naj vas spomnim, da se je 25. marca 1918 Belorusija proglasila za republiko. Prav zdaj, med našo razpravo, potekajo v Minsku, na trgu pred Akademijo znanosti, demonstracije, ki jih je organizirala demokratična opozicija. Na trgu se je zbralo pet tisoč ljudi. Upam, da proti njim ne bodo uporabili represivnih ukrepov. Zato bi, enako kot že v preteklosti, zlasti pa danes, rada izrazila solidarnost z vsemi Belorusi po svetu, še posebej pa z Belorusi, ki so se zbrali na enem od trgov v Minsku, tistimi, ki jim je pri srcu duh neodvisnosti in svobode.

Kar se tiče dialoga z Belorusijo, je ta potreben, a ne za vsako ceno. Kar lahko Evropska unija napravi brez popuščanj režimu, pač pa s spodbujanjem dialoga s civilno družbo, je kar najhitrejša rešitev vprašanja cene schengenskega vizuma. Schengenski vizum, ki stane 60 EUR, je mnogo predrag za številne Beloruse. Naj vas spomnim, da je schengenski vizum za ruske državljane pol cenejši.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Pomembno je neprestano graditi nove odnose med Evropsko unijo in Belorusijo. Nedvomno moramo vzpostaviti stanje, v katerem bodo temeljne človekove pravice beloruskih državljanov spoštovane, in nesprejemljivo je, da danes niso spoštovane pravice, kakršne so svoboda izražanja, svoboda mišljenja, pravica do volitev ali neodvisno sodstvo.

Zato se strinjam s filozofijo spodbujanja Belorusije na poti k demokraciji, in veselim se odločitve, da Belorusijo vključimo v novi program krepitve Vzhodne politike EU prek Evropske sosedске politike. Prepričan sem, da bo to pomagalo Belorusiji k večji stabilnosti in varnosti ter prispevalo k dvigu življenjskega standarda državljanov. Skupnost mora še naprej zagotavljati finančno pomoč prizadetim na tem območju in posredovati ob kršitvah državljanskih pravic. Ponavljam: posredovati ob kršitvah državljanskih pravic.

Árpád Duka-Zólyomi (PPE-DE). – (HU) Evropska politika do beloruskega vprašanja je bila jasna. Najpomembnejše so bile človekove pravice in proces demokratizacije. Nismo nasprotovali približevanju, a naši pogoji so bili jasni; danes pa so zadeve znatno drugačne.

Res je, kar nam pripovedujejo beloruski politični aktivisti in neodvisni strokovnjaki: režim se ni bistveno spremenil, spremembe so samo kozmetične. Res so izpustili nekaj političnih zapornikov, na njihovo mesto pa so prišli drugi, mlade aktiviste pa namesto v zapor pošiljajo v vojsko. Spremembe so druge, režim pa se ni spremenil.

Mnogi v EU verjamejo, da je uspeh Vzhodnega partnerstva odvisen tudi od Belorusije. Bruselj mora zapolniti vrzel, ki jo je odprlo omahovanje Ukrajine, v ta namen lahko celo predsednik Lukašenko obvelja za sprejemljivega. Institucijam EU je uspelo pobiti pogoje, ki so jih postavile same. Večletno delo Komisije je izničil en sam obisk Javierja Solane. Predsednik Lukašenko se je čutil dovolj močnega, da je odpovedal obisk gospe Ferrero-Waldner. Namesto da bi sprejel pogoje, si je Minsk poiskal partnerja v ljubitelju kompromisov Javierju Solani.

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE). – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, komisarka, predsednik Sveta, zelo pazljivo sem vas poslušala. Zeleni smo za dialog, ampak le za kritičen dialog, z drugimi besedami, za dialog, ki ni laskanje diktatorju.

Dialog mora služiti napredku na področju človekovih pravic v tej državi, na primer za to, da se lahko v državo legalno vrne Evropska univerza za humanistiko ali da svoboda izražanja ne bo več omejevana ali da bodo lahko demonstracije, kakršne so današnje, potekale brez ovir. Dialog mora krepiti demokratične sile. Samo tako bo smiselno. Ne sme zabadati noža v hrbet demokratičnim silam. Vprašanja človekovih pravic morajo v tej fazi pomeniti osrednjo temo, država pa mora sprejeti instrumente EU na področju človekovih pravic.

Tudi jaz sem prepričana, da je za partnerstvo prezgodaj. Ne glede na to je treba znižati cene vizumov.

Erna Hennicot-Schoepges (PPE-DE). – (FR) Gospod predsednik, vsi ukrepi, ki jih naštevata Svet in komisarka, so bili odobreni, ker izboljšujejo razmere za prebivalstvo.

Ali pa je prav, da dopuščamo diktatorju, da si lasti mesto na vrhu? Ali ni to žalitev za tiste, ki so bili do nedavnega zaprti ali ki so še zaprti? Komisarka, minister, rada bi vama zastavila zelo odkrito vprašanje: ali bi lahko Belorusija na kakšen način od evropskih organov izsilila povabilo na vrh v Pragi, povabilo, ki bi bilo po moji oceni nezasluženo in neprimerno?

Predsednik. - Gospe in gospodje, ostalo nam je še nekaj časa in lahko dam besedo še nekaterim govornikom s seznama. To ni v nikakršni zvezi s prejšnjo razpravo. Gre samo za smotrno vodenje, ki se ga vedno držim v postopku „catch-the-eye“.

Alessandro Battilocchio (PSE). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, (...) z veseljem ob beloruski novi pripravljenosti sodelovati z evropsko unijo in mednarodno skupnostjo. Zelo previdni smo, kadar imamo opravka s predsednikom Lukašenkom, ampak nova usmeritev na tem področju je dobrodošla. Ne bomo nehali opozarjati, da je potreben temeljit in vsebinski premik na področju spoštovanja človekovih pravic.

Glede ene zadeve sem prepričan, da bi lahko Komisija od Minska zahtevala jasnejše in doslednejše obnašanje. V mislih imam več deset tisoč otrok, ki po nekaj mesecev prebijejo pri evropskih družinah. Že vrsto let beloruska vlada ravna absurdno, včasih nepojmljivo, pogosto prekliče obiske otrok v zadnjem trenutku, s tem pa spravlja v hudo stisko družine gostiteljice in še dodatno prizadeva otroke, ki pogosto kot sirote iz neurejenih družin obiskom že tako ali tako niso naklonjeni. Poskusimo to prakso čim prej spremeniti.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) Slovaška danes praznuje 21-letnico demonstracij s svečami v Bratislavi. Na dan 25. marca 1988 sta kristjane, ki so mirno demonstrirali za svobodo tiska in svobodo vere, surovo razgnali policija in vojska. Demonstracije s svečami so pomenile zgodovinski prihod dolgo pričakovane svobode na Slovaško, zato dobro razumem strahove svojih kolegov glede spremembe odnosa EU do predsednika Lukašenka.

Trdno sem prepričana, da predsednik Lukašenko ne bi smel priti v Prago. Glede na osebne izkušnje s totalitarnim režimom na Slovaškem ne verjamem, da se je totalitarni vodja sposoben preobraziti v demokrata po srcu in mišljenju. Do tega ga lahko privedejo le pragmatični razlogi. Gospe in gospodje, bolj bi morali prisluhniti beloruski opoziciji, Aleksandru Milinkeviču, sankcije proti Belorusiji pa bi smeli odpraviti šele, ko bi se prepričali, da je ta država postala resnično demokratična.

Predsednik. - Na seznamu je tudi gospod Beazley, ampak videti je, da je od ogorčenja nad menoj zapustil dvorano. Zato mu ne morem dati besede.

Alexandr Vondra, predsednik Sveta. – - Gospod predsednik, rad bi se vam zahvalil za vsa mnenja. Kot sem povedal že v uvodnih pripombah, smo v zadnjih mesecih priča korakom beloruskih oblasti v smeri pričakovanih, ki smo jih izrazili v sklepih Sveta oktobra 2008. Ti koraki so v beloruskem okolju pomembni. Podoba pa ostaja mešana, in mislim, da je razprava to potrdila. Želimo si še novih korakov, na primer sprememb pri kazenskem sodstvu, registracije novih medijskih kanalov in novih nevladnih organizacij v Belorusiji.

Pri prihodnjih pregledih restriktivnih ukrepov bomo upoštevali stanje v Belorusiji in ukrepe vlade. Ocenjevali bomo napredek na področjih, naštetih v sklepih Sveta iz oktobra 2008; to že redno delamo, o napredku pa se posvetujemo tudi s člani opozicije – le teden dni je na primer od mojega srečanja z Aleksandrom Kazulinom v Pragi.

Glede na napredek k demokraciji, spoštovanju človekovih pravic in spoštovanju pravne države smo pripravljene poglobiti svoje odnose z Belorusijo. Prepričan sem, da lahko Belorusiji nudimo konkretne spodbude v okviru Vzhodnega partnerstva, pa tudi drugače.

Naj se posvetim še živahni razpravi o vrhu, na katerem bo aktivirano Vzhodno partnerstvo, zlasti k ravni, na kateri bo na njem sodelovala Belorusija. Poslušajte pazljivo: o tej zadevi, o kateri mora biti v EU zagotovljeno popolno soglasje, nismo sprejeli še nikakršne odločitve. Podrobneje se ji bomo posvetili, ko se bo vrh približeval, in zaenkrat se ne bi rad spuščal v špekulacije. Pritisk pa pomeni že to, da nismo poslali še nikakršnega povabila.

Še enkrat bi se vam rad zahvalil za zanimivo razpravo in dragocene prispevke. Zelo cenimo interes in aktivno sodelovanje Evropskega parlamenta v zvezi z Belorusijo. V spodbudo nam je vaša podpora politiki sodelovanja EU. Belorusija je pomembna sosedja EU, zato vse nas dogodki v tej državi zanimajo in zadevajo. Pomembno je, da Minsku pošiljamo jasna in dosledna sporočila in vesel sem, da nas Parlament pri tem lahko podpira.

Sodelovanje je pomembno, saj nam najbolj omogoča prispevati k spremembam, ki si jih v Belorusiji želimo in ki so pomembne za širše interese EU. Kot sem povedal v uvodnih pripombah, sem pripravljen še naprej obveščati Parlament o dogodkih, in prepričan sem, da to velja tudi za naslednja predsedstva, nenazadnje tudi o predvidenem podrobnem pregledu, o katerem se je dogovoril Svet prejšnji teden.

Benita Ferrero-Waldner, članica Komisije. – (FR) Gospod predsednik, spoštovani poslanci, spet bom zelo kratka.

Vemo, da je Belorusija dosegla določen napredek, seveda pa mora storiti še marsikaj. Jasno je tudi, da je politika izolacije Belorusije preživela in da je dialog edini učinkoviti način, na katerega lahko vplivamo na prihodnost demokracije v tej državi.

Seveda, gospe Schroedter, ta dialog je kritične vrste, to je popolnoma jasno. Evropska unija se je s tem v zvezi zavezala, da bo zelo pazljivo spremljala napredek na petih ključnih področjih: političnih zapornikov, volilne zakonodaje, svobode medijev, svobode nevladnih organizacij in svobode zbiranja. Trenutno vodje naše misije v Minsku redno sestavljajo poročila, ta proces pa bo dopolnil dialog o človekovih pravicah.

Seveda ostajajo odprta še druga vprašanja, nenazadnje vprašanje univerz. Zahtevali smo oceno napredka na omenjenih petih področjih, in po mojem mnenju je ta ocena potrebna. Prav tako pomembno pa je, da damo tudi svojo besedo, in sicer, da bomo tudi sami storili prve korake, če bomo opazili napredek.

Z našega stališča je tak proces potreben, je pa še v povojih in zahteva stalno pozornost. V ta namen je potreben nadzor.

Ob tem pa naj povem še – in upam, da nam je jasno, da je stvar popolnoma poštena in pravilna – da je Belorusija v tem času sklenila dvostranske sporazume z nekaterimi državami, zlasti z Italijo, o vprašanih, povezanih z otroki. Menim, da je to zelo pomembno, in vsi ugotavljamo določen napredek.

Tudi glede vizumov je stanje jasno. Posamezne države članice lahko znižajo cene vizumov za določene kategorije prosilcev, tudi za državljane. Splošnega sporazuma o poenostavitvi izdajanja vizumov pa zaenkrat ne moremo sprejeti, saj je pogoj za to polno delovanje Vzhodnega partnerstva ali Sosedске politike.

Na koncu vam lahko glede jedrske energije povem, da je novembra obiskala Belorusijo delegacija Komisije. Pogovarjali smo se o energiji in izmenjali stališča na najvišji ravni glede mednarodne varnosti in zaščite. Seveda bomo pri svojih stališčih vztrajali.

Predsednik. – Razprava je končana.

Glasovanje bo potekalo na naslednjem delnem zasedanju.

10. Evropska zavest in totalitarizem (razprava)

Predsednik. - Naslednja točka je izjava Sveta in Komisije o evropski zavesti in totalitarizmu.

Alexandr Vondra, predsednik Sveta. – Gospod predsednik, zelo sem vam hvaležen, da imam priložnost spregovoriti o temi, ki je še posebej pomembna za predsedstvo in za nas vse. Ta tema zadeva tudi srčiko pojma pripadnosti Evropski uniji.

Pred dvajsetimi leti se je velikemu delu Srednje in Vzhodne Evrope, tudi moji domovini, uspelo rešiti okovov komunističnega režima. To je bil preobrat za nas in za Evropo. Omogočil nam je ponovno odkriti svoboščine posameznika: svobodo govora in svobodo delovanja – pa tudi svobodo izboljšati kakovost svojega življenja.

Češko predsedstvo je menilo, da bi se bilo treba 20-letnice teh dogodkov spomniti kot pomembnega mejnika v evropski zgodovini. Je priložnost, da se ne le spomnimo padca železne zaves, pač pa tudi osvežimo naše nauke glede vseh totalitarizmov v Evropi kot celoti.

Kasneje smo se dogovorili, da bomo leto 2009 označili kot leto 20. obletnice demokratičnih sprememb v Srednji in Vzhodni Evropi. Češko predsedstvo je še posebej veselo, da je to vključeno med prednostne naloge komuniciranja v letu 2009, o katerih so se dogovorile institucije. Dejansko je bil to naš predlog. Države članice smo pozvali, naj temo ustrezno vključijo v svoje komunikacijske dejavnosti v tem letu, in poziv so sprejele.

Hvaležen sem Parlamentu za podporo češkemu predsedstvu in za pripravljenost na sodelovanje pri vrsti dogodkov, povezanih s to temo. Zlasti bi se rad zahvalil številnim poslancem za njihovo pomoč pri organizaciji javne obravnave z naslovom „Evropska zavest in zločini totalitarnega komunizma“ prejšnji teden v Bruslju, ki sva se je udeležila tudi s komisarjem Figlom.

Parlament je predlagal, naj en dan posvetimo spominu na žrtve nacizma in totalitarnega komunizma. Države članice pa se lahko same odločijo, ali se želijo takemu dogodku pridružiti. V imenu češkega predsedstva lahko Parlamentu zagotovim, da smo pripravljeni tako pobudo podpreti.

Predsedstvo je sprožilo tudi pobudo za ustanovitev Platforme evropskega spomina in vesti, ki bo osveščala javnost o evropski zgodovini in o zločinih totalitarnih režimov. Vesel sem, da je ta pobuda naletela na veliko zanimanje med državami članicami, od katerih so številne poudarile pomen demokratičnih vrednot in spoštovanja temeljnih svoboščin kot ključnih načel, na katerih sloni Evropska unija.

Negovanje spomina na ta dogodek in vzpostavitev trajnih komunikacijskih ter raziskovalnih projektov, kakršna je platforma, ki jo je predlagalo češko predsedstvo, sta pomembna iz več razlogov.

Prvič, to dolgujemo tistim, ki so trpeli zaradi zločinov totalitarizma, ne le v spomin na njihova izkustva od rok nasilnih in neodgovornih državnih režimov, pač pa za to, da se bomo vsi skupaj soočili s preteklostjo. Le s spravo s preteklostjo se lahko rešimo spon, ki so nam jih nadeli režimi preteklosti.

Drugič, le če polno razumemo trpljenje, ki so ga povzročili ti režimi, lahko v celoti razumemo sedanjost. Evropska unija pomeni popolno nasprotje totalitarizma. Za tiste med nami, ki smo se izvili iz primeža komunizma, je članstvo v Evropski uniji eno od temeljnih jamstev, da ne bomo nikoli več zapadli v totalitarizem. To je jamstvo, ki nam je skupno. Je nekaj, kar moramo ceniti in nikoli jemati zlahka. Skupna zavest in spomin na preteklost krepita vrednote sedanjosti.

Tretjič, to dolgujemo svojim otrokom. Iz totalitarizmov preteklosti se moramo učiti. Verjetno najpomembnejši nauk je nujnost spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Človekovih pravic in svoboščin ni mogoče učiti v praznem prostoru. Semena kršitev človekovih pravic se skrivajo v zgodovini, včasih v davni zgodovini. Poznavanje zgodovine in razumevanje nevarnosti totalitarizma sta nujna, če se hočemo izogniti ponavljanju najgrozovitejših dogodkov iz preteklosti. Nista samo cinizem in manipulacija tista, ki ju moramo odvrčati: premagati moramo tudi brezbržnost in brezčutnost.

Čez nekaj mesecev bomo imeli evropske volitve in upam, da jih bodo spremljale živahne in razgibane razprave. To je razpoznavno znamenje demokracije. To je nekaj, kar moramo ceniti. Trdno verjamem, da tema, o kateri razpravljamo danes, presega strankarsko politiko. Zadeva vrednote, pomembnejše od medstrankarskih razlik. Gre za to, kako naj uredimo svoje družbe tako, da bo vsak med nami imel glas in priložnost izraziti svoja stališča.

V skladu s polpreteklo zgodovino svoje domovine sem se osredotočil na tragedijo totalitarne komunistične vladavine. V našem Parlamentu pa je zastopano sorazmerno malo držav, ki v preteklem stoletju niso trpele totalitarizma ene ali druge oblike. Za noben sistem, ki postavlja državo nad kritiko, za noben sistem, ki prepušča ustvarjalnost ljudi milosti in nemilosti režima, za noben sistem, ki ponižuje posameznika, ni mesta v družbi, ki jo gradimo v okviru Evropske unije.

Zato ponujam svojo podporo in podporo češkega predsedstva pobudi Parlamenta in se veselim sodelovanja pri njenem uveljavljanju v javni zavesti.

PREDSEDSTVO: GOSPA KRATSA-TSAGAROPOULOU*Podpredsednica*

Ján Figel', član Komisije. – Gospa predsednica, pred letom dni, aprila 2008, smo imeli v Evropski uniji prvo obravnavo zločinov totalitarnih režimov. Obravnava, ki sta jo organizirala Komisija in slovensko predsedstvo, je označila začetek procesa in Komisija je odločena ta proces peljati naprej, od koraka do koraka.

To je težaven, a potreben proces in ni pomemben samo za to, ker nam bo pomagal bolje razumeti skupno zgodovino, preteklost Evropske unije, pač zadeva tudi prihodnost evropskega združevanja – procesa, ki nima samo gospodarskih, pač pa seveda tudi kulturne in zgodovinske razsežnosti.

Seveda mora vsaka država članica sama izbrati, kako bo izpolnila pričakovanja žrtev in se spravila s preteklostjo. Vloga Evropske unije je lahko le lajšanje tega procesa, s spodbujanjem razprav in izmenjave izkušenj ter najboljših praks.

Komisija meni, da je pisna deklaracija Parlamenta o proglasitvi 23. avgusta za evropski dan spomina na žrtve stalinizma in nacizma pomembna pobuda in pobudo podpira v prid ohranjanja spomina na totalitarne zločine ter dviga javne zavesti, zlasti mladih generacij.

Obravnava dne 8. aprila 2008 je pokazala, da se morajo države članice iz Zahodne Evrope bolj zavedati tragične zgodovine držav članic z Vzhoda, ki je tudi del naše skupne evropske zgodovine. Odzvati se moramo na to nebržnost, da ne bi prišlo do tega, da bi Unijo razdelila resna zadeva, ki bi nas morala pravzaprav združevati.

Komisija upa, da bodo parlamenti držav članic, na katere je deklaracija naslovljena, to deklaracijo uresničili na načine, najprimernejše glede na zgodovine njihovih držav in prevladujoča občutja.

Komisija zdaj usmerja svoje delo k poročilu, ki ga bo predložila leta 2010 - naslednje leto – kot je zahteval Svet. To poročilo bo pomenilo priložnost za nadaljevanje politične razprave o potrebah po novih pobudah EU.

Kot podlago za poročilo smo organizirali raziskavo, ki naj zagotovi pregled nad pravnimi instrumenti, postopki in praksami v posameznih državah članicah na področju ohranjanja spomina na totalitarne zločine. Ta raziskava bo končana do konca leta.

Pri delu uporabljamo tudi prispevke z obravnave, ki jih je objavilo slovensko predsedstvo.

Praška deklaracija z dne 3. junija 2008 o evropski zavesti in komunizmu vsebuje vrsto zamisli in predlogov, ki jih bomo prav tako upoštevali pri pripravi poročila. Komisija je pripravljena preučiti, kakšne so njene možnosti prispevati k projektom, kakršen je Platforma evropskega spomina in vesti, ki ga je pravkar omenil namestnik predsednika vlade Vondra in je namenjen spodbujanju izmenjave informacij in mreženju med nacionalnimi organizacijami, ki delujejo na tem področju.

Na bolj splošni ravni pa bo Komisija preučila, kako bi lahko programi Skupnosti, na primer program, za katerega odgovarjam - Evropa za državljane – pomagali pri osveščanju evropske javnosti o teh zadevah.

Veselim se razprave.

Jana Hybášková, v imenu skupine PPE-DE. – (CS) Gospa predsednica, gospod predsednik, komisar, v veliko čast mi je, da imam priložnost spregovoriti. Leta 2005 smo sprejeli resolucijo ob 60. obletnici konca druge svetovne vojne. Ugotovili smo, da v Evropskem parlamentu in v EU ni politične volje za oblikovanje skupnega razumevanja in vrednotenja evropske zgodovine. Žrtve fašizma in nacizma so dobile dostojno zadoščenje, milijone žrtev komunizma pa smo prepustili pozabi. Zato sem vesela, da lahko objavim, da je resolucija o evropski zavesti in komunizmu, pri kateri danes popoldne sodelujejo skoraj vse politične družine naše zbornice, skoraj gotova. Evropa ne bo enotna, dokler se Zahod in Vzhod ne bosta sporazumela glede skupnih raziskav, priznanja, dialoga in razumevanja skupne zgodovine fašizma, komunizma in nacizma. Da bomo Evropejci lahko v prihodnje živeli v skupnem razumevanju, smo sestavili vprašanje Svetu in Komisiji. Vprašanje temelji na resoluciji Evropskega sveta in na okvirnem sklepu Sveta proti rasizmu in ksenofobiji, pa tudi na Praški deklaraciji.

Rada bi vprašala Svet in Komisijo: „Kakšne konkretne korake boste storili za vzpostavitev platform znanstvenih institutov, na Vzhodu in na Zahodu, za preučevanje zločinov komunizma, nacizma in fašizma? Ali Komisija zagotavlja financiranje iz instrumenta Evropa za državljane? Kako podpirate proglasitev 23. avgusta za dan

‘žrtev totalitarizma’? Kakšno stališče imata Svet in Komisija glede vprašanja enakega simboličnega zadoščenja za nedolžne žrtve totalitarnega komunizma? Kaj delata Svet in Komisija za našo spravo z dediščino totalitarnega komunizma in zločina proti človeštvu, ki je po posledicah primerljiv z zločinom nacizma in fašizma? In končno, ali bo češko predsedstvo predalo svojo posebno nalogo švedskemu predsedstvu?”

Jan Marinus Wiersma, v imenu skupine PSE. – (NL) Gospod predsednik, moja skupina ne nasprotuje današnji razpravi sami po sebi, imamo pa velike težave pri povzemanju izidov razprave v resolucijo. Vzbuja vtis, da lahko v resoluciji predpišemo, kako naj obravnavamo evropsko zgodovino in zlasti totalitarno preteklost. Kot se je izkazalo pri nedavnih pogajanjih, je zadeva vse prehitro obtičala pri vprašanjih, katere besede lahko uporabimo v resoluciji in katerih ne.

Prosim, prepustimo zgodovinarjem odločanje o tem, kako naj tolmačimo našo zgodovino, saj vemo, da objektivnost ni mogoča. Seveda lahko politiki poskrbimo, da bo zgodovina uživala primerno pozornost, in to nedvomno velja tudi za zločine, ki sta jih zagrešila Hitler in Stalin. Teh zločinov ne bomo nikoli pozabili in častiti moramo spomin na žrtve. Vsi se moramo zavedati, da so naši sosede Evropejci v Srednji in Vzhodni Evropi trpeli pod dvema totalitarnima režimoma, česar ljudje kot jaz, ki sem rojen na Nizozemskem, nismo doživeli. Gospod Geremek, nekdanji poslanec, je ob neki priložnosti zelo točno pripomnil, da še nismo dosegli ponovne združitve naših spominov.

Kot politiki nosimo odgovornost za organizacijsko plat odločanja o tem, kaj želimo posebej častiti in ohraniti v spominu, ampak počnimo to v sodelovanju z zgodovinarji. Dan spomina na vse žrtve totalitarnih režimov 20. stoletja je sam po sebi dober predlog, ampak vključimo vendar zgodovinarje v razmislek o pravi obliki in pravem datumu takega praznika, tako da ga bo lahko podprl vsakdo med nami. Po poklicu sem zgodovinar. Po mojem mnenju bi bilo povezati ta praznik izključno z datumom sklenitve pakta Molotov-Ribbentrop krivica do vseh drugih dogajanj v 20. stoletju.

Pomembno je, da o tem razpravljamo. Kje so ločnice med politiki in zgodovinarji? Kaj želimo počastiti, in kako? Razprava se bo brez dvoma razvnela še naprej. Mi, kot skupina, se bomo vsekakor vključili vanjo. Kot primer bi vam rad pokazal knjigo, ki bo izšla čez dva tedna pod naslovom *The politics of the past, the use and abuse of history* (Politika v preteklosti, uporaba in zloraba zgodovine), v kateri smo prepustili besedo zgodovinarjem, in upamo, da bo prispevala h kakovosti razprav v Parlamentu, seveda pa tudi v drugih okoljih.

István Szent-Iványi, v imenu skupine ALDE. – (HU) Evropska unija je bila rojena v senci dveh totalitarnih režimov. Bila je odziv na strahote druge svetovne vojne in grozote holokavsta, prav tako pomembna pa je bila njena naloga zadrževati ozemeljsko širjenje stalinizma in ohranjanje živo upanje, da se bo Evropa nekega dne vendarle ponovno združila v demokraciji in miru.

Evropski uniji, enemu od najuspešnejših podvigov v človeški zgodovini, je uspelo izpolniti obe nalogi. Njeni ustanovitvi je sledilo dolgo obdobje miru in napredka, kakršnega v zgodovini še ni bilo. Ni naključje, da so se Grčija, Španija in Portugalska po rešitvi izpod totalitarne vladavine odločile za priključitev, prav tako ni naključje, da so se po padcu komunizma tudi vse države Srednje in Vzhodne Evrope odločile za to pot in ne za kako drugo.

Še en znak uspešnosti je, da tudi balkanske države vidijo svojo prihodnost v EU, pa tudi nekatere države Vzhodne Evrope in južnega Kavkaza, ki še vedno trpijo pod zatiralskimi režimi.

O totalitarizmu se ne pogovarjamo zato, ker hočemo živeti v preteklosti. Ne, želimo gledati v prihodnost, napakam in grehom preteklosti pa se lahko izognemo le, če se seznanimo s preteklostjo, če jo predelamo v sebi. Pomiritev ni mogoča, če preteklosti ne predelamo in ne priznamo resnice. To je eden od najpomembnejših zgodovinskih naukov iz preteklih desetletij in zato je tako pomembno, da pomnimo grozote totalitarizma.

Še veliko moramo narediti. V nekaterih državah članicah – žal je med njimi tudi moja domovina, Madžarska – še vedno ni povsem sproščen dostop do arhivov tajnih služb zatiralskih komunističnih režimov. Preprosto nezaslišano je, da ljudje še vedno nimajo vpogleda v svojo zgodovino. Evropska unija ima pomembno nalogo, in sicer pozvati te države, naj nesprijemljivo stanje odpravijo.

Drugič, na žalost v precej državah članicah, vključno z mojo domovino, se glasniki skrajnih stališč vedno bolj krepijo. Danes so to v glavnem skrajni desničarji, vsaj v moji domovini, v nekaterih drugih državah pa oživlja skrajna levica. Pomembno je, da tudi njim jasno predočimo grozote obeh režimov.

Tudi nekatere naše najbližje sosede ječijo pod zatiralskimi režimi – o eni od njih, Belorusiji, smo pravkar razpravljali – zato pogovor o zatiranju ni povsem omejen na zgodovino.

Evropa ne more imeti čiste vesti, dokler ne bo v celoti raziskala svoje preteklosti in si jo vtisnila v spomin. Šele s spominom na žrtve bomo v celoti izpolnili svojo dolžnost, saj je naša skupna dolžnost in odgovornost poskrbeti, da bo 21. stoletje drugačno od 20. stoletja in da se strahovi totalitarizma ne bodo nikoli več vrnili v Evropo.

Hanna Foltyn-Kubicka, v imenu skupine UEN. – (PL) Gospa predsednica, v razpravi o zločinih totalitarnih režimov večji del časa posvečamo žrtvam, presenetljivo malo pa govorimo o tistih, ki so žrtvovali svoja življenja v boju proti nacizmu in komunizmu.

Še enkrat bi rada opozorila na moža, ki bi moral postati simbol neomajnega poguma in odpora proti totalitarizmu – konjeniškega stotnika Witolda Pileckega. Prostovoljno se je dal zapreti v taborišče smrti Auschwitz, da bi tam organiziral odporniško gibanje in zbiral podatke o množičnih morilcih. Uspelo mu je pobegniti, le nekaj let po tem pa so ga s strelom v tilnik umorili sovjetski klavci. Zato še enkrat pozivam, naj se 25. maj, dan njegove usmrtitve, proglasi za mednarodni dan junakov boja proti totalitarizmu, saj si številni neznani ljudje, ki so tako kot Pilecki žrtvovali svoja življenja v boju za temeljne pravice in svoboščine, zaslužijo spomin.

Dovolite mi še eno pripombo. Včeraj smo v Parlamentu praznovali Evropski dan doma narejenega sladoleda. Ponavljam, praznovali smo Evropski dan doma narejenega sladoleda. Ne razumem, zakaj 25. maj ne bi mogel biti dan spomina na junake boja proti totalitarizmu.

László Tókés, v imenu skupine Verts/ALE. – (HU) Mineva dvajset let od začetka vstaje v Temišvaru (Timișoara), ki je pripeljala do zrušenja sramotne Ceaușescove diktature. Ne moremo brez čustev in subjektivnosti gledati nazaj na zanos, s katerim so se temišvarski Romuni, Madžari in Nemci, ljudje različnih narodnosti, ver in skupnosti, pogumno združili v odpor proti tiraniji.

Naša soglasna obsodba škodljive, zatiralske komunistične diktature ni stvar politične strankarske opredelitve, pač pa moralno vprašanje. Nedopustno in neznosno je, da tega v dvajsetih letih še nismo storili.

Prejšnji teden so romunski, madžarski in nemški govorniki sodelovali na javni obravnavi, ki je v zvezi s Praško deklaracijo izpostavila zločine komunizma. Resolucija, sprejeta po obravnavi, ugotavlja: Evropska skupnost mora zavreči dvojna merila, ki so očitna iz razlik pri presoji nacizma in komunizma. Obe nečloveški diktaturi zaslužita enako obsodbo.

Pozivam Parlament, naj se solidarno postavi na stran žrtev fašističnega komunizma in nam pomaga premagati trdoživo zapuščino komunizma v skladu z omenjenimi moralnimi, zgodovinskimi in političnimi zahtevami. Samo tako se lahko razdeljena Evropa spet združi in postane, kot je včeraj povedal ministrski predsednik Gordon Brown v zvezi z dvajsetletnico: „Prijatelji, danes nimamo Stare Evrope, nimamo Nove Evrope, nimamo Vzhodne ali Zahodne Evrope, imamo samo eno Evropo, naš dom Evropo“. Naj bo tako!

Vladimír Remek, v imenu skupine GUE/NGL. – (CS) Gospa predsednica, gospe in gospodje, prizadevanja, da bi komunizem izenačili z nacizmom ali fašizmom, in vzpostavljanje novih tako imenovanih institutov ali platform za razprave zaudarjajo po političnem oportunistu. Skrajna desnica to potrebuje tudi zaradi bližajočih se volitev. Ta prizadevanja nimajo ničesar skupnega z objektivno, resnično neodvisno presojo. S temi zadevami se že zdaj ukvarja dovolj institutov in centrov. Seveda nisem slep in vem, da je tako imenovani komunizem pomenil tudi zatiranje, krivice in nasilje. Vendar je treba zločine preiskati in jih pošteno obsoditi. Celo Jan Zahradil iz stranke ODS pa je na javni obravnavi pripomnil: „Enačiti komunizem z nemškim nacizmom je prav in ni prav. Pri presojanju moramo upoštevati razmerja in jih analizirati“. Kadar kdo noče videti razlik med komunizmom in nacizmom, med komunisti v preteklosti in komunisti danes, ki smo tako kot jaz na demokratičnih volitvah izbrani zastopniki znatnega števila komunističnih volivcev v Parlamentu, gre morda preprosto za poskuse, da bi me metali v isti koš z nacisti.

Philip Claeys (NI). – (NL) Gospa predsednica, prav je, da z vrsto pobud primerno ohranjamo spomin na žrtve totalitarnih režimov. Ni pa primerno, da na eni strani gojimo spomin na žrtve propadlih režimov, kakršna sta bila komunistični in nacionalsocialistični, na drugi strani pa zanemarjamo žrtve sedanjih groženj totalitarizma, kakršna je grožnja islamizma.

Obsodba totalitarnega islamizma nikakor ne pomeni obsodbe muslimanskih prebivalcev Evrope, ki spoštujejo pravila, vrednote in merila demokratične pravne države in za katere je vera zasebna zadeva. Moramo pa zbrati pogum in priznati, da politični islamizem, totalitarni islamizem – ne le islamistične države oziroma nekatere med njimi, pač pa tudi teroristične organizacije, kakršna je Al Kaida, in z njimi povezana gibanja – neprestano terjajo žrtve po vsem svetu.

Primerno bi bilo torej, če bi Evropska unija sprejela vrsto odločnih pobud za ohranitev spomina tudi na te žrtve, pa tudi poskrbela, da bi se število prihodnjih žrtev takih totalitarnih islamističnih organizacij čim bolj zmanjšalo, po možnosti na nič. Navsezadnje moramo zbrati pogum in priznati – in tudi to je ena od težav v Evropski uniji – da je kritika totalitarnega islamizma včasih nedobrodošla samo zaradi duha politične korektnosti, ki prevladuje med nami. Še več, totalitarni islamizem se v izjavah Komisije in Sveta niti ne omenja, in to prav zdaj, ko bi dejansko morali zbrati pogum in o problemu premisliti ter sprejeti potrebne ukrepe.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Gospa predsednica, leta 1948 je predsednik Truman zapisal: „Zdaj smo mi v natančno enakem položaju kot Britanija in Francija leta 1939 glede odnosa do Hitlerja. Totalitarna država je totalitarna država, pa naj jo imenuješ nacistična, fašistična, komunistična ali frankistična. Ruska oligarhija je frankenštajnska diktatura, hujša od vseh drugih, tudi Hitlerjeve“.

Vprašanje je torej, zakaj se moramo 61 let pozneje še vedno prepirati o istih problemih. Menim, da danes nista potrebni samo gospodarska in politična širitev Evrope, pač pa tudi širitev evropske zavesti o množičnih zločinih proti človeštvu, ki so se dogajali po vsej Evropi v 20. stoletju. Potrebujemo združitev evropskega dojemanja zgodovine – odpravo predsodkov in različnih pogledov na zgodovino – saj je le to prava pot k boljši Evropi prihodnosti.

Ne, z vprašanjem diktatur moramo opraviti, ne pa se prepirati o njem. Začeti moramo pri žrtvah – ob spoštovanju enakosti žrtev – saj vsaka žrtev katerega koli totalitarnega režima zasluži enako človeško dostojno obravnavo, zasluži pravico in spomin, pa tudi vseevropsko priznanje in zavezo „nikoli več!“.

Zato bi rekel, da je hinavsko izogibati se razpravi in sklepom o teh vprašanjih ali jih odlagati. Ne gre za akademsko raziskavo. Imamo dovolj pričevanj o množičnih zločinih. Potrebujemo politično in moralno voljo za sprejem odločitev. Zelo sem hvaležen češkemu predsedstvu in komisarju Figlu za njuni izjavi, ki nam vlivata upanje, da lahko dosežemo vseevropsko razumevanje in soglasje.

József Pinior (PSE). – (PL) Gospa predsednica, komisar, svoj govor bi rad začel z navedkom iz pesmi Osipa Mandelstama, enega največjih ruskih pesnikov 20. stoletja. Besede bom povedal v jeziku, v katerem so bile napisane, torej v ruščini:

(poslanec je govoril v ruščini)

To so strašne besede. Zaradi te pesmi so Osipa Mandelstama poslali v izgnanstvo. Umrli je v okolici Vladivostoka, na poti tja. Decembra 1938 so njegovo truplo zagrebli v skupen grob. Osip Mandelstam je simbol milijonov žrtev evropskih totalitarnih režimov 20. stoletja.

Današnja Evropa bi se morala spominjati žrtev totalitarnih režimov 20. stoletja po vsem svetu. Te žrtve so danes temelj našega skupnega spomina, trajna duhovna podlaga evropske demokracije. Obenem pa v njih lahko vidimo celotno zgodovino 20. stoletja. Pomnimo žrtve avtoritarnih sistemov, žrtve v evropskih državah, pod nacionalističnimi in militarističnimi režimi, v Španiji, na Portugalskem in v Grčiji.

Naj vas opozorim na seminar, ki ga je organizirala naša skupina, Skupina socialdemokratov v Evropskem parlamentu, in na knjigo, posvečeno tematiki zgodovine in politike, ki jo namerava izdati naša skupina. S problemi se hočemo soočiti resno. Smo proti manipulacijam s tem spominom in proti žalitvam tega spomina, ki ga nekateri danes zlorabljajo v ideološkem boju, v strankarskem boju v evropskem političnem sistemu. Pomnimo žrtve. Žrtve totalitarnih režimov 20. stoletja morajo biti temelj današnje demokracije v Evropi.

Ģirts Valdis Kristovskis (UEN). – (LV) Gospe in gospodje, v skupne vrednote Evrope na žalost še vedno ni vključena zahteva po obsežni in resnicoljubni presoji zločinov različnih evropskih totalitarnih režimov in njihovih posledic. Polresnice, pristranske razlage in zanikanje zgodovinske resnice slabijo Evropejce. Okvirni sklep o rasizmu in ksenofobiji uveljavlja kazensko odgovornost samo za grobo zmanjševanje pomena nacističnih zločinov, molči pa o zločinih totalitarnega komunizma v Evropi. Skrajni čas je že za uveljavitev objektivnih postopkov pri presojanju totalitarnih zločinov. Pomagamo si lahko z izkušnjami Evropskega sodišča za človekove pravice. Sodišče uporablja merila splošno priznanega kršenja mednarodnih pravic in načel, ki so nam vsem dobro znana in so v uporabi že vsaj od nürnberškega procesa. Končno moramo iskreno premisliti nedavno totalitarno zgodovino Evrope, v imenu evropske prihodnosti in evropskih skupnih vrednot.

Gisela Kallenbach (Verts/ALE). – (DE) Gospa predsednica, gospe in gospodje, v skoraj 20 letih od padca železne zaves je današnja razprava prva razprava v naši zbornici o vprašanju, ki bi lahko zabilo klin med ljudi na Vzhodu in ljudi na Zahodu, celo v naši Evropski skupnosti. Zakaj? Pogled na totalitarni režim od

zunaj se zelo razlikuje od pogleda od znotraj. Obravnave evropske zgodovine 20. stoletja in načini pripovedovanja o njej se močno razlikujejo, zlasti med posameznimi državami članicami. Nadalje so v nekaterih državah članicah iz Srednje in Vzhodne Evrope ljudje, ki so kršili človekove pravice ali izvensodno pošiljali sodržavljane v taborišča ali v smrt, še vedno spoštovani in na svojih položajih. Če se tega dejstva ne bomo zavedali, nam lahko zastrupi skupno prihodnost Evropa torej ne sme ostati križem rok.

Pozdravljam dosežek, da smo vzpostavili evropsko platformo za to vprašanje. Upam, da se ne bo vse končalo z današnjo razpravo in da bomo skupaj s Komisijo tudi pripomogli k uresničitvi projekta, ki ste ga omenili. Upam, da nam bo pri tem uspelo razkriti še živeče storilce in počastiti spomin na žrtve, saj bomo s tem poglobili medsebojno razumevanje v korist skupne prihodnosti.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL). – (EL) Gospa predsednica, stopnjevanje protikomunistične strategije Evropske unije je nesramna žalitev ljudstva: s poneverjanjem zgodovine, klevetanjem in lažmi se fašizem izenačuje s komunizmom. Najbolj nazadnjaški in barbarski režim, ki se je skotil iz kapitalizma, fašizem, se enači z najnaprednejšo idejo, ki se je porodila človeštvu, namreč s komunizmom in z odpravo izkoriščanja človeka po človeku.

To je žalitev dvajsetih milijonov Sovjetov, ki so žrtvovali življenja za zmago nad fašizmom. Ta prostaški protikomunizem ni naperjen proti preteklosti, pač pa predvsem proti sedanjosti in prihodnosti. Njegov današnji cilj je oslabil odpor navadnih ljudi in preložiti bremena kapitalistične krize na delavce, njegov jutrišnji cilj pa je preprečiti pričakovani upor in strmoglavljenje kapitalistične ureditve. Zato udriha po komunistih in tepta možnosti socializma/komunizma. Poskuša tudi prisiliti komunistične partije, ki se trdno držijo svojih načel, k opustitvi teh načel in asimilaciji.

Motite se. Komunisti ne bodo klonili. Svojo ideologijo so v preteklosti branili celo z življenjem. Ne bomo podpisali nikakršne deklaracije o podreditvi imperialistom. Njihovo strmoglavljenje je nujno za družbo in temu cilju bomo dosledno služili tudi v prihodnje. Ne bojimo se vas. Družbeni razvoj se nadaljuje, tega vas je groza in zato ste se spustili v to kampanjo.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, menim, da lahko tukaj dejansko imenujemo današnje totalitarizme. Prva država, na katero se spomnim, je Kitajska; v današnji Kitajski opravljajo prisilne splave, ima Laogai, pravo koncentracijsko taborišče, v katerem ljudje delajo za velike multinacionalke ali za lastno državo, in preganjajo duhovnike in politične nasprotnike. Kitajska je zato prva država, ki mi pride na misel.

Na drugem mestu je po mojem mnenju islamistični totalitarizem, zlasti v povezavi s šeriatskim pravom. V tem pravu je Islam dejansko totalitarno pravo, ki zatira pravice drugih ver ali žensk ali vseh. Nadalje smo priča vstajenju določene vrste totalitarizma celo v Evropi, in temu bi se rad za trenutek posvetil.

Omenili smo že Madžarsko – osebno sem prisostvoval demonstracijam na Madžarskem ob obletnici ljudske vstaje leta 1956 in bil sem priča policijskemu nasilju nad demonstranti; tudi mene so preiskali in zahtevali moje dokumente, čeprav so natančno vedeli, kdo sem.

Torej se v tej državi poraja določena vrsta totalitarizma, zametke totalitarizma druge vrste pa lahko zaznamo tudi v izjavah predsednika vlade Zapatera, pa tudi kanclerke Merklove in predsednika Sarkozyja v zvezi s papeževo izjavo v Afriki in drugimi dogodki okoli katoliške cerkve. Ti voditelji vlad in držav nikoli ne rečejo besede proti drugim veram, so pa precej radikalni pri posredovanju ob napadih na katoliško cerkev. Posledica je ozačje nestrpnosti v nekaterih državah, kot smo videli na primer zadnjič pred cerkvijo Notre Dame, kjer so protikatoliški aktivisti napadli vernike.

József Szájer (PPE-DE). – (HU) Krščanstvo in doktrina splošnih človekovih pravic nam nudita enotno merilo, merilo človekovega dostojanstva in brezpogojnega spoštovanja človekovega življenja. Zato moramo obsoditi vse poskuse, ki so danes tako v modi, preštevanja, kateri nečloveški diktator je ubil ali ponižal več ljudi.

Demokrat, Evropejec, se ne more sprijazniti s tem, da so celo danes in celo v našem Parlamentu ljudje, za katere so zločini komunistične diktature opravičljivi in odpustljivi. Dvojna merila razlikovanja med žrtvijo in žrtvijo, zločinom in zločinom, trpljenjem in trpljenjem, smrtjo in smrtjo, so nesprejemljiva.

Tisti, ki skušajo opravičiti zločine komunistične diktature, trdijo, da so režimi vse te grozote počeli v imenu plemenitih idej, v imenu enakosti in bratstva. Gospe in gospodje, gospa predsednica, to je velikanska laž, in vse, kar so storili, jim je treba šteti v slabo, ne v dobro, saj so z obljubami plemenitih ciljev prevarali svoje

ljudstvo; kot je dejal pisatelj István Örkény na madžarskem radiu v času revolucije leta 1956: „Lagali smo podnevi in lagali smo ponoči, lagali smo na vseh valovnih dolžinah.“

Zato v imenu svobode, demokracije in skupnih evropskih načel prosimo, zahtevamo, naj se proglasi vseevropski dan spomina in postavi spomenik žrtvam komunizma, naj se zgradijo evropski muzej, arhiv in raziskovalni inštitut za dokumentiranje zločinov komunizma. Izključimo iz vrst demokratov tiste, ki še danes opravičujejo dejanja komunistov, in dovolimo, da Evropa z vsem srcem obsodi vse, kar je nečloveškega. V čim večjem številu podprimo Praško deklaracijo!

Katrin Saks (PSE). – (ET) Prepričana sem, da nihče v naši dvorani – niti tisti med nami, ki imajo ta trenutek pametnejše opravke – ne bi odobral grozot, ki so se dogajale pred 60 leti v baltskih državah, ko je bilo skoraj 100 tisoč ljudi, predvsem žensk in otrok, izgnanih v Sibirijo. Stvari so še bolj obžalovanja vredne, ker v ozračju predvolilne bitke nekateri že kažejo s prstom na socialdemokrate, češ da ne razumemo zločinske narave takratnih dogodkov.

Besedi „socializem“ in „komunizem“ si lahko posamezni člani naše stranke sicer razlagajo različno, nihče med nami pa ne bi opravičeval storjenih zločinov.

Zakaj se moramo o teh stvareh pogovarjati – ne le zgodovinarji, pač pa tudi mi, politiki? Zato, ker brez poštene ocene preteklosti ne moremo biti gotovi, da smo storili vse, da se ne bi ponovila. To je pomembno, kajti sence preteklosti še niso izginile. Danes si je sicer težko predstavljati, da bi kdo postavil spomenik Hitlerju, Stalinov spomenik pa še vedno ponosno stoji v njegovem rojstnem mestu Gori. V Rusiji je ljudski glas lansko leto Stalina uvrstil med 12 največjih zgodovinskih osebnosti.

Wojciech Roszkowski (UEN). – (PL) Gospa predsednica, včasih slišimo, da nacistični totalitarizem izvira z desne, komunistični totalitarizem pa z leve. To ni povsem točno. Rasno sovraštvo in razredno sovraštvo sta le dve inačici istega pojava – sovraštva – ki pustoši človekovo vest in odnose v družbi. Ravnokar smo slišali eno tako izjavo, izjavo gospoda Pafilisa.

Sovraštvo rodi zatiranje, zatiranje pa je zanikanje republike, demokracije in pravne države. V demokratični ureditvi najdeta prostor levica in desnica. Nacistični in komunistični totalitarizem sta porušila demokracijo. Zato ne moremo govoriti, da je bil nacizem na desni, komunizem pa na levi. Nacizem in komunizem sta bila povsod.

Kdor danes relativizira zločinsko naravo totalitarizma, nacističnega ali komunističnega totalitarizma, nasprotuje tradicijam države, ki ji vladata zakon in demokracija. Značilno pa je, da današnji evropski desničarji danes ne relativizirajo nacističnih zločinov, evropski levičarji pa relativizirajo komunistične zločine. To je popolnoma jasno iz odnosa socialdemokratov in komunistov do osnutka resolucije, o katerem se pogajamo danes. V tej dvorani ne glasujemo o resnici o zgodovini, glasujemo o resnici o nas in o naših moralnih sodbah.

(Aplavz)

Christopher Beazley (PPE-DE). – Gospa predsednica, zakaj imajo demokrati take zadržke pred imenovanjem diktatorjev in tistih, ki so svoja življenja posvetili boju proti demokraciji, zasužnjevanju dežel, preganjanju tistih, ki so si drznili dvigniti glas proti njim, in ki so odgovorni za zločine?

Nocoj ne govorimo o totalitarizmu, ne govorimo v evfemizmih: govorimo o zločinski diktaturi Hitlerjevih fašistov in zločinski diktaturi komunistov Josipa Stalina. Pri 16 letih sem živel v Frankfurtu na reki Main, ki leži le dve uri vožnje s tankom od Prage.

Minister Aleksander Dubček, ki smo ga počastili tudi v naši zbornici, si je zelo prizadeval liberalizirati sistem. Govoril je o komunizmu s človeškim obrazom. Komunizem z nečloveškim obrazom so predstavljali Leonid Brežnjev, njegovi predhodniki in nasledniki.

Verjamem, komisar, da nam naša prepričanja nalagajo častiti spomin žrtev komunizma in fašizma. Ne smemo delati razlik med zločinskima dvojčkoma – kar sta ta dva človeka bila. Razlika je le v tem, da je Hitler vojno izgubil, Stalin pa jo je dobil.

Danes je predsednik Parlamenta počastil spomin izgnancev iz treh baltskih držav - Estonije, Latvije in Litve. Minister, trpela pa je tudi vaša domovina. Jan Palach je izgubil življenje. Obupano je hotel dokazati, kako daleč je pripravljen iti, da bi pokazal, da je režim, v katerem je živel, nesprejemljiv. Spomnim se, kako sem pri 16 letih poslušal radio Praga, ko so tanki zasedali vašo prestolnico in drdrali po Václavskyh Namestí. „Ne pozabite na nas,“ so rekli vaši pogumni rojaki. Komisar, nocoj ne pozabljamo tistih, ki so trpeli. Zbrati

bi morali pogum in imenovati odgovorne, gledati pa moramo tudi v prihodnost in poskrbeti, da naša celina ne bo nikoli več trpela pod hitlerizmom ali stalinizmom.

(Aplavz)

Luis Yáñez-Barnuevo García (PSE). – (ES) Gospa predsednica, ne pozabimo – strinjam se – in ne dlakocepimo: s političnega vidika vse oblike totalitarizma zaslužijo obsodbo in komunizem ter nacizem sta naredila nepopravljivo škodo naši celini.

Danes imamo združeno celino s 27 narodov in 500 milijoni ljudi, ki delijo iste vrednote svobode, demokracije in človekovih pravic, morali pa bi obsoditi tako totalitarni komunizem, ki je uničil Srednjo in Vzhodno Evropo, kot nacifašizem, ki je že pred tem uničil številne evropske dežele, tudi mojo domovino.

Triindvajset let sem živel pod Francovo diktaturo in nikoli ne bom pozabil preteklosti, tako kot je ne bodo pozabili naši kolegi na primer iz Grčije in Portugalske.

Niti v mladosti nisem bil brezbrizen do trpljenja ljudi pod komunistično diktaturo. Nikoli nisem bil komunist in že od nekdaj obsojam komunizem. To pa me ni oviralo v mojem boju proti Francu in pri moji obsodbi Francovega režima.

Gre za isto borbo. Boriti se moramo za enaka načela, enake vrednote, in ohraniti trajen spomin na žrtve vseh oblik totalitarizma.

Inese Vaidere (UEN). – (LV) Gospe in gospodje, pred 60 leti so 43 tisoč nedolžnih ljudi, tudi otroci in starci, brez sojenja izgnali iz Latvije. Če bi se kaj takega dogajalo danes v Franciji, bi številka znašala 1,3 milijona ljudi. Zato je pomembno, da lahko danes govorimo o zločinah totalitarnega komunizma. Ne bi bilo prav prepustiti teh zločinov samo zgodovinarjem, kot ste predlagali nekateri, vsaj dokler so žrtve zločinov še med nami. Ne smemo zmanjševati pomena teh zločinov in ne smemo jih zanikati. Evropski parlament je v svoji pisni deklaraciji jasno zapisal, da je treba 23. avgust proglasiti za dan spomina na žrtve stalinizma in nacizma, zato tega tudi tukaj ne sme nihče odklanjati. Svet mora nemudoma uveljaviti sklep Evropskega parlamenta, da se taki zločini ne bodo nikoli ponovili.

Rihards Pīks (PPE-DE). – (LV) Gospa predsednica, gospod Vondra, komisar, gospe in gospodje, od tistih, ki smo se učili zgodovine Evrope, nas po mojem mnenju večina ve, da se je druga svetovna vojna začela 1. septembra 1939, ko je Hitler zasedel Poljsko. Mnogo manj pa nas ve, da je Hitlerju zasedbo omogočil podpis sporazuma s Stalinom 23. avgusta 1939: pakta o nenapadanju. Še manj nas ve, da je Stalinov režim Hitlerjevo vojsko dve leti oskrboval z gorivom in industrijskim blagom, da je lahko osvojila Zahodno Evropo. Še manj pa nas ve, da je Stalin že vsa trideseta leta pripravljala napadalno orožje, tanke in padalske enote. Ko je imel Hitler pripravljenih 400 padalcev, je imel Stalin že en milijon padalcev, pripravljenih na zasedbo. Njegovo zunanjo politiko so podpirali sklepi komunistične boljševiške partije Sovjetske zveze. Na različnih tajnih srečanjih komunistične partije so sprejeli vrsto resolucij, po katerih naj bi dežele Zahodne Evrope prepustili zasedbi, da bi jih lahko Sovjetska zveza nato osvobodila. Še več: doma so dne 5. decembra 1937 začeli množično aretirati in iztrebljati Latvijce, ki so živeli v Sovjetski zvezi. V dveh letih so ubili 70 tisoč v Sovjetski zvezi živčih Latvijcev samo zato, ker so bili Latvijci. Kako naj torej označimo tak režim, katerega zunanja politika je agresija, notranja politika pa iztrebljanje lastnih prebivalcev? To je totalitarni, zločinski režim, povsem tako kot nacizem. Hvala lepa.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Težko je pisati skupno evropsko zgodovino, saj sta po drugi svetovni vojni zahodna in vzhodna polovica Evrope živeli različni zgodovini. Srednja in Vzhodna Evropa ter baltske države so bile žrtve nacizma, nato pa še sovjetske diktature, pa vendar nacizma in stalinizma ne moremo enačiti.

Nihče ne oporeka temu, da so milijoni padli kot žrtve Stalinove diktature, da so preselili cele narode, in tega ne skuša nihče opravičiti ali relativizirati. Šoa, organizirana industrija nacistične Nemčije za iztrebljenje Judov samo zaradi porekla, je strahota brez primere v zgodovini človeštva.

V Zahodni Evropi pogosto ne razumejo, da je za nas osvoboditev izpod nacizma pomenila samo novo okupacijo in začetek sovjetskega zatiranja. Zato se občutki ob 9. maju med starimi in novimi državami članicami razlikujejo, zlasti so drugačni v baltskih državah, ki so ob tem izgubile svojo neodvisno državnost, njihovi intelektualci pa so bili množično uničeni.

Dobro bi bilo, če bi se lahko preteklosti zavedli brez politike, brez pristranskosti politike današnjega dne, in sestavili skupno zgodbo o zgodovini. Z besedami madžarskega pesnika Attila Józsefa: „priznanje preteklosti je huda borba“.

Roberts Zīle (UEN). – (LV) Gospa predsednica, nekaj kolegov poslancev je že omenilo, da se danes spominjamo izgonov v Sibirijo, ki jih je izvajal sovjetski režim pred 60 leti. Vemo tudi, kako težko je izraziti obsodbo komunističnega režima enako ostro kot obsodbo drugih totalitarnih režimov. Vzrok za to je, da ne govorimo le o preteklosti, pač pa tudi o prihodnosti. Ta teden smo izvedeli, da bo v Latviji nosilec liste združenja Center harmonije za evropske volitve, ki naj bi se ob izvolitvi pridružili skupini socialdemokratov v Evropskem parlamentu, Alfrēds Rubiks, nekdanji vodja latvijske podružnice komunistične partije Sovjetske zveze, ki mu je bilo v Latviji sojeno za zločine režima. Ta oseba je podpornik komunistične ideologije in nasprotnik obnove latvijske neodvisnosti do samega konca, zdaj pa naj bi bil izvoljen v državi, ki se ji je sam odrekel. Tu najdemo tudi odgovor na vprašanje, zakaj bo Evropskemu parlamentu tudi v prihodnje enako obsojati vse zločine in zakaj bomo vedno govorili o dobrih in slabih totalitarnih režimih. Hvala lepa.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Komunizem je varljiva filozofija. V teoriji govori o blagostanju, enakosti in spoštovanju človekovih pravic, v praksi pa se je izkazal z lažmi, diskriminacijo, sovraštvom in celo zločini.

Komunizem moramo obsoditi na vse načine, ki so nam na voljo. To se je zgodilo v Romuniji leta 2006 z izjavo predsednika države na podlagi poročila, ki ga je sestavila predsednikova komisija, ustanovljena v ta namen.

Komunizem izničuje vse, kar pomeni svobodo, in napravi ljudi odvisne od sistema. Kdor ni nikoli živel pod komunizmom, ne more razumeti, kako hudo lahko totalitarni režim vpliva na življenje in mišljenje človeka.

Če bi lahko zavrteli uro nazaj, bi poslal tiste, ki že vse življenje živijo v kapitalizmu, pa hrepenijo po komunizmu, živeti v Romunijo osemdesetih let.

V Romuniji je komunistični režim prišel na oblast s pomočjo ruskih enot, cena pa je bila sto tisoče življenj izgubljenih v delovnih taboriščih in zaporih. Izginjali so politiki, intelektualci, kmetje, predstavniki različnih ver in državljani, vzorni člani skupnosti, katerih edini zločin je bil nasprotovanje totalitarnemu režimu.

Glavne probleme, ki jih je povzročil bankrot gospodarskega sistema, je mogoče z ustreznimi ukrepi odpraviti, človeška bitja pa potrebujejo čas, da lahko pozabijo, oprostijo in se prilagodijo na novo življenje, čeprav je to neprimerljivo boljše.

Demokracija je prinesla svobodo mišljenja, izražanja in gibanja. Zagotoviti mora tudi varnost jutrišnjega dne. Nobene razlike ni med bedo, ki izvira iz pomanjkanja materialnih dobrin, in bedo, ki izvira iz pomanjkanja denarja za nakup dobrin. Na dan, ko bomo uspešno odpravili revščino, bo avreola komunizma ugasnila za vedno.

Kolegi poslanci, Romunija in druge države Vzhodne Evrope so se znašle v komunizmu po sklepu svetovnih voditeljev, med katerimi je bil en sam komunist. Drugi so zastopali demokratične sisteme.

Ne pozabimo na to zgodovinsko resnico, ko ocenjujemo, presoјamo in odločamo o sedanjih razmerah ali o prihodnosti nekdanjih komunističnih držav, članic ali nečlanic Evropske unije.

Ljudmila Novak (PPE-DE). – (SL) Žal v vseh bivših komunističnih državah še vedno ni prišlo do popolne raziskave in priznanja zločinov komunizma po drugi svetovni vojni.

Ker so bili ti režimi še desetletja po vojni na oblasti, jim je uspelo uničiti tudi večino dokazov. Zaradi tega zločinci in krivci niso bili niti imenovani, kaj šele obsojeni. Zgodovino so pisali zmagovalci.

Evropska unija mora pozvati vse države bivših komunističnih režimov, da zgodovinarji raziščejo in v učbenike zapišejo vso resnico o povojnem dogajanju. Tudi o odgovornosti zahodnih zavezniških sil, ki so vrnile in izročile begunce v roke komunistov.

Evropska unija bi tudi morala pozvati vse države, naj premislijo o poimenovanju ulic in trgov po spornih junakih, kot je bil v Jugoslaviji na primer Tito, ki so že zaradi svoje funkcije v tem času, odgovorni za množične poboje.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gospa predsednica, kadar v tej dvorani slišim, da komunisti niso pripravljeni obsoditi svojih nekdanjih vodij, kljub desetim milijonom žrtev gradnje prekopa med Belim

morjem in Baltikom, milijonom ljudi različnih narodnosti (tudi Rusov, ampak že Poljakov je več milijonov), izgnanih v Sibirijo, ter obsodbam številnih narodov, na primer krimskih Tatarov, na smrt, sem osupla in besna.

Konjeniški stotnik Pilecki, ki se je prostovoljno dal zapreti v Auschwitz, nato pa so ga zaprli komunisti, je dejal svoji ženi: „Auschwitz je bil prava malenkost“. Mojo domovino sta prizadela oba totalitarna sistema in rane za njima celimo še danes. Noben tak režim nima pravice do obstoja. Častiti bi morali tiste, ki so se borili proti totalitarizmu, in spoštovati spomin na žrtve.

Bogusław Sonik (PPE-DE). – (PL) Gospa predsednica, Evropska skupnost si mora na vse načine prizadevati ohranjati spomin na junake in ne sme dovoliti omalovaževanja teže totalitarnih zločinov. Usodo tistih, ki so se upirali, tistih, ki so bili kot konjeniški stotnik Pilecki umorjeni, moramo imeti ves čas pred očmi, še posebej zato, ker se je zamisel o združitvi Evrope rodila med ljudmi, ki so nasprotovali nacizmu in komunizmu. Prav ta zamisel je preprečila nove spore in nastanek novih totalitarnih režimov po koncu vojne.

Razglasitev mednarodnega dneva junakov boja proti totalitarizmu bi bila korak v smeri k skupnem razumevanju evropske zgodovine 20. stoletja in prispevek v skupni borbi proti medsebojnim predsodkom in brezbržnosti do zgodovinskih dejstev. Ohranjanje spomina na zločine totalitarnih režimov – nacističnega in komunističnega – med Evropejci nam lahko vliva upanje, da naša celina ne bo nikoli več prizorišče tako tragičnih dogodkov.

György Schöpflin (PPE-DE). - Gospa predsednica, ta razprava ima še eno razsežnost. Celovitost zgodovine mora nujno dojeti ne le združena Evropa, ampak še zlasti evropska levica.

Brez temeljite presoje preteklosti je levica v nekaterih od držav nekdanjega komunističnega bloka prisiljena – sili samo sebe – živeti z lažno preteklostjo, s preteklostjo, v kateri najrazličnejši boleči dogodki ostajajo prikriti. Levica mora tako braniti lažno preteklost, to pa krni njeno demokratično verodostojnost. Ker levica Zahodne Evrope sprejema nereformirano pokomunistično levico za legitimno partnerico, mora tudi ona braniti preteklost, ki je ni mogoče braniti. Zato je v tem smislu oslABLJENA tudi njena zaveza demokraciji.

Csaba Sógor (PPE-DE). - Gospa predsednica, Evropa ima viharo zgodovino, kar zadeva totalitarizem in omejitve temeljnih svoboščin. V nekaterih delih Evrope so totalitarni režimi zaznamovali celotno 20. stoletje.

Danes je naša moralna obveza poskrbeti, da bo vsak državljani Evropske unije užival iste pravice. EU mora nujno podpirati tudi pravice manjšin, zlasti zato, ker vrsta držav po vsem svetu ne spoštuje teh zelo temeljnih pravic.

Ob tem pa bi rad tudi poudaril, da ob vsem govorjenju EU proti diskriminaciji in kršenju človekovih pravic na Tibetu vsi jasno vidimo, da imamo celo v Evropski uniji še narodne in jezikovne manjšine, ki so pogosto tarče kulturne in jezikovne asimilacije. Tako prakso nekaterih nacionalnih držav v EU bi morali resno pregledati in o njej premisliti.

En tak primer so Madžari v Romuniji, ljudje, ki jih zastopam.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). – (PL) Gospa predsednica, predlog gospoda Szájerja o razglasitvi dneva spomina na žrtve totalitarizma je utemeljen. Menim, da je utemeljen, ker ob tem, ko precej dobro poznamo grozote nacizma in jih poskušajo priznati celo nekateri Nemci, presenetljivo malo vemo o stalinizmu. Paradoks izvira iz tega, da so celo Sibirci, njegovi sodržavljanji, menili, da je Stalin dober človek in da so vzroki ruske nesreče druge.

Ne moremo slišati glasov milijonov, ki so pustili svoja življenja v Sibiriji, in nikoli ne bomo poznali njihovega trpljenja, poznam pa eno žrtev, ki je še živa. Ta človek se celo med hojo po ulici še vedno počuti, kot da ni več živ. To je znak, da je bil poslan v Sibirijo. Preživeli poznajo trpljenje. Ruski pregovor pravi (*poslanec je povedal nekaj besed v ruščini*) – kar pomeni: „če nisi bil tam, še boš, in če si bil tam, ne boš nikoli pozabil“. Mislim, da bi morali odkrito govoriti o obeh oblikah totalitarizma.

Vytautas Landsbergis (PPE-DE). - Gospa predsednica, storiti bi morali vse, da preprečimo moralni propad Evrope. Oportunizem je najočitnejši pri omalovaževanju najhujših zločinov proti človeštvu v prejšnjem stoletju. Na žalost nas to omalovaževanje zločinov komunističnega totalitarizma vodi v spravljalnost do vseh neonacistov v Nemčiji, Rusiji in drugod: vsak od njih nas lahko vpraša, zakaj ne moremo oprostiti njihovim predhodnikom, če lahko oprostimo Sovjetom.

Korenine tega zla so v Nürnbergu, kjer nacistov preprosto niso niti obtožili snovanja zarote s Stalinom med drugo svetovno vojno. Največji zločin so jim oprostili zaradi okoliščin. Zakaj? Ker je senca Stalina – Hitlerjevega dvojčka – dve kritični leti visela nad sodiščem. Že takrat je Zahod moralno kapituliral pred Sovjeti. Ni pa nikakršnega razloga, da bi si zatiskali oči in se bali v neskončnost.

Alexandr Vondra, *predsednik Sveta*. – (CS) Gospe in gospodje, svoj govor bom zaključil v češčini. Poskusil bom povzeti zastavljena vprašanja in obenem odgovoriti na nekatera od njih. Po mojem mnenju gre za tri zadeve. Prvič, rad bi se zahvalil vsem udeležencem obravnave pretekli teden in udeležencem plenarne razprave. To je prva razprava take vrste po dolgem času, torej je lahko samo koristna, in menim, da je lahko naš prvi sklep, da je razprava potrebna in jo moramo nadaljevati. To je tudi namen Platforme spomina in vesti. Zakaj je tako pomembno imeti tako platformo na evropski ravni? Platforma je pomembna kot sredstvo proti pozabi. Če preteklost pozabimo, ji odpremo možnost poznejše vrnitve skozi zadnja vrata. Je tudi priložnost za boj proti relativiziranju zločinov iz preteklosti. Hitler in Stalin sta dva primerka iste vrste. Seveda imamo države, v katerih je nacizem omogočil ali pripomogel h kasnejši vzpostavitvi komunizma in k zločinom, povezanim z njim. Vsaka relativizacija – in s tem nočem politizirati – prav vsaka relativizacija pa je nevarna.

Drugič, zavest o zgodovini moramo ohraniti kot del evropske izobrazbe. Glede tega menim, da moramo okrepiti finančne instrumente in tako zagotoviti, da bo osveščanje o evropski totalitarni preteklosti dobilo svoj prostor v okviru izobraževanja. To je bila ena od ugotovitev javne obravnave prejšnji teden. To zahteva vire in Komisiji, zlasti pa komisarju Figlu, bi se rad zahvalil, za njuno pripravljenost na sodelovanje pri tem.

Zadnje, a ne najmanj pomembno, pa je vprašanje, kam naj razprava vodi. Mandat predsedstva je kratek, traja pičlih šest mesecev. Smo na polovici mandata in seveda se ne slepim, da bomo lahko po skorajšnji razpustitvi Parlamenta dosegli nemogoče, menim pa, da je zamisel o ustanovitvi določenih evropskih institucij, bodisi muzejev, raziskovalnih inštitutov ali fundacij, na mestu. Obravnavo, ki smo jo imeli prejšnji teden, so skupaj pripravili predstavniki več podobnih nacionalnih ustanov, po mojem mnenju pa so nujno potrebne tudi take institucije na vseevropski ravni. To pa je bolj naloga teles, ki so odgovorna za kontinuiteto delovanja, kot pa naloga predsedstva, ki se zamenja vsakih šest mesecev. Če je bila naša naloga prispevati k odprtju razprav, bi se vam rad še enkrat zahvalil za vključitev v razprave, tiste, ki boste odgovorni za kontinuiteto delovanja, pa pozivam k nadaljevanju razprave, in morda bo nekega dne v resnici pripeljala do ustanovitve predlaganih institucij.

Ján Figel', *član Komisije*. – (SK) Bistvo poslanstva Komisije sem razložil že v svojem uvodu, zdaj pa lahko le ponovno potrdim našo pripravljenost in voljo, ki prav tako spadata med dejavnike. Če bo Evropska komisija pripravljena pomagati pri tem procesu, bosta naslednji fazi, kot sem že omenil, zaključek raziskav postopkov in mehanizmov v državah članicah na tem področju in predložitev poročila v naslednjem letu. Moram pa dodati še eno stvar, ki se razprave le rahlo dotika. Nekateri govorniki ste opozorili, da praznujemo 20. obletnico padca komunizma, padca berlinskega zidu in padca železne zavese v Evropi, da je torej od teh dogodkov minilo že precej časa. Po mojem mnenju ni nikoli prepozno in prav škoda bi bilo, če Parlament, pred kratkim razširjeni Parlament, ne bi sprejel izjave o zločinih totalitarnega komunizma in sprožil razprave, saj gre za izkušnjo, ki jo prinašajo sem številni med vami, in dejansko je bila večina udeležencev razprave iz novih držav članic.

Tudi jaz sem večino življenja preživel v totalitarnem sistemu na Čehoslovaškem, iz lastne izkušnje in iz skupne izkušnje vseh prizadetih pa bi morali skovati evropski spomin, evropsko bratstvo, obenem pa utrditi procese, ki bodo preprečili vrnitev totalitarizma in omalovaževanje njegovih zločinov ali zanikanje resnice. Zanikanje teh zločinov v resnici pomeni relativizacijo ne le resnice, pač pa tudi etike in morale, kar pa vodi v vedno nove probleme in k ideji, da je mogoče probleme odpraviti z odstranitvijo ljudi. Ta ideja pa je eno od načel stalinizma.

Širitev EU vidim kot širši proces in prav zato lahko zaznavam več oblik totalitarizma, kot jih je bilo omenjenih, različnih oblik v različnih deželah. Naša odgovornost je zaznavati totalitarizme, pomniti in ustrezno ukrepati z vidikov povračila, rehabilitacije, uveljavitve pravice, prevlade resnice, spoštovanja človekovega dostojanstva in vsega drugega, kar pomeni svobodo in demokracijo.

Rad bi tudi povedal, da pogosto čutimo, da grožnje prihajajo od daleč in od zunaj in da ločnice današnjega sveta nimajo nikakršne zveze z vero ali kulturo, pač pa so to ločnice med spoštovanjem življenja in človeka na eni strani (opredeljenim s človekovimi pravicami) in fanatizmi vseh vrst na drugi strani. Fanatizem ima lahko najrazličnejše oblike. Srečujemo jih celo v današnjem svetu in prav zato je izobraževanje, ki ga je

omenil Alexander Vondra, tako pomembno, da bodo mladi in ne več povsem mladi razpoznali ekstremizem, populizem, nacionalizem ali fanatizem v vsej raznolikosti njihovih oblik.

Za konec bi rad poudaril, da Evropska unija iskreno podpira ta proces in da bo še naprej iskala poti, kako mu lahko pomaga. Ta razprava je le en korak, sledili pa mu bodo še drugi. Mnogo več moramo narediti na ravni držav članic. Za konec bi rad rekel še to, da so današnje širjenje EU omogočile tudi žrtve številnih ljudi in da širitev ni bila nikakršen avtomatizem. Niti združena Evropa, niti demokracija, niti svoboda in niti pravna država ne prevladajo samodejno, pač pa le z največjimi napori, pogosto tudi s prelivanjem krvi. Tega ne smemo pozabiti.

Zaključil pa bi rad z besedami – mislim – gospoda Tunneja Kelama o širitvi Unije, ki ne zadeva le širitve zemljepisnega obsega, trgov in števila držav, pač pa tudi širitev zavesti, širitev spomina in širitev spoštovanja ter odgovornosti. Če lahko v proces širitve, katerega peto obletnico praznujemo zdaj, vključimo tudi te vidike, smo pripravljeni na nadaljevanje procesa in na prihodnost. Če pa jih ne vključimo, bo naša pot mnogo težja. Najlepša hvala in moje najlepše želje za širitev ne le spomina, pač pa tudi odgovornosti.

Predsednik. – Razprava je končana.

Glasovanje bo potekalo na naslednjem delnem zasedanju.

Pisne izjave (člen 142) <BRK>

Slavi Binev (NI), v pisni obliki. – (BG) Pravičnost je ena od temeljnih vrednot Evrope.

Podpiram svoje kolege poslance iz skupine UEN in resolucijo RC-B6-0165/2009, ki so jo predložili, in poudarjam, da EU temelji na pravni državi, ki je ena od temeljnih značilnosti demokracije. To je natanko tisto načelo, na katerem morajo temeljiti parlamentarne volitve. Vendar pa problem v Bolgariji, ki ga povzroča kupovanje glasov, kaže ravno nasprotno.

Ko je zadnje lokalne volitve večkrat osramotilo očitno kupovanje glasov strank GERB (Državljeni za evropski razvoj Bolgarije), DPS (Gibanje za pravice in svoboščine) ter BSP (Bolgarska socialistična stranka), so navadni državljani dobili občutek, da nimajo nobene pravice do izbire. Zaradi tega so veliko manj pripravljeni, da bi ponovno volili.

Kljub obstoječemu kazenskemu zakoniku in številnim znakom kršitev zakona, ni bila niti ena sama oseba, omenjena v poročilu Komisije, obtožena teh kaznivih dejanj, saj ustrezni organi odkrivanja in pregona očitno ne želijo ustaviti kupovanja glasov. Sodstvo v Bolgariji še vedno kaže premalo odločenosti in dobro znani hudodelci se ponovno pripravljajo na predvolilne kampanje, medtem ko tisti, ki so prodali svoje glasove, iščejo nove kupce z najboljšo ponudbo.

Želela bi poudariti, da bodo poštene volivci toliko časa, kolikor bodo kršitve zakona v Bolgariji dovoljene in kolikor država v zvezi s tem ne bo želela ukrepati, dejansko prikrajsani za svojo temeljno človekovo pravico - pravico do izbire! Parlament pozivam k ukrepanju.

Filip Kaczmarek (PPE-DE), v pisni obliki. – (PL) Gospe in gospodje, vir problemov v zvezi s totalitarizmom v Evropi so velike razlike med izkušnjami držav članic z njim. Številni Evropejci preprosto ne vedo, kako je bilo živeti pod totalitarnimi režimi, kdor totalitarizma ne razume, pa se razumljivo nagiba k omalovaževanju zločinov takih režimov, saj nanje gleda kot na dogodke v toku zgodovine. Vendar sta se nacizem in komunizem ne le dejavno borila proti večini evropskih vrednot, pač pa se nista obotavljala tudi kršiti načel etike v imenu bolnih in izrojenih idej – in ta dva sistema sta omenjena načela v resnici kršila ter povzročala bolečino, trpljenje in smrt milijonom ljudi.

Več ko bo Evropejcev, ki bodo poznali pravi obraz totalitarizma, bolje bo za prihodnost Evropske unije. Ne gre le za počastitev trpljenja milijonov ljudi. Gre za razumevanje hudih posledic, ki jih je imel in jih še ima totalitarizem v številnih državah Evrope. Solidarnost, svoboda, empatija, strpnost, dialog – vsaki od teh vrednot se pomen nekoliko spremeni, če jo opazujemo z vidika izkušnje s totalitarizmom. Ne pozabimo tega. Razglasitev mednarodnega dneva junakov boja proti totalitarizmu bi nedvomno prispevala k boljšemu poznavanju boleče preteklosti. To pa bi prispevalo k odpravi predsodkov in stereotipov ter k krepitevi upanja, da v Evropi nikoli več ne bomo izkusili totalitarizma.

(Seja, ki je bila prekinjena ob 20.15, se je nadaljevala ob 21.00)

SLPREDSSEDSTVO: EDWARD McMILLAN-SCOTT

*Podpredsednik***11. Okrepitev varnosti in temeljnih svoboščin na internetu (razprava)**

Predsednik. – Naslednja točka je poročilo Stavrosa Lambrinidisa, v imenu Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve, s predlogom priporočila Evropskega parlamenta Svetu o okrepitvi varnosti in temeljnih svoboščin na internetu (2008/2160(INI)) (A6-0103/2009).

Stavros Lambrinidis, poročevalec. – (EL) Gospod predsednik, živimo v času, ko vsakdo – vlade, zasebna podjetja, celo kriminalci – skuša pridobiti čim večji dostop do naših elektronskih podatkov, do našega zasebnega življenja.

Zlasti internet omogoča dostop do podatkov o našem zasebnem življenju, kakršnega si pred leti ne bi mogli niti predstavljati. Ob tem pa je očitno tudi, da nam širi možnosti uveljavljanja temeljnih pravic, na primer svobode govora, svobode političnega delovanja, svobode informiranja in izražanja ter svobode združevanja.

Manj očitno pa je, da smo prav zaradi uporabe interneta izpostavljeni nevarnosti kršenja pravic teh svoboščin, saj lahko vlade, zasebna podjetja ali celo kriminalci tajno nadzorujejo, kaj počnemo ali kaj iščemo na internetu. Zato je še manj jasno, kako lahko dosežemo ravnovesje, kako lahko uredimo internet, da nam bo ureditev omogočala izkoristiti prednosti interneta, obenem pa nas bo ščitila pred očitnimi nevarnostmi.

Moje poročilo poskuša odgovoriti na ta vprašanja. Med drugim:

- prvič, poziva k evropski pobudi za oblikovanje svetovne listine temeljnih pravic na internetu,
- drugič, opozarja na potrebo po učinkovitem, a sorazmernem boju proti starim in novim oblikam kibernetkega kriminala, kakršna je kraja identitete, in za zaščito intelektualne lastnine, ob tem pa poudarja, da zakonodaja ne sme uvesti sistematičnega nadzora vseh državljanov, sumljivih ali nesumljivih, nedolžnih in krivih, saj bi to seveda pomenilo grob vdor v njihovo zasebnost,
- tretjič, glede pravice državljanov do dostopa do interneta poziva vlade, naj zagotovijo dostop najrevnejšim državljanom v najbolj oddaljenih regijah,
- četrtič, poudarja, da bo računalniška nepismenost nova oblika nepismenosti 21. stoletja, tako kot je bilo v 20. stoletju neobvladano branje in pisanje, zato je dostop do interneta temeljna pravica, enakovredna pravici do šolanja,
- petič, poziva k ukrepom za omejevanje soglasja uporabnika, ki je pomembno vprašanje, ki bi ga rad podrobneje obdelal.

Vprašanje soglasja je izredno zapleteno in če ga ne bomo razrešili zdaj, nam bo povzročalo hude težave. Naj vam navedem primer: pred nekaj desetletji ni nihče vedel, kateri časopis berem, razen moje družine in morda nekaj prijateljev. Prav zato so se tajne službe – in to je veljalo še zlasti v diktaturah – trudile ta podatek odkriti in so ga vodile v kartotekah. Tako si je lahko tajna služba rekla, gospod Lambrinidis bere ta in ta časopis, torej mora biti komunist, oziroma mora biti privrženec Amerike. Danes ob vsakem branju časopisa pustim sled za seboj. To pomeni, da lahko zasebna podjetja sestavljajo enake „kartoteke“, lahko sestavijo moj profil, ugotovijo, v katere politike verjamem, moje prehrabne navade ali celo moje zdravstveno stanje. Ali moji obiski takih spletnih strani pomenijo, da se strinjam s tem, da se družba vrne za 40 let nazaj?

Nujno moramo sprejeti razumne zakone, ki bodo zagotovili ravnovesje med bojem proti kriminalu in zaščito pravic v elektronski dobi. Ravnovesje je videti težavno, v resnici pa ni. Je dosegljivo. Prenehati moramo ravnati s kibernetkim prostorom, kot da je nekaj izven našega vsakdanjega življenja, nekaj ločenega. Kibernetki prostor je del našega življenja. To pomeni, da morajo vse pravice in omejitve, ki veljajo za policijo in zasebna podjetja v okviru interneta, veljati tudi zunaj njega, drugače tvegamo, da se bomo odrekli pravicam v korist varnosti, na koncu pa ostali brez pravic in brez prave varnosti.

Za zaključek bi rad izrazil svojo iskreno hvaležnost poročevalcem v senci iz vseh političnih skupin, ki jih vidim tu v dvorani, za njihovo precejšnjo pomoč. Moja zahvala tudi vsem poslancem iz Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve za soglasno podporo, ki so jo poročilu naklonile vse stranke. Veselim se sprejema poročila na plenarnem zasedanju.

Ján Figel', član Komisije. – Gospod predsednik, rad bi se zahvalil Parlamentu v celoti, še posebej pa gospodu Stavrosu Lambrinidisu, za koristno poročilo, ki pomeni prispevek k spodbujanju temeljnih svoboščin in varnosti na internetu ob pravem času.

Ob tem, ko ima internet vedno večjo težo v sodobni družbi in gospodarstvu in vpliv na vedno več področij našega življenja, razvoj tehnologije pa je vedno hitrejši, se soočamo z resnimi izzivi, na katere se moramo pravilno odzvati, da bomo lahko v celoti izkoristili priložnosti, ki jih odpirata internet in informacijska družba.

Zlasti se strinjamo s skrbjo gospoda Lambrinidisa glede zaščite osebnih podatkov, ki je za uporabnike interneta temeljnega pomena. Naj vam zagotovim, da si Komisija ves čas prizadeva krepiti temeljne pravice in svoboščine državljanov, zlasti pa zagotoviti visoko raven zaščite zasebnosti in osebnih podatkov, na internetu in v drugih okoljih.

Trdno sem prepričan, da se zagotavljanje ustrezne zaščite zasebnosti in potreba po večji varnosti ne izključujeta. To sta v resnici cilja, ki ju je mogoče in treba uresničevati v sinergiji.

Stabilnost in varnost interneta smo kot prednostni nalogi opredelili na vrhu o informacijski družbi leta 2005 in to sta še vedno naša cilja. Ta vprašanja bomo v kratkem obravnavali v novi strategiji za zaščito kritične informacijske infrastrukture in za okrepitev priprave Evrope na obrambo pred kibernetскими napadi ter vdori velikega obsega. Strategija vključuje tudi akcijski načrt, v katerem je opredeljen časovni načrt spodbujanja načel in smernic za stabilnost in odpornost interneta.

V okviru strategije bomo oblikovali strateško sodelovanje s tretjimi državami, zlasti v obliki dialogov o informacijski družbi, s katerimi bomo utrjevali svetovno soglasje na tem področju. Ob tem pa je Komisija tudi prepričana, da je treba zagotoviti spoštovanje temeljnih svoboščin, kakršna je svoboda izražanja prek interneta.

Še enkrat, ta dva cilja se ne izključujeta. Vaše poročilo nadalje razpravlja o možnostih oblikovanja globalnih standardov, o zaščiti podatkov in svobodi govora. Komisija se udeležuje mednarodnih letnih konferenc komisarjev za zaščito podatkov in spremlja tekoče delo na možnih mednarodnih standardih o zasebnosti in zaščiti osebnih podatkov. Trdno smo zavezani uveljavljati visoke standarde zaščite, ki jih državljanji EU uživajo sedaj.

Kar se tiče svobode govora, bo Komisija to temeljno pravico zagovarjala v mednarodnih forumih tudi v prihodnje. Zaenkrat ne razmišljamo o novi zakonodaji na tem področju. Glede teh vprašanj imamo že sedaj vrsto zavezujočih mednarodnih instrumentov. Menim, da bi bilo v tem trenutku koristno aktivno premisliti o pravih načinih izvrševanja obstoječe zakonodaje. Gre torej za izvajanje. Ta premislek bi moral zajeti tudi globalne akterje in jim pomagati bolje opredeliti vloge in odgovornosti pri spodbujanju in krepitvi temeljne pravice do izražanja prek globalnega spletnega okolja interneta.

Naj zaključim s splošno pripombo. Verjamem, da se moramo spopasti z resnimi izzivi, ki jih osvetljuje poročilo, in poskrbeti, da konkretno uveljavljanje pravic in svoboščin na internetu ne bo prekomerno omejeno.

Na primer, bistveni element strategije Komisije o varni informacijski družbi je od leta 2006 celovit pristop, ki zagotavlja koordinacijo med deležniki, a ob upoštevanju raznolikosti njihovih vlog in odgovornosti. Vsak od nas odgovarja za to, da njegova dejanja na internetu ne ogrožajo varnosti drugih uporabnikov medija – oziroma, da jo po možnosti celo krepijo.

Zato Komisija v duhu sodelovanja pozdravlja in podpira poročilo.

Manolis Mavrommatis, pripravljaec mnenja Odbora za kulturo in izobraževanje. – (EL) Gospod predsednik, gospe in gospodje, najprej bi se rad zahvalil poročevalcu Stavrosu Lambrinidisu za koristno poročilo in za njegova prizadevanja za zaščito osebnih podatkov, to je za načelo, ki ga spoštuje večina od nas, vključno z menoj.

Kot pripravljaec mnenja Odbora za kulturo in izobraževanje menim, da je internet izjemno orodje za razširjanje kulture in znanja; na to opozarjam, da bi lahko čestital in se zahvalil svojim spoštovanim prijateljem v Odboru za kulturo in izobraževanje, ki so glasovali za moje mnenje.

Viri, kakršni so na primer digitalni muzejski arhivi, elektronske knjige, glasbena in avdiovizualna gradiva, so lahko dostopni ljudem na vseh koncih sveta. Na žalost pa v prostranem svetu kibernetnega prostora kulturna gradiva niso ustrezno zaščitena. Piratstvo je bolj pravilo kot izjema, avtorji pa so na izgubi zaradi

nezakonite distribucije njihove intelektualne lastnine. Z drugimi besedami, pesniki, pisci besedil in skladatelji, producenti in vsi drugi ustvarjalci na splošno.

Tri stvari prispevajo k širjenju piratstva: tehnološka oprema in nizki stroški kopiranja, neugodne gospodarske razmere in razširjenost interneta.

Sprememba 4 obnavlja priporočilo Odbora za kulturo, naj se vzpostavi primerno ravnovesje med pravicami in svoboščinami vseh udeležencev ter temeljnimi pravicami posameznikov, na podlagi Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ki jih je treba varovati in zaščititi v okviru široke rabe interneta.

Zato podpiramo to spremembo, ki nas ponovno opozarja, da so temeljne pravice enako dragocene za vse in da morajo biti tudi zaščitene na enak način za vse.

Nicolae Vlad Popa, v imenu skupine PPE-DE. – (RO) Poročilo je plod sodelovanja med člani naše zbornice. Zato bi se rad zahvalil kolegom poslancem, zlasti gospodu Lambrinidisu, pa tudi gospe Gacek, gospodu Alvaru, gospe Segelström in gospodu Mavrommatisu, s katerimi sem imel veselje sodelovati, tudi kot poročevalec v senci.

Menim, da poročilo zajema glavna vprašanja, ki zadevajo krepitev varnosti in temeljnih človekovih pravic na internetu, ob navedbi ureditve zaščite pravic v različnih veljavnih področnih uredbah, tudi njihove digitalne razsežnosti, in navedbi novih načel upravljanja interneta ter njihovega razvoja.

Besedilo ohranja primerno ravnovesje med zaščito svobode izražanja ter zaščito zasebnosti in nadaljnjo borbo proti kibernetiskemu kriminalu, opozarja pa tudi na glavni problem, pretirani nadzor dogajanj na internetu, ki se lahko izrodi v novo obliko cenzure.

Poročilo obravnava tudi vprašanja, povezana z izobraževalnim vidikom interneta, e-učenjem, opredelitvijo digitalne identitete in spoštovanjem uporabnikovih pravic v zvezi z vsebinami, ki jih je objavil na internetu, pa tudi z zaščito podatkov osebne narave v smislu možnosti uporabnikov, da lahko trajno izbrišejo vsebine, ki so jih objavili.

To so v trenutnem ozračju, ko mladi, a ne le mladi, vedno bolj množično uporabljajo družbena omrežja, občutljiva vprašanja. Zato sem tudi pozval kolege poslance, naj s polnim prepričanjem glasujejo za to poročilo.

Inger Segelström, v imenu skupine PSE. – (SV) Gospod predsednik, rada bi začela z zahvalo gospodu Lambrinidisu in vsem drugim v Odboru za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve, ki imajo zasluge, da je poročilo tako konstruktivno in premišljeno. Prav tako bi se rada zahvalila za podporo spremembam, ki sem jih predložila. To je podpora kreelitvi pravic uporabnikov in potrošnikov.

Poglavje o uporabi tehnologije – na primer za nadzor prometa na internetu – je zelo pomembno. Prav je, da Parlament odločno poudarja, da imajo zasebnost in človekove pravice državljanov prednost.

Poročilo jasno ugotavlja, da je promet na internetu dovoljeno nadzorovati le ob sumu zločina ali v okviru sodnega postopka, na podlagi odločbe sodišča. To bo pomembna podlaga za nadzor spoštovanja državljskih pravic. Ukrepi, ki jih predlaga poročilo, niso niti za trenutek prezgodnji.

Presenečena sem nad spremembami, ki so jih predložili člani Skupine Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov ter Skupine zavezništva liberalcev in demokratov za Evropo. Njihovi predlogi posegajo v državljanske svoboščine in zasebnost državljanov. Niso dovolj kritično pretehtali, kaj nam lahko prinese tehnični napredek, če ne bomo pazljivi.

Seveda se je treba boriti proti kriminalu na internetu in kriminalu, ki zlorablja otroke in mladino. Pri tem pa je ključno na primer dejstvo, da je konzervativna švedska vlada sprejela tako imenovani „zakon FRA“, to je zakon, ki predvideva nadzor državljanov, ki niso kriminalci in niso zagrešili nobenega zločina; moralo pa bi biti obratno – državljsani bi morali nadzorovati nas. Poročilo pomeni ostro kritiko konzervativne švedske vlade, ki je zakon FRA sprejela navkljub vsem domačim kritikam. Švedski organi imajo zdaj pravico nadzorovati promet na internetu tudi v primerih, kjer ni nikakršnega suma zločina ali groženj varnosti posameznika ali družbe.

Predvidevam, da bo po našem jutrišnjem sklepu švedska vlada zakon še enkrat pretehtala in poskrbela za njegovo spremembo. Drugače bo delovala v nasprotju z Evropskim parlamentom in izvoljenimi predstavniki 27 držav članic EU.

Alexander Alvaro, v imenu skupine ALDE. – (DE) Gospod predsednik, rad bi začel s čestitko gospodu Lambrinidisu za dobro opravljeno delo. V sestavljanje poročila je polno vključil vse poročevalce v senci in dal vse od sebe, da je dosegel potrebne compromise.

Poročilo, ki obravnava pomembna vprašanja informacijske družbe, je pomemben korak naprej pri ustvarjanju interneta, ki bo našim državljanom jamčil tako varnost kot temeljne svoboščine. Meje med svobodo in varnostjo se ne nehalo na mejah virtualnega sveta. V svojem poročilu je zajel boj proti kibernetiskemu kriminalu, otroško pornografijo, krajo identitete in goljufije, pa tudi kršenje avtorskih pravic. Poskusil je vključiti Europol, jasno pa trdi tudi, da morajo zakoni, veljavni v fizičnem svetu, veljati tudi v virtualnem svetu.

Obenem pa mu je uspelo zagotoviti ravnovesje med zaščito državljanskih pravic, svobodo izražanja, zaščito podatkov in pravico do popolnega brisanja podatkov z interneta. Zaenkrat internet še ne pozablja. Nekateri med nami smo lahko veseli, da interneta še ni bilo, ko smo bili stari 13, 14, 15 ali 16 let, ko smo se vdajali grehom mladosti, ki jih danes ne bi želeli imeti dokumentiranih na YouTube ali Facebooku.

Poročilo poudarja potrebo po dostopu do podatkov in še bolj pomembno potrebo po dostopu do interneta, pa tudi zaščito intelektualne lastnine. Zavedam se, da po mnenju številnih poslancev poročilo ne gre dovolj daleč pri zaščiti intelektualne lastnine in avtorskih pravic. S tem se ukvarjamo in ta stališča izrazimo v okviru direktive o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine.

Poročilo jasno pove, da sta cenzura interneta ali omejevanje dostopa do omrežja, ki ju načrtujejo ali so ju že uvedle nekatere države članice, ukrepa, ki ne spadata v našo razsvetljeno družbo, jasno pa pove tudi, da Evropska unija ne namerava slediti zgledom totalitarnih držav in odrezati svojih državljanov od informacij ali jih informirati selektivno, po lastni presoji.

Vesel sem tega uravnoteženega poročila, ki upošteva potrebe informacijske družbe, in vesel bom, če bodo moja in vse druge skupine jutri poročilu naklonile čim širšo podporo, da bomo lahko razvijali internet v korist družbe.

Roberta Angelilli, v imenu skupine UEN. – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, to so povedali že drugi poslanci, ampak rada bi ponovila, da interneta ne bi smeli kriminalizirati ali cenzurirati, saj omogoča komunikacijo, socializacijo, informiranje in pridobivanje znanja, seveda pa moramo oblikovati globalno strategijo za boj proti kibernetickemu kriminalu.

Zlasti moramo zaščititi otroke in poučiti ter informirati starše in učitelje o novih možnih nevarnostih na spletu. To so cilji, ki jih mora učinkovito uresničiti Evropa in rada bi čestitala poročevalcu za dobro opravljeno delo.

Kljub vsem kaznim in precej visoki ravni zaščite proti spletni zlorabi in spolnemu izkoriščanju otrok ter otroški pornografiji, ki jo zagotavlja zakonodaja držav članic, moramo merila zaščite otrok še zaostri, navsezadnje tudi zaradi neprestanega razvoja novih tehnologij, zlasti interneta, ter vedno novih oblik spletne psihološke manipulacije otrok za spolne namene, ki jih uporabljajo pedofili.

Prav zato sem se odločila predložiti spremembo, ki izrecno poziva države članice, naj posodobijo svoje zakonodaje o uporabi interneta med mladoletniki, zlasti naj opredelijo kot kaznivo dejanje psihološko manipulacijo otrok za spolne namene, kot ga opredeljuje Konvencija Evropskega sveta o zaščiti otrok pred spolnim izkoriščanjem in spolno zlorabo iz leta 2007.

Eva-Britt Svensson, v imenu skupine GUE/NGL. – (SV) Gospod predsednik, rada bi se najlepše zahvalila gospodu Lambrinidisu, saj mu je uspelo združiti spoštovanje varnosti na internetu s spoštovanjem in zaščito neprecenljivih temeljnih pravic. Menim, da bo spoštovanje temeljnih pravic, kot ga opredeljuje to poročilo, naletelo na podporo tudi pri našem sklepanju o svežnju telekomunikacij. Povezava med tem poročilom in svežnjem telekomunikacij je jasna. Upam, da se bomo tudi takrat strinjali glede pomena zaščite državljanskih svoboščin.

Kot je reklo že nekaj poslancev, nam je internet zelo razširil možnosti za uveljavljanje svobode izražanja. Državljeni, ki običajno nimajo dostopa do forumov za razprave v velikih medijih, lahko prek interneta pretresajo vprašanja in izražajo mnenja. Internet je nov prostor za izmenjavo mnenj, in tak prostor nujno rabimo tudi za politično mobilizacijo. Državljanom odpira boljše možnosti nadzora nosilcev odločanja. Pomembno je, da imajo državljani možnost nadzirati zakonodajalce in druge nosilce oblasti. Internet omogoča širjenje znanja. Predvsem pa nam odpira možnosti izmenjave in stikov med ljudmi iz različnih kultur in delov sveta.

Ko razpravljamo o tem vprašanju, moramo poskrbeti za resnično svobodo izražanja in za jamstva proti cenzuri ter npr. nadzoru nad mnenji, informacijami in oblikovanjem mnenj. Temeljne človekove pravice, svoboda izražanja in zasebnost so pomembni gradniki demokracije in jih moramo neprestano ščititi in spoštovati. Internet je zato pomemben dejavnik naše sodobne demokratične družbe in tak mora ostati tudi v prihodnje.

Zato vas prosim, da glasujete proti 5. spremembi, ki zahteva umik besedila „zagotovi naj, da se ne bo kazensko preganjanje izražanja spornih političnih prepričanj prek interneta“. Sprejem te spremembe bi pomenil nazadovanje za demokracijo. Kdo odloča, katera politična prepričanja so sporna? Izražanje različnih političnih stališč spada med demokratične pravice.

Pravica uporabnikov interneta do trajnega brisanja osebnih podatkov na spletnih straneh je prav tako pomembna. Seveda se moramo boriti proti kriminalu na internetu, tako kot proti vsem drugim oblikam kriminala, ampak ta boj mora potekati na pravno nesporen način v skladu s kazensko zakonodajo, tako kot pri vseh oblikah kriminala.

Zlasti huda oblika kriminala na internetu je kriminal nad otroki. Glede tega se ravnamo po Konvenciji Evropskega sveta o zaščiti otrok pred spolnim izkoriščanjem in spolno zlorabo. Kriminal pa zadeva tudi druge skupine. V mislih imam zlasti ženske, žrtve trgovine s spolnimi sužnjami. Sodobna spolna industrija uporablja internet in spolno nasilje nad množico žensk in otrok. Ob tem bi rada kolege poslance spomnila na to, da lahko podprejo pisno deklaracijo o odpravi tega nasilja, to je deklaracijo št. 94.

Na koncu bi rada omenila še nevarnost, ki jo opažamo v zvezi s tako imenovano vojno proti terorizmu. V tej vojni se vlade občasno zatekajo k nesorazmernim omejitvam svobode izražanja in zasebnosti posameznika. Take omenitve pomenijo za državljane varnostno tveganje. Varnostne službe raznih držav si izmenjujejo osebne podatke, ki jih pridobijo z nadzorom interneta. To pa lahko ogrozi tudi življenja ljudi, na primer, kadar mora človek zbežati iz domovine zaradi političnega zatiranja. Pozivam vas, da jutri podprete poročilo v čim večjem številu.

Hélène Goudin, v imenu skupine IND/DEM. – (SV) Gospod predsednik, vsak dan znova me prevzame, kako sijajno orodje je internet, vendar moramo upoštevati, ne glede na morebitno drugačno mnenje EU, da je internet svetovno omrežje računalnikov, ne evropsko. Verjeti, da lahko to spremenimo z odredbo iz Bruslja ali Strasbourga, je nezaslišano in precejšen odmik od resničnosti. Utemeljeno bi lahko trdili, da EU ni pravi forum za reševanje problemov, kakršne obravnava poročilo. Naj vam navedem nekaj primerov. Poročilo primerja pravico dostopa do interneta s pravico do šolanja. To je rahlo krepka trditev, saj vemo, da pravica do šolanja oziroma možnost šolanja v vrsti držav EU ni samoumevna.

Zaščita in spodbujanje pravic posameznikov na internetu in ravnovesje med zasebnostjo in varnostjo so izredno pomembna vprašanja, ampak tudi ta vprašanja niso take vrste, ki se rešujejo na ravni EU. To je mednarodni problem, ki ga je treba reševati predvsem na mednarodni ravni.

Druga zadeva, ki mi je blizu, je izmenjava datotek. Glede tega poročilo nujno poziva k uporabi običajnih kazenskih ukrepov za zaščito pravic intelektualne lastnine. Trdno sem prepričana, da je odločanje, kaj je kaznivo dejanje in kakšne posledice, če sploh kakšne, naj ima, stvar držav članic. Da bi se EU zgledovala po glasbeni in filmski industriji, se mi zdi nesprejemljivo, zlasti zato, ker bi bil to poskus kriminalizacije celotne generacije.

Na koncu bi rada še rekla, da bo vsak poskus zakonske ureditve teh področij zelo težaven, saj se tehnologija spreminja mnogo hitreje kot politika.

Urszula Gacek (PPE-DE). - Gospod predsednik, rada bi se zahvalila poročevalcu, ker je upošteval moj predlog, da bi bilo treba proizvajalce računalniške programske opreme spodbujati k dodatnim ukrepom za omejevanje dostopa do spletnih strani s pornografijo in nasiljem.

Ta zadeva je izredno pomembna za starše. Dejstvo je, da so naši otroci običajno bolj računalniško pismeni od nas. Starši se morda megleno zavedajo, da lahko aktivirajo filtre v spletnih brskalniki, aktiviranje pa zahteva vsaj določeno raven poznavanja brskalnika, pa tudi zavestno odločitev za aktiviranje.

Če pa bi bil filter že tovarniško nameščen v aktiviranem stanju, bi bilo verjetno mnogo več otrok – tudi najmlajših, ki vedno bolj množično uporabljajo internet brez nadzora – zaščiteni pred naključnimi obiski spletnih strani, ki imajo lahko škodljiv vpliv nanje. Apeliram na proizvajalce, naj upoštevajo naš predlog. Tega ne bi smeli smatrati za vmešavanje ali omejevanje, pač pa za tržno priložnost. Če bi imela v trgovini na izbiro dva primerljiva računalnika, na enem od njiju pa bi bila nalepka, da je prijazen do otrok, ki bi

potrjevala, da ima že tovarniško nameščen filter, bi kot mati izbrala ta računalnik. Sčasoma bi starši s tako izbiro poskrbeli, da bi nameščeni filtri postali industrijski standard. Iskreno upam, da nam bo to uspelo v sodelovanju z industrijo.

Alin Lucian Antochi (PSE). – (RO) Internet je zdaj vstopil v novo fazo, saj ne velja več le za nujno orodje v poslovnem življenju, pač pa tudi za svetovni forum za izražanje mnenj.

Mnenja o tem razvoju pa so deljena. Na eni strani internet odpira neverjetne možnosti in deluje kot katalizator napredka v izobraževanju, kulturi, gospodarstvu in družbi, na drugi strani pa gledamo nanj kot na okolje, ki ga je mogoče zlorabiti za spodbujanje nasilnega vedenja, kar lahko škoduje svobodi in varnosti ljudi.

Poleg tega je zaradi svoje globalne narave internet postal tudi grožnja zasebnosti, saj dejavnosti državljana na internetu pogosto nadzirajo vladne službe, policija, podjetja in celo kriminalci in teroristi, včasih pa je posledica takega nadzora tudi kraja identitete.

V takih razmerah moramo opredeliti pravno ločnico med zaščito varnosti državljana in temeljnih svoboščin na internetu ter pravico do neomejenega nadzora s strani različnih pooblaščenih organov, da bo zakonodaja v zvezi z bojem proti kriminalu učinkovita, ne pa nesorazmerna. Zato moramo v sodelovanju z internetnimi ponudniki in uporabniki interneta opredeliti globalne standarde zaščite podatkov, varnosti in svobode izražanja.

Nujno je tudi, in glede tega v celoti podpiram poročevalca, preučiti in ugotoviti omejitev soglasja, ki ga lahko od uporabnika zahtevajo vladni organi ali podjetja, glede tega, kolikšen del svoje zasebnosti naj razkrije, da bi lahko uporabljal določene internetne storitve ali druge ugodnosti.

Nenazadnje, gospod predsednik, pa sem prepričan, da morajo države članice poskrbeti za uskladitev svojih zakonodaj z zahtevami zaščite temeljnih pravic na internetu, saj nam bo to lahko pomagalo tudi pri oblikovanju skupne strategije za boj proti kibernetickemu kriminalu in terorizmu.

Čestital bi rad gospodu Lambrinidisu in celotni skupini, ki je sodelovala pri sestavljanju tega poročila.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Gospod predsednik, rada bi se pridružila čestitkam poročevalcu, ki je sestavil sijajno poročilo. Naj na kratko poudarim nekaj točk.

Prvič, v zadnjih letih smo priče skokovitemu naraščanju obsega zbiranja osebnih podatkov v podjetjih in v organih oblasti. Vlade uporabljajo baze podatkov podjetij, še vedno pa se ravni zaščite, predpisane za prvi in za tretji steber, razlikujejo – kar se mi zdi izredno zaskrbljujoče.

Druga točka – in vesela sem, da je bila moja sprememba sprejeta – pa je, da tudi kriminalci na vse možne načine izrabljajo prednosti interneta. Skrajno zaskrbljujoče je širjenje kraj identitete, zato moramo od Evropske komisije zahtevati, naj vzpostavi kontaktno točko za te kraje – ne le za izmenjavo informacij, pač pa tudi v korist žrtvam.

Tretjič, resnično potrebujemo globalne standarde. Njihov razvoj teče, vendar je treba take standarde sestaviti v odprtem demokratičnem postopku, ne pa s pogajanjem med uradniki Evropske komisije in uradniki vlade združenih držav.

Na koncu, ob tem, ko ima Evropska komisija pogosto na jeziku lepe besede o svoboščinah in državljskih pravicah, sem opazila, da je v zadnjih letih pod vodstvom komisarja Frattinija, pa tudi ob pomoči Sveta, sprejela nešteto ukrepov, ki omogočajo neprekinjeno vohunjenje za državljani in omejevanje njihovih svoboščin. Skrajni čas je, da ocenimo, kaj se dogaja in kakšne bodo posledice. Zato bi rada zaključila s predlogom Komisiji: nujno jo pozivam, naj v naslednjem mandatu imenuje posebnega komisarja za državljanske pravice in svoboščine.

Predsednik. – Gospe in't Veld sem dovolil govoriti nekoliko dlje, ker ima na Twitterju 400 privrženecv. Jaz jih imam samo devet. Zdaj že štiristo petdeset.

Jean-Paul Gauzès (PPE-DE). – (FR) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, govorim v imenu našega kolega gospoda Toubona.

Najprej bi se rad zahvalil gospodu Popi, ki se je sijajno potrudil pri iskanju kompromisa, sprejemljivega za nas vse, ob skrajnih stališčih, ki jih imajo o tem vprašanju nekateri člani Skupine socialdemokratov v Evropskem parlamentu in Skupine Zelenih/Evropske svobodne zveze.

Poročilo odpira pomembno vprašanje vzpostavitve ravnovesja med varnostjo in temeljnimi svoboščinami na internetu. Res je, večina med nami to novo tehnologijo enači z napredkom in novimi možnostmi, prinaša pa tudi tveganja. Na primer, nujno je zagotoviti svobodo izražanja in pretoka informacij v tem novem mediju, ob tem pa moramo zagotoviti tudi spoštovanje drugih temeljnih svoboščin, na primer zaščite zasebnega življenja in osebnih podatkov ter zaščite intelektualne lastnine.

Poročevalec, gospod Lambrinidis, ki je opravil sijajno delo, je upošteval nove vrste kriminala na internetu in nevarnosti, ki jih pomenijo, zlasti za otroke. Na žalost je poročilo bolj nedorečeno in celo nevarno na drugih področjih.

Namen sprememb, ki so jih predložili gospa Hieronymi, gospod Mavrommatis in gospod Toubon, je jasno povedati, da v imenu svobode izražanja in pravice do informacij ne bi smeli podpirati napadov na temeljne svoboščine.

Državam članicam in ponudnikom interneta bi morali pustiti nekaj manevrskega prostora, da bi lahko sami poiskali najboljše rešitve, ki bi poskrbele, da pravice nekaterih ne bi mogle popolnoma onemogočiti uveljavljanja pravic drugim. Na internetu morajo veljati zakoni prav tako kot na vseh drugih področjih. Internet ne more biti virtualen prostor, kjer dejanje, ki pomeni kršitev v stvarnem svetu, velja za sprejemljivo ali pa celo uživa zaščito preprosto zaradi uporabljene tehnologije ali načina njene uporabe. Na kocki je vladavina prava v naših demokratičnih družbah.

Manuel Medina Ortega (PSE). – (ES) Gospod predsednik, rad bi čestital svojemu kolegu poslancu in prijatelju gospodu Lambrinidisu za njegovo poročilo, pa tudi za zelo uravnoteženo ustno razlago ciljev, ki jih skuša doseči s poročilom.

S seboj imam knjigo z naslovom *Pogodba o Ustavi za Evropo*. To knjigo je odobrilo 90 % španskih volivcev in večina parlamentov držav, iz katerih prihajajo poslanci Evropskega parlamenta.

Ni še v veljavi zaradi nekaterih težav politične narave, vendar gre za ključno besedilo, saj vključuje – in osebno smatram to za mandat, ki so mi ga zaupali moji volivci – Listino Evropske unije o temeljnih pravicah. Prepričan sem, da ta listina združuje načela, ki jih je predstavil gospod Lambrinidis v svojem poročilu.

Prvič, internet je prostor svobode, sodobnosti in enakih možnosti, kjer ljudje komunicirajo med seboj, se družijo in informirajo eden drugega, izmenjujejo ideje in znanje. To pravico zagotavlja člen II-71 Pogodbe o Ustavi za Evropo.

Drugič, internet naj ščiti svobodo in razvoj informacijske družbe na način, ki je združljiv s spoštovanjem intelektualne lastnine in zaščito zasebnosti uporabnika. Pravice zasebne lastnine in uporabnikovo pravico do zasebnosti zagotavlja člen II-77 osnutka evropske ustave.

Tretjič, zagotoviti moramo ustrezno ravnotežje med zaščito pravic, spodbujanjem ponudbe vsebin in zakonitim trgom vsebin interneta ter razvojem, odprtim za nove modele poslovanja na internetu. Opraviti imamo tudi z zaščito osebnih podatkov, ki jo zagotavlja člen II-68 osnutka ustave.

Zato sem prepričan, da poročilo gospoda Lambrinidisa ustrezno zajema ta vprašanja. Seveda se ne ukvarja podrobno s pogoji, zahtevami, posledicami in kaznimi za neustrezno uporabo interneta, prepričan pa sem, da je to tematika za zakonodajni dokument, ki pa ni predmet trenutne razprave.

Claire Gibault (ALDE). – (FR) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, kot umetnico me žalosti, hudo šokira, šibko zanimanje kulturne srenje za poročilo gospoda Lambrinidisa.

Poudarila bi rada, da bi morali neprenehoma varovati in ščititi posameznikove pravice kot celoto, v skladu z Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, in jamčiti pravice in svoboščine vsem udeležencem. Informacijska družba je vedno bolj pomembna gospodarska panoga, pa tudi glavni vir inovacij in ustvarjalnosti, na katerih temelji sodobno gospodarstvo.

To med drugim pomeni, da je treba dostop vseh do kulture in izobraževanja zagotoviti ob spoštovanju pravnega reda Skupnosti in da je treba ustrezno vrednotiti ustvarjalno delo avtorjev in izvajalcev tudi v digitalnem gospodarstvu. To vrednotenje pa pomeni tudi plačilo za vse vrste uporabe njihovega ustvarjalnega prispevka, da se bodo lahko s svojim delom preživljali in da se mu bodo lahko v celoti posvetili.

V tem smislu pravic intelektualne lastnine ne smemo smatrati za oviro, pač pa za gonilo ustvarjalnih dejavnosti, zlasti pri razvoju novih spletnih storitev.

Na drugi strani pa sem prepričana, da je treba tudi na internetu preganjati rasistični, sovražni ali revizionistični govor. Svobodo izražanja je treba uveljavljati odgovorno. Doseči moramo pravo ravnovesje med svobodo dostopa do interneta, spoštovanjem zasebnosti in zaščito intelektualne lastnine. Zato vas, gospe in gospodje, pozivam, da podprete moje spremembe 2 do 6.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Gospod predsednik, skoraj v navado nam je že prišlo, da na vsakem plenarnem zasedanju obravnavamo poročilo o internetu. To je dobro, saj nudi državam članicam in Evropski uniji priložnost, da se končno lahko učinkovito lotijo vprašanj v zvezi z uporabo interneta. Čestitam spoštovanemu prijatelju Lambrinidisu za njegovo odločitev za sprejem sprememb poslancev v svoje zelo obsežno poročilo in s tem razširitev razprave še na nekatere nove razsežnosti.

Nazadnje je Parlament obravnaval vprašanja v zvezi z video igrimi na internetu in nevarnostmi za mladoletnike ter o finančnih mehanizmih Evropske unije za internet, varen za mladoletnike. Po današnji razpravi sem še bolj prepričana, da gre navsezadnje pri vsem skupaj predvsem za pravni pristop.

Zato menim, da je vse, kar lahko zahtevamo, zgolj pravna študija različnih vprašanj, povezanih z uporabo interneta. Poročilo bo lahko zato služilo kot katalog, ki ga morajo podrobno preučiti pravni strokovnjaki, ki bodo nato s svojo raziskavo zagotovili različnim deležnikom, omenjenim v poročilu, orodja za oblikovanje zakonodaje za demokratično zaščito načela pravne države na področju uporabe interneta. Seveda ne moremo govoriti o demokraciji v razmerah, kjer vsak državljan nima pravice do uporabe interneta ne glede na svoje gnotne razmere. Danes še ni tako, upamo pa, da nekega dne bo.

Katrin Saks (PSE). – (ET) Gospe in gospodje, ali si lahko predstavljate življenje brez interneta? Jaz osebno si ga ne morem več. Prihajam iz Estonije, ki je glede dostopnosti interneta vodilna država na svetu. Verjetno imamo prav zato tudi več izkušenj z nevarnostmi interneta, od kibernetске vojne, katere tarča je bila naša država pred dvema letoma, do tega, da so po mednarodni raziskavi naši otroci bolj izpostavljeni kibernetickemu preganjanju kot otroci v mnogih drugih državah.

Z vrsto poročil, ki jih je sprejel v zadnjih letih, Evropski parlament pravzaprav išče odgovor na vprašanje: „Kaj je internet?“ Danes bi bilo bolj na mestu vprašanje, ali je svet interneta poseben svet - virtualni svet - ki ni del stvarnega življenja, ali pa je del javne sfere. Tudi o tem razpravlja gospod Lambrinidis v svojem poročilu in pravi, da je naša glavna naloga poiskati primerno ravnovesje med zasebnostjo in varnostjo.

Ob vsaki omembi omejitev svoboščin na internetu se takoj spomnimo na svobodo izražanja – svoboda izražanja je pravica do širjenja idej, mnenj, prepričanj in drugih informacij, povezana pa je tudi z odgovornostjo. Rada bi se zahvalila poročevalcu in upam, da bomo vsi zbrali dovolj moči za odgovor na vprašanje: kaj je internet, ali ga je mogoče zakonsko urediti, in če je to mogoče, kako naj se tega lotimo? Ker je internet eden od najočitnejših simbolov globalizacije, se moramo te tematike lotevati tudi na mednarodni ravni.

Filiz Hakaeva Hjusmenova (ALDE). – (BG) Gospe in gospodje, vsebina poročila v celoti ustreza njegovemu naslovu. Poročilo zajema pravice iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah in Konvencije ZN o pravicah otrok, cilj poročila pa je zaščita otrok pred kriminalom. Čestitke poročevalcu.

Internet je svet, v katerem najdemo tudi stvari, ki niso izrecno opredeljene kot kršitve pravic in svoboščin ali zločini proti njim. Namesto možnosti izražanja, pridobivanja informacij in družbenih stikov pogosto srečamo popolna nasprotja takih možnosti. Internet nudi plodna tla za izigravanje predpisov in neprimerno izražanje brez vseh zadržkov.

V razmerah, ki omogočajo anonimno in nenadzorovano delovanje, pogosto naletimo na neodgovorno izbiro in uporabo jezikovnih pojmov in izrazov. Ti izrazi so pogosto prežeti z žargonom, cinizmom ali celo prostaštvom. Počasi se razvijajo v jezik nezaupanja in sovraštva in prehajajo v dnevno rabo, služijo kot zgled za posnemanje in ustvarjajo določen pogled na svet.

Tak jezik ne prispeva k socialnemu, duhovnemu in moralnemu razvoju otroka in ga ne usmerja h kulturi in vrednotam. Zato bi rada posebej opozorila, da potrebujemo posebno analizo jezika, ki se uporablja na internetu, in njegovega vpliva na osebni razvoj otroka.

Csaba Sógor (PPE-DE). - Gospod predsednik, spadam med zagovornike svobode interneta. Ustvarjalci interneta so trdno verjeli v dobro človeštva, in to vero delim z njimi. Na žalost tudi pri internetu, tako kot v vseh drugih razsežnostih človeške družbe, pogosto ugotovimo, da je treba z zakonsko ureditvijo zaščititi tiste, ki se ne morejo zaščititi sami. Varnost posameznika je temeljna pravica, podobno kot svoboda govora in svoboda izražanja.

Sramotne pojave, kakršne so otroška pornografija in pedofilija, pa tudi goljufije prek interneta, moramo ustaviti. Ne smemo mirno prenašati internetnih roparjev kakršne koli vrste, ob razpravi o tej zelo pomembni temi pa bi vas rad opozoril še na en pojav, o katerem razpravljamo mnogo manj: internet je prav tako poln spletnih strani, ki spodbujajo k sovraštvu, nasilju in nestrpnosti do manjšin vseh vrst, tudi etničnih manjšin. Tudi tej razsežnosti interneta moramo posvetiti svojo pozornost. Poskrbeti moramo, da se bodo tudi manjšine počutile zaščitene. Nedopustno je, da številne skupine skrajnežev zlorablajo internet za netenje sovraštva in ksenofobije.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gospod predsednik, rada bi opozorila na nekaj problemov, povezanih z internetom.

Prvič, omenila bi rada zaščito osebnih podatkov in zaščito zaupnosti v zvezi z e-volitvami, ki tudi invalidom omogočajo uveljavljanje državljanskih pravic. Drugič, rada bi omenila zaščito intelektualne lastnine v zvezi z umetniškimi gradivi, ki se lahko brez težav posredujejo po internetu. Naslednja točka zadeva zaščito otrok pred škodljivimi vsebinami, na primer prizori krutosti in pornografijo, z ustreznimi filtri in izobraževanjem staršev. Četrta točka zadeva problem zaščite otrok pred pedofili in ugrabitelji, pa tudi možnosti odkrivanja kriminalcev po sledih, ki jih puščajo na internetu, na primer naslovov pedofilov, ali dokumentiranje zločinov z mobilnimi telefoni in objava na internetu. Če izjave nemškega mladeniča prek interneta ne bi prezrli, bi bile njegove žrtve, otroci in učitelji, ki jih je postrelil, danes še žive. Naslednje vprašanje, in sicer najpomembnejše, zadeva spoštovanje svobode govora, glede tega pa bi morali spoštovati zakon enako kot na vseh drugih področjih. Nekateri od teh problemov zahtevajo nove tehnične rešitve. Čestitam poročevalcu.

Ján Figel', član Komisije. – Gospod predsednik, rad bi se zahvalil govornikom za njihove zavzete in zanimive prispevke. K mojim besedam ob začetku razprave bi rad dodal samo še dve misli. Smo enakega mnenja na primer glede pravic intelektualne lastnine in uravnoveženega pristopa k temu področju. Te pravice so pomembne za napredek oziroma razvoj informacijske družbe. Uveljavljanje pravic intelektualne lastnine pa moramo ustrezno uravnovesiti s temeljnimi svoboščinami in pravicami, ki so našteje v poročilu, tudi s pravico do zasebnosti, zaščito osebnih podatkov in pravico sodelovanja v informacijski družbi.

Mnogi med vami ste omenili otroke – mladoletnike – zaščito tistih, ki so verjetno najbolj izpostavljeni izzivom in vsak dan sedijo pred računalniki. Glede tega bi rad ne le priporočil, ampak nujno pozval partnerje, države članice in institucije, k sodelovanju v programu Varnejši internet 2009-2013. Za ta program so voljo znatna sredstva. Ukrepamo že glede neprimernih in nezakonitih vsebin, pa tudi glede škodljivega obnašanja in ravnanja, na primer glede psihološke manipulacije ali ustrahovanja otrok za spolne namene, ki sta bila omenjena.

Vprašanj je veliko, sam pa zagovarjam resno politiko z zavezami na državni ali mednarodni ravni. Imamo direktivo o zasebnosti in elektronskih komunikacijah, vrsto konkretnih dejavnosti in akcijskih načrtov, evropski program zaščite kritične infrastrukture. Zato sem rekel, da ne potrebujemo dodatne zakonodaje, pač pa njeno vestno in ustrezno izvajanje, ob tem pa seveda nadaljnji razvoj in izboljšave. Eden od govornikov je upravičeno omenil sveženj telekomunikacij. Včerajšnji dialog nam vliva veliko upanja glede končnega dogovora.

Za sklep bi rad povedal, da smo letošnje leto razglasili za evropsko leto ustvarjalnosti in inovativnosti, pod motom: domišljija, ustvarjanje, inovacije. Morda si res ne moremo predstavljati sveta brez interneta, pomembno pa je, da ga lahko z domišljijo, ustvarjanjem in inovacijami napravimo varnejšega in bližjega človeštvu in človekovi odgovornosti.

Stavros Lambrinidis, poročevalec. – Gospod predsednik, rad bi se zahvalil Komisiji. Da bodo imeli tolmači nekaj lažje delo – saj govorim brez predloge – bom izjemoma govoril v angleščini.

Spoštujem občutke tistih, ki jih skrbi zaščita intelektualne lastnine. Imam pa vtis, da so se v svoj boj podali ob nepravem poročilu. Moje poročilo ni poročilo o eni sami temi, pač pa na splošno obravnava zaščito temeljnih pravic in varnost na internetu; prav zato je tudi doživelo soglasno podporo.

Kar pa se tiče obravnave pravic intelektualne lastnine v poročilu, bi lahko človek iz nekaterih govorov sklepal, da jih je poročilo prezrlo. Naj z branjem pokažem, kako smo se potrudili za uravnoveženost poročila. V točki 1(k) nujno zahtevamo od Sveta, naj sprejme „direktivo o kazenskih ukrepih za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine, na podlagi ocene, izvedene v luči raziskav sodobnih inovacij, področja uporabe, v katerem je potrebna in sorazmerna“. Tako piše v poročilu.

Spremembe pa so vse kaj drugega kot uravnotežene. Spremembe, ki zahtevajo brisanje zahteve iz poročila – to je prepoved sistematičnega nadzora vseh uporabnikov, ne glede na to, ali so ali niso osumljenci ali krivci, za zaščito pravice do varnosti – so vse kaj drugega kot uravnotežene. Pozivajo nas, naj se popolnoma odpravimo temeljni pravici do zaščite nečesa drugega.

Drugič, spremembam, ki zahtevajo brisanje ali zameglitev zelo natančne in konkretne zahteve v poročilu – da spornega političnega govora na internetu ne bi smeli kazensko preganjati – nasprotujem in vesel sem, ko slišim, da jim nasprotujete tudi mnogi drugi v tej dvorani.

Politični govor moramo zaščititi, zlasti kadar je sporen. Če bi se vsi v tej dvorani med seboj strinjali, ne bi potrebovali zakonodaje o svobodi govora. Le zato, ker se ne strinjamo – in zlasti za zaščito govora, ki navadno hudo razjezi mene ali meni podobne – potrebujemo take zakone. Misel v poročilu ne govori o „kriminalnem“ govoru. Uporabljen je pojem „sporen politični“ govor. Zato pozivam vse k podpori te točke v poročilu in podpori celotnega poročila.

Globoko sem hvaležen vsem – tudi tistim, ki se ne strinjate z menoj –, ki ste bili nocoj v dvorani. Vem, da ni lahko. Hvala vam za podporo vse te mesece, ko smo pripravljali poročilo. Veselim se sodelovanja z vami pri vaših poročilih v prihodnosti, zagotavljam vam prav tako razumevanje in podporo z moje strani.

Predsednik. – Hvala, kolegi. Hvala vam, gospod Mavrommatis, za vaše mnenje, in najlepša hvala poročevalcu, gospodu Lambrinidisu, za njegovo uspešno delo in za koristno ter zanimivo poročilo.

Razprava je zaključena.

Glasovanje bo potekalo v četrtek, 26. marca 2009.

Pisne izjave (člen 142)

Neena Gill (PSE), v pisni obliki. – Čestitam poročevalcu za poročilo. Prepričana sem, da je internet na nešteto načinov obogatil življenja Evropejcev. Omogočil nam je lažji dostop do znanja, prispeval k našemu boljšemu razumevanju sveta okoli nas in okrepil družbene vezi z drugimi ljudmi.

Moji volivci pa mi sporočajo svoje skrbi glede nevarnosti interneta. V rokah imamo neverjetno tehnologijo, svoboda, ki jo nudi nam, pa omogoča tudi kriminalcem, da to tehnologijo zlorabljajo. Poročilo bo s svojim poudarkom na temeljnih pravicah mnogo prispevalo k večji varnosti interneta. Na zadnjem delnem zasedanju smo govorili o tem, da se je treba spopasti z otroško pornografijo. Z uravnovešenjem svoboščin in varnosti bodo predlogi, o katerih glasujemo danes, tudi ključno dodatno orožje v boju proti tej grožnji.

Poročilo odpira tudi vprašanja e-pismenosti. Ne moremo napredovati kot družba, če s podporo svoboščin nekaterih hkrati omejujemo pravice tistim, ki jim je internet manj domač. Z veseljem smo sprejeli globoke spremembe, ki jih prinesel internet. Če želimo naprej po naši poti, se moramo zdaj s prav tako voljo obrniti k odpravi negativnih plati te revolucije.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), v pisni obliki. – (RO) Znano je, da je internet vedno težje obvladovati, vseeno pa morajo vlade držav članic zaščito temeljne pravice do zasebnosti na internetu in skrb za večjo varnost interneta uvrstiti med svoje prednostne naloge.

Uporaba interneta nudi vrsto koristi, ne smemo pa pozabiti niti na nevarnosti zlorab, ki so jim izpostavljeni nekateri uporabniki interneta.

Da bi bilo takih zlorab čim manj, je naša dolžnost opredeliti standarde zaščite podatkov, varnosti in svobode izražanja na ravni Evrope in na ravni držav članic.

Na drugi strani moramo nujno ukrepati proti kibernetickemu kriminalu, glede tega pa bi rada poudarila pomen oblikovanja globalne strategije.

Trdim, da moramo pri boju proti kibernetickemu kriminalu vzpostaviti aktivno sodelovanje med policijo, ponudniki interneta, uporabniki in drugimi deležniki.

Za sklep moram povedati, da moramo zagotoviti pravico izobraževanja in dostopa do interneta, na drugi strani pa tudi varnost in zaščito pravic uporabnikov storitev interneta.

12. Nadaljnji ukrepi po deklaraciji ministrov za šport Evropske unije na srečanju v Biarritzu novembra 2008 (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je vprašanje Komisiji za ustni odgovor gospe Katerine Batzeli in gospe Doris Pack v imenu Odbora za kulturo in izobraževanje o nadaljnjih ukrepih po deklaraciji ministrov za šport Evropske unije na srečanju v Biarritzu novembra 2008 (O-0049/2009 – B6-0223/2009).

Katerina Batzeli, vlagateljica. – (EL) Gospod predsednik, komisar, neformalni svet ministrov za šport v Biarritzu novembra 2008 je bil prvi pravi evropski forum na ravni nadnacionalnega sodelovanja.

To je prvi pomembni vsebinski korak. Načela subsidiarnosti, avtonomije in samoregulacije v športu se široko uporabljajo na nacionalni in regionalni ravni. Ne morejo pa zagotoviti odgovora na temeljno vprašanje, ali ima šport družbeno vlogo ali pa samo komercialno razsežnost, ki neogibno pretvarja športno dejavnost v proizvod na notranjem trgu.

Današnja intenzivna komercializacija športa in njegovo odpiranje čistim komercialnim dejavnostim, kot je oglaševanje v množičnih medijih, podeljujeta športu izključno ekonomske značilnosti. Na Sodišče Evropskih skupnosti je bilo vloženih že več zahtevkov za konkretne razsodbe, ali je šport dejavnost izključno družbenega pomena ali, obratno, vključuje tudi ekonomske vidike, kar bi pomenilo, da je to dejavnost splošnega gospodarskega pomena.

Četudi poseben družbeni pomen športa ne upravičuje njegovega splošnega izvzetja iz pravnega reda Skupnosti, so mu še vedno priznane posebna vloga in nekatere omejitve glede zakonodaje, v kolikor so ta izvzetja utemeljena na družbeni vlogi športa samega.

Komisar, imamo nekaj vprašanj, ki so izražena tudi v vprašanju našega odbora:

- prvič, zagotoviti moramo enako obravnavo avtonomije organizacij, avtonomije športnih klubov in federacij. Poznamo pa očitne primere, ko samoregulacija ne zagotavlja enake obravnave vseh deležnikov,

- drugič, Komisija nam mora nujno zagotoviti potrebne smernice glede opredelitve pojma dejavnosti splošnega gospodarskega pomena v športu in merila uveljavljanja svoboščin notranjega trga in pravil konkurence, ter

- tretjič, eno vprašanje, ki v vprašanju za ustni odgovor morda ni omenjeno, je pa zelo pomembno, je vprašanje, ki se odpira na nacionalni ravni, namreč, kako urejati pravice državnih in zasebnih radijskih in televizijskih postaj pri pokrivanju športnih dogodkov. Vstop številnih novih zasebnih ponudnikov storitev z novimi tehnologijami in telekomunikacijskimi možnostmi na trg je v bistvu premamilo veliko športnih federacij v prednostno prodajo takih pravic.

Na tem mestu pa moramo poudariti, da bi bilo prav zaradi družbene vloge športa zmotno spodbujati sistem, v katerem med klubi ni solidarnosti in vlada ostra ekonomska konkurenca. Spodbujati bi morali kolektivna pogajanja, ki jih v svojem poročilu omenja tudi gospod Mavrommatis, kot najprimernejšo in najustreznejšo rešitev za šport.

Kakršna koli pa bo rešitev, komisar, mora spoštovati ne le pravna pravila trga, pač pa tudi javni pomen športa, pa tudi to, da je šport javna dobrina in mora biti zato dostopen vsem delom družbe. Vloga športa in organizacijska oblika športnih klubov sta pomembna dejavnika pri njihovih pogajanjih z Evropsko komisijo, z Odborom za kulturo in izobraževanje ter z Evropskim parlamentom.

Ján Figel', član Komisije. – Gospod predsednik, pozdravljam izjavo ministrov za šport z njihovega novembrskega srečanja v Biarritzu. Pomembno prispeva k razpravi o športu, pa tudi h krepitvi struktur dialoga o športu, kot smo priporočili v svoji beli knjigi leta 2007. Uveljavljanje Bele knjige o športu dobro poteka.

Še en zelo pomemben korak naprej pomeni nedavna deklaracija Evropskega sveta o športu, ki poziva h krepitvi dialoga z MOK in športnimi gibanji kot prednostni nalogi.

Komisija se je hitro odzvala na oba poziva iz političnih krogov. Dialog o športu pa je zapletena naloga, če upoštevamo raznolikost športa in zapletenost struktur v športu.

Januarja sem se v Lausanni sestal s predsednikom MOK, gospodom Jacquesom Roggejem, in predstavniki mednarodnih športnih federacij. Srečanje je pokazalo, da športne organizacije ne vztrajajo več na splošnem izvzetju – „izvzetja v bloku“ – športa iz „pravnega reda Skupnosti“ in da so pripravljeni na obravnavo s

športom povezanih vprašanj s pravnimi razsežnostmi ločeno od primera do primera. Menim, da je poleg upoštevanja smernic iz bele knjige to prava pot za razjasnitev vprašanj uporabe zakonodaje Evropske unije v športu

Poteka tudi izmenjava stališč s predstavniki skupinskih športov. Moji sodelavci so se prejšnji teden sestali z glavnimi mednarodnimi in evropskimi federacijami skupinskih športov in so razpravljali o prostem gibanju športnikov in vidikih nediskriminacije v športu. Za nadaljevanje te razprave nameravam v juniju sklicati še en sestanek na tako visoki ravni.

Velik napredek smo dosegli tudi pri vzpostavljanju struktur družbenega dialoga o športu v EU. Začeli smo pri nogometu, prepričan pa sem, da bomo nadaljevali tudi z drugimi panogami.

Kar se tiče oblike okvira dialoga, preprosto ne moremo predpisati enotnega formalnega okvira posvetovanja z vsemi športnimi dejavnostmi. Dialog mora upoštevati konkretne oblike organizacije športa na različnih ravneh.

Prizadevam si za konstruktivno partnerstvo z vsemi akterji v športu, ob upoštevanju avtonomije športa, načel subsidiarnosti in nacionalnih ter evropskih pravnih okvirov. Menim, da je to nujno pri oblikovanju prihodnje okvirne politike EU na področju športa, ki jo bomo – ne glede na dogajanja okoli Lizbonske pogodbe – morda morali uveljaviti že naslednje leto.

Rad bi se zahvalil Evropskemu parlamentu, zlasti njegovemu Odboru za kulturo in izobraževanje, za njuno podporo pri tem. Med drugim ste tudi odobrili posebna sredstva za pripravljalne dejavnosti, ki jih bomo začeli izvajati v kratkem. To je pomembna priložnost, ki nam bo pomagala oblikovati zamisli, kako nadaljevati.

Manolis Mavrommatis, v imenu skupine PPE-DE. – (EL) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, kot poročevalec o Beli knjigi o športu sem imel priložnost predstaviti stališča Evropskega parlamenta na srečanju ministrov za šport držav članic Evropske unije v Biarritzu.

Bela knjiga poudarja, da je treba spoštovati avtonomijo in posebnosti športa. Politična razprava o športu v Evropi pogosto pripisuje velik pomen tako imenovanemu „evropskemu modelu športa“. Med razpravami evropskih deležnikov v športu o Beli knjigi o športu sta se Komisija in Evropski parlament strinjala, da je treba ne glede na vse zavarovati specifičnost športa. Poznamo dva poggleda na specifičnost evropskega športa:

- prvič, specifičnost športnih dejavnosti in športnih pravil, in
- drugič, specifičnost struktur v športu.

Kar se tiče druge specifičnosti, Evropska unija priznava avtonomijo športnih organizacij in predstavniških struktur, kakršne so organizacije, ki organizirajo profesionalna tekmovanja.

Za boljšo in učinkovitejšo koordinacijo pa potrebujemo vsaj minimalno ureditev na evropski ravni. Tako Komisija in deležniki v evropskem športu menijo, da je mogoče večino izzivov urediti s samoregulacijo, ob upoštevanju načel dobrega upravljanja in ravnanja v skladu s pravnim redom Skupnosti.

Na splošno je Evropska unija zelo previdna pri svojih pristopih k vprašanju športa in pravnem urejanju teh vprašanj, če so zadeve le v skladu z evropskim pravnim redom.

Emine Bozkurt, v imenu skupine PSE. – (NL) Gospod predsednik, Parlament se je zelo potrudil pri sestavljanju Bele knjige o športu in je ob polni podpori poslancev zahteval od Evropske komisije jasne smernice za uporabo evropskega pravnega reda v športu. Ne le Parlament, tudi športne organizacije iz vse Evrope so zahtevale pojasnila. Nečloveško je, da se jih pušča v temi, saj ob sedanjem stanju stvari o uporabi evropskega pravnega reda odločajo sodišča od primera do primera. Zahtevo so Komisiji ponovno zastavili ministri za šport v Biarritzu.

Čas je, da nam Komisija sama pove, ali je že začela sestavljati smernice. Ali nam lahko pove, kdaj bodo na voljo? Ali je pripravljena organizirati konferenco zainteresiranih, ki bi se je udeležili med drugimi tudi predstavniki sveta športa in predstavniki Evropskega parlamenta, na kateri bi sprožili ali pospešili postopek oblikovanja smernic, da bi lahko zadeve čim prej razjasnili evropskim športnim organizacijam?

S tem se navezujem na naslednjo, sorodno točko. Izkušnje kažejo, da zaenkrat nimamo ali imamo zelo malo uporabnih mehanizmov za dialog v športu. Najočitnejši primer je razprava o spremenjenem Protidopinškem kodeksu Svetovne protidopinške agencije (WADA). Agencija se krčevito oklepa neizvedljivih pravil, in prav nobene možnosti ni za pravi dialog z evropskimi institucijami ter s samimi športnimi delavci, v katerem bi

poiskali rešitve, ki bi omogočile oblikovanje učinkovite protidopinške politike, ki bi tudi spoštovala državljanske pravice in zasebnost športnikov. Veliko se pogovarjam s športniki in športnimi organizacijami in pritožujejo se nad pomanjkanjem posvetovanj ter nad tem, da WADA in Mednarodni olimpijski komite predpisujeta zahteve, sama pa ne sprejemata nikakršnih zunanjih stališč. Že včerajšnji odziv agencije WADA na predloge organizacij UEFA in FIFA kaže, da ne moremo pričakovati nikakršne odprtosti od nje.

Glede protidopinške politike, koliko si Evropska komisija prizadeva vzpostaviti posvetovanje o zaščiti državljanskih pravic evropskih športnikov in kako bi bilo po njenem mnenju treba vzpostaviti posvetovalno okolje - na splošno in v tem konkretnem primeru? Ali je tudi Komisija mnenja, da bi morala biti taka posvetovanja že po svoji naravi dvostranska?

Zdzisław Zbigniew Podkański, v imenu skupine UEN. – (PL) Gospod predsednik, vprašanje o nadaljnjih ukrepih po deklaraciji ministrov za šport Evropske unije na srečanju v Biarritzu novembra 2008 je utemeljeno. Dinamične spremembe v družbi spremljajo tudi spremembe v športu. Vedno več problemov v sodobnem športu ostaja nerešenih, delodajalci se ne odzivajo nanje. Šport je v posebni krizi. Med drugim se širita doping in trgovanje z mladino.

Ravnanje s športniki, še posebej z mladimi športniki, kot s trgovskim blagom, onemogoča tem ljudem nadaljevati poklicne kariere izven športa, ko odrastejo. Ministri upravičeno pozivajo, naj se mladim športnikom in športnicam omogoči istočasno športno dejavnost in izobraževanje in naj se okrepijo potrebne zmogljivosti in strukture za to. Predlagane izboljšave v zvezi s tekmovanjem med mladimi športniki so koristne, ne smejo pa izključevati drugih športnikov, ki dosegajo še boljše rezultate.

Opraviti imamo torej z veliko nevarnostmi in dvomi. Nevarnosti so globalne narave, zato je smotrna koordinacija Skupnosti v posvetovalni obliki sprejemljiva, če ni obvezujoča. Seveda pa še vedno ostaja odprto vprašanje podrobnosti. V zvezi z drugim delom vprašanja lahko rečemo, da institucionalizirana koordinacija povsem od zgoraj navzdol iztiska državne vlade. Tej skušnjavi ne smemo podleči.

Ivo Belet (PPE-DE). – (NL) Gospod predsednik, predsednik UEFA, Michel Platini, je nedavno predstavil Evropskemu parlamentu odlične predloge za odpravo nadloge trgovanja z mladimi v nogometu. Povezava z vprašanjem gospe Batzeli je očitna. Predlog UEFA je jasen: ustaviti mednarodne transferje mladih igralcev, otrok do 18. leta starosti. Seveda je zadeva občutljiva, saj za mnoge pomeni kršitev pravice do prostega gibanja po Evropi.

Vprašanje je, kateri interes in katero načelo naj prevladata. Odgovor je – s tem se strinjamo vsi – ustrezno usposabljanje mladine in otrok v šoli in v športnih klubih. Trgovina z otroki, včasih tudi z enega konca Evrope na drugega, skupaj z družinami ali brez njih, ne prispeva k uravnovešenemu razvoju osebnosti. Zato sprašujem Komisijo: ali se nameravate zavzeti za ta predlog UEFA in ali nameravate v kratkem sprožiti dialog o tem z deležniki – igralci, klubi, ligami in federacijami?

Imam še eno vprašanje: gre za pravilo „šest in pet“, ki je tudi namenjeno zaščiti mladih igralcev in spodbujanju klubov k večjim vlaganjem v vzgojo podmladka. Nemški inštitut za evropske zadeve (INEA), raziskovalni inštitut, je pred kratkim po naročilu FIFE opravil raziskavo na tem področju in ugotovil, da je pravilo „šest in pet“ v resnici sprejemljivo in skladno z evropskim pravnim redom. Komisar Figel, kakšno je vaše stališče o tem? Želeli bi tudi, da vi, da Evropska unija začne dialog o tem s športnimi organi, glede na posebno naravo nogometa, glede katere se vsi strinjamo, in seveda tudi v zvezi z Lizbonsko pogodbo.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Gospod predsednik, komisarju se najlepše zahvaljujem za uvodno izjavo. Kar vsi zahtevamo, je pravna gotovost.

Imam nekaj vprašanj v zvezi s tem, pa tudi eno v zvezi z Lizbonsko pogodbo, če bo ratificirana. Kot trden konservativen evroskeptik moram povedati, da upam, da ne bo nikoli.

Kljub temu pa se sprašujem, kaj bo pomenila – če bo ratificirana – za športne organizacije in organe? Številni od teh organov so prepričani, da bo priznala njihovo specifičnost, specifičnost športa. Torej, komisar, ali nam lahko poveste, kako bo priznanje v Pogodbi pomagalo športu? Ali bodo športu priznana različna odstopanja, na primer od delovnega prava in drugih zakonodaj, kar dejansko poskušajo doseči omenjeni organi?

Glede pravne gotovosti obstaja vrsta vprašanj, pri katerih bi Komisija morala in bi lahko pomagala športnim organizacijam že zdaj. Ali naj tuja podjetja vlagajo ogromne količine denarja v športne klube v Evropi? To se mi ne zdi problematično. Taka vlaganja smatram za neposredna tuja vlaganja, torej nekaj pozitivnega.

Športne organizacije in vrsta športnih organov pa jih ima za škodljiva. Kako torej vi tolmačite prepoved take prakse s strani športnih organizacij?

Kot je povedal kolega gospod Belet, UEFA zdaj predlaga prepoved čezmejnih transferjev igralcev, mlajših od 18 let. Evropska zakonodaja opredeljuje delavca kot osebo, ki je stara najmanj 16 let; kaj se bo torej, ob sedanjih ureditvi, zgodilo, ko se bo 17-letnik pritožil, ker se ne bo mogel preseliti v velik klub v tuji državi?

Doma vzgojen podmladek, pravilo „šest in pet“ FIFE: ali lahko pojasnite ti dve točki? Te teme so za nogomet vedno zanimive in videti je, da nogomet usmerja dogajanje. Vse te zadeve pa imajo v resnici učinke tudi na zveze igralcev pola, ragbija ali namiznega tenisa – vplivajo na vse športe.

Ali upoštevamo širšo paleto športov? Ali bo Komisija v resnici vzpostavila forum, na katerem se bo šport lahko odprto pogovarjal s Komisijo o svojih problemih in redno dobival odgovore na svoja vprašanja – ne glede na Lizbonsko pogodbo?

Predsednik. – Komisar, beseda je vaša – upoštevajte, da smo slišali veliko vprašanj, samo dve pa sta vprašanji za ustni odgovor.

Ján Figel', član Komisije. – Gospod predsednik, to je res. Navadno je lažje vprašati kot odgovoriti in navadno je vprašanj več kot odgovorov, prepričan pa sem, da lahko skupaj najdemo boljše odgovore.

Gre v bistvu za sodelovanje, ne le med Parlamentom in Komisijo, pač pa še posebej s svetom športnih zvez, federacij, držav članic in deležnikov. Če so ti odgovorni in odprti, lahko s skupnimi močmi najdemo sprejemljive in z zakonodajo skladne rešitve. Drugače pa prilagodimo in spremenimo zakonodajo, na nacionalni ali evropski ravni. Taka je prava pot. Veselim se našega skupnega nadaljevanja te poti.

Mislím, da so se stvari od leta 2007 precej spremenile. Ne bi rad ponavljal samega sebe ali vam še enkrat priporočal branja bele knjige. Obstajata tudi njena krajša različica in različica s prilogami. V tej knjigi smo prvič skušali zbrati opise vseh primerov in odločitev, povezanih s športom, tako da je nekakšen zemljevid razmerij med športom in zakonodajo oziroma politikami Evropske unije. Seveda predlagamo dodatne smernice. Predlagali smo že – in v Biarritzu sem tudi predstavil – smernice za telesne dejavnosti, ki nam lahko pomagajo spodbujati množičnost, intenzivnost in kakovost poučevanja telesne vzgoje v naši družbi in zlasti v šolah. Smernice bi moral sprejeti Svet ministrov za zdravje. Nimamo sveta ministrov za šport, glavni razlog pa je, da so smernice povezane z javnim zdravjem.

Ne moremo oblikovati enega velikega konkretnega nabora smernic za vse. Rekel sem že, da lahko obravnavamo samo konkretna vprašanja od teme do teme, ne pa od primera do primera. Upam, da se bomo v nadaljevanju lahko lotili licenc – kako napraviti sistem licenc bolj pregleden in trajnosten in kako oblikovati nabor načel za naše politike dodeljevanja licenc. Seveda konkretno odgovornost za to nosi UEFA oziroma njeni partnerji, mi pa lahko pomagamo. V našem interesu je spodbujati načela, kakršna so samoregulacija, preglednost in trajnost, lahko pa tudi na druge načine pomembno prispevamo k izboljšavam pri licencah.

Podprli bomo protidopinško konferenco. Konferenca je imenitna priložnost, da se podrobneje pogovorimo o teh zadevah, sem pa proti ustanavljanju kake druge agencije ali evropske agencije WADA. Javno sem že tudi povedal, da imamo NADAS, evropsko omrežje za sodelovanje med nacionalnimi protidopinskimi agencijami v naših državah, javnimi ali zasebnimi. Evropa mora biti aktivnejša in enotnejša. Od agencije WADA se lahko marsikaj naučimo in učiti se moramo hitro. Imamo nekaj razhajanj. O prej omenjenem kodeksu ravnanja sem že govoril z gospodom Bozkurtom. Danes sem na televiziji videl, kako sta Sepp Blatter in John Fahey, predsednik WADA, razpravljala o možnostih nemoteče uskladitve protidopinskih dejavnosti in nogometnih tekmovanj po sprejemu kodeksa ravnanja, kar zaenkrat je problem.

Na področju dopinga torej po mojem mnenju potrebujemo več notranjega sodelovanja, da bo Evropa bolj verodostojna. Imamo Svet Evrope, imamo konvencijo o tem. Mnogo razlogov imamo za večjo usklajenost in doslednost naših prispevkov svetu protidopinga oziroma svetu, ki se bo učinkoviteje boril proti dopingu. Rekli ste, da dialog o teh zadevah ni lahek – mislim ne le o protidopingu, ampak o vprašanjih športa na splošno. Res je, da je včasih težaven, že na mednarodni ali evropski ravni ali med različnimi športnimi panogami ali segmenti. lahko pa vam zagotovim, da se kultura dialoga, odprtosti in pripravljenosti na sodelovanje v dialogu krepi.

Udeležil sem se otvoritve urada EOK v Bruslju v neposredni bližini trga Schuman, v soseščini Komisije, Sveta in Parlamenta. Urad zagotavlja stalno prisotnost Evropskega olimpijskega komiteja in MOK v evropskih institucijah in olajšuje dialog ter sodelovanje. To marsikaj pove o pomenu in naši pripravljenosti na iskanje rešitev z dialogom.

Glede mednarodnih transferjev sem tudi jaz naklonjen zaščiti mladih in spodbujanju usposabljanja in izobraževanja. Leta 2001 smo sprejeli sklepe oziroma dogovore o mednarodnih transferjih. Splošna starostna meja je okoli 18 let, v Evropi pa imamo posebno ureditev za obdobje med 16. in 18. letom starosti. Če ne bomo priče hudim ali celo kritičnim problemom, nam spremembe glede tega niso potrebne, pač pa moramo spodbujati boljše in več usposabljanja ter dela z mladimi talenti v Evropi.

Zato smo na primer podprli pravilo doma vzgojenih igralcev, saj pravilo v glavnem spodbuja tako ravnanje. Seveda pravilo ni absolutno, ureja pa konkretne ureditve. Prednost dajemo oziroma spodbujamo konkretnost pri določenih pravilih. Dogovorili smo se, da bomo čez pet let pregledali, kakšne učinke ima sklep o novem pravilu – praktično, ne le teoretično. Pravilo „šest in pet“ v sedanji obliki preprosto ni združljivo z zakonodajo EU, kar je pokazala tudi raziskava. Z avtorji smo govorili in prebrali smo prispevke, ampak na tem področju ni ničesar novega. V bistvu ne moremo reči, da se strinjamo z raziskavo.

Moram pa reči, da smo vzpostavili – zlasti po nedavnih dogodkih v Biarritzu in Lausanni – iskren in zelo konkreten dialog med evropsko komisijo in njenimi partnerji, vključno s FIFA. O pravilu „šest in pet“ se bomo pogovarjali naprej. Celotna FIFA se strinja, da ni nobene potrebe hiteti, pač pa potrebujemo zelo konkretne in prepričljive odgovore. Ne želijo se spuščati v uradne spore. Dogovorili smo se, da bomo zagotovili širše možnosti za strokovnost in izmenjavo. Menim, da je to zelo koristno.

Kar se tiče Lizbonske pogodbe in priznanja specifičnosti, vsebuje 149. člen Pogodbe o Evropski uniji dva odstavka o izobraževanju, mladini in športu. Naslavlja tudi raven sposobnosti. To je zgolj podporni ukrep, zato Unija ne bo imela pristojnosti odločanja, pač pa bo lahko le podpirala države članice pri spodbujanju neoporečnosti športnikov in športnic. Morda bi koristilo organizirati Svet za šport po vzoru sveta za izobraževanje in mladino, morda v razširjeni sestavi. Ta svet bi lahko pomagal pri oblikovanju prve politike in programa EU za področje športa, ne bo pa pomenil spremembe arhitekture ali splošnega izvetja. Konkretna rešitve od teme do teme, ki so resnične in ne le podaljševanje obstoječega stanja, morajo biti take, da jih je mogoče utemeljiti v sistemu ali pred Evropskim sodiščem.

Moje mnenje le odraža mnenje Komisije. Naše mnenje pri tolmačenju evropskega pravnega reda ni končno. Zlasti na tem področju, kjer se prepleta vrsta vprašanj. Želimo prispevati k večji pravni gotovosti in zaradi tega smo sprožili ta proces. Imamo belo knjigo, z akcijskim načrtom Pierra de Coubertina pa naj bi postala lažje berljiva in bolj konkretna, vendar gre za proces. Z Lizbonsko pogodbo bomo lahko pomagali še bolj, brez nje pa bomo morali ostati na ravni, ki smo jo dosegli doslej.

Govoril sem že o transferjih igralcev, mlajših od 18 let. Glede tega je FIFA sprejela zelo dober sklep, ne le glede transferjev, pač pa glede spodbujanja in zaščite mladoletnikov v športu – v nogometu – in menim, da je to pravi pristop. Na nekaterih področjih skrbi za dobre zglede UEFA, na primer pri vzgoji podmladka, na nekaterih pa FIFA, na primer pri zaščiti mladoletnikov. Mislim, da lahko pomagamo obema federacijama in da je pomembno, da so naše rešitve primerne tudi za svet nogometa.

Na koncu, a ne nazadnje – in opravičujem se, da je bil moj odgovor tako dolg – naj glede foruma o športu, ki ga je omenil gospod Heaton-Harris, povem, da smo ga že vzpostavili. V Biarritzu smo imeli ministrsko konferenco z glavnimi partnerji, pred tem pa forum, ki se ga je udeležilo več kot 200 deležnikov iz različnih področij športa. Forum je bil zelo koristen, komunikativen in odprt in želimo, da bi bil naš prispevek tak. Prepričan sem, da bomo lahko pod švedskim, še zlasti pa pod španskim predsedstvom organizirali naslednji forum in na njem pretresli napredek ter sprejeli nove zaveze.

S tem sem tudi začel svoj odgovor na vprašanje – skupno delo, pregledno, redno in verodostojno. Če bo tako, bo Evropa območje zaščite in spodbujanja športa in območje boja proti negativnim pojavom v športu, kakršni so doping, korupcija, nasilje in rasizem. Vabim vas, da se pridružite takemu pristopu, saj nimamo boljšega. Ne bi radi ničesar vsiljevali, pač pa želimo predlagati, ščititi in podpirati. To je moj odgovor.

Predsednik. – Razprava je zaključena.

13. Varno in okolju prijazno recikliranje ladij (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je razprava o vprašanju Komisiji za ustni odgovor gospoda Johannesesa Bloklanda v imenu Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane o pogajanjih o pogojih v zvezi z začetkom veljavnosti konvencije za varno in okolju prijazno recikliranje ladij, ki bodo potekala maja 2009 pod okriljem Mednarodne pomorske organizacije (IMO) (O-0028/2009 – B6-0224/2009).

Johannes Blokland, vlagatelj. – (NL) Gospod predsednik, na plenarnem zasedanju lanskega maja je Evropski parlament zavzel jasno stališče proti človeka ponižujočim in okolje uničujočim razmeram pri razgradnji ladij. Vendar na obalah Južne Azije še vedno razgrajujejo izrabljene ogromne čezoceanske ladje v pogojih, ki škodujejo okolju in ponižujejo delavce. V Bangladešu, na primer, niti eden od 36 obratov za razgradnjo ne izpolnjuje niti osnovnih okoljskih in varnostnih standardov.

Pozitivno pa je, da je Visoko sodišče pred tednom dni naložilo vladi Bangladeša, naj v dveh tednih zapre take „obrate za razgradnjo“. Ob tem pa je Visoko sodišče tudi prepovedalo vstop vsem ladjam z nevarnimi snovmi v ozemelske vode Bangladeša. Poleg tega je ministru Bangladeša za okolje določilo trimesečni rok za uvedbo pravil za recikliranje izrabljenih plovil v skladu z Baselsko konvencijo.

To so prav ukrepi, za katere se je zavzel Evropski parlament v svoji lanski resoluciji. Ne moremo si kaj, da ne bi pomislili, da je Visoko sodišče Bangladeša bralo našo resolucijo. Ta razsodba se mi zdi pomembna zmaga v boju proti prej omenjenim nesprejemljivim praksam. Vlada Bangladeša mora nujno spoštovati to razsodbo. To ne velja samo za Bangladeš, pač pa tudi za druge azijske države.

Omenil sem že, da prizadevanja posamičnih držav ne bodo zadostovala. Nujno potrebujemo globalno rešitev problema razgradnje plovil. Maja letos Mednarodna pomorska organizacija (IMO) organizira svetovno konferenco v Hongkongu, na kateri naj bi sprejeli globalni sporazum o recikliranju izrabljenih ladij. Resolucija Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane mora pomeniti jasno sporočilo Svetu in Komisiji glede pogajanj, da bo mogoče doseči čim boljši izid pogajanj.

Glede na lanskoletno resolucijo je treba dodati naslednjih pet točk. Prvič, jasno moramo povedati, da je treba izrabljene ladje, ki vsebujejo nevarne snovi, obravnavati kot nevarne odpadke, torej zanje velja Baselska konvencija. Nadaljnja razprava o opredelitvah ne koristi okolju. Sprememba 1, ki jo predlaga Skupina Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov, na določen način razvojeni ta predlog, zato je ne morem podpreti. Drugič, razgradnja ladij na suhem mora veljati za nesprejemljivo prakso. Tretjič, treba je ukrepati – zlasti glede postopnega umika tankerjev z enojnim trupom iz uporabe – že pred iztekom dolgotrajnega postopka ratifikacije. Četrtič, podpirati moramo certificiranje obratov za razgradnjo. Petič, med ukrepi moramo ohraniti obvezni sklad za razrez plovil kot del odgovornosti proizvajalca – to je zahteval Evropski parlament že lansko leto. Videti pa je, da Evropska komisija še preučuje to stališče. Zato bi rad od komisarja Figla slišal, ali je Komisija še pripravljena ustanoviti sklad za razrez plovil.

S to resolucijo, skupaj z lansko, Evropski parlament zahtuje jasno pot k rešitvi omenjenih problemov. Pozdravljam široko soglasje o tem vprašanju v Odboru za okolje in Odboru za promet in turizem. Upam, da si bosta Komisija in Svet enako usklajeno prizadevala za sprejem kakovostne konvencije v Hongkongu čez dva meseca, konvencije, ki bo pomenila dobro zaščito varnosti, javnega zdravja in okolja. Želel bi, da nam komisar Figel pove, ali bo Evropska komisija uporabila jasno načrtano pot kot temeljno izhodišče pri pogajanjih na konferenci IMO, pa tudi, s kakšnimi ukrepi namerava Komisija zagotoviti pravočasno uveljavitev sprejete konvencije.

Ján Figel, član Komisije. – Gospod predsednik, najprej bi se rad zahvalil Parlamentu za njegovo veliko zanimanje in za trajno skrb za vprašanja razgradnje plovil. Še posebej bi se rad zahvalil gospodu Bloklandu.

To je zelo dobro izhodišče za nadaljnje delovanje na ravni EU za zagotovitev ustrezne vloge Evropske unije pri reševanju tega mednarodnega problema. Vprašanja ste zastavili ob pravem času, glede na nedavno razsodbo Visokega sodišča Bangladeša, ki ste jo omenili, in glede na razmere v tej državi. Na osnovi te razsodbe bodo v dveh tednih zaprti vsi obrati za recikliranje, saj jih ni odobrilo ministrstvo za okolje. Prepovedan bo uvoz nevarnih ladij s seznama, vse uvožene ladje pa bo treba predhodno očistiti. In končno, Bangladeš bo začel oblikovati zakonodajo o razgradnji ladij v skladu z Baselsko konvencijo.

Zdaj pa bi se z odgovorom na vaša vprašanja rad posvetil razmeram bližje domu.

Vaše prvo vprašanje zadeva postopen umik dviganja ladij na obalo (postopka razgradnje izrabljenih plovil neposredno na obali) iz uporabe.

Delim vašo skrb glede hudih tveganj, ki jih ta postopek pomeni za človekovo zdravje in okolje. V oceni učinkov naše strategije smo že obravnavali možnost uvedbe prepovedi dviga plovil na obalo na ravni EU. Bilo pa je nekaj negotovosti glede učinkovitosti take prepovedi, saj bi veljala le za ladje pod zastavo EU in bi jo bilo mogoče preprosto in povsem zakonito obiti že z menjavo zastave.

Prepričani smo, da bo učinkoviteje, če svoja prizadevanja usmerimo v to, da bodo tehnične smernice, ki jih trenutno oblikujemo za podporo napovedane konvencije IMO, v resnici zagotovile varno in okolju prijazno

recikliranje ladij. Napredek pri oblikovanju teh smernic je zaenkrat vzpodbuden. Vsekakor pa zelo dvomimo, da bo tradicionalni postopek dviga ladje na obalo lahko izpolnil zahteve predvidenih smernic.

Glede vašega drugega vprašanja pa vam lahko z veseljem potrdim, da je Komisija v celoti zavezana učinkovitemu in hitremu prenosu konvencije o recikliranju ladij v pravni red EU. GD za okolje je že začel vrsto raziskav in ocenjuje učinke ključnih elementov konvencije. Prepričan sem, da je izredno pomembno, da Evropska unija izkaže voditeljstvo in velik pomen, ki ga pripisujemo temu vprašanju. To bo k ratifikaciji spodbudilo tudi tretje države in s tem pospešilo uveljavitev konvencije.

Delim pa z vami tudi skrb, ki jo poudarja vaše tretje vprašanje, in sicer, da ne bi spodkopali obstoječega pravnega reda Skupnosti. Pri prenosu konvencije IMO v naš pravni red moramo ohraniti sedanje zahteve glede pravic delavcev in varovanja okolja. V naši raziskavi bomo zato pazljivo primerjali zahteve konvencije IMO z zahtevami pravnega reda Skupnosti. In rad bi poudaril, da bomo posebej poskrbeli, da ne bomo posegali v veljavnost Uredbe o pošiljkah odpadkov iz leta 2006.

Pilar Ayuso, v imenu skupine PPE-DE. – (ES) Gospod predsednik, komisar, vprašanje, ki ga je razložil gospod Blokland, prihaja ob pravem času, saj bo v maju diplomatska konferenca o konvenciji o recikliranju ladij. Zato bi rada čestitala gospodu Bloklandu ne le za vprašanje, pač pa tudi za resolucijo, ki jo je sestavil.

V stranki *Partido Popular* se zavzemamo za boj proti slabim praksam in postopkom pri razrezu ladij, zato podpiramo predlog resolucije gospoda Bloklanda, vendar nas nekaj zadev skrbi.

Prva stvar je 3. odstavek – ki ga je omenil tudi gospod Blokland – ki pravi, da je ladje treba v celoti obravnavati kot nevarne odpadke in bi morale zato soditi na področje uporabe Baselske konvencije. Predložili smo spremembo tega odstavka, saj naletimo na različna tolmačenja, tako v Evropski uniji kot drugod, in prepričani smo, da bi bilo treba upoštevati Baselsko konvencijo in ne delovati v nasprotju z njo. Podrobnosti glede področja veljavnosti pa bi moral opredeliti mednarodni sporazum o razrezu ladij, ki bi ga bilo treba še sprejeti.

Štirinajsti odstavek predloga resolucije poziva, naj mehanizmi financiranja temeljijo na obveznih prispevkih ladijskega sektorja. Zdi se nam še prezgodaj govoriti o obveznih prispevkih, saj Mednarodna pomorska organizacija še ni sprejela nikakršnega sklepa glede sistema tega financiranja, zdi pa se mi, da tudi Evropska komisija še nima jasnega stališča o tem.

In končno, 15. odstavek poziva Komisijo, naj jasno določi, da je odgovorna država tista, ki je sodno pristojna za lastnike odpadkov. Ne verjamemo, da je to zadeva, o kateri naj odloča Komisija; menimo, da bi tudi to moral določati mednarodni sporazum.

Pomembno je zagotoviti usklajenost med prihodnjim sporazumom o recikliranju ladij in Baselsko konvencijo o nadzoru prehoda nevarnih odpadkov prek meja in njihovega odstranjevanja, pri čemer moramo upoštevati ne le Baselsko konvencijo, pač pa tudi vso obstoječo zakonodajo.

Ján Figel', član Komisije. – Gospod predsednik, zahvaljujem se gospe Ayuso in gospodu Bloklandu za pripombe, slednjemu pa tudi za prizadevno delo. Kot sem že rekel, moramo zlasti glede nevarnih odpadkov poskrbeti, da bo uveljavitev konvencije v celoti usklajena z Uredbo (ES) št. 1013/2006 o pošiljkah odpadkov, ki smo jo sprejeli pred nedavnim.

Kar se tiče financiranja, zaenkrat nimamo nikakršnega sklada ali mehanizma. Sprožili smo raziskavo, ki naj bi pripravila možnosti rešitve ali rešitev, in kmalu bomo začeli javna posvetovanja o tem vprašanju. Vaše pripombe so dobrodošle zdaj in bodo dobrodošle takrat, zlasti pripombe glede vzpostavitve sklada za razrez.

Predsednik. – Razprava je zaključena.

Glasovanje bo potekalo v četrtek, 26. marca 2009.

14. Bela knjiga o odškodninskih tožbah zaradi kršitve protimonopolnih pravil ES (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je poročilo gospoda Klause-Heinera Lehneja v imenu Odbora za ekonomske in monetarne zadeve o Beli knjigi o odškodninskih tožbah zaradi kršitve protimonopolnih pravil ES (2008/2154(INI)) – (A6-0123/2009).

Klaus-Heiner Lehne, *poročevalec*. – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, najprej bi se rad zahvalil poročevalcem v senci, zlasti gospodu Sánchezu Presedu v imenu socialdemokratov in gospe Bowles v imenu liberalcev, ki so zelo uspešno sodelovali z menoj pri oblikovanju kompromisnega besedila, ki ga danes predstavljam kot poročilo o Beli knjigi Komisije. Uspelo nam je doseči zelo široko večino med skupinami in zelo dober kompromis, ki lahko služi tudi kot smernica za nadaljnje delo Evropske komisije, kasneje, v zakonodajnem postopku, pa tudi za delo Parlamenta in Sveta.

V poročilu smo jasno – in upravičeno – povedali, da v primerih kršenja pravil konkurence Parlament zagovarja stališče, da je po evropski tradiciji ukrepanje predvsem naloga pristojnih organov (nacionalnih organov za konkurenco in evropskega organa za konkurenco) in da ne vzpostavljamo vzporedne poti za ukrepanje v boju proti kartelom. V Evropi smo namenoma izbrali pot, različno od poti ZDA, s katerimi se pogosto primerjamo.

V Parlamentu smo dosegli politično soglasje, da potrebujemo rešitev za tako imenovane množične odškodninske zahtevke. Kadar nezakonito ravnanje posameznika škoduje velikemu številu ljudi, katerih vsak pa utrpí sorazmerno majhno škodo, je za take postopke potrebna posebna rešitev, saj v takih primerih običajno postopkovno pravo preprosto ni dovolj učinkovito. Vzpostavitev takega instrumenta je tudi del zagotavljanja dostopnosti pravice in razvoja notranjega trga. S tem smo soglašali vsi.

Soglasni smo bili tudi glede tega, da ne želimo spodbujati rasti takšne industrije pravedanja, kakršno imajo v ZDA, kjer znaša letni promet odvetnikov 240 milijard USD, kar na koncu ne koristi potrošnikom, saj iz ustreznih gradiv lahko ugotovimo, da imajo dobiček od pravnih ameriške odvetniške firme. Vse to nima nikakršne zveze s pravno državo in tega tudi ne želimo. Strinjali smo se, da mučnih postopkovnih instrumentov ameriškega sistema v Evropi ne smemo uvajati. To velja zlasti za postopek dokazovanja in stroške. To je zelo pomembno.

Strinjali smo se tudi, da smo v bistvu mnenja, da bi z načelnega vidika morala zakonodaja na evropski ravni predvidevati samo prostovoljno sodelovanje in da bi bila sprejemljiva tudi možnost izstopa, kjer imajo države članice že podobne rešitve in državno ustavno pravo izstop dopušča. Prostovoljnega sodelovanja ne dopuščajo ustavnopravne ureditve vseh držav, je pa tudi v nasprotju z načelom zaščite zrelega potrošnika.

Kot se vztrajno pritožujemo, je Evropska komisija v Beli knjigi popolnoma pozabila urediti vprašanje izvensodne poravnave. Generalni direktorat za konkurenco in Komisija sta predvidela neposredni pristop k sodnemu procesu. Iz dolgoletnih razprav o politiki sodstva v naši zbornici pa vemo, da to ni vedno idealna pot, saj so mehanizmi izvensodne poravnave pogosto primernejši za reševanje problemov. Generalni direktorat za zaščito potrošnikov je pri svojem vzporednem delu na isti zadevi prišel precej dlje. Ta generalni direktorat je v svoji zeleni knjigi, ki je trenutno za eno posvetovalno fazo pred knjigo, ki jo obravnavamo, predvidel več prostora za alternativne instrumente poravnave. Prepričani smo, da mora Evropska komisija nujno še enkrat predelati to vprašanje.

Še zadnja točka, ki je prav tako bistvena: ne želimo razdrobiti prava. Zdaj svoj instrument vzpostavlja zakonodaja o konkurenci. Z isto zadevo se ukvarja tudi zakonodaja o zaščiti potrošnikov. Vemo, da bomo o podobnih instrumentih nekoč razmišljali tudi v zvezi z zakonodajo o trgu, zakonodajo o okolju in socialno zakonodajo. Menimo, da je nujno razmišljati tudi o horizontalnem pristopu in da moramo postopkovne instrumente, ki so več ali manj enaki na vseh področjih, vsaj podpreti s horizontalnim instrumentom. To je ključnega pomena.

Ján Figel, *član Komisije*. – Gospod predsednik, v imenu Komisije pozdravljam poročilo gospoda Lehneja, ki ga je sprejel Odbor za ekonomske in monetarne zadeve (ECON) ob širokem soglasju vseh političnih skupin. Veseli nas tudi, da poročilo močno podpira Belo knjigo.

Komisija ugotavlja, da poročilo soglaša z ugotovitvami bele knjige, da se žrtve kršitev konkurenčnega prava Evropske unije zaenkrat soočajo z velikimi težavami pri uveljavljanju odškodnin za utrpelo škodo. Strinjamo se, da je treba z ustreznimi ukrepi žrtvam zagotoviti polne odškodnine.

Soglašamo tudi s stališčem, da so kolektivna pravna sredstva ključnega pomena za potrošnike in mala podjetja kot edina realistična in učinkovita možnost za doseg odškodnine v primerih razpršene škode. Komisija se tudi v celoti strinja s poročilom Odbora ECON glede tega, da se moramo izogibati pretiranemu in nepoštenemu pravedanju. V ta namen pa morajo imeti mehanizmi kolektivnih pravnih sredstev vgrajene ustrezne varovalke.

In končno, popolnoma se strinjamo, da mora biti naš pristop h kolektivnim pravnim sredstvom usklajen in da moramo zagotoviti združljivost med pobudami na različnih področjih, na primer med konkurenčnim pravom in pravom zaščite potrošnikov. Ob tem pa Komisija pozdravlja tudi ugotovitev, da dosleden pristop

h kolektivnim pravnim sredstvom ne pomeni nujno, da bi morala biti vsa področja urejena z enim samim horizontalnim instrumentom. Poziv k doslednosti ne sme zavreti oblikovanja ukrepov, ki jih smatramo za potrebne za polno uveljavitev konkurenčnega prava Evropske unije.

Gabriela Crețu, pripravljavka mnenja Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov. – (RO) Odbor za notranji trg in varstvo potrošnikov je oblikoval svoje stališče ob upoštevanju razmer: negativni ekonomski učinki kršenj protimonopolne zakonodaje so pogosto zgoščeni na koncu poslovne verige in prizadevajo končne potrošnike ter mala podjetja.

V takih primerih je škoda pomembna, obenem pa je odškodnino težko uveljavljati, saj gre za veliko število oškodovancev in majhne zneske. Zato smo se zavzeli za sveženj zakonodajnih in drugih ukrepov, ki bo evropskim državljanom v takih okoliščinah služil kot orodje za zaščito svoje pravice do polne in ustrezne odškodnine.

Podpiramo vse ukrepe, namenjene odpravi težav pri uveljavljanju tega cilja: olajšanje dostopa do dokumentacije, znižanje stroškov sodnih postopkov in prenos dokaznega bremena.

Pozdravljamo predlog Komisije, naj se reprezentativne tožbe kvalificiranih subjektov ob izrecno izraženem soglasju združijo s kolektivnimi tožbami. Menimo pa, da je treba še naprej obravnavati tudi možnost izvzetja iz kolektivnih tožb, glede na prednosti, ki jih nudijo: toženčev primer lahko rešijo „za vedno“ in tako zmanjšajo negotovost.

Ioan Lucian Hămbășan, v imenu skupine PPE-DE. – (RO) Kljub temu, da Pogodba EU jasno prepoveduje kartele in druge oblike kršenja konkurenčnega prava, imajo prizadeti potrošniki v Evropski skupnosti težave pri uveljavljanju svojih pravic.

V Romuniji je bil na primer nedavno kaznovan z nekaj milijoni evrov kartel na področju cementne industrije. Sedaj veljavna zakonodaja pa ne nalaga organom, pristojnim za nadzor konkurence, sodelovanja z žrtvami pri uveljavljanju odškodnin.

Rad bi poudaril, da bi morali omenjeni organi pri odmeri glob podjetjem, pri katerih ugotovijo zlorabe, upoštevati tudi izplačane odškodnine oziroma odškodnine, ki bodo še izplačane, s čimer bi odpravili odstopanja med povzročeno škodo in kazenskimi ukrepi, zlasti pa bi zagotovili, da bi žrtve takih praks prejele odškodnine.

Zato pozdravlja namen Komisije, da bo izboljšala postopke zaščite pravic potrošnikov, ki jih prizadevajo kršitve zakonodaje, po vsej Evropi.

Parlament je jasno povedal, da v Evropi ne sme biti nikakršnega sistema „izvzetja“. Zato je treba ob pritožbi čim prej ugotoviti tudi žrtve.

Sistem prostovoljnega sodelovanja jamči, da bodo žrtve kršitve konkurenčnega prava dejansko prejele odškodnino. Parlament noče, da bi se z zasebnimi tožbami okorišcal kdorkoli drug, pa naj bodo to odvetniki, sindikati ali uradi za varstvo potrošnikov.

Mislim tudi, da Parlament vnaša pomemben element, ki ga je Komisija v svojem predlogu izpustila. Mehanizmi alternativnega reševanja sporov so za žrtve, upravičene do odškodnine, pogosto mnogo učinkovitejši od sodnih postopkov. Mislim na to, da je treba v odškodninskih primerih najprej poskušati doseči izvensodno poravnavo. Izvensodna poravnava je mnogo cenejša od zasebne tožbe, saj potrošnik mnogo hitreje prejme odškodnino za utrpelo škodo.

Antolín Sánchez Presedo, v imenu skupine PSE. - Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, Odbor za ekonomske in monetarne zadeve je poročilo sprejel soglasno. Tak izid ni samo odličen, pač pa, ob upoštevanju težavne, zapletene in protislovne narave obravnavanih vprašanj, izjemen, kar bi nas moralo spodbuditi k temu, da utrdimo in uveljavimo novi steber zasebnih tožb, ki je bistven za uveljavitev pristojnosti Skupnosti. To pomeni nov korak k naprednejši in učinkovitejši politiki odgovornosti, ki bo bolj spoštovala pravice žrtev in učinkoviteje uveljavljala materialno odgovornost kršiteljev.

Zato bi rad najprej čestital poročevalcu gospodu Lehneju, ki je nosil glavno odgovornost za uspešen zaključek naloge. Kakovost njegovih zamisli, njegov odprti duh in pripravljenost na dialog ter njegova razumnost pri oblikovanju najboljših možnih kompromisov so bistveno pripomogli k uspehu. Svoje čestitke bi rad izrazil tudi pripravljavcem mnenj, poročevalcem v senci in vsem vlagateljem sprememb, saj so s svojimi koristnimi prispevki zelo obogatili poročilo.

Bela knjiga Komisije z naslovom „Odškodninske tožbe zaradi kršitve protimonopolnih pravil ES“ je odziv na zahtevo Evropskega parlamenta v resoluciji o Zeleni knjigi, katere vsebino večji del sprejema. Tako velja v primerih, ko med drugim potrjuje dopolnjevanje javnih in zasebnih pravnih tožb in se opredeli v prid skupinskih tožb, sicer ob odklanjanju pretiranega obsega skupinskih tožb v ZDA, s tem pa olajšuje uveljavljanje odškodnin, ko predlaga dostop do potrebnih informacij pod sodnim nadzorom, vendar odklanja iskanje informacij na slepo, ali ko priznava in poziva k neodvisnim tožbam ali nadaljnjim ukrepom ter sistemu prostovoljnih odškodnin.

Poročilo se zavzema za soodločanje Evropskega parlamenta pri vzpostavljanju pravnega okvira za odškodninske tožbe v primerih kršitev protimonopolnih pravil ES. Takega stališče ne smemo razumeti kot odklanjanje politike pristojnosti Skupnosti kot pravne podlage za zakonodajo, pač pa kot nadgraditev zahtev za običajne postopke na tem področju v skladu z višjimi vrednotami, zapisanimi v Pogodbi.

Če kaka uredba bistveno vpliva na katero od temeljnih pravic, na primer pravico državljana do učinkovitega pravnega varstva – ki je sestavni del evropskega sistema in sestavni del sistemov držav članic – načelo demokracije in spoštovanje pravnih tradicij držav članic – po katerih se smejo take zadeve pravno urejati z določbami na ravni prava, ali z drugimi besedami, z ukrepanjem neposrednih zastopnikov javnosti – zahtevata sodelovanje Evropskega parlamenta v zakonodajnem postopku.

Vzpostavljata tudi horizontalen, celovit pristop k reševanju več področij skupnih problemov, ki jih lahko prenos zasebnih tožb v pristojnost konkurenčnega prava vnese v konkurenčno pravo, s tem pa odpravi nevarnost drobljenja in nedoslednosti rešitev.

Zasebne tožbe lahko prožijo javni organi, posamezniki ali skupine. Drugi dve obliki tožb lahko sprožijo žrtve neposredno ali posredno, prek kvalificiranih subjektov, ki jih lahko določijo predhodno ali pooblastijo „ad hoc“, na primer prek združenj potrošnikov ali poslovnih združenj. Če tožbe vodijo kvalificirani subjekti, morajo v zahtevku opredeliti skupino žrtev, posamezne žrtve pa lahko navedejo kasneje, vsekakor pa čim prej, brez nepotrebnih zamud in v skladu z veljavno zakonodajo. Taka rešitev je zelo pomembna pri manjših ali razpršenih odškodninah.

Poročilo na uravnotežen način odpira tudi vprašanje dostopa do informacij, potrebnih za nadaljnje ukrepanje. Zagotoviti je treba spoštovanje poslovnih skrivnosti, pa tudi postopke pomilostitve, za katere pa so potrebne smernice.

Vzpostavljajo se pogoji, v katerih bodo odločitve organa, ki spada v omrežje organov Skupnosti, pristojnih za konkurenco, lahko zavezujoče tudi v drugih državah članicah in bo ob polni skladnosti z načeli odgovornosti dokazno breme obrnjeno ter bo ugotovljena kršitev veljala tudi kot predpostavka krivde oziroma odgovornosti.

Poudariti velja tudi sprejem „prenosa“ obrambe pri posrednih žrtvah in ureditve, ki poenostavlja postopke ter znižuje njihove stroške. Poudaril bi rad tudi pozitivno prepletanje med javnimi in zasebnimi tožbami, tako glede zagotavljanja možnosti odškodnin žrtvam kot vzpostavitve petletnega zastaralnega roka.

Za zaključek bi rad izrazil hvaležnost Komisiji za sodelovanje v dialogu ves čas našega postopka in prosil komisarja, naj nemudoma predloži naše pobude v izvajanje.

Diana Wallis, v imenu skupine ALDE. - Gospod predsednik, na začetku bi se rada zahvalila gospodu Lehneju za poročilo in potrdila, da ga bo moja skupina podprla.

Rada bi tudi povedala, da se mi zdi rahlo nenavadno, da razprava poteka pozno zvečer, saj smo vprašanje v zvezi z isto zadevo predložili za razpravo jutri dopoldne. Zelo smiselno bi bilo obe razpravi združiti.

V pohvalo poročilu pa naj povem, da bo za mojo skupino pomenilo izhodišče „zagotovitev pravičnosti“ – zagotovitev pravičnosti za mala podjetja in potrošnike po vsej Evropski uniji, kadar se soočajo z neprimernim in nekonkurenčnim ravnanjem. Nekaj tednov nazaj je moja skupina v Parlamentu v Bruslju organizirala seminar in osupnila so me ostra stališča nekaterih naših obiskovalcev glede nekonkurenčnega ravnanja, ironično, v cementni industriji. Kaj so rekli? Lepo vas prosimo, napravite nekaj na tem področju: potrebujemo pomoč v boju proti podjetjem, ki neprimerno poslujejo na evropskem trgu.

Želimo evropsko rešitev in želimo jo čim prej, kajti, če je ne bomo dobili, sta moja napoved in opozorilo naslednja: nekatere države članice bodo oblikovale ureditve, ki bodo zaradi prostega pretoka razsodb vodile v izbiranje najugodnejšega pravnega reda. Zato prosim – evropsko ureditev, čim prej.

Predsednik. – Poskrbel bom, da bomo vašo pripombo glede dnevnega reda posredovali konferenci predsednikov, ki je sprejela dnevni red – včasih napravi tudi napako.

Nils Lundgren, v imenu skupine IND/DEM. – (SV) Gospod predsednik, notranji trg je nedvomno daleč največji prispevek EU k svobodi in napredku v Evropi. Med drugim pa ta trg potrebuje tudi protimonopolno zakonodajo. Danes obravnavamo vprašanje odškodninskih tožb zaradi kršitev protimonopolnih pravil.

Državlani in podjetja morajo imeti možnost uveljavljati odškodnine iz več temeljnih razlogov. Poročilo gospoda Lehneja razkriva, včasih tudi nenamerno, probleme in tveganja pri tem. Bela knjiga govori o evropski kulturi, te pa ni. Ne smemo sprejemati pravne ureditve na podlagi iluzij. Poročevalec nas poskuša rešiti pred „amerikanizirano“ kulturo uveljavljanja odškodnin. Tudi to je iluzija. Nasprotno, nevarnost razvoja take kulture je zelo velika.

Zanemarjena je delitev odgovornosti med institucijami EU in državami članicami. Ni objektivne analize potreb, ki jih narekuje načelo subsidiarnosti. Tega načela se preprosto ne jemlje resno.

V poročilu je tudi vrsta nejasnih točk in točk, ki bi se lahko tolmačile povsem samovoljno. Odstavka 7 in 11, brana skupaj, vlivata zaskrbljenost. Očitno je, da mora kot izhodišče služiti odškodninska tožba zaradi kršitve protimonopolnih pravil. Za to mora sodišče ugotoviti prekršek, zatem pa mora očitno stopiti v veljavo *res judicata*, tudi v primeru posamičnega zahtevka, tako da razsodbe v posamičnem primeru kasneje ni mogoče ponovno odpirati.

Odstavka 15 in 18 skupaj omogočata tožniku izbirati najugodnejši pravni sistem. To vnaša pravno negotovost in bo privedlo do izbiranja najugodnejšega pravnega reda, kar pa pomeni resno nevarnost.

Asimetrijo informacij naj bi ublažili tako, da bi podjetja prisilili k zagotavljanju informacij tožniku. Posledica tega bo lahko poljubno ravnanje s pomembnimi poslovnimi informacijami, lahko pa tudi njihova zloraba.

Zaenkrat je vse preveč tveganj in nejasnosti. Naša zbornica bi morala zato poročilo zavrniti in pred odločanjem zahtevati podrobnejšo analizo vprašanja.

Andreas Schwab (PPE-DE). – (DE) Gospod predsednik, gospe in gospodje, najprej velika hvala poročevalcu gospodu Lehneju, ki je opravil sijajno delo in v soglasju s člani drugih skupin našel primerne rešitve za zelo težavno vprašanje.

Iz razprave ugotavljam, da vsi soglašamo, da potrebujemo horizontalni pristop za kolektivne zahtevke, zato prosim Komisijo, naj ne predlaga ločenih predlogov posameznih generalnih direktoratskih področij posebej, pač pa naj nam po možnosti predloži pravi mehanizem kolektivnih pravnih sredstev za vsa področja evropskega notranjega trga za evropskega državljana, seveda pa tudi – kot je omenila gospa Wallis – za mala in srednja podjetja. Vsi smo istih misli, da je treba interese tistih, ki jih oškodujejo karteli, učinkovito zaščititi in da mora biti v evropskem gospodarstvu uveljavljen kartelni nadzor v skladu z načeli socialno-tržnega gospodarstva. Prav tako ne želimo zlorabljati razlik med nacionalnimi pravnimi ureditvami za iskanje najugodnejšega pravnega sistema.

Nocojšnja razprava pa mi ni ponudila veliko podatkov o najučinkovitejši poti za uresničitev teh ciljev, kajti prepričan sem, da možnosti kolektivnih odškodninskih zahtevkov pogosto precenjujemo. Prav zato je nujno vzpostaviti nekakšna empirična merila, po katerih bi ocenjevali postopke kolektivnih odškodninskih zahtevkov. Odgovoriti moramo na vprašanje, ali je dodatna pravna zaščita potrošnikov in žrtev pri množičnih odškodninskih zahtevkih, čezmejnih pravih in pravih, ki zadevajo več držav članic, v resnici potrebna. V evropskem prostoru moramo upoštevati postopkovne omejitve držav članic – možnosti izvetja, možnosti prostovoljnega sodelovanja in številne druge. Če to preprosto ni mogoče, kot je Komisija deloma že priznala, moramo upoštevati pravne instrumente držav članic in moramo v korist evropskih potrošnikov sprožiti skupen postopek s parlamenti držav članic.

Vsekakor se v Evropi želimo izogniti kolektivnim odškodninskim zahtevkom, kakršni potekajo v ameriškem modelu. Zagotoviti želimo uveljavitev odškodnine, ampak le tistim, ki so bili dejansko oškodovani. Goreče odsvetujemo neutemeljene zahtevke in spodbujamo alternativne postopke poravnave.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Gospod predsednik, tudi jaz bi se rad zahvalil gospodu Lehneju za konstruktivno in temeljito poročilo, ki obravnava pomembna vprašanja konkurenčnega prava in prispeva k večji zaščiti potrošnika.

Evropsko sodišče prisoja posameznikom in podjetjem pravico do odškodnine v primerih kršitev protimonopolnih pravil, v resnici pa posamezniki, ki so utrpeli škodo zaradi kršitev protimonopolnih pravil ES, odškodnino le redko tudi prejmejo. Zato moramo oblikovati mehanizem, ki bo okrepil zaupanje in posameznikom olajšal uveljavljanje njihovih pravic prek državnih meja.

Vemo, da se posamezniki in majhna podjetja bojijo sprožiti postopke zaradi strahu pred dolgotrajnostjo, zlasti pa še pred stroški. Spremembe na tem področju bodo dodatno spodbudile čezmejno trgovino.

Če si želimo delujočega notranjega trga v celotni EU, kjer se bodo ljudje lahko zanesli, da bodo njihovi pravni primeri obravnavani s pravno gotovostjo in da bodo prejeli polno odškodnino za utrpelo škodo, z drugimi besedami, za izgubo, moramo najti tudi mehanizme za olajšanje skupinskih odškodninskih zahtevkov.

Kadarkoli govorimo o skupinskih zahtevkih, pomislimo tudi na ZDA in tamkajšnje izkušnje ter skrajnosti. Iz teh izkušenj se moramo učiti, ne bi pa nas smele prestrašiti. Evropa mora imeti evropski sistem, ne ameriškega. Če ničesar ne ukrenemo, se bo stanje samo še poslabšalo.

Ján Figel', član Komisije. – Gospod predsednik, hvala vsem za zelo zanimive prispevke, zlasti za uvodno razlago gospoda Klause-Heinera Lehneja. Razlaga je bila zelo zanimiva in zdaj vidim, zakaj ste tako soglasni in na tem področju delujete enotno ne le v odboru, pač pa tudi na plenarnem zasedanju.

Nimam veliko dodati, razen morda glede pravnih podlag. Seveda je odvisno od ciljev in vsebine predlaganih ukrepov in kot komisar – sicer za drug resor, ampak govorim v imenu Komisije – bi vam rad zagotovil, da načeloma skušamo čim tesneje sodelovati s Parlamentom. Kako vzpostaviti sodelovanje pri tej praktični, konkretni zadevi, moramo še ugotoviti, vsekakor pa si bomo prizadevali za tesno sodelovanje oziroma tako tesno sodelovanje s Parlamentom, kot ga dopuščajo veljavne pravne podlage.

Glede vaših besed o drobljenju in horizontalnem pristopu menim, da je odgovor Komisije – ki je zelo viden tudi v Beli knjigi – dosleden, usklajen pristop, mislim pa tudi, da se evropska pravna tradicija in temelji naše pravne kulture razlikujejo od pogosto omenjenih ameriških. Mislim pa tudi, da se lahko učimo eden od drugega in gradimo svoj sistem naprej.

Glede javnega izvrševanja in sodstva seveda menim, da je pomembno, da izvrševanja ne slabimo, člena 81 in 82 pa sta zelo pomembna stebra enotnega trga in politik EU. Govorita o sodstvu, odškodninske tožbe pa dopolnjujejo izvrševanje zakona.

Nazadnje – verjetno pa ne najmanj pomembno – še o izvensodnih poravnava. Komisija je takemu pristopu naklonjena, pogoj oziroma osnova za ta pristop, ki bi bil koristen, pa je delujoč učinkovit sistem odškodninskih sodnih postopkov na ravni držav članic. Zato menim, da moramo države članice ne le spodbujati, pač pa jim tudi pomagati, da bodo sistemi delovali v celotni EU 27. Nato, menim, bomo lahko uresničili tudi te točke.

Načeloma pa se vam lepo zahvaljujem za razpravo, ki je bila zelo zanimiva tudi zame, in vam želim vse najboljše.

Klaus-Heiner Lehne, poročevalec. – (DE) Gospod predsednik, komisar, najprej naj se zahvalim spoštovanim prijateljem za zelo koristne prispevke. Mislim, da smo se vsi potrudili in dosegli dober rezultat.

Rad bi pa tudi zelo jasno povedal Komisiji, da ne bo kakega nesporazuma: s stališča Parlamenta ne pride v poštev vaš predlog zakonodaje, ki morda že zdaj ne služi ničemer. Sploh ne pride v poštev. Pričakujemo, da bo Komisija upoštevala naše današnje sklepe in da jih bo vključila v dejansko predlagano zakonodajo.

Na podlagi argumentov, ki sem jih razgrnil prej, horizontalni pristop ni edini pomembni vidik; tudi komisar je omenil vprašanje pravnih podlag. Pri tako pomembnem projektu moramo izbrati pristop, ki bo jamčil enakopravno sodelovanje Parlamenta kot zakonodajalca. Če bi izbrali pristop, temelječ samo na konkurenčnem pravu, ne bi delovali v skladu s Pogodbo iz Nice, ki je v veljavi sedaj. To je tudi temeljen politični argument v prid našemu mnenju, da je horizontalni pristop pravi. Mislim, da bi morala Komisija to zelo resno premisliti.

Po mojem mnenju je drugo odločilno dejstvo, da še vedno potrebujemo rešitev za vprašanje izvensodnih poravnav. Prej ste govorili o delu generalnega direktorata za konkurenco. Če primerjamo Zeleno knjigo o zaščiti potrošnika z Belo knjigo o konkurenci, pa ne dobiš ravno vtisa velike usklajenosti. Najbolj bije v oči primer različne obravnave – natančnejše, neobravnave – izvensodnih poravnav v Beli knjigi.

Obstaja še vrsta drugih problemov, katerih rešitev še čakamo. Naj na hitro omenim le vprašanje dostopa do arhivov Evropske komisije. V vseh kazenskih postopkih z odškodninskimi zahtevki je mogoč vpogled v dokumentacijo javnega tožilca o primeru. Zakaj to ne velja za Evropsko komisijo? Tega preprosto ne razumem.

Enako velja za vprašanje odmerjanja kazni: tudi to je treba upoštevati z vidika, da mora biti mogoče odškodnino zahtevati tudi v prihodnosti. Tudi glede tega mora Komisija nujno predelati svoje besedilo in predložiti konkretnejše besedilo in predloge, kot jih najdemo v Beli knjigi. Naj jasno povem s stališča Parlamenta, da ne bo kakega nesporazuma: pričakujemo več od tega, kar vsebuje Bela knjiga, pričakujemo tudi, da bo generalni direktorat za konkurenco v celoti upošteval naše pobude, drugače bo naletel na odpor v tem Parlamentu.

Predsednik. – Rad bi se zahvalil vsem za vaše prispevke k tej pomembni temi, zahvalil pa bi se tudi komisarju, osebju in tolmačem.

Razprava je zaključena.

Glasovanje bo potekalo v četrtek, 26. marca 2009.

Pisne izjave (člen 142)

Katrin Saks (PSE), v pisni obliki. – (ET) Poročilo Parlamenta poudarja koristnost programov prizanesljivosti pri razkrivanju kartelnih dogovorov, in vesela sem, da lahko povem, da estonski parlament prav zdaj razpravlja o osnutku programa prizanesljivosti. Ti programi bi morali postati pomemben sestavni del boja proti kartelom, ki je pomemben za boljše delovanje skupnega trga in za boljšo zaščito potrošnikov, saj lahko kartelni dogovori dvignejo cene dobrin za potrošnika tja do 25 %.

Prepričana pa sem, da imajo lahko tudi reprezentativne tožbe pomembno vlogo pri uspešnem uveljavljanju konkurenčnega prava in pri krepitvi zaščite potrošnikov, zato moramo pozornost namenjati tudi njim, na ravni Estonije in na ravni Evropske unije. Raziskave so dokazale, da bi reprezentativne tožbe bistveno pripomogle k pripravljenosti potrošnikov postaviti se za svoje pravice, v državah, v katerih so potrošniki pasivni zaradi strahu pred zapletenostjo in stroški takih podvigov, pa bi bili ključnega pomena ukrepi kot so reprezentativne tožbe.

15. Predložitev dokumentov: glej zapisnik.

16. Dnevni red naslednje seje: glej zapisnik.

17. Zaključek seje

(Seja se je zaključila ob 23.15)